

पुस्तक मिलनेका ठिकाना.

लाहोरमें लालामेहेरचंद म्यानेजर संस्कृत पुस्तकालय
सेद मिट्ठावाजार.

मुंबई पंडित ज्येष्ठाराम मुकुन्दजीकी पुस्तकोंकीदुकानपर
मुंबादेवीकेपास

” श्रीकृष्णदासात्मज गंगाविष्णु, खेमराज
श्रीव्यंकटेश्वराख्य (छापखाना)

मुंबई.

सं	सूची	पृ	पं	सं	सूची	पृ	पं	सं	सूची	पृ	पं
१	मंगलाचरणम्	१	१	३४	अंधादि	१०	३	६७	सामान्यभानि	२०	१
२	भयमानानि	१	१३	३५	नातिभानि	११	१	६८	वल्गादिधारणं	२०	५
३	नंदादिनियिफलम्	२	५	३६	भयुक्ताणि	११	२	६९	स्वेतवल्ग्व	२०	१०
४	नखेकफलम्	२	१०	३७	पिकंभादियोग	११	३	७०	रक्तवल्ग्व	२०	१३
५	नियिस्थामिनः	३	१	३८	करणानि	१२	१	७१	कपिलपीतवल्ग्व	२०	१५
६	नंदादिनिययः	३	२	३९	भद्राविचारः	१२	६	७२	नीलश्यामवल्ग्व	२०	१५
७	शुभागतः	३	२	४०	भद्ररुत्तम्	१३	१	७३	पट्टवल्ग्व	२०	१७
८	यक्षप्रभाः	४	३	४१	भद्रामुखपुच्छे	१३	११	७४	कौशेयवल्ग्व	२०	२०
९	कर्कियोगः	४	४	४२	भद्रावासरः	१३	१३	७५	रोमजवल्ग्व	२१	१
१०	संवन्तः	४	५	४३	भद्रासरवम्	१३	१३	७६	स्त्रीणां विशेषः	२१	२
११	अमृतनः	४	६	४४	भद्रांगानि	१४	१	७७	दंतादिचूडकं	२१	४
१२	वर्त्यलभानि	४	७	४५	भद्रानाम	१४	१	७८	स्वर्णादि	२१	६
१३	वर्णादि	४	८	४६	भद्रारूपम्	१४	२	७९	कौर्ममणिचूडक	२१	९
१४	वर्त्यभानि	४	९	४७	भद्रास्तोत्रम्	१४	६	८०	विशेषः	२१	११
१५	प्रितयः	४	१०	४८	आनंदादियोगः	१५	१	८१	सदलकंचुडक	२१	१४
१६	पिपमतिययः	४	११	४९	ग्रहणामस्यसाज्यता	१५	२	८२	सुवर्णादिजंतु	२१	१६
१७	वर्त्यनित्यादि	५	१	५०	होलिकावकम्	१६	४	८३	मिश्र	२१	१६
१८	सिद्धितिययः	५	२	५१	तीरमानम्	१६	५	८४	वल्गादिधारणोक्त	२१	१८
१९	सर्वायेसिद्धियोगः	५	३	५२	साज्यमुहूर्ताः	१६	६	८५	प्रशुद्धिः	२१	१८
२०	वर्ज्यानि	५	४	५३	ग्राह्यमुहूर्ताः	१६	७	८६	नक्षत्रवाराणां	२२	३
२१	परिहारः	५	५	५४	अलादीनासाज्यता	१६	८	८७	प्रत्येकफलम्	२२	३
२२	गवियोगः	५	१	५५	अयपादः	१६	१४	८८	अथाचक्षयके	२२	४
२३	नियिनां ग्राह्यता	६	३	५६	वक्रादीनां पार्थक्य	१७	३	८९	मूले वल्गे दग्धे	२२	५
२४	व्यादीनां स्थामिनः	६	४	५७	क्षयमासः	१७	१२	९०	अन्नवकाणि	२२	६
२५	सर्वकार्येभ्युभाः	१	१	५८	अभिमासः	१७	२०	९१	वल्ग्वनिर्माणं	२३	११
२६	कल्पित्वारसिध्ति	७	१	५९	नपादबाहू	१८	५	९२	मनांतरं	२३	१२
२७	उक्तेषु सिद्धिराः	७	२	६०	सिंहादिगुरो	१८	६	९३	तारणमुहूर्त	२३	१४
२८	अभ्यगकनं विधि	७	४	६१	मन्वादिनिययः	१८	१६	९४	यासोरजन	२३	१९
२९	यारेनपुनिः	७	१	६२	युगाद्या	१८	१५	९५	वातः क्षालभं	२४	१
३०	कान्तद्वारा	७	१२	६३	कद्रादिसंज्ञा	१८	१६	९६	कक्षावर्धन	२४	४
	नक्षत्रस्थामिनं कार्य			६४	राशिसंज्ञा	१८	१७		उपान्यासार्थानं		
३१	चैत्र	८	१	६५	मैत्रादिमुहूर्ताः	१९	१	९७	चर्मरुत्तचं	२४	६
३२	ध्रुवादिनक्षत्राणि	१०	१	६६	ग्राह्याग्राह्यसंज्ञा			९८	कुसुमधारणां	२४	९
३३	अभिसुप्तादि		२		कन्काण्डः		१	९९	चंदनधारणं	२४	११

सं.	सूची	पृ.	पं.	सं.	सूची	पृ.	पं.	सं.	सूची	पृ.	पं.
९६	पुष्पमालाधारणं	२४	१३	३०	विक्रय	२७	१६	६४	शस्त्रपटनं	३२	७
९७	कालकज्जलधारणं	२४	१५	३१	पिपणि	२७	१८	६५	शस्त्राभ्यावा	३२	१३
९८	नयपात्रेजलधारणं	२४	१६	३२	लताधारोपणं	२७	१९	६६	धनुश्चास	३२	१७
९९	संयासनेरंभः	२४	१८	३३	औषधीभक्षणं	२८	१	६७	धनुषिणारोप	३२	१९
१००	नवपात्रेभोजनं	२४	२१	३४	रसभक्षणं	२८	५	६८	शस्त्रधृति	३२	२०
१०१	नवभांडसाधनं	२५	१	३५	पिप्पलादिभक्षणं	२८	७	६९	सन्नाहादि	३३	२
१०२	राजदर्शनं	२५	३	३६	अहिकेनविपभक्षः	२८	१०	७०	खट्वादि	३३	४
१०३	दीक्षा-	२५	५	३७	मांसादिभक्षणं	२८	११	७१	गारापदि	३३	६
४	वीराभिचार	२५	७	३८	औषधनिर्माणं	२८	१३	७२	नलिकादि	३३	९
५	मयारंभ	२५	९	३९	रससाधनं	२८	१५	७३	शत्रुसंधिः	३३	१२
६	संन्यास	२५	११	४०	चूर्णादिसाधनं	२८	१७	७४	नवांगनाभोगः	३३	१४
७	क्षुल्लतानं	२५	१३	४१	नैलोपवेशनं	२८	१९	७५	स्त्रीसंभोगः	३३	१७
८	गोक्रय	२५	१५	४२	यमनादिकर्म	२८	१	७६	गीवादिकृत्यं	३३	२०
९	चक्रदानं	२५	१७	४३	कुताराकर्म	२९	४	७७	नवादिकृत्यं	३३	२१
१०	नसाकर्म	२५	१८	४४	तूतनवृक्षात्कलादि	२९	६	७८	वंदाचक्रम्	३४	२
११	महिषादीनां	२५	२०	४५	सूचिकर्म	२९	८	७९	वायारंभ	३४	३
१२	व्याघ्रादिपालनं	२५	२	४६	अश्वकर्म	२९	९	८०	भेरीवादनं	३४	६
१३	वानरादिपालनं	२५	३	४७	अश्वारोहण	२९	१८	८१	काहलायां	३४	१
१४	कुङ्कुवादीनांपालनं	२५	६	४८	अश्वचक्रे	२९	१८	८२	वादित्रसमय	३४	११
१५	मत्स्यग्रहणं	२५	८	४९	पञ्चापचक्र	३०	५	८३	मृगया	३४	१२
१६	पक्षिकर्म	२५	१०	५०	गजकर्म	३०	९	८४	वायुराचक्रं	३४	१५
१७	पक्षिद्वेषाण	२५	११	५१	गजांकुश	३०	१५	८५	जलयंत्र	३५	८
१८	व्यालग्रह	२५	१३	५२	ध्वजादि	३०	१६	८६	हरहृचक्रम्	३५	१०
१९	सामान्यपञ्चरक्षा	२५	१४	५३	दंतहृदः	३०	१७	८७	जलावाय-	३५	११
२०	गणांकर्म	२५	१८	५४	गजसधनः	३०	२१	८८	जलादितानं	३५	१६
२१	अज्ञादीनां	२५	२०	५५	गजारोहणं	३१	९	८९	मतांतरं	३५	१७
२२	शम्पादीनां	२७	१	५६	गजचक्रं	३१	९	९०	कूपचक्रं	३५	१
२३	वृषादीनां	२७	२	५७	सूषणपटनं	३१	६	९१	कासारचक्रम्	३५	२
२४	नवीनवृषस्य	२७	४	५८	स्वर्णकार	३१	१०	९२	वापीचक्रम्	३५	३
२५	मेघमहिष्योः	२७	६	५९	भिषुकरादि	३१	१५	९३	कुंडचक्रम्	३५	४
२६	उष्ट्रादीनां	२७	८	६०	फलंदांतिश्र	३१	१७	९४	कूपचक्रम्	३५	५
२७	सर्वक्रय	२७	१०	६१	रत्नपुष्पधनं	३२	२	९५	खट्वं	३५	६
२८	विनिमय	२७	१२	६२	मुक्तायुजी	३२	३	९६	खट्वं	३७	१
२९	नापक्रयधिकपी	२७	१३	६३	शत्रुभोजनं	३२	५	९७	विधिकारुतं	३७	२

सं	सूची	पृ	पं	सं	सूची	पृ	पं	सं	सूची	पृ	पं
१८	विश्विकाचक्रं	३७	३	२८	णन्देदः	४१	१४	६१	तैलिकचक्रम्	४५	९
१९	तरिघटनं	३७	५	२९	करिणासिक्सेप-	४१	१५	६२	इक्षरसादिच	४५	८
२००	तरिचक्रं	३७	६	३०	रसोदजं	४१	१७		क्रम	४५	
१	तरिमोचनं	३७	९	३१	धान्यहेद	४१	१९	६३	उपलविदागणं	४५	१०
२	रज्यावर्धनं	३७	१२	३२	धान्यसंग्रह	४२	१	६४	चक्रं च	४५	११
३	कूपकं	३७	१५	३३	बीजसंग्रह	४२	४	६५	कुंभकारकृत्यं	४५	१४
४	बलुपूरणा	३७	१८	३४	बीजवर्धन-	४२	५	६६	चक्रं च	४५	१५
५	याना	३७	२०	३५	धान्यस्थापनं.	४२	७	६७	लोहकारकृत्यं	४५	१८
६	सेतुवर्धनं	३८	१	३६	निःक्रमणा-	४२	८	६८	मणिकारकृत्यं	४५	१
७	सेतुचक्रम्	३८	५	३७	कणमर्दनं	४२	९	६९	नापितकृत्यं	४५	२
८	मपासु	३८	६	३८	धान्यवर्धनं	४२	११	७०	मानिककृत्यं	४५	४
९	गृहादिक्रय	३८	८	३९	आनयनं	४२	१२	७१	पलगंड	४५	६
१०	वाणिज्य-	३८	१०	४०	स्थापनं	४२	१४	७२	तंतुचायक	४५	८
	निधिनांगुस			४१	पाकक्रिया-	४२	१५	७३	चित्रकारकर्म	४५	१०
११	स्थापनं.	३८	१३	४२	धान्यस्थिति-	४२	१७	७४	चर्मकारकर्म	४५	१२
१२	दत्तद्रव्याढाभ-	३८	१६	४३	धर्मक्रिया	४२	१८	७५	जायाजिवाजि	४५	१४
१३	द्रव्यदानं	३८	१९	४४	तर्पसा-	४२	२१	७६	व्याधादिक	४५	१५
१४	अरुणाग्रहाणा	३९	१	४५	दातसंग्रह	४३	३	७७	म्लेच्छकर्म	४५	१७
१५	धान्यवृत्ति-	३९	५	४६	मुद्रापातन-	४३	४	७८	बिलाकारकर्म	४५	१९
१६	हलप्रवहणां	३९	७	४७	शांतिः	४३	७	७९	चौरकर्म	४५	२१
१७	अपरे	३९	१२	४८	वतारंभोत्सर्गो	४३	११	८०	निर्मयकर्म	४७	२
१८	चक्राणि	३९	१३	४९	हंभेभाहुतिचक्रं	४३	१४	८१	निषिकरकर्म	४७	४
१९	हलविधि	३९	१६	५०	अजविशेषः	४३	१५	८२	गलग्रहा	४७	६
	उत्तातफलश्रो			५१	बन्दिवासः	४४	१	८३	पल्लिवाशिनां	४७	८
२०	तिश्रम-	४०		५२	शत्रुवर्धनं	४४	४	८४	स्पर्णाकारकर्म	४७	१०
२१	योक्तादिस्तार्धनं	४०	१	५३	मैत्री-	४४	६	८५	ब्राह्मणादिकर्म	४७	१२
२२	बीजोक्तिः	४०	९	५४	नक्षत्रकष्टवल्ली	४४	८	८६	पंषांस्वभाषकर्म	४७	१६
२३	फणिचक्रे	४०	११	५५	सर्पदनेस-	४४	१०	८७	विमकृत्यं	४८	१
२४	कुदालक	४०	१२	५६	रोगमुक्तस्नानं	४४	१२	८८	क्षत्रकृत्ये	४८	२
२५	सस्यसेवनं	४१	१६	५७	औषधिस्नानं	४४	१४	८९	भैरवकृत्ये	४८	४
२६	कुलावर्धनं	४१	१०		रोगमुक्तस्यग	४५	२	९०	शूद्रकृत्ये	४८	६
	कुल्यामूलवर्ध		१२	५८	मनं			९१	लघुभद्रा	४८	८
२७	नम्.	४१		५९	अंडच्छेदन	४५	४	९२	धूर्तकार्य-	४८	९
	धान्यामध्याह			६०	तैलिककर्म-	४५	५	९३	मल्लसुद्ध	४८	१०

सं	सूची-	पृ	पं	सं	सूची-	पृ	पं	सं	सूची	पृ	पं
११	सूचीणां	७०	६	२२	शांति	७८	८	५७	पद्मरोहण	८५	२
१२	कुटुंब	७०	८	२३	धर्मा	७८	१०	५८	दुग्धपानं	८५	५
१३	संतायां	७०	९	२४	स्नान	७८	२१	५७	राहुचक्रं	८५	१२
१४	चंद्रवलातपेक्षा	७०	११	२५	गर्भाधान	७८	२	५८	रुडचक्रं	८५	१२
१५	चंडावस्था-	७०	१६	२६	विशेष	७९	९	५९	सूर्यावलोकनं	८५	२१
१६	प्रयासादिक-	७१	७	२७	ऋतुरात्रिकलं	७९	१३	६०	अग्निचंडयो	८५	१५
१७	तिथ्यादितांदानं	७१	८	२८	विशेषः	७९	१४	६१	निष्क्रमणां	८५	१७
१८	गंतव्यराहोगक	७१	९	२९	छंसवंतं	७९	१	६२	कच्छावधत्तं	८५	१७
१९	समयतः	७१	१०	३०	शारफन्द	८०	७	६३	भस्मप्रवेगनं	८६	७
२०	रत्नन्याणः	७१	११	३१	अतपलोभनं	८०	१०	६४	कटिसूत्रं	८६	९
	जल्यभोजस्मिता			३२	सीमंत	८०	११	६५	अन्नमासनं	८६	१२
	गारेतथायमलेत		११	३३	गर्भिणीधर्मा	८०	२०	६६	विशेष	८६	२०
१	पघतकार्ये	७१	१२	३४	कदाकार्ये	८०	१३	६७	घ्राणबंध	८६	९
२	सर्वतोभद्रं	७२	१३	३५	पतिधर्मा	८१	१४	६८	तांम्यूलन्यसमे	८७	१२
३	त्रिपताकि-	७३	१	३६	जन्मप्रविष्ये	८१	१९	६९	कर्णविध	८७	१६
४	सूर्यकालानलं	७३	२	३७	विष्णुपूजा-	८१	२१	७०	सूची	८७	२१
५	चंडकाशानलं	७३	३	३८	सूतिगेहवेश-	८१	३	७१	विशेषः	८८	२
६	स्थ्यादिचक्राणि	७५	१	३९	मासेइ॥	८१	३	७२	वर्धापन	८८	१०
७	कोटचक्रं	७५	१	४०	सूक्तिकार्य	८२	६	७३	अब्दसूती	८८	१३
८	गोचरकलोल-		४	४१	जातकर्म	८२	९	७४	चौलं	८८	१३
९	अयमार्तयेतिथि	७६	३	४२	जातकर्मातिंता	८२	१०	७५	केंद्रग्रहेषु	८८	१५
१०	वार	७६	४		रक	८२		७६	मातरजसि	८८	१५
११	नक्षत्र	७६	५	४३	जन्पदेवता	८२	२५	७७	ज्येष्ठेच	८९	२
१२	योग	७६	६	४४	स्ननपानं	८३	१	७८	अन्यमासि	८९	३
१३	करण	७६	७	४५	पथ्यं	८३	२	७९	विशेष	८९	५
१४	मास	७७	१	४६	काप्य	८३	३	८०	क्षीरं	८९	१२
१५	लग्न	७७	२	४७	स्नानं	८३	५	८१	श्मश्रुर्य	९०	३
१६	समय	७७	३	४८	शतायिपक्	८३	७	८२	सन्यासिनां	९०	५
१७	वास	७७	४	४९	नामकर्म	८३	१०	८३	अक्षतायः	९०	७
१८	वर्ण	७७	५	५०	मासनाम	८३	२१	८४	चक्रं	९०	११
१९	मान	७७	६	५१	नाक्षत्रनाम	८४	३	८५	मंगलं	९०	१२
२०	प्रतिप्रसर्व	७७	८	५२	कुमारी-	८४	१०	८६	उपनयनं	९०	१३
२१	विधि	७८	३	५३	दत्तजनने	८४	१२	८७	उरुवलं	९०	२१
२२	शांति	७८	७	५४	दोलोरोहणां	८४	१७	८८	रविचक्रं	९१	२

सं.	सूची	पृ	पं	सं.	सूची	पृ	पं	सं.	सूची	पृ	पं
८९	चैत्रप्राशस्त्य	९१	१	२३	वनगमन	९७	३	५६	ग्रहचक्रं	२	३
९०	मदीपः	९१	१२	२४	मत्स्यगमन	९७	४	५७	गणकूट	३	९
९१	अनध्यायः	९१	५	२५	धुरिकाबंधन	९७	५	५८	भकूट	३	१
९२	पुनर्वस्तुनिषेधः	९१	१०	२६	धुरिकाचक्रं	९८	४	५९	पडासकं	४	२
९३	मासाः	९१	१	२७	विद्यारंभ	९८	५	६०	द्विदश	४	३
९४	घाराः	९१	२	२८	विद्यायोग	९८	१२	६१	त्रिनाडि	४	१२
९५	विशेषः	९१	२	२९	वागीश्वरः	९८	१	६२	चतुर्नाडि	४	८
९६	ज्येष्ठनिषेधः	९२	३	३०	ज्योतिस्तु	९९	३	६३	पंचनाडी	५	९
९७	अनध्यायेषु	९२	४	३१	गस्मिन्	९९	५	६४	पूजी	५	१३
९८	विभागा	९२	५	३२	व्याकरणादि	९९	६	६५	दूरं	५	१६
९९	सोपपदा	९२	६	३३	धर्मशास्त्र	९९	८	६६	वर्गी	५	४
१००	रूपपक्षविशेषः	९२	७	३४	वैद्यगारुडः	९९	९	६७	पडाभकादिका	६	८
१	नक्षत्राणि	९३	८	३५	सांख्यवेदान्त	९९	११	६८	मेलकापवादः	६	१२
२	निययः	९३	९	३६	नाट्यारम्भः	९९	१३	६९	यास्यादि	६	१७
३	काल	९३	१०	३७	लिय्यारंभः	९९	१४	७०	निश्चयमु	६	२१
४	लग्नशक्तिः	९३	११	३८	धनुर्विद्यारंभः	९९	१५	७१	कन्यावरणं	६	६
५	देवस्वामिनोवेद	१	१	३९	शिल्पारंभः	९९	१९	७२	वरवरणं	७	१०
६	भानिद	१४	२	४०	तंत्रारंभः	९९	२०	७३	सौभाग्याष्टकं	७	१३
७	धुरिकाबंध	९४	३	४१	जैनधर्मारंभः	९९	४	७४	समयः	७	१४
८	केशांतसमावर्तन	९४	४	४२	चक्रं	१००	५	७५	गौर्यादि	७	१८
९	वर्णचक्रं	९४	५	४३	पारायणमु	१००	७	७६	दानप्रशंशा	७	२३
१०	विशेषः	९४	१	४४	पुराणग्रहण	१००	११	७७	जन्ममासादिनी	७	
११	इजाभेदः	९५	३		संस्कारकल्लो	१००	५		पेधः		२
१२	मनांतराणि	९५	४	४५	देवत्तपरिष्ठा		१७	७८	ज्येष्ठे	८	१०
१३	वेदपतिबलं	९५	१	४६	शुभशकुना	१००	८	७९	मार्गे	८	१५
१४	केद्रभावफलं	९५	२	४७	प्रभाः	१००	२०	८०	प्रतिकूलं	८	१८
१५	नवांशफलं	९५	२	४८	वर्णचक्रं	१००	१०	८१	नवमे द्विविशेषः	८	८
१६	ग्रहांशफलं	९५	४	४९	गुणः	१	११	८२	गोचरं	९	१३
१७	लग्नबलं	९५	९	५०	वश्यचक्रं	१	१२	८३	आनिर्पातिके	९	१९
१८	लग्नग्रचंद्रे	९५	१२	५१	तारा	१	२	८४	मेलकेविशेषः	९	२१
१९	महानाभ्मीव्रतं	९६	०	५२	योनिमैत्री	२	७	८५	विशेषः	१०	१०
२०	सुहृत्तेकिं	९६	१	५३	योनयः	२	८	८६	मासाः	१०	१५
२१	योगचक्रं	९७	१	५४	चैरं	२	९	८७	नक्षत्राणि	११	११
२२	समावर्तनः	९७	२	५५	एकयोनावकि	२	१४	८८	तिथयः	११	१२

सं	सूची	पृ	पं	सं	सूची	पृ	पं	सं	सूची	पृ	पं
८८	वाराः	११	१४	२२	विवाहकृत्यं	२१	१५	५६	निश्चय	३२	१०
८९	दशमहादोषः	११	१८	२३	तैलान्गु	२१	१७	-	विवाहकलाः	५	
९०	यात	११	२०	२४	कंकणारंभ	२१	१८	५७	मयेशदिनानि	३१	२१
९१	युनि	११	२१	२५	काजिककरणं	२१	२१	५८	भानिवारादि	२३	५
९२	लता	१२	१	२६	संभत्यापनं	२२	१	-	विवाहात्ययममा		
९३	युति	१२	२	२७	दलनार्दानि	२२		-	सिधुमर्तृगृहेपितृ		
९४	पंचबालाका	१२	३	२८	नैलसेख्या	२२	७	५९	गृहच	३३	१२
९५	सप्तशलाका	१२	४	२९	वेदनक्षणं	२२	८	६०	पितृगृहागमनं	३३	१३
९६	विंशतिशलाका	१३	१	३०	ग्वद्विवाह	२२	११	६१	वृत्थापनं	३३	१४
९७	अंशवेधः	१४	१	३१	संकीर्णानि	२२	१३	-	वधूमयशः		७
९८	दग्धादिभानि	१४	२	३२	खड्गचक्रं	२२	१४	६२	द्विगममेकाल	३४	४
९९	लन्नाविचारः	१५	१	३३	घघरणो	२३	१५	६३	नतिशक्तं	३४	५
१००	यामित्रः	१५	५	३४	विशेषः	२३	३	६४	मतिमवावः	३४	६
१	यामित्रकलं	१५	७	३५	पट्चक्रं	२३	४	६५	नवोदापाकं	३४	७
२	यागः	१५	८	३६	अपरं	२३	५	-	द्विरागमन		८
३	एकार्गल	१५	१	३७	लघुविचारः	२३	७	६६	अध्याध्यानकाल	३५	१
४	उपग्रह	१६	२	३८	समवर्गः	२३	१४	६७	पाकपुता	३५	१०
५	दग्धा	१६	३	३९	राशिशः	२३	१५	६८	महाहोम	३५	११
६	तिथिगंड	१६	४	४०	होरा	२४	१	६९	पृष्ठाकृति	३५	१२
७	क्रांतिस्त्राम्यं	१६	५	४१	द्वेष्काण	२४	२	७०	अवधृत्य	३५	१३
८	भगंड	१७	१	४२	सप्तश	२४	३	७१	अभचक्राणि	३६	१४
९	लभगंड	१७	२	४३	नपांश	२५	१	७२	पंचागकुंडं	३७	१
१०	विपनाहि	१७	३	४४	त्रिंशोश	२५	२	७३	फलानि	३७	२
११	स्फुटभुक्तकरणं	१८	१	४५	द्वादशोश	२५	१	७४	तुरंगचक्रं	३७	३
१२	वानावयः	१८	६	४६	उच्चादि	२५	२	७५	गजचक्रं	३७	४
१३	भयफलं	१८	८	४७	लघुसाधनं	२५	३	७६	रथचक्रं	३८	१
१४	अंशशक्ति	१९	१	४८	लघुनारिणी	२७	१	७७	गनिकलं	३८	१
१५	लघुसुद्धि	१९	५	४९	ननं	२८	५	७८	यामनस्थमुहूर्तः	३८	११
१६	विंशोपका	१९	१५	५०	दशनं	२९	८	७९	मन्यास	३८	१५
१७	कर्तरि	१९	२०	५१	अपभावाः	२९	१०	८०	दीक्षाः	३८	१७
१८	भयवादः	२०	१	५२	दशमनागिणी	२९	३	८१	स्त्रीणां	३८	१८
१९	गोधूनी	२०	८	५३	मनवर्गादि	३२	३	८२	पुण्यादिस्नानं	३८	२१
२०	अंशदिलभा	२१	९	५४	स्फुटिगतिदोषः	३२	६	-	अध्याधानक		
२१	कुलदेवनास्थाः	२१	११	५५	प्रतिफलं	३२	१५	८३	शान्ति		९

सं.	सूची	पृ.	पं.	सं.	सूची	पृ.	पं.	सं.	सूची	पृ.	पं.
८४	गजाभिषेककाल	३९	५	१७	अधादि	४५	२	५१	हिंवर	५४	२०
८५	दुर्गाभिषेककाल	३९	६	१८	जातिभानि	४५	३	५२	घवाडकं	५४	२१
८६	धिपौ	३९	७	१९	भवृक्षाणि	४५	४	५३	विघ्नकाल	५५	३
८७	आनपत्रचक्रं	४०	२	२०	योगिनी	४५	५	५४	दग्धादिदिशा	५५	४
८८	छत्रधानि	४०	३	२१	तिथिकाल	४५	६	५५	परिधः	५५	५
८९	तत्कालाभिषेक	४०	४	२२	योगिन्यन्तरं	४५	७	५६	धाताः	५६	१
९०	अभिषेकनं	४०	५	२३	पाशादीनांगणिः	४५	८	५७	विचार	५६	२
९१	सभारचना	४१	१	२४	योगिनीविचार	४६	९	५८	परिष्टमुक्त	५६	३
९२	समाप्रवेश	४१	२	२५	चित्रोपः	४६	१०	५९	वक्रिणः	५६	४
९३	दामबंधनं	४१	३	२६	दिवारात्रिविभाग	४७	१	६०	दिग्गन्धानि	५७	१
९४	परमंडपादि	४१	४	२७	अपरं	४७	२	६१	यात्रासूत्रोपः	५७	२
९५	वितानादि	४१	५	२८	चंद्रफलं	४७	३	६२	विप्रादीना	५८	१
९६	सेनारचनं	४१	६	२९	घस्थात्सकं	४७	४	६३	योगादयः	५९	२
९७	युवगजाभिषेक	४१	७	३०	राहुचक्रं	४७	५	६४	विजया	५९	३
९८	चामगादिधृतिः	४१	८	३१	लालाटिकाचक्रं	४७	६	६५	विजयसु-	५९	४
९९	राज्याभिषेकलोचन	४१	९	३२	लालाटिका	४७	७	६६	तिथिदाहनं	५९	५
१००	यात्रार्थः	४१	१०	३३	उपः प्रांशस्त्यं	४८	१	६७	भदोहदं	५९	६
१०१	प्रतिवर्तकं	४१	११	३४	यात्रालघ्नं	४८	२	६८	वारदोहदं	६०	१
१	जाताज्ञातजन्मनं	४२	१	३५	रक्षादि	४८	३	६९	दिग्दोहदं	६०	२
२	प्रश्न	४२	२	३६	विशोपक	५०	४	७०	दिग्वाहनं	६०	३
३	यानाभेदाः	४२	३	३७	भावफलं	५०	५	७१	प्रस्थानदिन	६०	४
४	समयः	४२	४	३८	विशेषः	५१	६	७२	दिक्षुप्रस्थान	६०	५
५	गयादि	४२	५	३९	चंद्रयुतौ	५१	७	७३	प्रस्थानविधि	६०	६
६	मासा	४३	१	४०	प्रत्येकफलं	५१	८	७४	दुग्धादिनिषे-	६०	७
७	कृतयः	४३	२	४१	जीवमृतपक्षौ	५१	९	७५	मैयुनेविचारः	६१	१
८	भानि	४३	३	४२	फलं	५२	१०	७६	अकान्तवृष्टिः	६१	२
९	तिथयः	४३	४	४३	उदाहृति-	५२	११	७७	गमनविधि	६१	३
१०	निंदास्थितिः	४३	५	४४	कुलाकुलं	५२	१२	७८	कस्माद्गुहात्	६१	४
११	मात्सेडविशेषः	४४	१	४५	विचार	५२	१३	७९	मंगलानि	६१	५
१२	वारफल	४४	२	४६	तिथयः	५३	१४	८०	स्वरमु-	६१	६
१३	दिक्शूलं	४४	३	४७	धर्मादि	५४	१५	८१	शकुन	६२	१
१४	विदिशः	४४	४	४८	अप्यंश	५४	१६	८२	अप्यंशकुनः	६२	२
१५	वृद्धधाना	४४	५	४९	सर्वाको	५४	१७	८३	आवश्यकं	६२	३
१६	वारकाल	४५	१	५०	महाडानाभमौ	५४	१८		निवृ	६२	४

सं.	सूची	पृ.	पं.	सं.	सूची	पृ.	पं.	सं.	सूची	पृ.	पं.
८२	विचार	६३	३	१६	विचार	७३	२	५१	चक्रं	८१	४
८३	वारपरत्वे	६३	१५	१७	अर्धयाम	७३	३	५२	दिक्ताधनं	८१	१५
८४	द्विष्ठाफलं	६३	२०	१८	कालशान्यशः	७३	४	५३	आयादि	८१	१८
८५	चक्रच	६३	१	१९	महारस्यल	७३	५	५४	वास्तुफलं	८३	२
८६	चतुर्घटिकं	६४	१	२०	अपरं	७४	६	५५	गृहबलं	८३	१५
८७	अम्भेगितं	६५	१९	२१	मिनाडिकं	७४	१	५६	द्वारकन्यं	८३	१९
८८	अस्तींगितं	६६	२	२२	नात्कालिकं	७४	२	५७	ध्रुवादितानं	८४	२
८९	सारमेयेगितं	६६	५	२३	हंसचारचक्रं	७४	३	५८	चक्रं	८४	३
९०	काकेगितं	६७	५	२४	क्रमः	७५	४	५९	आयादि	८४	४
९१	मानाचक्रं	६७	१५	२५	शुभाशुभंघृते	७५	१	६०	विचारः	८५	२
९२	गणनं	६८	१	२६	जयोपध्यः	७५	२	६१	चक्रं	८५	३
९३	अपरं	६८	२	२७	अशुभचिह्नं	७५	३	६२	मासफलं	८५	५
९४	गणनं	६८	३	२८	शुभानि	७५	१४	६३	गेहारंभे	८५	११
९५	अपरं	६९	१	२९	शिवालिरित	७७	१५	६४	तिथिकलं	८५	१५
९६	गणनं	६९	२	३०	क्रम	७७	३	६५	वारफलं	८५	२०
९७	वर्णास्वर	६९	३	३१	संकेत	७७	८	६६	वृषचक्रं	८६	२
९८	द्वादशवार्षि	७०	१	३२	नामानिकर्माणि	७७	९	६७	काष्ठविचारः	८६	४
९९	वार्षिकं	७०	२	३३	ख्यादिषु	७७	१०	६८	वृच्छेदः	८६	९
१००	अयनं	७०	३	३४	चतुर्मासेषु	७७	२	६९	शिनास्यापनं	८६	११
१	वर्णाश्वरचक्रं	७०	४	३५	हिमासेषु	८४	३	७०	खननविधि	८६	१५
२	क्रतु	७०	५	३६	सुहूर्तमानं	८७	३	७१	फलं	८७	१
३	मासाद्यंतरं	७१	१	३७	प्रवेश	८७	५	७२	शंकुमानं	८७	५
४	अष्टमरा	७१	२	३८	यात्राकलोल-	११	७३	७३	गिलन्यास	८७	११
५	रूपोकार्याणि	७१	३	३९	भूमिपरिक्षा	८७	८	७४	तासामानं	८७	१२
६	जयपराजयं	७२	१	४०	गंधा-	८७	१६	७५	वास्तुस्थानं	८७	१५
७	भूचलं	७२	२	४१	जाति	८८	१	७६	संभ	८७	१८
८	राशिचक्रं	७२	३	४२	शकुनं	८८	६	७७	अंगुलं	८८	५
९	रविहत-	७२	४	४३	दुर्गारंभ	८८	९	७८	स्वमपरिक्षा	८८	९
१०	चंद्रहतगूढराहू	७२	५	४४	चक्रं	८८	१८	७९	वेधं	८८	१२
११	स्वरदलं	७२	६	४५	नगरेचक्रं	८९	१	८०	उपवेधः	८८	७
१२	चंद्रवलं	७२	७	४६	पदाकुचक्रं	८९	२	८१	कर्म्यहत्तेन-	८८	१७
१३	यापुवलं	७२	८	४७	अष्टपदं	९०	१	८२	भूमिक्रमता-	९१	१८
१४	मौहूर्तिकराहु	७३	९	४८	शुभाशुभं	९०	१३	८३	गद्गोमुग्धादि	९१	२३
१५	योगिन्यर्धमहरं	७३	१	४९	गान्ध्याज्ञानं	९०	१९	८४	चक्रत्रयं	२.००	१

अ	सूची	पृ	पं	सं	सूची	पृ	पं	सं	सूची	पृ	पं
८५	द्वारविचार	२००	२	१९	गृहप्रतिष्ठा	६	२	५१	अतिचारग्रहा	१३	२
८६	द्वारफलं	२०१	३	२०	कुम्भचक्रं	६	३	५२	ज्वालासुरवी	१३	३
८७	द्वारचक्रं	१	१	२१	देवागयादि	६	६	५३	गताब्दकरणं	१४	७
८८	देहलीचक्रं	१	२	२२	पुरवेशः	६	१३	५४	इष्टकालानयनं	१४	१
८९	गृहभागचक्रं	१	३	२३	शत्रोः पुरवेशा	६	१५	५५	वर्षेष्टमाग्निनी	१४	२
९०	गृहेकूपं	१	४	२४	यान्त्रानिबृत्तौ	६	१७	५६	दृष्टाणाचक्रं	१५	३
९१	कूपनलं	१	५	२५	पुण्याजने	७	१८	५७	त्रिराशिका	१५	४
९२	वर्णशः	१	६	२६	विशेषः	७	१	५८	हृद्वा	१५	५
९३	गृहस्थितिपोगः	१	७	२७	लग्नफलं	८	५	५९	त्रिशाशा	१५	६
९४	मत्स्यफलं	१	८	२८	भावफलं	८	१	६०	पंचाधिकारी	१५	७
९५	गृहस्थितिकुं	१	९	२९	रवेर्वामादि	८	३	६१	संयानयनं	१५	१
९६	दृष्ट्यानिर्माणं	२	४	३०	नूतननगरं	९	२०	६२	दृष्टिचक्रं	१५	३
९७	गोहोपकरणं	२	६	३१	वृषबालायां	९	४	६३	सुद्धा	१६	५
९८	इष्टिकायातनं	२	७	३२	गज	९	५	६४	यागिनी	१६	६
९९	चित्रकर्म	२	८	३३	मया	९	६	६५	पताकी	१६	१४
१००	वृत्तभट्टा	२	१६	३४	गृहोपस्करं	९	६	६६	स्वना	१६	१३
१	अणुभट्टा	२	१९	३५	देवादिस्थापनं	१०	१०	६७	मिश्रकलोल	१६	
२	प्रतिदिग्वृत्ता	२	२१	३६	उपसंहारः	१०	११	६८	मण्यमामान्यं	१६	१४
३	देवालयारभ	३	२	३७	वेशप्रतिष्ठाक	१३	९९	६९	सिध्यासिद्धी	१६	१८
४	प्रसादयरीरभ	३	४		स्थौ	१७	७०	७०	कदाप्रविष्यति	१७	१४
५	पुरादीनां	३	६	३८	गृहाणांजन्मति		१		संततिर्भवति	१९	
६	प्रतोलीस्वनं	३	१०		व्यादि	१०	२	७१	प्यति	१७	
७	पुरवासनं	३	१५	३९	रव्यादिचक्रं	११	३	७२	यमलयोग	१८	
८	प्रतालीचक्रं	३	१६	४०	शनिपाद	१२	५	७३	इत्यशाल	१८	
९	वत्सचक्रं	३	१७	४१	भस्मयोगः	१२	८	७४	मूरारिप्यु	१८	२०
१०	वत्सचक्रं	४	५	४२	विजययोगः	१२	१०	७५	दीप्तांशा	१९	३
११	विचारः	४	६	४३	इष्टसिद्धि	१२	१२	७६	जीवियति	१९	४
१२	चारुस्वना	४	१२	४४	यमकर्तृ	१२	१४	७७	त्वाम	१९	११
१३	प्रवेशभेदः	५	१८	४५	हंस	१२	१५	७८	नष्टलाभः	२०	७
१४	मासादि	५	१	४६	अष्टसिद्धि	१२	१	७९	पतितधनलाभ	२०	१५
१५	विधि	५	७	४७	यमदंष्ट्रा	१२	६	८०	चौरवृत्ति	२०	२०
१६	जीर्णवेशः	५	१७	४८	यमदंड	१३	९	८१	चौरज्ञानं	२१	१३
१७	साज्या	५	१९	४९	कुदुष्ट	१३	१२	८२	दिग्ज्ञानं	२१	१५
१८	आभ्युदयिकानि	६	२०	५०	राक्षस-	१३	१७	८३	विवादप्रश्न	२२	१

सं	सूची	पृ	पं	सं	सूची	पृ	पं	सं	सूची	पृ	पं
८४	वंचीमोन	२२	१२	१८	दिनालाकद०	२०	१	५२	पूवा	६३	३
८५	वृष्टी	२३	८	१९	काकशब्द	२१	२	५३	उत्तरा	६३	८
८६	दूरस्थोजीव	२३	१७	२०	दिनमिति	२१	३	५४	हस्त	६३	१३
८७	तीता			२१	पादछाया	२१	४	५५	चित्रा	६३	१८
८८	सुष्ठिमन्म-	२४	२	२२	अंगुलं	२१	५	५६	त्वानि	६४	२
८९	कयास्करतं	२४	१५	२३	चक्रं	२१	१	५७	विशारवा	६४	७
९०	प्रकारांतरं	२४	१७	२४	सप्तगुलं	२३	१३	५८	अनुराधा	६४	११
९१	अपरं	२४	१८	२५	एकविंशंगुलं	२३	१३	५९	ज्येष्ठा	६४	१६
९२	अपरं	२४	२१	२५	सप्तनाडी	२३	७	६०	मूला	६४	२१
९३	जीवाक्षरादि	२५	३	२७	विचारः	२६	९	६१	तिथीनांकष्टा	६७	९
९४	उत्तरोत्तरं	२५	४	२८	पक्षीपातफलं	२६	८	६२	वारकष्ट	६८	२१
९५	उत्तराधरादि	२५	५	२९	सप्तनाडी	२६	१	६३	शान्ति	६९	४
९६	अष्टौपक्षा-	२६	१	३०	मल्लेकफलं	३५	९	६४	सर्वेपिध्याद्य	५०	५
९७	शुभाशुभं	२६	२	३१	सरटफलं	३५	१६	६५	भावे		
९८	गर्गमनोरमायं	२७	१	३२	पक्षीशब्दफलं	३५	२	६६	कष्टांतरं	५०	१४
९९	त्र्यारामोक्तं	२७	२	३३	चक्रम्	३६	८	६७	जननलभफलं	५२	१९
१००	प्रश्नकलोल-		१५	३४	स्वप्नविचारः	३६	८	६८	किमपिजन्मफलं	५३	१४
१	चर्पशुभाशुभं	२७	९	३५	शुभस्वप्ना	३६	७	६९	काकविष्टाफलं	५४	१६
२	जन्मात	२७	१२	३६	अशुभस्वप्ना	३८	१	७०	संक्रांतिविचार	५४	३
३	रूपादिवाहन	२८	२	३७	शान्ति	३९	७	७०	मीनसंक्रांतिवि	५४	११
४	शृंगीन्मितिफलं	२८	८	३८	अंगस्फुरणं	३९	१२	७१	चारः		१५
५	उदयफलं	२८	९	३९	उसात्ताः	४०	५	७२	विश्विकसंक्रां	५४	८
६	दर्शफलं	२८	११	४०	युगादि	४०	१३		तिविचारः		११
७	पंचासरफलं	२८	१३	४१	गजछाया	४०	१४	७३	वृषसंक्रांति	५५	५
८	वायुपरिक्षा-	२८	२०	४२	अर्धेदिय-	४०	१६	७४	अर्धविचार	५५	७
९	संवत्सरास्तुभि		४	४३	अम्बियाष्टकं	४०	१८	७५	कुहचक्रयोग	५५	११
१०	क्षादि-		९	४४	भरण्यां	४१	२	७६	ग्रहयोग-	५६	१४
११	भूकंपफलं	२९	१२	४५	रुनिका	४१	९	७७	वरणान्नक्षणं	५६	१८
१२	इंद्रमंडलं	२९	१७	४६	रोहिण्यां	४१	१५	७८	जंघालक्षणं	५६	१९
१३	वारुण	२९	२०	४७	आर्द्रा	४१	२१	७९	रोमकूपं	५६	२१
१४	अग्नि	२९	७	४८	जुन-	४२	५	८०	जानु	५६	४
१५	वायु	३०	१३	४९	पुष्य	४२	९	८१	सिंग	५६	६
१६	काकनीडचक्रं	३०	१४	५०	अस्सेपा	४२	१४	८२	वृषपणं	५७	७
१७	काकमंथुनं	३०	१५	५१	मघा-	४२	२०	८३	मणि	५७	११

सं	सूची	पृ	पं	सं		पृ	पं
८४	मूल	५७	१५	१८	भृ	६१	३
८५	शुक्र	५७	१७	१९	शंख	६१	८
८६	स्फिक	५७	१८	२०	ललाट	६१	८
८७	कटि	५७	१९	२१	भ्रूदिन	६१	१०
८८	जठर	५७	२०	२२	हसिन	६१	११
८९	पार्श्व	५७	१	२३	ललाटेरेखा	६१	१२
९०	कुक्षि	५७	५	२४	विशे	६१	१८
९१	नाभि	५८	८	२५	केस	६३	२१
९२	वलि	५८	९	२६	व्यासेनफलं	६३	३
९३	पार्श्व	५८	१०	२७	स्त्रीलक्षणं	६४	१९
९४	बृचक	५८	११	२८	सासुत्रिकल	६५	१
९५	हृदय	५८	१४		क्षणं		३
९६	जानु	५८	१४	२९	शिवास्तरविचार	६७	२
९७	शिवा	५८	१५	३०	उल्लुकरुत	६८	९
९८	पृष्ठ	५८	१८	३१	ग्रंथविषय-	६९	-
९९	कक्षा	५८	२१				
१००	अंश	५८	२१				
१	वाहू	५८	१				
२	अंगुलि	५८	७				
३	हस्त	५९	११				
४	नख	५९	१०				
५	यव	५९	२०				
६	रेखाफल	५९	१०				
७	बुबुक	५९	२१				
८	भाष	६०	२				
९	जिह्वा	६०	३				
१०	नाडु	६०	४				
११	मुख	६०	५				
१२	ह्रस्व	६०	९				
१३	कर्ण	६०	१०				
१४	गंड	६०	१३				
१५	नाशा	६०	१४				
१६	क्षत	६०	१७				
१७	नेत्र	६०	१८				

मुहूर्तसिंधुः

ॐ

श्रीगणेशायनमः ॥ ॥ ऐंकारपञ्जरशुकीमुपनिषदु
 द्यानकेलिकलकण्ठीम् ॥ आगमविपिनमयूरीमार्यामंत
 र्विभावचेगौरीम् ॥ १ ॥ ध्यायंश्चेतसिचरणौद्रुतकनकनिभा
 वनर्धमणियुक्तौ ॥ नमनोद्यतहरिहरयोर्भासापालाशतांती
 तौ ॥ २ ॥ पीतावारक्ततलैयावकलज्जाप्रदौधन्यौ ॥ देव-
 शिरोमणिमाल्यैर्वृतौनुतोकस्यंशुभदौन ॥ २ ॥ शंकरभा
 लविभूत्यागंगासलिलार्द्रचास्पृष्टौ ॥ अपिचंचललाटस्थ
 गिततृतीयनेत्राभिसंतप्तौ ॥ ३ ॥ चरणावनिशंभेतर्ध्वा
 तध्वंसंविधायचात्यंतं ॥ स्वांतंकुरुतांशांतंयंत्रांतंचाप्य-
 विघ्नान्तम् ॥ ४ ॥ अथमुहूर्तरत्नाकरारव्यःसंग्रहःक्रियते
 ॥ तत्रादौहेयोपादेयविचारकलोलःशुभाः ॥ ॥

अथनवमानानि.

ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ
१ भमानमिति:								६ गुरुमानम्
गुर्वक्षराचारः	६०	पलम्	१					गुरोर्मध्यमानेन
पलानां	६०	घटिः	१					एकराशिभागेऽरुवर्ष
घटीनां	६०	भादिने	१					७ देवमानम्

२ चंद्रदिनमानं	३ सावनमानं दिनं	मकरार्कादिमास षट्कं देवानां दि
एक तिथि मि तं	इनोदय द्वायांत रं	नं कर्कादिमास षट्कं
४ सौरदिनं	५ पैत्र्यदिनं	देवानां रात्रिः
प्रतिदिनं स्फुटं तु किं मितिः	विधोर्मासः	मासादीनां वर्षः कल्पनावर्षाणां

मासादिकल्पना स्फुटैव मनोब्रह्मणस्तु संख्याक्षमानगे
र्युगेः ७१ भवेत् ब्रह्ममानं तु कल्पः सर्व एवयस्य दिनं ३०
तथा च वर्षायनर्तुयुगपूर्वकमत्र सौरान्मासास्तथा च ति
थयस्तु हिनां भुमानात् यत्कृच्छ्रसूतकचिकित्सितवासरा
द्यंतत्सावनाच्च घटिकादिकमार्क्षमानात् नंदादितिथीनां
फलं ५ नंदासु चित्रभवनोत्सवचतुर्कर्मभद्रासु मांगलिक

चांद्र नाक्षत्र सावन सौर मानम्.				
३७१	३६६	३६५	३६०	दि०
३	१५	१५	०	घ०
५२	३०	३०	०	प०
३०	२२	२२	०	वि०
०	३०	३०	०	अ०

पौष्टिकयानभूषाः कु
र्याज्जयासुजयसाध-
नमंत्रवादात्रिंत्तासु-
चोग्रमपरासुशुभं न
दर्शज्ञानासिदेकर्मणि
पौष्टिके च क्रवेचशस्ताम

तिथीनां स्वामिनः

ति.	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
शुभ	अभि	असा	गौर	गणेश	सप	गुरु	सूर्य	शिव	दुर्गा	यम	विष्णु	हरि	कामदे	शिव	चंद्र
कुप	ब्रह्मा	शिव	माधव	यम	चंद्र	कुमार	इंद्र	वसु	नर्त	धर्मरत्न	शिव	सूर्य	मदन	कलि	विष्णु

नंदादितिथयः

शुभाशुभतिथयः

नंदा	१	६	११		शुक्लपक्ष			कृष्णपक्ष		
भद्रा	२	७	१२		१	६	११	१	६	११
जया	३	८	१३		२	७	१२	२	७	१२
रिक्ता	४	९	१४		३	८	१३	३	८	१३
पूर्णा	५	१०	१५		४	९	१४	४	९	१४
					५	१०	१५	५	१०	१५
					६	११	१६	६	११	१६
					७	१२	१७	७	१२	१७
					८	१३	१८	८	१३	१८
					९	१४	१९	९	१४	१९
					१०	१५	२०	१०	१५	२०
					११	१६	२१	११	१६	२१
					१२	१७	२२	१२	१७	२२
					१३	१८	२३	१३	१८	२३
					१४	१९	२४	१४	१९	२४
					१५	२०	२५	१५	२०	२५
					१६	२१	२६	१६	२१	२६
					१७	२२	२७	१७	२२	२७
					१८	२३	२८	१८	२३	२८
					१९	२४	२९	१९	२४	२९
					२०	२५	३०	२०	२५	३०
					२१	२६	३१	२१	२६	३१

तिपत्य दिष्टाव्यायामशिल्पोषधमंगलेषु यात्राविवाहादिषु च द्वि
 तीया १ बीजोत्तिदास्यासवसंप्रयोगे ज्ञेयातृतीयोऽथविधौ चतु
 र्थीमांगल्यकृत्येषु च पंचमी स्यात् षष्ठीऽथैकर्मणि न प्रयाणे
 २ ऋक्प्रवाणाभरणादिकेषु स्यात्सप्तमी षष्ठाखलु मंगलेषु से
 नासु यात्रादिषु चाष्टमी षष्ठा पापोऽसिद्धौ नवमी वरिष्ठा ३ द
 शम्यभीष्टागमने प्रवेशो मांगल्यकर्मसिंहपौष्टिके च एका
 दशी मंगलसिद्धये च ऋक्प्रियायां च महानसे च ४ ऋक्से सपा
 णि ग्रहणे निधाने स्याद्द्वादशी सिद्धिकरी नयानेत्रयो दशी क
 र्मणि मंगलाद्ये क्षिप्रैः सप्तमी भाग्यविधौ ऋक्से च ५ चतुर्द
 शी सिद्धिकृदुद्यकार्ये न तु प्रयाणे न खलु प्रवेशो मांगल्यय-

(४)

मुहूर्तसिंधु.

ज्ञादिषुपौर्णमासीदर्शोनशस्तः पितृकर्मणीष्टः ६ अत्रकेषां
चिन्मतेनवमीपक्षरंध्रतिथिर्नशतिपत्तितामध्यमाविषमासुस
मासु २ १० शुभा.

कर्कियोगः शुभः							पक्षरंध्रतिथयः						
रु.	चं.	मं.	बु.	बृ.	शु.	श.	४	६	८	१२	१४	९	तिथयः
१२	११	१०	९	८	७	६	९	८	४	१४	२५	२५	वर्ज्यघ०
अमृतयोगः शुभः							सर्वतोऽशुभः						
रु.	चं.	मं.	बु.	बृ.	शु.	श.	वाराः		बु.	रु.	वारे.		
१२	११	१०	९	८	७	६	तिथ.		१	७	अशुभा.		
रु.	चं.	मं.	बु.	बृ.	शु.	श.	अथयोग केषांचिन्मतेऽशुभो मृत्युतज्ञ तिथिश्चन्यलमाशुभाः						
१	२	१	३	४	२	५	१	३	५	७	९	११	१३
६	७	६	८	९	७	१०	तु.	सि.	मि.	ध.	क.	ध.	बृ.
११	१२	११	१३	१४	१२	१५	म.	म.	क.	क.	सि.	मी.	मी.
दग्धादियोगाशुभाः							गृहप्रवेशोपौ						
रु.	चं.	मं.	बु.	बृ.	शु.	श.	वाराः	मार्शिव	नीया	त्रायां	शनिरो.	१२	१३
१२	११	५	३	६	८	९	दग्धा	११	१०	९	८	११	१३
४	६	७	२	८	९	७	विषाः	१०	९	८	७	११	१३
१२	६	७	८	७	१०	११	हुता	९	८	७	६	११	१३
म.	वि.	आ.	सू.	रु.	रा.	ह.	यम	८	७	६	५	११	१३
भ.	चि.	उपा.	घ.	उफा.	ज्ये.	रे.	द.भानिः	७	६	५	४	११	१३
त्रितीययोगः अशुभाः							हिणीं विवाहे गुरु						
रु.	चं.	मं.	बु.	बृ.	शु.	श.	५	६	७	८	९	१०	११
५	६	७	८	९	१०	११	पुष्यवर्ज्येत्	४	३	२	१	१०	११
ह.	सू.	अ.	अ.	पुष्य	रे.	रो.	विषमतिथयोपिवर्ज्य	३	२	१	०	१०	११

यत्तितामध्यमाविषमासु समासु २।१० शुभा

चैत्रादिषुभून्यतिथ्यादिकमशुभं.

चै.	वै.	ज्ये.	आ.	श्रा.	मा.	आ.	का.	मा.	पौ.	मा.	फा.
९	१२	१३	७	३	१	१०	१४	७	४	६	३
८	११	१४	६	२	२	११	५	८	५	५	४
कुं.	मी.	वृ.	मि.	मे.	कं.	वृ.	तु.	ध.	क.	म.	सिं.
अ.	चि.	उषा	पू.	उफा	श.	पू.	कः	चि.	ह.	श्र.	मृ.
ऐ.	स्वा.	पू.	ध.	श्र.	रे.	फा	म.	वि.	आ.	मृ.	ज्ये.

सिद्धतिथयः शुभाः

सर्वार्थसिद्धयोगः शुभाः

शु.	बु.	मं.	श.	वृ.	र.	चं.	मं.	बु.	वृ.	तु.	श
१	२	३	४	५	ह.	श्र.	अ.	रो.	रे.	रं.	श्र.
६	७	८	९	१०	मू.	रो.	अ.	अनु	अनु	अनु	रो.
११	१२	१३	१४	१५	उ.	मृ.	उफा	ह.	पु.	अ.	स्वा.
	वर्ज्यानि				पु.	पु.	क.	क.	अ.	पुन	०
६	तैलं				अ.	अनु	०	मृ	०	श्र.	०
८	मांसम्				तिथयोमासशून्याश्चशून्यलब्धा नियान्यपिमध्यदेशेवि वर्ज्यानि न दृष्याणीतरेषु च १ पंग्वंधका णाल- ग्यानिमासशून्याश्चराशयः गौडमा लवयोस्त्याज्या अन्यदेशेनगर्हि						
१४	क्षौरम्										
३०	मैथुनं										
१३	मदनं										
३०	७।९ धात्रीफलं स्नानं										
	१।३०।६।८।११ रविवार.										

ताः कुयोगास्तिथिवारोत्थास्तिथिभोत्थाभवारजाहूणवंगरचशेषे च
वर्ज्यास्त्रितयजास्तथा अयोगे सुयोगोपि चेत्स्यात्तदानीमयोगं
निह तेषसिद्धितनोति परेलग्नशुत्थ्या ॥ चंद्रसूर्योपरागआद्यादिपुनर्नधावनं
वर्ज्यम्.

(६)

मुहूर्तसिंधु.

कुयोगादिनाशंदिनार्धोत्तरंविष्टिपूर्वचशस्तमूरविद्योगःसू
 र्यभाह्वेद ४ गो ९ तर्क ६ दिग्बि १० श्व १३ नरवर ० संमितेचंद्र
 क्षैरविद्योगास्युर्दोषसंघविनाशकाः अत्रतिथयःदैवेपूर्वा
 ण्हीकीयात्वाश्चाद्धेकृतपरोहिणी पार्वणेवापराण्हस्थाग्रते
 तत्कर्मकालिकी नक्तव्रतेषुप्रदोषव्यापिनीयात्वाः यां
 तिथिंसमनुप्राप्यउदयंयातिभास्करः सातिथिः सकलाज्ञे
 याव्रताध्ययनकर्मसु अपरेउदयमित्यत्रास्तपंदमाहुः

रव्यादिवाराणां स्वामिनः

रवि.	चंद्र.	मंगळ.	बुध.	गुरु.	शुक्र.	शनि.	वाराः
शिव.	शिवा.	गुह.	विष्णु	मह्मा	इंद्र	काला	देवाः
बन्धि.	जल.	मूमि.	हरि.	इंद्र.	इंद्राणी	ब्रह्मा	अदेवा.
पुरु.	स्त्री.	पुरु.	नपुं.	पुरु.	स्त्री.	नपुं.	मरु.
क्षत्रि.	वैश्य.	क्षत्रि.	शूद्रा.	ब्राह्म.	ब्राह्म.	म्लेंच्छ	स्वा.
नृपाभिषेक मांगल्यसेवायानाश्रकं मोषघाहवधान्यादिविधो	शंखमुक्तावुरजतवृक्षस्त्रीभूषण पुष्पगतकतुसैरादीनि.	विषाग्निबंधंधनस्तेयसंधिविग्रहक वर्णधात्वाकरप्रवालादीनि	नृत्यशिल्पकलागीतलिपिभूरससं ग्रहविवादादीनि.	यज्ञपौष्टिक मांगल्यस्वर्णवस्त्रादिभू षणशुल्मब्रह्मादिरोपण	नृत्यगीतादिवादित्रस्वर्णस्त्रीरत्नभू षणभूषण्यौत्सवादीनि.	त्रपुशीसायसभ्रमादिविषदानमृग यानृतआसवास्थिराणि.	एतानिदिङ्मंत्रदर्शितानि.

सर्वकार्यप्रशक्ताः				उक्तेषुविहिता			
चं. बु.	सर्वकर्मसिद्धिदा		र. म.	उक्तसिद्धिकरा.			
च. सु.	यकाः		श.				
ग्रहस्योपचयस्थस्य ३।६।१०।११ वारे कार्यप्रसिद्धूतिनैवापचयसंस्थस्य यत्नादपि कृतं नरैः जन्मलग्नादिदंबोध्यम्.							
अभ्यंगफलं विधिश्च.							
सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	वारा
ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	फलं
ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	पातन

इदंचतिलतैलपरम् सार्षपादिकेतुनतैलं तथा गंधवासितमपितैलभिन्नम् तादृशतैलाभ्यंगो न कस्मिन्नपि दुष्टः अथवारप्रवृत्तिः चरार्द्धदेशांतरयोर्वियोगयोगोप्यपानीयपलैश्च सम्यक् सूर्योदयादूर्ध्वमृणोधनेधोवारप्रवृत्तिमुनयो वदन्ति इदंच सूक्ष्ममस्थूलं तु दिनमानं निशार्धं च पंचदश १५ समन्वितं वारप्रवृत्तिकालः कालहोराः वारारंभाद्धतानाड्योद्वाभ्यां पंचभिराहताः वप्नेशात्षष्ट्यष्टादिक्रमेण होरेशा भवन्ति यथा सूर्योद्गार्गवः भागवाच्चंद्र एवं वारे प्रोक्तं कालहोरासु कर्तव्यमिति.

नक्षत्राणि

अ.	भ.	क.	रो	म.	आ.
नास.	यम.	वह्नि.	ब्रह्मा.	यं.	रुद्र.
वस्त्रोपनयनसौरसीमंताभरण क्रियास्थापनेमास्वकार्या.	वापिकूपतडागविषशस्त्रोन्नदा रुणर्निलप्रवेशगणितानि.	अग्न्याधानास्त्रशस्त्रोन्नसंविधि ग्रहदारुणसंग्रामोपधिवादि त्रादीनि.	सीमंतोन्नयनोद्वाहयस्त्रभूषा स्थिरगजवास्त्वभिषेकाः	प्रतिष्ठाभूषणोद्वाहसीमंतादिस्त्रो रवस्त्रयात्रादीनि.	ध्वजतोरणसंग्रामयाकारास्त्र क्रियाश्रुताः संध्यादि.

नक्षत्राणि.

ज्ये.	ज्ये.	अश्ले.	मघा.	पूर्वा.	उक्ता.
आर्द्रा.	ज्ये.	मृग.	पितर.	मृग.	अर्घमा.
प्रतिष्ठायानसीमंतवस्त्रवास्तूपयना यनसौरश्रकर्मोदितिभेधियथा न्यभूषण	यात्राप्रतिष्ठासीमंतव्रतबंधप्रवेश नकरग्रहविनासवैशुभ.	अनृतनव्यसनंदूनंक्रोधास्त्रविषदा हंकंवादवाणिज्यपिशूनकर्म.	कुषिवाणिज्यगोधान्यरणोपकरणा दिकंविवाहनृत्यगीताद्यंनिस्त्रिलं.	रणदारुणशस्त्राग्निधातुवादविषादि कंविवादभेषजकर्मपूर्वात्रयेमासविक्रय	वस्त्रोपनयनोद्वाहवास्तुसद्वप्रवेशनं अश्वप्रतिष्ठासीमंतभिषकर्मोत्तरात्रये.

नक्षत्राणि.

हं०	वि.	स्वा.	वि.	अ.	ध्ये.	मू.	मू.
रवि	चन्द्र	वायु	शक्रानी	मित्र	इन्द्र.	निकृ.	जलं.
प्रतिष्ठोद्वाहसीमंतयानवस्त्रोपनायनं क्षौरपास्त्वभिषेकादिशक्रभं.	प्रवेशवस्त्रसीमंतप्रतिष्ठाव्रतबंधनंचा सुभेवास्तुविशेचक्षौरभूषणकर्म.	प्रतिष्ठोपनयोद्वाहवस्त्रसीमंतभूषणं विवाहाश्वेमकप्यादिसौरकर्म.	वस्त्रभूषणवाणिज्यवसुधान्यादिसंग्रहं. चृत्यगीतशिल्पलेखनकर्म.	प्रवेशस्थापयनोद्वाहव्रतबंधाष्टमंगलं. वस्त्रभूषणवास्त्वथसंधिविग्रहा.	शूरास्त्राशस्त्रवाणिज्यं गोमहिष्यंबुकर्म यत् चृत्यगीताद्यंशिल्पलोहाशमलखनं	विवाहकृषिवाणिज्यगृहाहवभेषजं चृत्यशिल्पास्त्रसंधिविग्रहलेखनम्.	पूफासमम्.

नक्षत्राणि.

उ.	अ.	अ.	ध.	श.	मू.	उ.	मू.
विश्वे	रिधि:	गोविंद.	वसु.	वरुण.	यजत्रा	अहिबुध्न्या	पूपा.
उफासमम्	उफासमम्.	प्रतिष्ठापानसीमंतक्षौरोपनयनौपधम् शुरारामद्वारभंयद्वंधनं.	वस्त्रोपनयनक्षौरप्रतिष्ठायानमौपधं वास्तु- सीमंतमवेशाश्वेमभूषणं.	प्रवेशस्थापनक्षौरप्रतिष्ठायानमेषजं अश्व- भरणसीमितवास्तुकर्म.	पूफासमम्.	पूफासमम्.	विवाहव्रतबंधाश्चप्रतिष्ठायानभूषणम्. प्रवेशवस्त्रस्त्रसीमंतक्षौरभेषजं.

अष्टादिसंज्ञाः

रवि	चंद्र	भौम	बुधः	जीवः	शुक्रः	शनिः
उ.३ रो.	स्य पुन. श्र. ध. श.	सू.३ भ. म.	रु. वि.	रु. अ. पुष्य. अभि.	मृ. रे. नि अनु.	मृ. ज्ये. आ. अ. सं.
अथ स्थिरं	परं बल	उग्रं ह्रं	मित्रसा धारणं	क्षिप्र लघु.	सूदु मंत्र	नीहण दारुण.
शांतिपुष्टिगृहारंभाद्रपदापारो पयोजोषधप्रवरकर्माणि.	गजगोशवादिदमनसेतुबंधन प्रयाणाराधकायालिचराणि	विषमद्यादिबधनीच्चादनश बुधहाररात्माशुभाणि.	आग्निकार्यवृधोत्सर्गमित्र कर्म.	मित्रकार्यगृहग्रामप्रवेशनर तिभूषावस्त्रगीतमंगलादिच.	स्त्रीकार्यरत्यादिवाद्यादिचुला रंभन.	वेतालभूतमंत्राभिचारिक्रिदि द्यानरोद्रसंज्ञासाभि.

ऊर्ध्वसुरादिभाभि.

अंधादिभाभि.

ऊ.सुरव.	ति.सुरव.	अ.सुरव.
रो.उ. ३ ध.श.अ. पु.आ.	सू.३सू.रु. भ.म.वि. अश्वे.	मृ.रे.वि. स्य.अ.उ.ह. पुष्य.ज्ये.अभि
मुस्त्यगृहाराधचारणध्वजकर्मच. प्रासादेयैकोद्यानमक राधं.	हलप्रवाहगमनंगीयंजगजोष्ट्रकं. स्वगोरथनौयान लुलायहयकर्म.	बिलप्रवेशगणितभूतमेतविलस्यनं. स्वननंशिल्यकूपादिनिक्षेपोद्गरादि.

अंध.	मंद.	मध्यम	सुलो.
रो.पु.उ. वि.पू.ध. रे.	मृ.अ.ह. अ.उ.श. अ.	आशानि स्ये.धोपू. भ.	उ.पू. स्वा.मू. अ.ग.रु.
अंधेगतपस्तुलोभः पूर्वस्यादिशिवत.	मंदेयलेनलोभः दक्षिणगतंयस्तु.	स्यादूरेअर्विशं पश्चिमेयस्तु.	सुलोचने अक्षयणमपिनः उत्तरगतंयस्तु.

जातिनक्षत्राणि.

ब्राह्म.	सत्रि.	वैश्य.	शूद्र.	कर्पक.	उग्र.	चांडाल.	जातयः
रु. पू. ३	उ. ३ पुष्य.	ह. अभि. अश्वि. पुष.	मघा.रे. अनु. रो.	वि. मृ. ज्ये. ध.	मू. आ. स्वा. श.	भ. अश्ले. वि. अ.	भानि.

एषानक्षत्राणां उल्कापाते न भौमचारेण केतुस्पर्शनेन शनिचारेण प्रत्येकं जातानां पीडा ज्ञेया.

धिष्णरक्षाः

अ.	भ.	रु.	रो.	मृ.	आ.	पु.	पुष्य.	अ.	म.
विष.	आमल. क.	गुरुवरः	जवु.	खदिर	कलि.	पिप्पल	नाग	वंश.	वट.
पु.	उ.	ह.	वि.	स्वा.	वि.	आं.	ज्ये.	मू.	पू.
पालाश	पुक्ष.	आरिष्ट	बिल्व	अर्जुन	पेतस.	वकुल	लक्ष्मी.	सर्ज.	वकुल.
उ.	अ.	घ.	श.	पू.	उ	रे.	स्वर्क्षरक्षाः पूजनीयः स्वा	रिभरक्षाः पीडनीयः श्रेया	थिना.
पनस	अर्क	शमी	कदंब	चूत.	निंब.	मधूक			

विष्कंभादियोगाः स्वामिनो वर्ज्यनाडयश्च.

वि	प्री	आ	सौ.	शो.	अ.	सु.	धृ.	शू.	०
यम.	विष्णु.	चंद्र.	धातु.	जीव.	चंद्रः	इंद्र.	जल.	सर्प.	०
३	०	०	०	०	६	०	०	५	०
गं.	ह.	धु.	आ.	ह.	व.	सि.	व्य.	व.	०
पद्मि	रवि.	भूमि.	रुद्रः	वरुण	गणेश	रुद्रः	कुबेर	लघु.	०
६	०	०	६	०	६	६०	६०	०	०
पः	शि.	सि.	सा.	शु.	शु	ब्र	ऐ.	वे.	०
मित्र.	कुमार	सावि.	कमला	गौरी.	नामलो	पितर	आदित्य	अदि.	०
३०	०	०	०	०	०	०	२०	०	०

फलान्येयानामनुवृत्त्यानि सुधर्मिभिरूपानि व्यती
पातवैपरीत्यवर्जयेत्तत्र मरुतपातलानि व्यति.

करणाविचारः

शु. पद	१	२	३	४	५	६	७	८	९	शनिः
पद.	किं.	वा.	तै.	व.	व.	को.	गर.	वि.		सू. ज्ये. न्या.अन्यसं
रु.	१	२	३	४	५	६	७	८		नीक्षणा दाक्षणा.
पद.	वा.	तै.	व.	व.	को.	ग.	वि.	वा.		
रद कर.	को.	ग.	वि.	वा.	तै.	व.	व.	को.		
	बय	बाल	को.	नौत.	गर.	वाण.	वि.	शकु.		
स्वा.	इंद्र	प्रजाप.	मित्र.	अर्य.	भू.	लक्ष्मी	यम.	कठि		
	सर्वकौटुम्बिककार्य वि.	सुख्ययत्नलक्ष्य पूर्वक्रियादिजिह्वादि	स्थितिनिमित्तकरण निचकौलेयं.	सौभाग्यसम्पन्नग्रह लिचकौलेयं.	रुषिबिजगृहस्थ जानिगं.	गणिजिभुपकार्य लिव्यतयः.	नक्षत्रिभिरुक्तविराजि कुपणीयानिपादिमि	पौष्टिकयौषधादि कुनोमूलानिमन्त्राः	गोकार्णादि	वेतालभूतपञ्चाग्निरिक्वि द्यान्तौद्रसंज्ञासनि.

करणाविचारः

॥ गततिथिर्दिगुणितापू

१०	११	१२	१३	१४	१५	शु.
तै.	व.	व.	को.	ग.	वि.	प्र.द.
गर.	वि.	वा.	तै.	व.	व.	प.द.
१०	११	१२	१३	१४	१५	रु.
व.	व.	को.	ग.	वि.	चतु.	प्र.द.
वि.	वा.	तै.	व.	श.	नाग	प.द.
नाग.	कस्तु					स्वा.
सर्प.	जाक.					मौ.

रणंभवेत् मै १ कस्यादपरा ति.
वाधारव्यंचरंतुयत् भूतार्धाच्छ
कुनादीनिस्थिराणि करणानिच
॥ अथभद्रानिर्णयः ॥ शु-
क्लपक्षे ८११५ पूर्वदलेभद्रा ४१११
परदलेरुषा पक्षे ७११४ पूर्वदलेभ

द्रा ३११० परदलेभद्रा दिवाभद्रा रात्रौशुभा रात्रिभद्रादिवाशुभा.
॥ नकुप्यन्मंगलं विष्ट्यांजीवितार्थकदाचन कृतमज्ञानतःक्षिप्रं
तल्लवंनाशमाप्नुयात् यत्तुभद्राकृतंकार्यं प्रसादेनैवसिध्यति.

नक्षत्रसंज्ञादि
राशिसंज्ञादि
विष्ट्यामात्रकं
राशि.

मुहूर्तसिंधुः

(१३)

	तोडशेमासेसमूलंतद्विनश्चाति ॥ अथभद्राकृत्यम् ॥ व
ब्राह्म.	एषान्यस्त्रछेदनोच्चाटनादिकं ॥ तुरंगमहिषोष्ठादिकर्म
क.	उध्यति ॥ १ ॥ युद्धेतथाभूपविलोकनेचभयेवनेघान
पू. ३	पुष्पावैद्यागमेपोतगमेचशत्रोरुच्चाटनेकर्मणिसंप्रति

होष्ट्रासभलुलायगजाश्वकर्मसिद्धेत् विष्टिः
एषान्सत्राण
जातीनां
कुलेकार्चनविधायुत्सर्गजातक्रिया वैभेयेषुशिवा
वतीहोमेसदैवारचने सोपाकर्महुताशनीजलधरा

अ.	भ.	क्रिया	स्वारब्धेध्वरकर्मणीष्टयजनेभूयप्रदानेतथा
विष.	ग्रामलघु	हितकार्याणां	नृपभूदेवताज्ञया ॥ नृणांसफल्यत्य
पु.	उ.	ग.	सपर्यया ॥ ४ ॥

पालाश	पू.	भद्रायासुरवपुष्टे.				रुष्णे. भद्रायासुरवपुष्टे.				
उ.	८	११	१५	तिथि.	३	७	१०	१४	तिथि.	
पनर.	२	७	४	या. ५५ घ. ५	८	३	६	९	यामा. चदि. ५	
८	१	६	३	या. ५ घ. ३	७	२	५	४	यामा. त्य. घ. ३	

भद्रावासः					भद्रायादिङ्गुरवम्.									
४	५	११	१२	मर्त्ये	१४	८	७	१५	४	१०	११	३	तिथि. सुरव. प्रहंगु स्व.	
१	२	३	८	स्वर्गे	पू.	आ.	द.	नै.	प.	वा.	उ.	ई.		
६	९	७	१०	पाता लो.	१	२	३	४	५	६	७	८		

भद्रांगसू घटीतां ३०						अग्नेनिद्यापृष्ठतः शतमायातुः क राली १ नंदिनी २ रौद्री ३ सुमुखी ४ दुर्मुखी ५ विश्वाच ६ वैष्णवी ७ हंसी ८ भद्रानामाष्टकं क्रमात् ॥
५	१	११	५	६	३	
वि दि हि	नि दि हि	वि दि हि	वि दि हि	वि दि हि	वि दि हि	
मुख	गले	पक्षः	नाभि	कटी	पुच्छ	

भद्रारूपम्.

दैत्येन्द्रैः समरे मरेषु विजिते घीशः क्रुधा दृष्टवान् साकोपात्किल
निर्गता रवरसुखी लांगूलिनी च त्रिपात् विष्टिः सप्तभुजामृगे
द्रगलकोक्षामोदरी प्रेतगा दैत्यघ्नी मुदितैः सुरैस्तु करणग्रान्ते
नियुक्ता तदा आचक्ष्य के भद्रास्तोत्रं पाठः धन्यात्वधोमुखी
भद्रां महामारीरवरानना कालरात्रिर्महारेद्री विष्टिः श्वाकुलपू
त्रिणी भैरवी च महाकाली दैत्यानां च क्षयं करी द्वादशैतानि
नामानि प्रातरुत्थाय यः पठेत् न तु व्याधिर्भवेत्तस्य रोगीरोगा
त्समुच्यते ॥ ग्रहाः सर्वे तु कूलाः स्युस्तस्य विघ्नं न जायते रगेरा
जकुले धूते सर्वत्र विजयी भवेत् सर्वार्थसिद्धयस्तस्य भवंत्य
न्नसंशयः रत्नकोशी भद्रास्तोत्रं स्तोतव्यः पूजनीया च नर
स्तद्दोषशान्तये.

मुहूर्तसिंधुः

(94)

[illegible]

आनंदादियोगानामनुल्य फलदाग्रहणादिपुनस्तत्रे -
ग्रहणेमासादिद्युतनक्षत्रवर्जनम् स्वमासेसाद्ग्रहिमासेमा
मासाद्ग्रहादिमासेमासः १ ग्रहास्तेषूदिने ३ ग्रहोदये पः दिने ३

मुहूर्तसिंधुः

अर्धग्रासेदिन ७ पू. ३ पर. ३ वर्ज्यानि शतमेसाधारणग्रहणात्
पूर्वदि १ परदि ३ वर्ज्यकेचित्तु ३। ७ दिनेऽत्यातात्तदिवसानियोद्धर्म
तथोक्तममा ६ वर्ज्यम् सर्वग्रासेसप्तपंचत्रिघस्तान् पूर्ववर्जयेद्या
त्रामौज्युंद्वाहादिषु आवश्यकैर्व्येकं विपाशैरावतीतीरे श

त्याज्यमुहूर्ताः								शतमाः							
र.	चं.	मं.	बु.	वृ.	शु.	श.	पारा:	र.	चं.	मं.	बु.	वृ.	शु.	श.	पारा:
२४	१३	७	८	१२	६	१	हुस्.	१	१	१६	६	५	५	१	शु.
१४	१३	१०	८	६	४	२	कुलि.	२	९	७	२	२	६	१३	शु.
६	४	२	१४	१२	१०	८	कट.	५	८	३	१०	९	१०	१४	शु.
८	६	४	२	१४	१२	२	काल	११	१५	१२	०	१०	१३	१६	शु.
७	१३	३	८	१५	५	११	अर्ध्या	१२	१२	४	०	८	१५	५	शु.
१०	८	६	४	२	१४	१२	यमघं	२	१०	२	०	०	१४	०	शु.

तद्गोश्वत्रिषुक्ते विवाहादिशतमेनेष्टं होलिकाप्रादिनाष्टकं
अत्रतीरशब्देन विंशमितधनुश्चतुष्काणां त्याज्यत्वं प्रतीयते
एवमेवशिष्टसंप्रदायोपि अस्तादीनां त्याज्यमाह अस्तमिते
भृगुतनयनारीम्रियते बृहस्पतौ पुरुषदंपत्योऽसहमरणं उदि
तेकेतौ करग्रहणो नष्टे चंद्रे तथा शुक्रे नष्टे चैव बृहस्पतौ संगला
नितथोद्वाहं त्वरितोपि चकारयेत् भृगुः उपाकर्मात्सर्जनं च
पवित्रंदमनार्पणं अयरोहस्तु हेमंतः सर्पाणां वलिरिष्टका ई
शानस्य चले विष्णोः शयनं परिवर्तनम् कुर्याच्छुक्रस्य च गु
रोर्मोदये पीतिविनिश्चयात् धर्मप्रदीपे गोदावर्यंगयायांच
श्रीशैलेग्रहणाहये अयने विषुवे चैव चातुर्मास्यव्रतेषु च उत्स

मुहूर्तसिंधुः

(१७)

वधुवसर्वेषु सीमितकृतकर्मसु सुरासुरज्ययोश्चैव मोक्षदोषो न विद्यते ।
 बाल्यभावः स्त्रियं हन्याद्दृष्ट्वावर्षाति तथा । तस्माद्बाल्ये च
 वार्धे च विवाहं नैव कारयेत् । अथ शतक्रजवचंद्रममां चान्य
 वार्द्धके भृगां बाल्यं पूर्वं ३ त्रिदिनपश्चिमे १० दशदिनानि
 पूर्वे भृगावस्तं १५ क्षंवार्धकं पश्चिमे ५ पंचदिनं जीवस्यो-
 भौ १५ बाल्यवार्धको चंद्रम्यादिनार्द्धबाल्यं वार्धकं त्रिदिनं
 अत्र केचन पक्षांतरैर्बहुविधमाहुः दश १० दिन ७ सप्तदिनं ३
 त्रिदिनं गुरुशतक्रयोर्बाल्यवार्द्धक्ये अन्ये रस्तदिनचतुर्थीश
 मिते सर्वेषां बाल्यवार्धे भिहितं दशपरत्वेनापरे यथाच ग
 र्गः शतक्रांगुरुः प्राक्परतश्च बाल्ये विध्ये दशा १० वंतिषु स
 प्त ७ रात्रे हूणे पुर्वंगेषु च पट्चपंच ५ शेषेषु घ्नन्नत्र मेव
 वर्ज्यम् न्यूनाधिमासयोः शतभकर्मनिषेधः न्यूनमासस्तुर
 विसंक्रमद्वयवांश्चांद्रो मासो भवति स च बहुभिर्वत्सरेः समा-
 याति गतक्षयमासादपरं क्षयमासः १५१ वर्षैः समायाति क
 वित् १८ वर्षैः समायाति एकएव यदा मासः संक्रांतिद्वयसंयु
 तः मासद्वयगतश्चाद्धंतस्मिन्नेव प्रशस्यते तिथ्यर्धे ग्रथमं
 पूर्वो द्वितीयं धेतथांतरः मासाविति बुधैर्ज्ञेयो क्षयमासस्य म
 ध्यगो मासक्षये मृच्छपतीव संधरा क्षयमासो भवेद्यस्मिं
 स्तस्मिन् वर्षे शविग्रहं दुर्भिक्षं वायवापीडां राष्ट्रभंगं करातिवा
 अधिमासस्तुरविसंक्रमरहितश्चांद्रो मासः स च ३० १९६१८
 सावयवैर्मासैर्भवति अस्मिन्नपरः शतक्रां मांतमासं न अत्र का

र्याणि शब्ददेवानिकर्माणिकर्तव्यानिशुभानिच मलिनन्या
 निचोक्तानिमासिपैत्र्याणिचोभयाः गर्भाधानादिका अन्न
 प्राशनांतामलिम्लुचं व्याकृण्वेधात्संस्कारानान्यइत्या
 हभास्करः प्रवृत्तमन्त्रमासात्प्राग्यत्काम्यमसमापितं आ
 गतेमलमासेपितत्समाप्यमसंशयंद त्रयोदशाहपक्षोपि
 शुभकर्मणिनिषिद्धः पक्षेविनष्टेसकलंविनष्टक सिंहस्या
 दिगुरौनिषिद्धं गोदोत्तरकृत्वाद्वागीरथियास्यतटांतर्विवाहंनि
 षेधः सिंहेसिंहांशकगुरौ नान्यत्रदोषः मेयग्वौनप्रतिषेधः प
 रंसिंहाशकगतःसर्वत्रवर्ज्यः एवमकरस्थोपिसर्वत्रवर्ज्यः कं
 चिद्देशपरत्वंनाहुः एवमतीचारगोपिवर्ज्यः यात्रोद्वाहप्रतिष्ठा
 श्वगृहचूडावतादिकं वर्जयेद्यत्नतश्चैवर्जावेवक्रातिचारगे
 शौनकः गुर्वादिन्येदशाहानिगुरौसिंहेद्विमासिकं गुरुव-
 क्रातिचाराभ्यामष्टाविंशतिवासरान् अन्याः शुभाः

मन्वादिनित्ययः

के शु	वै शु	ज्ये शु	आ शु	आ शु	भा शु	आ शु	का शु	मा शु	पौ शु	मा शु	फा शु
३ १५	८	१५	१० १५	८ ३०	३	८	१० १५	३	११	७	१५

युगाद्याः

केद्रादिसंज्ञाः

राशिसंज्ञाः

का शु	वै शु	भा शु	मा शु	केन्द्र विशेष	पणफा विशेष	आपो विशेष	चर	स्थिर	द्विस्थि
१	३	१३	३०	१	२	३	१	२	३
				४	५	६	४	५	६
१८	१९	१०	११	७	८	९	७	८	९
				१०	११	१२	१०	११	१२

शिव.	शिव.
आनन्द.	मेघ.
आहिर्बु.	सर्प.
वृषा.	पितर.
नासत्य.	वक्र.
यम.	अग्ने.
वार्ह.	पिरान.
धातु.	वेधस.
चंद्र.	विधि.
जीव.	इंद्र.
विष्णु.	शक्राणीश.
अर्क.	रक्ष.
तक्ष.	अस्थीश.
मारु.	अर्धमा.
मारु.	भग.
रात्रौ.	दिवा.

दिवा मुहूर्तारुद्राहि मित्राः पितृवसृजलं विश्वं भिजिद्वद्भुशक्रे
द्राग्निकां रोगशपाशिनः अर्यमा भग इत्येते रात्रेरीशाजपादि
तः दशभेशारुद्रहीनाहरीनत्वा पुन्यायवः यस्मिन्नेयञ्चक
मोक्तं तत्तन्नाथमुहूर्तके दिक्शरलाद्यं चित्तनीयं तद्दृढं च
धारिद्यः अर्यमगोर्केतुहिनकिरणो राक्षसब्राह्मसंज्ञौपि
व्येक्षेयो क्षितिस्तदिने चंद्रपुत्रेभिजिच्च व्यवाह्योभृगुस्त
तदिने राक्षसारव्यौ च जीवे भौजंगेशा सवितृ तनये वर्जनीयौ
मुहूर्तौ पौराणिकारौद्रसितमेत्रवारभवाः क्षणाः सावित्रश्चा-
थ वैराजोर्गाधर्वश्चाष्टमोभिजित् रौद्रिणो बलसंज्ञश्च विजयो
नेत्रस्तथा इन्द्रो जलेश्वरः पंचदशमो भगसंज्ञकः रौद्रगांध
र्वयक्षेशाश्चारुणो मारुतो नलः रक्षोधाता तथा सौम्ययम
जो वाक्पतिस्ततः पूषा हरिर्वापुनिर्ऋतुहूर्तारात्रिसंज्ञिताः
क्षणोत्रदिनमानस्य रात्रेश्च शरभूलवः श्वेतो मेत्रां विराज
श्च सावित्रश्चाभिजित् तथा बलश्च विजयश्चैव मुहूर्ताः कार्य
साधकाः अष्टमांशोभिजिन्संज्ञः स एव कुतुपः स्मृतः तस्मि
न्काले शतभायात्रा विनायाम्यं शतभा भवेत् इति मुहूर्तरत्नाकरे
आदिमः संज्ञाग्राह्याग्राह्यादिकलोऽन्यः १ सामान्यतया शुभा

शुभक्षीणि रोहिण्याश्विभृगः पुष्योद्गस्तचित्रोत्तरात्रयं रेव
तीश्रवणश्चैव धनिष्ठाचपुनर्वसु अनुराधातथास्वातिः शुभा
न्येतानि भानि च सर्वाणि शुभकार्याणि सिद्ध्यन्त्येव पुत्रभेषु च पू
र्वात्रयं विशारवाचज्येष्ठाश्रार्द्राचमूलभं शतताराभमेतेषु
कृत्यंसाधारणं स्मृतम् भरणीकृत्तिकाचैव मघाश्लेषात
थैव च अत्युग्रद्वयकर्माणि एषु भेषु विधीयन्ते अथ सामा
न्येन नूतनवस्त्रालंकारादिधारणम्. रो. उ. ३ रे. अश्वि. ह.
चि. स्वा. वि. अनु. पुन. पुष्य. धनि. एषु भेषु रिक्ता ५। ६। १५
३० मारहिततिथौ शनिभौमचंद्रान्विनाचरगशुद्धयं १। ५। ७
११० विनाष्टमशुद्धे चंद्रतारानुकूले वा सोऽर्घ्यं ॥ अथपि
शेषतः श्वेतवासोऽमुहूर्तम् ॥ उ. ३ रो. ह. अश्वि. पुष्य. चि.
स्वा. वि. अनु. धनि. पुन. रे. एषु भेषु शक्रबुधजीववासो इ
तरदोषरहितेशुभम् ॥ रक्तवस्त्रधारणं ॥ अश्वि. धनिष्ठा.
ह. ५. रे. एषु भेषु रविभौमगुरुशक्रवासरे इतरदोषराहित्ये
कपिलपीतयोर्मु. ॥ ध्रुव. लघु. वि. अनु. रे. अश्वि. धनि. चि.
पुष्य. एषु भेषु बुधजीवरविवारसरे इतरदोषराहित्ये ॥ नी
लश्यामयोर्मूहः ॥ उ. ३ पू. ३ ध. ह. चि. स्वा. वि. पुन. अश्वि. भ
र. एषु भेषु शनिरविवारयोरितरदोषाभावे ॥ यद्वस्त्रमुहूर्तम् ॥
उ. ३ रो. ह. अश्वि. पुष्य. चि. स्वा. वि. अनु. ध. पुन. रे. मृ. अ. एषु
भेषु चं. र. श. वृ. बु. एषां दिने पूर्वोक्तदोषरहिते ॥ कोशेय
वस्त्रम् ॥ मू. ज्ये. आ. अश्लेष. वि. कृ. एषामन्यभेर. जी. च.

चारण्यः पूर्वोक्तदोषरहित्ये ॥ रोमजवरुसु ॥ हः चिः स्वाः किधः
 पुः ३ उः ३ पुनः पुष्यः रेः अश्विः एषु भेषु रः शक्रः शः वासरेषु पूर्वा
 क्तदोषाभावे ॥ अत्ररस्त्रीणां विशेषः ॥ उः ३ रोः पुनः पुष्यः एषु
 भेषु सुभगान् दध्यात् वासः ॥ रस्त्रीणां दन्तादिचूडकमु ॥ क्षय
 मासाधिमासयोः शक्रेज्ययोरस्ते धनुर्मीनस्ये सूर्ये सिंहगे
 र्जाचेदं वशयने च न विभृयात् ॥ रस्त्रीणां स्वर्णादिधारणं ॥ जी
 वः शक्रः रः चं एषां चारे हस्तपंचकं ५ धनिष्ठाः रेः अश्विः एभि
 र्भैः पूर्वोक्तदोषाभावे स्वर्णरौप्यपाषाणशंखसुक्ता अर्की
 कविद्रुमदंतचूडकाधार्याः ॥ कोर्ममणिचूडकमु ॥ मघाः
 आर्द्राः श्रः हः मृदुः विशाः स्वाः वरुः अश्विः पूषाः धनिः एषु भेषु
 शुः जीः रः चं चारण्यः इतरदोषाभावे ॥ अत्रहारीतः ॥ पुनर्वसु
 त्तराषुप्यरोहिण्य कर्कश्विनीपुच ॥ पतिर्जीवितमिच्छंती नैव
 रस्त्रीकनकं स्पृशेत् पौष्णवसुतुरंगे पुरोहिण्या सुत्तरात्रये
 पतिर्जीवितमिच्छंती नैव रस्त्रीकनकं स्पृशेत् ॥ सतूलकं चूक
 धाः पुष्यः उः ३ अश्विः रेः धः अश्विः हः चिः स्वाः रोः एषु भेषु चं
 जीः शक्रः वासरे सन्निधौ ॥ स्वर्णरजततंतुमिश्रधाः ॥ स्वव
 र्णतंतुसंमिश्रं वासोधार्यं रवौ कुजे राजतंतुद्विशक्रं श्लेषस्त्र-
 धारणभेषकभं ॥ अथ वस्त्रादिधारणलक्षणशुद्धिमाह ॥ ६१ ॥
 ५१ ॥ ११ लग्नेषु शक्रभग्रहयुक्तेषु केंद्रेशक्रभयुते वस्त्रधारितं शु
 भं अष्टमेशकृद्दे ११ ॥ ७१ १०१ ८१ ६१ १२ मंजीरं एषु शक्रभदं ५१
 २१ ८६ ८१ ३ एषु लग्नेषु ११ १०१ ११ ३ ११ ११ लग्नादेषु भावेषु शुभ

योगे कटकंगदकर्णकभूषारशनाहारादिधृतं शतं भवति ॥
प्रत्येकं नक्षत्रचारफलानि ॥ प्रत्येकमिदं समानफलं च ॥ -

नक्षत्राणि.								वारा.			
अ.	भ.	क.	सो.	मृ.	आ.	पु.	मि.	अ.	र.	चं.	मं.
वसुधामि	हरणम्	वह्निमी	धनराभ.	राजमी	दुर्बुद्धि.	धनमि.	श्यामि.	शोक.	जीर्ण.	जलादि.	दुःखद.
मं.	मृ.	उ.	रु.	मि.	स्वा.	मि.	अ.	ज्ये.	बु.	रु.	शु.
मृक	राजमी	संपद.	कर्ममिदि	इष्टमि.	दशनं	शम्.	चलुसल.	मित्रमि.	पुनं	मनं	शुभ
मृ.	मृ.	उ.	अ.	प.	श.	पु.	उ.	र.	श.	अथविवाहा यावश्यके द्विजा सपाराजदत्तच	
अंयारु.	सलिल	सोम.	मिश्र	नयन	धान्य	विषमी.	जलपी.	रत्नमि.	मं.		

परचक्रः

दे.	ग.	दे.
म	रा.	म.
दे	रा.	दे.

अपरचक्रः

ई	पु.	आ.
उ.	०	द.
गा.	प.	के.

अपरचक्रम्.

१२	१	२	३
११	०	०	४
१०	०	०	५
९	०	०	६

निंदेपिधार्यं नूतनचरुदेवाद्गधेस्फुटिते
पंकादिलिप्ते देवमनुष्यांशेश्च भोगप्राप्ति
देवतांशेनरांशेमित्राभिः रक्षोशोमृत्युः प्रात्ये
सर्वांशेनिष्टं अपरचक्रयोस्तु मध्यत्र्यंशेच
मध्येचकोष्ठेचोर्ध्वाधरेमृतिः प्राच्यांतत्रभ
वेलुक्ष्मीराग्नेय्यामग्निजंभयम् याप्यायां
जायतेव्याधिर्नैर्ऋत्यां पुत्रवर्धनम् वारुण्यां
धनसंप्राप्तिर्वार्यायां धनलब्धये उदीच्यांतु
महोद्वेगमैशान्यांधर्मवृद्धिकृत् नवधैतक
लं ज्ञेयं कोष्ठसंधौ फलद्वयम् अजयस्यांकु

सुहृत्सिंधुः

(२३)

शच्छत्रचंद्रदीपाकृतिः भा निंद्यात्रिकोणसूर्यादित्रय्यादवि
 कृताकृतिः कोष्ठेश्चभेश्चभंचिह्नमंतीवफलदंभवेत् निघेनि
 द्यंतथादुष्टमन्यथामध्यमंफलं वारं वारंयस्यवस्त्रं दूषितंदहनादि
 भिः तस्यविघ्नंभवेदाशक्ततत्त्याज्यंशुभमिच्छता दग्धमात्रंत्य
 जेद्वस्त्रंस्नान्वाविधेश्वरंयजेत् एकह्यं सुलमानेननिघंषट्पर्व
 तोधिकम् नदीयोरक्तवस्त्रेस्यादौर्णकौशेयपट्टजे भूषणेहे-
 स्त्रिरत्नादौनित्यधौतंतिदुर्लभं एवमेवराशिचक्रेपिवस्त्रफ
 लंबोध्यं वृश्चिकेचाधिकफलं बोध्यं केषांचिन्मते चत्वारोदेव
 ताभागाद्वैभागौदानवानां उभौमानुषौभागश्चैकोराक्षसा
 नां उत्तमंदेवताभागेदानवेरोगसंभवः मध्यमोमानुषोलाभो
 राक्षसेमरणांपुनः ॥ अथवस्त्रनिर्माणम् ॥ रौंरेः चिःअनुःमृः
 उ०३ एषुभेषुशनिभौमंविनातंतुभिः पट्टसाधनंशुभं ॥ अन्ये
 पांमतेतु ॥ लघुःमृदुः रुःपुनःज्येःशुःजीः चंःरः नक्षत्रवारयोः
 सुलग्ने चैरनिर्माणमाहुः अन्येत्येवमाहुः चरःमृदुःक्षिप्रःरोः
 ज्येः एषुभेषु रः चंःवृःशुः वारेषुशुभलग्ने चैरनिर्माणमस्वि
 लंज्ञानादिकंप्राहुः ॥ नानाचटाणां ॥ मु० ॥ चिःअःअनुःरौःमृः
 रेःहृःज्येःस्वाःपुःपुष्यं एषुभेषुशुभवारे पुराणौ १।३।५।७।९।
 ११ सूर्यक्षार्त् १०।१५ चंद्रनक्षत्रभिन्नेशुभं अमुमेवसृत्तीकर्म
 णिशुभमाहुः ॥ वासोरंजनमुहू० ॥ पुनःपुष्यःहृःचिःरचाःविः
 अनुःअःधनिःअग्निःएषुभेषु मंगुःशुः वासरं अत्रापरे चर
 म्थिरःअनुःचिःमृगःआःतिष्यःमृः एषुभेषु रःजीःचंःशुः वास

रे शोभनलभेरिक्तामारहितनिधौ चरुं जनमाहुः ॥ व
 रुक्षालनमुहूर्तः ॥ पुनः पुष्यः अश्विः धः हः चिः स्वाः विः
 अनुः एषु भेषु पुंलभे बुः शः विनारिक्ताषष्ठी आह पर्वदिनानित्य
 त्का ॥ कच्छाबंधनम् अयोत्तराचसुपुनर्वसुरेवतीषु पुष्याश्वि
 नीधातृभतस्त्रयं च एतानि कच्छाविधिबंधनानि सौम्यग्रह
 स्यादिवसे च सिते च पक्षे ॥ अथोपानत्परिधानं चर्मकृत्यं च ॥
 चिः पूः ३ अनुः अज्येः अश्विः मंः मूः विः कूः मूरेः एषु भेषुः सूः बुः
 शः वासरे अपरे चैव माहुः मूः पूः ३ रेः विः ज्येः आः मूः धः हः चिः
 एषु भेषु शः रः शनिवारं चर्मकृत्यं ॥ कुसुमादिधारणं ॥ अः धः शः
 अश्विः पुष्यः पूषाः अनुः हः चिः स्वाः पुः रेः मूः शभवासरे चंदन
 अगुरुकस्तूरिपुष्याणां धारणं शभम् ॥ चंदनादिधारणं ॥
 मु० ॥ लघुः चरः मृदुः ज्येः पूषाः एषु भेषु पुंलभे १।३।५।७।९।११ शुभग्रहवासरे कर्तृ
 रकस्तुरी हिंगुल अगुरु गौरोचन चंदन धारणं शुभं ॥ पुष्यमालाधारणमु० ॥
 मूः नीः अः धः शः स्वाः एषु भेषु जीवः शुः चं वासरे चंद्रालोकितविषमलभे
 १।३।५।७।९।११ कुसुममालाधारणं शुभम् ॥ काचकज्जलयोर्धारणं
 स्वाः धः मृदुः विः अधिः एषु भेषु रः शः शुक्रवारं शुभम् ॥ अथ नवपात्रे
 जलधारणम् ॥ जीवः शः चं वारेषु शः स्वाः मूः अश्विः स्थिरः धः
 निः मूः मः पुनः पुष्यः एषु भेषु ॥ अथ शय्यासनारंभः ॥ पुनः रोह
 पुष्यः उः ३ रेः अश्विः मूः मूः चिः एषु भेषु जीः चं शः बुः वारेषु
 नमृतयोगे सिद्धियोगे जययोगे च दीपिकाचामरखट्वादीनां शय्यासनादि
 शभं ॥ अथ पात्रे भोजनमु० ॥ अमृतयोगे सिद्धियोगे नवान्न

भक्षणीोक्तकाले पात्रभोगशुभः ॥ नवभांडादिसाधनं ॥ मृदु
 ध्रुवः चरः क्षिप्रः एषुभेषु शनिभौमान्यतरवारेषु शुभतिथौ शु
 भलमे लोहधातु अश्वमृत्काष्ठतृणपर्णादिनूतनं शुभं ॥ राज
 दर्शनमु ॥ श्रः धः शः मृदुः क्षिप्रः ध्रुवः एषुभेषु शुभवासरे सप्तमे
 केंद्रस्थेषु शुभेषु यात्राभिवेकोक्तयोगैश्च ॥ दीक्षासु ॥ मृदुः ध्रुव
 चरक्षिप्र एषुभेषु अर्केवारे स्वदेवतिथिभेच शुभलमे १० जीवे
 पापेर्वलहीनैर्दशमेः शुभास्थिरेचलमे ॥ वीराभिचारसु ॥ मः
 आः भः मूः मृः एषुभेषु बुधवासरे कुंभलमे अष्टमशब्दे शुभकेतुर्ये
 ॥ मद्यारंभसु ॥ मः आः आश्लेः मूः शः भः पूः ३ ज्येः एषुभेषु अ
 मृतयोगेषु लमे १।३।५।७।९।११ शुक्रचंद्रयोः केंद्रगयोः शनि
 वासराभावे ॥ अथसंन्याससु ॥ उः ३ रोः एषुभेषु जीवरविवा
 रयोः पापेर्निवलेः अष्टमहीनं विधौ ९।१०।१॥ बृहस्पतौ स्थिरल
 मे ३।६।११ शनौ १२।६ भागवेशुभाय ॥ अब्रह्मज्ञानोपदेशः ॥
 चंद्रे मिथुनकन्यागंतेशु शुभग्रहेषु लग्नेषु पापग्रहरहिते लमे पा
 पलग्नरहितेशु शुभतिथौ शुभवारे शुभर्क्षे शुभः ॥ अथगोक्रय-
 विक्रयो ॥ हः अश्विः पुष्यः अभिः कृः रंः मृः पुः ज्येः शः धः एषुभेषु
 शुभवासरे अथपशूनां दमनं कृः रोः हः स्वाः पुष्यः अः धः
 मृः एषुभेषु सूः मं वारे रिक्तानिथौ अथवृषस्य नसाकर्मादि
 कं ॥ रेः मूः चरस्थिर चिः अनुः अश्विः हः पुष्यः अभिः एषुभेषु
 भौमशानिबुधभिन्नवारेशु शुभं ॥ अथोष्णमहिषाजाच्यादीनां
 निश्चिलकर्म ॥ निर्यद्ध्युवनक्षत्रे पूषा अः धः शः एषुभेषु

र.चं.बु.जीव.शत. वारेषु केचित्शनावपि शतभलग्रहयोगे ॥
 अथाव्याघ्रादीनां पालनमाह ॥ मित्र लघु आ.रो.ज्ये.पू.३
 एषु भेषु.श.र.गु.भौमवारे पालनादिकर्मशतम् ॥ अथ चान
 ररुर्धादिपालनमु. ॥ आ.स्थिर.लघु.चर.मृ.एषु भेषु.र.
 चं.बु.जी.शत. वासरेषु खेलेन पालनादिशतम् ॥ अथ कुकु
 टादीनां पालनमु. ॥ तिर्यङ्मुखवर्द्धमुखवेषु र.चं.बुध.जीव
 शत. एषु वारेषु शतभतिथौ शकुंतपालनमभिनवग्रहणंच शु
 भं ॥ अथ मत्स्यग्रहणं मु. ॥ श.स्वा.रो. पू.वा.दारुणभ.ह.ए
 षु भेषु.भौ.शत.र.जलजंतूनां कुबेरायां स्थापनंच शतम् ॥ अ
 थ पक्षीणां कर्माग्याह ॥ चंद्रे पक्षिद्रेक्षाणां गेलग्ने शतभयुक्ते
 बुधमंदयोः सबलयोः पक्षिद्रेक्षाणाः तुलामध्यांते सिंहाद्यः
 कुंभाद्योद्रेक्षाणाः पक्षिद्रेक्षाणां शतभस्वामिभुतो हृष्टो वा बल
 वान् भवति एतादृशं शतभम् ॥ अथ व्यालग्रहः ॥ पू.३ भ.
 म.एषु भेषु वारे भौ.शन्योः शतभम् तिथौ रिक्तायां ॥ अथ सा
 मान्येन पशुरक्षणाप्रवेशः ॥ उ.३ रो.श्र.चि.एतद्विन्न भेषु भौ
 मं विनारिक्ता ४।८।१४।८।३० रहित तिथिषु शतभयुतलमे अ
 ष्टमशतद्वे पशुचोनिनक्षत्रे चरेत्तमे शतभः अत्रायरे भौमस्या
 नेरविमाहुः क्रयविक्रयावपिनकार्यौ पशूनाम् ॥ अथ गवां
 कर्मशतद्विः ॥ लघु.श.रे.पु.वि.ज्ये.ध.एषु भेषु चं.बु.ह.शत.
 वारेषु शतभा ॥ अथ अजामेषीमहिषीणां कृत्यं ॥ पू.३ वि.
 रे.मृ.मृ.ति.ध.पु.श.क्षिप्र एषु भेषु मृ.चं.ह.श.वारेषु शतम्

मुहूर्तसिंधुः

(३७)

॥ वामीगरु त्मतवरनौ कृत्यं ॥ ह० अश्वि० ज्येष्ठा० मृदु० स्वा० पु० एषु
 भेषु सू० च० श० श० एषां वासरे श० भम् ॥ अथ वृषमादीनां व्यव
 हारशक्तिः ॥ चर० क्षिप्र० मृदु० ध्रुव० एषु भेषु च० बु० वृ० श० वासरेषु
 १। ८। १५। ६। ८। ३० वर्जितासु निधिषु श० भा ॥ अथ नवीनव्यव
 कृत्यं ॥ वि० पु० ज्ये० लघु० धनि० श० रे० एषु भेषु च० बु० वृ० श० वासरे
 शुश० भयोगे शीर्षल० गेषु श० भम् ॥ अजमेयमहिषीणां कृत्यं ॥
 मू० पु० ति० श० रे० पू० ३ क्षिप्रमृ० ध० वि० एषु भेषु सू० च० श० श० वासरे
 शुश० भम् ॥ अथ उष्ट्रवरघोटकादीनां कृत्यं ॥ ह० ज्ये० अ० स्वा०
 अनु० पुन० एषु भेषु र० श० श० वारेषु प० म्यादीनां च कर्मश० भम्
 ॥ अथ पशुधनधातुवस्त्रधान्यादीनां क्रयविक्रयशक्तिः ॥ ल
 घु० अ० ध० ज्ये० रे० ति० पु० वि० वि० श० भग्रहवासरे श० भम् ॥ अ
 थ विनिमयमुहूर्तः ॥ श० मृ० ३ उ० आ० लघु० अ० ध० रे० ति० वि०
 एषु भेषु च० श० वृ० वासरे स्थिरल० गेषु श० भेषु के० द्र० गतेषु ॥ अथ परा
 एयक्रयविक्रयमु० ॥ पू० भा० उ० भा० पुष्य० ह० मू० स्वा० उ० रे०
 अ० मृ० अनु० १०। ११। १। २। ५। ७। ५। ८ शुभैः परायकर्म ॥ अथ
 विक्रयमु० ॥ पू० ३ वि० कृ० आ० मृ० भ० एषु भेषु कुं० भ० विनासनिधौ
 १। ५। ७। १०। ५। ८ श० भैः ३। ६। ११ पापेषु भः ॥ अथ विपणिः ॥
 मित्रः ध्रुव० क्षिप्र० एषु भेषु चंद्रश० के १२। ८ पापवर्जितयोः २। ११। १०
 श० भेषु ॥ अथ लतागुल्मचक्षरोपणं ॥ ह० पुष्य० अश्वि० ध्रुव०
 वि० मृदु० मू० श० एषु भेषु श० भवासरे सनिधौ १। ५। ७। १० गुरोपा
 परहिते चंद्रेवारिचरराशौ श० भयुक्ते चतुर्थेश० भम् ॥ अथोषधी

भक्षणं ॥ ह. वि. स्वा. रे. अशि. पुष्य. अभि. मृ. अनुश्र. ध. श
 सू. एषुभेषु ३।६।८।१२ लग्नेषु चं. बु. वृ. श. लग्नेचारेवासूर्येवाल
 ग्नात् ७।८।१२ शब्दे सतिथौ जन्मर्क्षेन १ वैद्यो ४ औषधं ७ व्या
 धि १० रोगीक्रमाच्छुभयुक्तेतस्य तस्य शभम् पापयुक्तेतस्य-
 न्हासः अथरसभक्षणम् चर. मृ. एषुभेषु नंदा १।६।११ भ-
 द्रा २।७।१२ आसुतिधिषु चं. र. श. जी. एषुचारेषु पुं. लग्ने १।३।
 ५।७।८।११ चंद्रे पूर्णे ॥ अथपिप्पली हरितक्योर्भक्षणमु० ॥
 लघु रे. मृ. अ. ध. श. एषुभेषु र. चं. जी. श. चारेषु भद्रा २।७।१२
 रिक्ता ५।८।१४ रहिततिधिषु शुंख्या अभक्षणं शभं ॥ अथा-
 द्विकेन विषभक्षणमु० ॥ चर. स्थिर. लघु. मृ. वि. एषुभेषु र. श.
 चं. भौ. चारेषु ॥ अथमांसमुहूर्तं मर्क मजूनमुहूर्तं ॥ शङ्ख-
 दारुण एषुभेषु र. भौ. श. श. चारेषु पर्वरहितदिक्से ॥ अ-
 थौषधनिर्माणम् चर. क्षिप्र. मृ. ध्रुव. एषुभेषु शनि भौ. र
 हितचारेषु १।५।७।१० केंद्रगतयोः सूर्यबुधयोस्तथा शभैश्च
 ॥ अथरससाधनं ॥ मिश्र. अ. सू. आ. मृ. ज्ये. ध. ह. एषुभेषु
 भौम. र. जी. एषुचारेषु जया ३।८।१३ तिथौ गुरुभौमयोरनस्ते
 धनुर्मीनान्यगसूर्ये ॥ अथचूर्णादिना अमृतयोगे क्षिप्र. चर
 एषुभेषु सू. बु. चारयोः १।४ शभस्वामिसुतदृष्टयोः इंद्रो शक्र
 पक्षीये तैलघृतसाधनंच ॥ अथवातरोगादौ तैलोपवेशनं
 ॥ आस्ते. म. मृ. वि. आ. भ. क. एभ्यो विना चं. बु. श. चासरेतृ
 तीयाग्नि ३।८।१३ के ॥ अथचमनविरेचनधूमपानस्वेदनर

क्तस्त्रावाणां मु॥ ह० चि० स्वा० पुष्य० अश्वि० श० रो० मृ० अ० अनु०
ज्येष्ठेषु भेषु सू० भौ० जी० वासरे शकभतिथौ रक्तस्त्रावे भौमहोराभौ
मवारौ १।४।७।१० कुजेशनौ रवौ वा केन्द्रे ८ वर्जिते रव ले सुवस्यरे
पष्ठे सङ्करे चर १।४।७।१० लग्ने कर्मपंचकं शकभम् अथ हुताश
शस्त्रक्रिया मु॥ मि० अ० श० दारुण० अश्वि० चि० पू० ३ एषु भेषु भौ०
र० वारयोः शकभम् ॥ अथ नूतनदक्षेभ्यो फलपुष्पाद्याहरणम्
॥ कर्कटाद्याहकारो शकभस्वामि युते शकभवारे शकभतिथौ शकभ
नक्षत्रे च ॥ अथ रसूचिकर्म ॥ पु० ध० चि० अनु० मृ० अश्वि० एषु
भेषु शकभवारे शकभतिथौ शकभयुक्ते क्षिते तनौ ॥ अथाश्वकृत्य
म् ॥ स्वा० पु० ध० श० क्षिप्रह० अश्वि० पुष्य० अभि० मृदुस्थिर एषु भेषु
रिक्तारहिततिथौ भौमरहितवारेऽपितु विशेषात् सूर्यवासरे चरे
१।४।७।१० लग्ने शकभे ३।११।०।४।७।१० आयकेन्द्रगेः वाजिक
र्महितं स्यात् लग्ने गु० श० युते २।७।४ चंद्रेशेपैः ३।४।११ हय
कर्म शकभं धृताद्र्चणकक्षीरनवत्तणादिभक्षणो अन्नप्रा-
शनवत् सर्वाणिकार्याणि पुरुषाणामिव विचार्याणि ॥ अ
थाश्वारोहणं ॥ रे० अश्वि० श० स्वा० मृ० चि० पु० ह० पुष्य एषु भे
षु भौमः श० विना सतिथौ के १।४।७।१० द्रस्ये के परैः ३।४।११
शकभलग्ने अथाश्वचक्रे ॥ सूर्यभात् पस्कंधे १० पृष्ठे २ पुच्छे
४ पादे ५ उदरे २ मुरवे अर्थलाभो मुरवे ज्ञेयो वा जी
नश्यति चोदरे चरणस्थे रणे भंगो जाया पुच्छे विनश्यति अ
र्थसिद्धिर्भवेत् पृष्ठे स्कंदे स्कंधपतिर्भवेत् चक्रे श्वेशिरपंच

केसरवकराः पृष्ठे च दिग्ग्राभदापुच्छे द्वे गृहिणी विनाशनकराः
 दैव्यभिर्भंगो भवेत् नाशंचोदरपंचभिश्च कुरुते चास्ये द्विग्राभो भ
 वेत् देहे चानयरोहणे फलमिदं सूर्यर्क्षतो वा क्रमात् सूर्यर्क्षात् यो
 ध्यम् ५ शिर १० पृष्ठे २ पुच्छे ४ पादे ५ उदो २ मुखं.

पल्याणचक्रं दिन ३ समस्ते अर्थाय.

क्षिब्धेयं नूतनप ३ मुखे कामाय.

ल्याणनिर्माणे आ ५ हृदये श्रेष्ठाः

रोहणे च ध्येयं ४ अग्रपदोः दुष्टा

अथ गजकर्म ४ पश्चात्पदोः मांघदा.

४ पृष्ठे व्यर्थाः

अनु० मृ० रे० चि० ह०

४ पुच्छे - हानि.

अश्वि० पुन० स्वा० पुन० अ०

४ मुखे धनं.

ध० श० एषु भेषु रिक्ता भौमं शनिं विना ३

३ शिरे - लाभं.

१२।८। एषु शतमव्यतिरेके ३६।११ पापे

४ पृष्ठे - श्रियम्

राजयोगसत्वे दशमशतधौ च शतभम्

८ पादे - भयं.

अथ गजस्यां कुशं शतमदिने शतमति

६ हृदये - सुखं.

शौ शनिवासरे १०।११ लग्ने ॥ अजग्रंवारिगदीमुहूर्त ॥ ल
 घु० चि० पुन० स्वा० चर० स्थिर० आ० पुष्य० शतमत्प्राप्तरे शतमं ॥ दं
 तछेदमु० ॥ पौषचैत्ररहिते मासे अचतुर्मासे कृष्णपक्षे न
 रात्रौ न भौमार्कदिनव्यतिरिक्ते शतमदिने शतमर्क्षे अन्यत्कर्मम
 तुजइव ॥ अथ गजबंधनमु० ॥ निर्यङ्मुखवनक्षत्रेषु गजच

कशहृदेषु शरत्जीव वारेषु स्थिरलग्नेशहृदे केंद्रत्रिकोणे १।४
७।१०।५।८ शतभतिथौशतभं ॥ अथगजारोहणं ॥ अश्वि-
रे-श-स्वा-मृ-वि-पु-पुष्य-अ-एषुभेषुशतभवासरे शतभति
थौशतभलग्ने ३।६

अथगजचक्रमसूर्यभात

३	कुंभे	लक्ष्मी
३	शंङ्गे	लक्ष्मी
२	मुरगे	मरणं
३	लृदि	सखं
४	अग्रपादौ	व्याधि
४	पश्चात्पदौ	भीति
४	पुच्छे	मृति
४	पृष्ठे	व्याधि

अत्रचक्रे खिलगजकार्याणां
शतदिर्बोध्या ॥ अथभूषण
घटनं ॥ त्रिपुष्करदिनेस्वा-पु-
श्र-ध-श-ह-अश्वि-पुष्य-अ-
भि-उ-३-रो-रिक्ताभौमरहितेशु
भग्रहयुतेलग्ने ॥ अथस्वर्ग
कारस्यसु० ॥ चर-मिश्र-वि-मृ-
लघु-एषुभेषुच-पु-श-र-वास
रे ३।८।१३।५।१०।१५ आस्ति

थिषु तथा ३।६।२७।८।१२ एषु लग्नेषु चंद्रजीवयुक्तेषु ॥ अ
थत्रिपुष्करद्विपुष्करौ ॥ २।७।१२ तिथौ सू-मं-श-वासरे-पु-उ-
फा-वि-उषा-पू-भा-नक्षत्रेत्रयाणां योगेत्रिपुष्करः पूर्वोक्तति
थिवारयोः मृ-वि-ध-भानिस्तुद्विपुष्करः एतौहानिचृद्धिकार्ये
षु त्रिपुणद्विपुणदौ त्रिपुष्करमृते पंचकइवशांतिः कर्तव्या
त्रिपुष्करेत्रयः कार्याः पुत्तलादौद्विपुष्करे मृतस्यचसमीपेच
स्थाप्यापिष्टमयास्तथा कार्योदाहस्तुतत्सार्धसूतकांतेतुशां
तिकृत् कृत्वागाश्रहिरण्यंचदद्यादन्नंचशक्तिः त्रिपुष्करमृ

तैदद्याद्भोत्रयंमूल्यमेववा द्विषुष्करेचगोयुग्मंततोदाहोन-
 दोषकृत् ॥ अथरत्नयुग्मभूषणघटनं ॥ ज्ये.मू.आश्ले.आ.
 पू.३भ.श. एभ्योविना.१।५।६लग्ने ॥ अथमुक्तासहितं ॥
 स्वा.पु.अ.ध.श.उ.३रो.मृ.रे.चि.अनु.ह.अश्वि.पुष्य.अ.
 भि.एषुभेषुसन्निधौशुभवासरेशुभग्रहाणांलग्ने ॥ अथपा-
 त्रभोजनं ॥ रो.मृ.ह.चि.स्वाती.रे.अ.अ.ध.श.पु.पुष्य.अनु.
 उ.३सन्निधौशुभवासरे ॥ अथशस्त्रघटनं ॥ क्रूर.तीक्ष्ण-
 मिश्र.एषुभेषुवज्रयोगे श.जी.मं.वारेषुशुभंमू.रो.पुष्य.अ.
 अश्वि.अनु.शुक्रेचंद्रेवारेनंदापूर्णातिथौमृत्युयोगेषुधया
 रेचघटितं पराजयकरम् स्वान्.रे.ध.श.एषुभेषुघटितंकोशय-
 त्तीनाशनंचि.उ.३एषुभेषुघटितंशस्त्रंषुत्रनाशदंमृ.ह.पु.ए-
 षुभेषुघटितंभयदंभवतिरु.वि.एषुभेषुभौमेजया३।८।१३ति-
 थौघटितंशस्त्रंसंग्रामेजयदं ॥ अथशस्त्राभ्यासः ॥ ह.चि.
 स्वा.अ.अश्वि.पुष्य.पु.क.उ.३जन्मभेसर्वशस्त्राणांअभ्या-
 सःबु.जी.भौ.र.एषांहोरायामेषामेवलग्न्येसबलेःकेंद्रगेःबु-
 जी.भौ.रविभिस्तथाउपचय३।६।१०।११गैःशुभैःअथवाध-
 वमृतु.लघु.अ.ध.एषुकेचनकथयन्ति ॥ अथधनुरभ्यासः॥
 ह.चि.स्वा.ति.अश्वि.पु.क.उ.३शुभतिथौशुभवासरेशुभः॥
 अथधनुषिगुणारोपः ॥ स्थिरवारलग्नयोःशुभर्क्षतिथौ ॥
 अथसामान्येनशस्त्रधृतिः ॥ पु.ति.ह.चि.रो.मृ.वि.अनु.
 ज्येष्ठा.उत्तरा३अश्विनी.रेवती.एषु.भेषु.सू.जी.शु.वारेरिक्ता

रहिततिथौ गोचरे णरवेः शुद्धिरपेक्षिता पुंराशौ जययोगे युव
 स्वरोदये ॥ अथ नूतनसन्नाहरवेटकमुच्चिषुः अ० अनु० रे० अ
 श्वि० उ० ३ रो० एषु भेषु जी० श० श० र० वासरे लग्ने चंद्रसुक्ते शुभैः
 ७।४।१० पापे ६।११ गतैः ॥ अथ खड्गतोमरकदारिकाधार
 ए० ॥ रे० स्वा० बृहत्संज्ञपुष्प० ह० ज्ये० चि० आ० ध० एषु भेषु श०
 श० र० भौमवासरे तथैषां लग्ने च ॥ अथ वाणधनुर्भिडिपाल
 धा० ॥ अ० ह० आ० रो० यू० घा० स्थिर० ति० ध० मृदु० वि० एषु भेषु च०
 भौ० श० र० वासरे भद्रा० पूर्णा० जया० आसुतिथि० श० भल० मे
 श० भाश्रिते ॥ अथ नलिकादिशस्त्रविधाने ॥ उग्र० दारुण०
 स्वा० रे० चि० ति० ह० अ० मि० अ० एषु भेषु श० भौ० र० वासरे रिक्ता
 जयातिथिषु पापैः ३।६।१०।११ उपचयगैः वृश्चिककुंभवृ
 पसिंहलग्ने बन्धिसुक्तपरमास्त्रविधानं सत् ॥ अथ शत्रुसं
 धि० ॥ अनु० म० ति० एषु भेषु विष्ट्यां तैति लं सद्दृष्टे लग्ने ८।१२ ति
 थ्यो ॥ अथ नवांगनाभोगः ॥ अ० ध० श० उ० ३ स्वा० मृ० ह०
 अनु० रो० एषु भेषु श० भतिथौ श० भवासरे द्विपदचलचरराशि
 लग्ने श० भयुतदृष्टे उपचयगैः चंद्रे पर्वरहितदिवसे श० भं ॥ अथ
 स्त्रीसंभोगः ॥ पर्वरहिते दिवसे निदाद्ये १५ दिनेः ह० मंते नित्यं
 अन्यर्तुषु न्यहैः कामयेत अपरे न्यहा ह० मंतं शग्दोः पक्षाद्व्या
 निदाद्ययोः सेवेत कामतः कामं हे मंते शिशिरे नर्त्ता ॥ अथ गी
 तनृत्यादिकृ० ॥ रे० अनु० ध० श० ह० रा० मृ० ति० उ० ३ एषु भेषु गी
 तारहिततिथौ श० भवासरे श० भम् ॥ अथ नदनर्तकाकृत्यम् ॥

मृ० आ० रो० पु० ति० अश्वि० अ० ध० श० चि० उ० ३ मू० एषु भेषु शभ
ग्रहसूर्ये शोभनत्वे ॥ वंशचक्रं च विनोकनीयं रविभात् ॥ अथ
दुंदुभिमृदंगादिवाद्यारंभः सामान्येन ॥ ह० चि० स्वा० अनुवे०

५	मूर्ध्नि	शभं
४	मध्ये	शभं
४	पूर्व	कामनाश
४	दक्षिणे	कामनाश
४	पश्चिमे	कामनाश
४	उत्तर	कामनाश
४	तले	शभं.

पु० ति० अ० ध० श० ३ अश्वि० शभं दि
ने जयापूर्णातिथिषु शभम् ॥ अथ-
भेर्ध्यावादाने मु० ॥ मैत्र० चर० लघु०
बुधरहितवासरे शभलग्ने जयापूर्णा
तिथिषु वीणादिचशभं ॥ अथकाह
लशब्दि० ॥ अस्ते० मू० ज्ये० भ० पू० ३
एषु भेषु गिक्त तिथौ पापग्रहवारे ॥ अथ

वादित्रसमयश० अमृतसिद्ध्यादियोगे भद्रारहिते १।२।३।४

६ एषु लग्नेषु शुभम् ॥ अथमृगया ॥ तीक्ष्णचर० उग्र०

मिश्र० एषु भेषु व्रतपर्वदिने रु० श० भौ० वासरे अष्टमद्वादश

शब्दे अर्कभाद्रि ८।१४।२० समे मृगो बद्धः शेषैः समैर्ग

तः विषमैरातः वागुरा अंधाः ३ बंधाः ४ खंजाः

१० तरुणा १० दूरे यांति खंजाविद्धा अपि दुर्ल

भाः अंधाबंधा लभ्यं ते दिनक्रक्षाद्वध्यभातंग

रायेत्वारव्य क्षीहि न क्षान्तिं अंधास्तु कोष्ठम-

ध्यस्यावद्धास र्वत्र बंधिताः कुन ७ लग्ने १ शौ

सहितौ मृगया सिद्धिदौ कुजबुधौ पापांशका

गतौ मृगया भंगदौ लग्ने शभे सप्तमगे क्रूरे सिद्धिः जलरा

शौजलग्रहेर्जलजमृगयास्थलजैःस्थलजाः शतभेलग्रं ७ स
 त्तमं यावतां दृष्टिस्तावत्संख्यप्राणिवधः वक्रोच्चेत्रिगुणं शत
 भमेशतमं पापेकेशः पापवेधेशीघ्रं दिनर्क्षयोर्मध्ये यावन्ति पा
 पविध्वानितावतां वधः शतभयुक्तानां पलायनं नक्षत्रजातिव
 ज्जातिं पापसंयोगाच्चतुश्चरणेषु अग्रपश्चात्प्राक्पृष्ठयोर्ब्रू
 यात् घातं स्वांशे ग्रहे द्विगुणं द्रेष्कारे स्वीये वक्रोच्चेत्रिगुणं वदे
 त् योनयो विवाहप्रकरणे वक्ष्यमाणो बोध्याः ॥ अथ जल-
 यंत्रसुहूर्तः ॥ मः मूः मृः आश्लेः पूः ३ शः एषु भेषु रः चं बुः जीः
 शतः वारे रिक्तारहिततिथौ शतकुपक्षे जलराशिगते चंद्रे उत्तरा
 यणे चैत्ररहिते मार्गसहिते गुरुशतक्रोदये शतभं हरहटचक्रं सू
 र्यभातबोध्यं ॥ अथ सर्वजलाश

५.	मस्तक	शतभ
५	गर्भ	अनिष्ट
५	मध्य	अनिष्ट
५	मस्तके	शतभ
७	तले	शतभ

यसुहूर्तसाधारण्येन ॥ अनुः हः
 उः ३ रौः धः शः मः रेः तिः मृः एषु भेषु चं
 द्रे वारिराशौ पापेर्हीनवलेः बुः दृः
 लग्ने भृगुः १० चं बुः दृः शतः वासरे-
 शतभतिथौ तत्रादौ जलदिग्ज्ञान
 म् पुरात्ग्रामाद्वाहुताशनैर्ऋ

त्य वायव्यदिशो मुखजलाशयः कार्यः मत्तातरं शः पुः मः
 तिर्गिः पूषाः स्थिरः मृः हः धः एषु भेषु चं शतः जीः वारेषु उत्त
 रायणे विचैत्रे समार्गे गुरुशतक्रोदये चंद्रशतक्रजीवयुतल
 मे न्यूनाधिकमासराहित्ये वापीकासारकूपकुंडानांसि

धिः कूपचक्रे.राहिण्यादिभानि ॥ अथकासारचक्रंभानिरो-
हिएयादीनि.

कूपचक्र.			कासागचक्र.		
३	मध्ये	शुभ	३	मध्ये	शुभ
३	पूर्व	शुभ	३	पूर्व	अशुभ
३	आग्ने	शुभ.	३	आग्ने०	अशुभ.
३	दक्षिणे	दुष्ट	३	दक्षि.	अशुभ
३	नैर्ऋ०	शुभ	३	नैर्ऋत्य	शुभः
३	पश्चिमे	दुष्ट	३	पश्चि०	अशुभः
३	वायव	दुष्ट	३	वायव्य	शुभ.
३	उत्तरे	शुभ	३	उत्तरे	अशुभ
३	ईशाने	दुष्ट	३	ईशान्ये	अशुभः

वापिचक्रेपिरोहिएयादिभानि ॥ अथकुंडचक्रंभानिरोहिएयादीनि.

वापीचक्रं			कुंडचक्रम्			केचिद्रविभात्कूपचक्रमहः		
४	कोष्ठ	शुभजल	३	मध्ये	१ शुभ	३	मध्ये	शुभ
४	नाभौ	बुद्धिनाश	४	पूर्व	१ शुभ	३	पूर्व	शुभ
४	हृदि	स्थिरता	२	आग्ने	शुभ	३	आग्ने	दुष्ट
४	गले	कलि	४	दक्षि०	१ शुभ	३	दक्षि	दुष्ट
४	नेत्रे	द्रविण	२	नैर्ऋ०	शुभ	३	नैर्ऋत्य	दुष्ट
८	पादौ	अनर्थ	४	पश्चिमे	१ शुभ	३	पश्चि	शुभः
अथगुरुत्यचमैचलमु रो ज्ये वि एषुमपु रचबु शु व गोरजया नंदापूर्वातिथिपुत्रध जी शुक्र. स्वामिकलये ७१११६ शुभयेह			०	वाय०	१ शुभ	३	वाय.	दुष्टः
			४	उत्तरे	शुभ	३	उत्तरे	शुभः
			२	ईशाने	शुभ.	३	ईशाने	शुभ.

सुहूर्तसिंधू.

(३७)

अथरथचक्रं सूर्यभातवाध्यम् ॥ शिविका समस्तकृ.उ. ३ ज्ये. लघु. मे.

३	अग्ने	कलि
३	कुपेर	मृति
६	शक्रयो	जय
६	संध्या	धननाश
६	अतस्साधो	भीति
३	गर्भे	शुभं.

अथशिविकाच.सूर्यसाति

५	पूर्वे	कख
५	दक्षिणं	रोगं
५	पश्चिमे	भयं
५	उत्तरे	पीडां
३	मौलो	शुभ
४	दंडयो	शुभं

अथनौकाचक्रं रविभात.

२	अग्ने	अशुभ
६	मध्ये	शुभ
३	मुखे	शुभ
३	तदि	शुभ
१	पाठाणे	शुभ
३	अग्ने	शुभ
३	करवाणगे	शुभ
६	माध्यं.	शुभ.

यानंदातिथिषु चं. बु. जी. श. वासरे स्थिरलग्ने चतुर्याष्टमशुभे ॥

अथास्यांयात्रामाह ॥ स्थिर. मृदु. क्षिप्र. एषु भेषु जयातिथौ शुभवासरे बृहदात्रोन्मयोगे अजन्मदशानुकूलेदिवसे ॥ अथसंतु

च. चर. एषु भेषु चं. बु. वृ. श. वासरे नं
दाजयापूर्णातिथिषु चंद्रे १।४।७।१०
शुभग्रहं शं. ३।६।१०।११ उपचये पापेषु
शुभदं ॥ अथतरिद्यत्तमाह ॥ मू.
अश्वि. ति. मृदु. अ. ध. पू. स्वा. एषु भेषु
चं. बु. वृ. शु. वारेषु चरलग्ने १।४।७।१० नं

दाभद्रातिथ्योः शुभसुतलग्ने ॥ अथ
जलेतरिमोचनं ॥ लघु. अ. ध. अनु. मृ.
एषु भेषु चंद्रजीवश. वासरे जयापूर्णाति
तिथिषु जलचर रा शौलमे चंद्रबले च ॥

अथास्यारज्वायं त्रणमाह ॥ वृश्चि
करहिते लग्ने बुधजीवसुक्ते रवले रव
रहितैः १० शुक्रे चंद्रे जलचर राशौ ॥

अथास्याऋषकसु. ॥ श. आ. अ. उ. ३
रो. न्ध. तिष्य एषु भेषु रिक्तारहिततिथौ
र. भौ. श. वासरे ॥ अथास्यां वस्तुपूर
णं ॥ स्थिर. मृदु. क्षिप्र. एषु भेषु पूर्णा. ज

बंधनम् ॥ पूषा.श.मृ.लघु.अ.आ.ध.एषुभेषु रु.जी.श.श.वा
सरे रिक्तारहिततिथौ नक्षत्रेषु वेधरहितेषु सूर्याक्रमणवर्जिते
षु ५।१२।२।११।६।३ लग्नेषु केन्द्रे श
मसहिते पापै ३।६।१०।११ शतम् ॥ अ
थ सेतुबंधचक्रे सूर्यभाङ्गानि ॥ अ
थ ग्रहामुहूर्तः ॥ भद्राक्षयदिनचद्ररि
क्ता. एतान्वर्जयित्वा. जलराशौ चन्द्रे

५	पादौ	शतभाः
५	अंशौ	शतभाः
७	उदरे	शतभाः
५	स्कंदे	१ शतभाः
५	पादे	१ शतभाः

गे ५।६।८।१।४।७।१० शतध्दे शतम् गृहक्षेत्रादि क्रयविक्रयः
मृ.मू.पू.३ अश्वि.म.रे.वि.अनु.पु.एषुभेषु जी.श.वासरे
नंदापूर्णातिथौ अष्टमशतध्दे आयगते बलवति ॥ अथवा
णिज्यं ॥ अनु.उ.३ पू.रे.रो.मृ.ह.चि.अश्वि.एषुभेषु शतम्
दिने शतभतिथौ च शतभावहं भवति लग्नादिशतध्दिश्वापेक्षि
ता ॥ अथ द्रव्यनिधीनां गुप्तस्थापनम्. मृदु.ति.अश्वि.रे.
पु.वि.अ.ध.श.एषुपि अंधभे ४।१ शतभयुक्ते जीववासरे श-
निवारे च ६।५।२।१।४।७।१० शतभैः पापैः १२ हीनैः लग्नच-
स्थिरमेव ग्राह्यम् पूर्णातिथौ च ॥ अथ दत्त द्रव्यस्या लाभः ॥
मू.ज्ये.आ.आश्ले.वि.रु.उ.३ रो.पू.३ भ.स्वा.मू.एषुभेषु य-
द्व्यं दत्तं यच्च स्थापितं अणुदत्तं चोरेण हृतं नष्टं च न ल-
भ्यते एवं विष्ट्यां पाते च फलम् ॥ अथ द्रव्यप्रयोगः ॥ स्वा.
पु.मृ.रे.चि.अनु.वि.पुष्य.अ.ध.श.एषुभेषु चरे लग्ने ५।८
।६ शतध्दे एषु शतभमृणादानम् ॥ अथ ऋण ग्रहणनिधि

ददकालः ॥ भौमे हस्तेर्कचारेसंक्रांतौ पंचकेत्रिपुष्करद्वि-
पुष्करयोश्चयदृष्टं तन्नयाति दृष्टियोगे संक्रमापरदिने
चनर्गगृहीयात् अणछेदं कुजे कुर्यात्संचयं सोमनंद
ने धनादिस्थापने क्रूराः ३।११।६ रवि १० शक्रभा ८।१२ चर्जि
ताः कृष्णोपक्षे चंद्रः शक्रभोन ॥ अथ वृध्यर्थे धान्यदानं ॥
विःरोऽज्येऽपुः अश्विः शः पूः भाः ३ उः स्वाः तिः शक्रभतिथिचारयोः
॥ अथ हलप्रवहणमु० ॥ सूः विः मः स्वाः पुः अः धः शः उः ३ रोः
सूः रेः विः अनुः हः अश्विः तिः अभिः एषु भेषुः सूः शः विनापौपै
हीनबलैर्जलचरराशौ चंद्रे सति चं शक्रः पुष्टे सति गुरुर्लगे
२।३।६।८।९।१२ लमेषुरिक्ताषष्ठीर्विनासूर्यभुक्तनक्षत्रात्
३५ शक्रभः ततः ८ शक्रभः ततः ८।२ शक्रभः ततः ८ शक्रभः एता
दृशोदिने हलप्रवहणं शक्रभं अपरे चैव माहुः कृः भः आः अ
श्लेः पूः ३ ज्येः एतानि नक्षत्राणि भौः बुः शः वारान् दुष्टयोगयु
क्तिथि तथा २।४।६।८।९।१२।१४।३० एताश्चत्यक्ता अह
लं च भद्रां च विवर्जयेत् लमे २।३।८।९ ताराबले च हलच-

भाद्र एना बोध्या			
३	अशक्रभं	३	१ शक्रभं
५	शक्रभं	३	१ शक्रभं
३	१ अशक्रभं	३	१ शक्रभं
५	शक्रभं	५	१ शक्रभं
३	१ शक्रभं	३	१ शक्रभं
३	शक्रभं	५	१ शक्रभं
३	१ शक्रभं	३	१ शक्रभं
३	१ शक्रभं	३	१ शक्रभं

क्रशब्दे मेरविगत शक्रचिर्भूत्वा
गंधाक्षतैर्भूमिं पूजयित्वा य
हान्प्रजापतीश्च प्रदक्षिणां कृ
त्वा फाले हेमसंधर्ष्य उत्तरा-
भिमुखो नवाभ्यां वृषभाभ्यां
पंचरेखाः कुर्यात् तस्मिन्स-

मये यदिदृषभौ युज्येते तदा विघ्नं यदि कूर्म उत्पद्यते तदा जा
यावधः अग्निभयं च ईषाभंगे मरणं युगे भग्ने पुत्रनाशः अ
परस्मिन्वा लक्षं योऽच्छेदं देशास्य हानिः व्यासंगः यद्येको
वृषभः पतेत् अथवा बंधच्छेदः तथा ज्वरातिसाररोगेण कृषि
भंगः युक्तमात्र एव शीघ्रं चलति चतुर्गुणं शस्यं यदि सर्प उत्पद्य
ते तदा जीवितसंदेहः अनिष्टेषु शांतिः स्वर्णहलं विप्राय देय
मंत्रेणाहुतयो विधेयाः वसवः शक्रः पृथुः राम चंद्रमा परा-
शरः बलभद्रः स्मर्त्तव्याः सर्वविघ्नोपशान्तये ॥ अथ योक्ता-
दिसाधनशतः ॥ मृदुः स्थिरः क्षिप्रः सूः चरः एषु भेषु सूः चं बुः
जीः शक्रः वारेषु पूर्णाजया नंदातिथिषु अमावर्जितासु ॥
अथ बीजोक्तिः ॥ मैत्रः स्थिरः लघुः रुः सूः धः अः एषु भेषु चं बुः
जीः शक्रः रः वासरे रिक्ता ४।१४।९।३० मारहिततिथौ कृपां बुः-

कीटभि	३	शिरः	१शक्र	८	१शक्र
कज्जलं	३	गल	१शक्र	३	१शक्र
अन्नरु	१२	मध्यः	१शक्र	१	१शक्र
निस्तंडुलं	४	पुच्छ	१शुभ	३	१शक्र
ईतिभ	५	पुच्छा	१शुभ	१	१शक्र
फणिचक्रं राहुभात्			३	१शक्र	
			१	१शक्र	
			३	१शक्र	
			४	१शक्र	

सिद्धबीज वापे मघाहस्तौ
रवीबुधौ त्यक्तौ पूषास्वी
रुतापुंलगे बीजवापः-
शक्रभः ५ मूर्ध्नि त्रीणि गले
त्रयंच जरे धिस्थानि च
द्वादशः स्यात्पुच्छे भव
तुष्टयंच हिरतो भानां स्थि
तं पंचकं कीटकज्जल
मन्नरुद्धिर्गधिकानिस्तं

दुलत्वं क्रमात्स्यादीति प्रभवं भयं च पुषितो बीजोऽग्निकाले र्क
भात् पूर्वलिखत् चक्रे एवरविभाज्जगयेत् चंद्रो लघ्ने गुरुः केंद्रे
कर्मलग्नयोः शतभदृष्टयोः शतभशकुने पृथ्व्यादिपूजोत्तरं रो.रे.
ह.ति. अनु. उ. ३ एषु भेषु च. बु. जी. श. वासरे २।१२।६।८ लघ्ने
शुभं नः त्वं वै च सुंधरे देवि शीतपुष्पफलप्रदे नमस्ते मे शतभंकृत्यं
कृषिमेधाकरी शुभे ॥ कुदालककृत्यं ॥ हलप्रवाहसुहृते हलचक्र
शब्दौ अथ सस्यां कुररोपः ॥ ह. चि. स्वा. उ. ३ मू. ध. रो. मृ. पुष्य.
अश्वि. अनु. म. एषु भेषु शतभवासरे विरिक्त तिथौ ॥ अथ सस्य
वृक्षलतानां वापनं सेचनं च ॥ अश्वि. रे. मृ. अनु. यु. मू. ध. रो. चि.
स्वा. उ. ३ शुभवारारेशुभतिथौ ॥ अथ कुल्याबंधनं ॥ स्थिर. मैत्र.
एषु भेषु स्थिरलघ्ने २।५।८।११।१।१०।१२ भौमरहितवारैः ॥ अथ
कुल्यामूलबंधनं ॥ अथ ध. श. ह. ति. अनु. म. शुभवासरे शुभति
थौ स्थिरलघ्ने वारिबंधनं शुभम् अथ धान्यमध्यान्तगच्छेदमु.
॥ चरक्षिप्र. एषु भेषु र. च. बु. जी. श. वासरे विरिक्तामा ५।६।१४
।३० दिने चरतनौ १।४।७।१० शुभं ॥ अथ क्षेत्रे करीषादिक्षेपणं
॥ चर. मू. आ. पूमा. ति. एषु भेषु शतभवासरे विरिक्तामाति ५।६।
१४।३० थौ शतभम् ॥ अथ क्षेत्ररक्षोदज ॥ अथ मैत्र. एषु भेषु
पंचकहीनेषु म. र. वारौ वर्जयित्वा कृ. वि. रहितदिने विरिक्ते शुभः
॥ अथ धान्यछेदः ॥ रे. ह. मू. अ. पूफा. अनु. म. मृ. ज्ये. एषु भेषु
शु. जी. वारयो रिक्तामारहित ५।६।१४।३० तिथौ तथा सिंहलग्न
नं चंद्रयुते अथवा पू. ३ म. उ. ३ म. ज्ये. आ. अ. ध. कृ. मृ. ति.

ह.चि.स्वा. एषु भेषु विभौमशानिरिक्तामासु ॥ अथधान्यसंग्रहः ॥
 ॥ रो.उ.३.ति.भ.ज्ये.मू.रे.ह.अश्वि.वि.अ.अनु.पु.चि.वि.ए
 षु भेषु जी.र.च.श.वारेषु रिक्तामारहिततिथौ स्थिरलग्नेषु ॥
 अथजीवसंग्रहः ॥ ह.चि.पु.स्वा.रे.अ.ध.एषु भेषु जी.वारेषु
 शक्र.चारयोश्चस्थिरलग्ने ॥ अथजीवबंधनं ॥ रो.रे.मू.स्वा.ह.मू.
 पूषा.उ.३.पूमा.एषु भेषु शक्रवारे विरिक्तामातिथौ ॥ अथधान्य-
 स्थापनं भ.पु.म.ज्ये.उ.३.एषु भेषु शक्रवारे मीनलग्ने अष्टमशुद्धे
 तनौ ॥ अथनिक्रमणं धान्यानां उ.३.रो.ध.श.एषु भेषु शक्रभा-
 सरे शक्रमतिथौ शक्रमलग्ने च ॥ अथकणमर्दनं ॥ अनु.अ.मू.रे.
 म.पूषा.उषा.ज्ये.रो.एषु भेषु शक्रमतिथौ शक्रभासरे शक्रमलग्ने
 च ॥ अथतृणारज्जुभिर्धान्यबन्धः ॥ स्वा.मू.ह.रे.पूषा.उषा.पू.
 भा.उभा.रो.मू.एषु भेषु सतिथौ शक्रः ॥ अथधान्यानामानय-
 नं ॥ ह.चि.स्वा.उ.३.मू.ध.रो.मू.ति.अश्वि.अनु.म.एषु भेषु श.
 भौवासरे ॥ अथस्थलांतरेधान्यस्थापनं ॥ चि.पूषा.रो.मू.श.
 उषा.शक्रभासरे ॥ अथस्रपाद्यन्नादिपाकक्रिया ॥ मू.चि.अनु.
 वि.रू.मू.उ.३.रो.ज्ये.रे.चरलग्निनापक्षरंधतिथिं विनाशनिं वि-
 ना ॥ अथकोष्ठादिषु धान्यस्थितिः ॥ मू.पु.रे.अनु.अ.ध.श.अ
 श्वि.ति.रो.उ.एषु भेषु सतिथौ मू.च.श.वारे ॥ अथधर्मक्रि-
 याजपहोमरुद्रानुष्ठानरूपा मू.रे.चि.अनु.ह.अश्वि.ति.अमि-
 स्वा.मू.अ.ध.श.उ.३.रो.एषु भेषु शक्रभासरे ३।६।१।१२ लग्नेषु
 एवाचरेच कर्तव्यरुचले सतिशमतिथौ अथपितृत्वर्यणशस्त

सवः॥ तिथ्यः शुक्लदिरीत्या सैका कार्यावारयुता चतुर्भि
स्तष्टाशेषे०।३ भुवि वन्निवासः सौरव्याय एक १ शेषे स्वर्गवा
सः प्राण नाशदि २ शेषे पातालेवासः अर्थनाशः इदमपि पू
र्वोक्तेष्वनावश्यकम् ॥ अथ शत्रुबंधनं ॥ मं. श. वारयोः वृद्धयो
गेष्टस्वरे शंखलाहकारो १२।४ अंत्यः वृश्चिकस्याद्यमध्ये
एषु ४ हकारेषु शुभं ॥ अथ मेत्रिसु० ॥ शक्रे ७ जीवे १ वा ७
शनौ १ शुक्रे वा २ शनौ १ सितेश्च भतिथौ शक्रभासरमयोः आ.

कष्टाचली.

अ.	भ.	क.	रो.	मू.	आ.	पु.	ति.	अ.	मं.	पु.	उ.	ह.	चि.	भानि.
६	११	६	७	३०	मू.	७	७	मू.	२०	मू.	७	१५	११	दिवसा
भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं
स्वा.	वि.	अं.	ज्ये.	मू.	पु.	उ.	अ.	ध.	श.	पू.	उ.	रे.	०	भानि.
मू.	१५	स्थि.	मू.	न.	मू.	३०	११	१५	११	मू.	७	स्थि.	०	
भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं	भोजनं

अस्ते ज्ये. श. भ. पू. ३ वि. ध. क. एषु भेषु सू. मं. श. वारे ४।६
१४।६।१२ तिथिपुत्रयाणां योगे रोगे मृत्युः ॥ अथ सर्पदंष्ट्रे फ
लं ॥ भ. अस्ते. मू. क. चि. आर्द्रा. म. एषु सर्पदंशने मृत्युः ॥
अथ रोगसुक्तस्य स्नानं ॥ रे. पु. उ. ३ रो. म. स्वा. अस्ते. एभ्यो
विनारिक्तातिथौ ४।६।१४ चंद्रशुद्धिरहिते चं. शक्र. भिन्नया
रेचलमे ३।११।१४।१७।१८।२०।२१।२२ शक्रभैः ॥ अथौषधिस्नानं ॥

लाजा कुट कुल प्रियुंगु सुंथा गौर सर्षप हल्दी दारुहल्दी लोअ ए
भिः ॥ अथरोगनिर्मुक्तस्यवर्हिगमनं ॥ अश्विःसृःपुष्यःअनुः
पुःरेःहःअःधःशुभवासरे शीर्षोदयलमे २।१।६।४।३।१० अ
धनराश्ववृषभादीनांलिगांडछेदनसुःरेःतिःहःस्वाःअःधःए
पुभेपुरविभौमयोः ॥ अथतैलिककर्म ॥ अश्विःरेःहःचिःअनुः
ज्येःधःपुःतिःएपुभेयुशुभघारेविरिक्तमाऽयोगेयु शुभराशौल
ग्नेशुभग्रहयुक्तकेन्द्रे ॥ अथतैलिकचक्रं इक्षरसादियंत्रच
क्रंचसूर्यभात्गणना ॥ अथोपलविदारक कर्माह तयातक्षाः

तैलिकचक्रम्.		
७	शंगे	संपत्
३	अंत	शोक
२	तले	विपत्
७	कर्णे	धनम्
३	दाहयु	क्रद्धि
५	संभार	सखं.

उपविदारिणाचक्र			ऊर्गालचक्र		
२	शुभ	४	अधः	१	शुभम्
५	शुभ	४	पूर्व	१	शुभम्
५	मृगश	४	दक्षि	१	शुभम्
५	शुभम्	४	पश्चि	१	शुभम्
५	चतुर्विंश	४	उत्तर	१	शुभम्
५	०	४	कुम्भ	१	शुभम्
५	०	४	दंड	१	शुभम्

॥ हःचिःमिश्रःस्वाःदारुण ए
पुभेयु १३।८।११।१२ आसुति
थिपुअशुभग्रहवारे चरलग्ने
खलखेटयुते पाषाणलोह म
णिकाष्ठ विदारणचक्रम् अथ
कुम्भकारकर्मणिभाटिशुद्धिपुः
हःसृदुःज्येःरेःअःस्वाःरोःएपुभे
पुशुभसूर्यवारेचरलग्नेजलचरल
ग्नयुक्शनौ ॥

अथोकुलालचक्रं रविभात्.
अथ लोहकारकर्मस्वा ज्येःसू
चिःआःभःकःरोःएपुभेयुःमंश
वारेस्थिरलग्नेशुभतिथौशुभं ॥

अथमणिकार कर्म भ. कृ. प. ज्ये. स्वा. रो. चि. आ. वि. एषुभे
 षु र. भौ. शनिवारे स्थिरलग्ने ॥ अथनापितकर्म ॥ चर. ज्ये.
 चि. लघु. रे. मृ. एषुभेषु शभवासरे लग्ने च शभयुते उषोऽग्नि
 ते काले शभनारयाविरक्ता मातिथौ ॥ अथमालिककर्म
 ॥ पूषा. चर. अश्वि. ति. म. चि. मृ. एषुभेषु चंजी. श. वासरे न
 रराशौ लग्ने पापेषु कंटकभिन्नेषु ॥ अथपलगंडकर्मणिभा
 दि. ॥ ध्रुव. चि. अ. क्षिप्र. ज्ये. रे. एषुभेषु र. मं. श. वासरे स्थि
 रोदये चतुर्थदशमयोः शभयोगे ॥ अथतनुवायकर्म ॥ चर.
 मृदु. क्षिप्र. रो. ज्ये. एषुभेषु र. चं. श. जी. वासरे शभग्रहाणां
 राशौ लग्ने ॥ अत्रैवशूचिककर्म शभदं प्रोक्तं ॥ अथचित्रकर
 कर्महि ॥ क्षिप्र. पु. पूषा. चि. अनु. स्वा. मृ. अ. ध. श. एषुभेषु
 र. चं. श. वासरे शभतिथिलग्नौ ॥ अथचर्मकार्यकार्ये ॥ मृ.
 पूशरे. वि. ज्ये. आ. मू. ध. ह. चि. एषुभेषु श. र. श. चारे ॥ अथ
 जायाजीववलवयो कर्म ॥ चर. स्थिर. मैत्र. चि. मृ. आ. ति. मृ.
 एषुभेषु र. जी. श. वासरे शभलग्ने ॥ अथव्याधतासकोदिक
 अंत्यवशापिनांक ॥ पू. ३ स्वा. वि. श. भ. तीक्ष्ण. उग्र. एषुभेषु
 र. मं. श. वासरे पापलग्ने ११ पापग्रहे ॥ अथस्नेच्छकर्मणि
 शु. ॥ आ. मू. अस्ते. भ. पूभा. उभा. वि. एषुभेषु चं. श. श. वा
 सरे पापलग्ने पापयुक्ते ॥ अथशिलेष्टिकाकारयोः कर्म ॥ ज्ये.
 मृ. धीर. रे. लघु. अ. मि. अ. चि. एषुभेषु र. जी. श. वासरे शुभ
 तिथौ ॥ अथचौरकर्म पूभा. उभा. दारुण. उग्र. चि. वि. मयारहि

तेष्वेषु भेषु. र. श. श. भौ. चारे रिक्ता जयातिथिषु शकुनप्राच
 ल्ये ॥ निर्ग्रन्थचार्वाकयोः कर्म ॥ चल. मृ. अश्वि. चि. एषु भेषु बु.
 चं. श. चारेषु. जया पूर्णातिथौ चरलग्ने श. भा. क्रांते ॥ अथ लि-
 पिकरकर्म ॥ चर. मू. ह. वि. मृ. आ. श. एषु भेषु श. जी. बु. गलग्र
 ह रहितदिने केन्द्र १।४।७।१० गते जीवे २ बुधे ११ शुभे ६ पापेश. भ
 ग्रह लगे ॥ गलग्रहास्तु ॥ चतुर्दश्यादि च १४।१५।३०।१ त्वारि
 सप्तम्यादि दिनत्र ७।८।९ चं चतुर्थी चैकतः प्रोक्ता अष्टावेते
 गलग्रहाः ॥ अथ पल्लवाशिनां कर्माह ॥ अ. ध. श. यु. लघु. वि.
 ज्ये. मृ. पू. भारे. एषु भेषु बु. र. चं. एषां चारे ३०।८ रिक्ता ४।९
 १४ रहिततिथौ ॥ स्वर्णकारकर्म ॥ चल. मिश्र. वि. मृ. लघु. ए
 षु भेषु चं. जी. श. र. भौ. एषां लग्ने चं. जी. युक्ते ॥ अथ ब्राम्ह
 णकर्मणि ॥ अध्यापनं १ अध्ययनं २ दानं ३ याजनं ४ यजनं
 ५ प्रतिग्रहः ६ ॥ क्षत्रियस्य ॥ अध्ययनं १ दानं २ यजनं ३ ॥ वै
 श्यस्य ॥ व्यापारः १ शूद्रस्य गोद्विजशुश्रूषा १ अंत्यजानां ॥
 सर्वाणि निषिद्धानि स्युः ॥ यद्यहर्णस्तत्तत्कर्म सिद्ध्यति त-
 त्तत्कर्मकाले ॥ अथैषां स्वभावकृत्या न्याह ॥ शमः दमः सत्यं-
 आर्जं वं क्षमा. शौचं. तपः. ज्ञानं. कथा. स्मरार्चनं. तीर्थ. आस्ति
 क्यः सत्संगः यज्ञः. व्रतं. ब्राह्मणानां ॥ शौर्यं. बलं. धैर्यं. धृतिः. धृ-
 तिः. मृदं. ईश्वरता विद्यासुदीक्षा. दानं क्षत्रियाणां ॥ वाणिज्यं. गो
 जीवनं. कर्षणं वैश्यानां ॥ द्विजसेवा. ब्राह्मणाजयाधर्मचरणं
 शूद्राणां स्वभावकर्म हित्वा अंत्यज एव भवति ॥ अथ विप्रकृत्ये

शतद्विमाह. ति. रो. ह. श्र. मृ. उषा. एषु भेषु रु. जी. शु. वारे लग्ने
 रिक्तामारहिततिथौ ॥ अथ सप्तत्रियकर्मरंभे ॥ मिश्र. ज्ये. ह.
 श. उ. ३ श्र. अश्विरे. अनु. एषु भेषु. र. मं. चं. जी. जयापूर्णाति
 थौ सुयोगे ॥ अथ वैश्यकृत्येभादि ॥ श्र. ध. पु. ति. मृ. अश्वि.
 चि. अनु. मृ. एषु भेषु. शु. जी. बु. चं. शतभतिथौ कुयोगराहित्यं
 ॥ अथ शूद्रकर्मरंभेषु धिः ॥ पू. ३ उ. ३ अश्वि. आ. चि. अनु.
 मृ. स्वा. ध. रे. एषु. भेषु बु. चं. शु. वारे विपर्वरिक्ते ॥ अथैषां च
 तुर्णां लग्नशतद्विमाह ॥ पुंलग्ने स्वग्रहदृष्टयुते ३।६।११ अश्रु
 भैः केंद्रे १।४।७।१० शतभयुते शीर्षोदयलग्ने शतभाधिक्षितेषु भा
 य ॥ अथ धूर्तकार्ये ॥ ध. स्वा. ज्ये. म. ह. वि. भ. श. पू. ३ ति. एषु भेषु
 श. जी. चं. वारे नंदा १।६।११ पूर्णा ५।१०।१५ तिथौ ११।६।८ लग्ने शु
 भं ॥ अथ मल्लयुद्धसु ॥ अश्वि. मृ. रे. अ. व. एषु भेषु मं. बु. र. वारे
 जया ३।८।१३ तिथौ ४।५।१० लग्ने ॥ अथ सर्पग्रहणविद्यारंभः ॥
 ह. चि. अनु. रे. पू. ३ म. वि. कृ. एषु भेषु ॥ अथ मंत्रग्रहणम् ॥ आ
 श्वि. रो. स्वा. वि. ह. ज्ये. उषा. उषा. एषु भेषु वै. आ. का. अश्वि. मा
 र्ग. वै. फा. एषु मासेषु चं. श. वर्जितवारे. २।५।७।१०।१३।१५ तिस्र
 षु अष्टम्यां संक्रांतौ रविचंद्रग्रहेषु माघोपिविहितः त्रिविधायग
 ताः पापाश्रभाः केंद्रगाः ॥ अथ शिल्पविद्यारंभः ॥ मृ. रे. चि. अ
 नु. उ. ३ रो. ह. अश्वि. ति. अभि. स्वा. पु. अ. ध. श. एषु भेषु बु. वृ.
 लग्ने १० चं. बु. जी. व. वर्गे ॥ अथ फारसी तुरुष्कविद्यारंभः ॥ ज्ये.
 अश्ले. मृ. पू. ३ रे. भ. कृ. वि. आ. उषा. श. पापवासरे स्थिरे लग्ने ॥

॥ अथ जैनविद्यारंभः ॥ पू० ३ अनु० भ० स्वा० पु० अ० ध० श० एषु भेषु
जयापूर्णातिथौ सू० शु० वासरे शतभलमे ॥ अथ शयनेदिक्फलं
॥ पूर्वेलक्ष्मीदक्षिणेऽसुखं पश्चिमेऽपिन्ता उत्तरेऽहानिः ॥ अथ परी
क्षादीनां विवादीनां ह० पु० अ० ज्ये० ति० एषु भेषु ८११४ रहिततिथौ
भद्रा श० मं० विना जन्मनक्षत्रमासरहिते जन्मनक्षत्रतः १०११११२५
नाडिनक्षत्रमासरहिते जन्मराशितः ८ सूर्यचंद्रौ त्यत्कास्थिररहि
ते लघेन वांशे च शशिगुरुताराशुद्धौ ॥ अथ मंथनं ॥ अश्वि० कृ०
मृ० ति० म० पू० फा० ह० वि० अनु० मू० पू० या० अ० अ० पू० भा० एषु भेषु शुभ
वासरे अमारहिततिथौ ॥ अथ गोदोहनं ॥ भ० पु० अ० मू० रे० स्वा० ज्ये०
श० एषु भेषु विषमदिने ॥ अथ सेवासु ॥ ह० अश्वि० ति० अ० भि० मृ०
रे० वि० अनु० एषु भेषु सू० बु० वृ० श० चारे शतभलमे र० मं० ११११० सति
अथ अभिसाध्यकृत्यं वि० कृ० मृ० रे० रो० ति० ज्ये० उ० ३६ अनु० अ०
स्वा० उ० या० पु० अश्वि० ध० एषु भेषु चं० बु० वृ० श० चारे ११४१७११०१६
१५१ सू० चं० मं० वृ० ३१६११ बु० श० श० ॥ अथ नूतनसंमार्जनी ॥ मृ०
स्वा० अश्वि० पु० ति० ध० वि० ज्ये० अनु० अ० एषु भेषु चं० श० जी० वारे शु
भतिथौ परमत्रयः शंखज्येपंचकगत्वात् ॥ अथ पंचकंतत्कृत्यं
च ॥ धनिष्ठोत्तरखंडादारभ्य रेवत्यंतं पंचकं अथवा धनिष्ठामा
रभ्येव अत्र प्रेतदाहं दक्षिणगमनं ॥ शय्यावित्तानंगृहगोपनं
काष्ठादिसंग्रहो गोमयसंग्रहश्च वर्ज्यः तृणसंग्रहः केचिदत्र
अवगमप्यंगीकृत्य निषेधयन्ति ज्योतिःसागरे छेदनसंग्रहं
हंचैव काष्ठादीनां नकारयेत् अवगादौ बुधः पदेन गच्छेदक्षि-

णांदिशं ॥ अग्निदाहो भयंरोगो राजपीडाधनक्षयः क्रमाद्
 निष्ठादिषुकृत्येत्तृणादिसंग्रहे अग्निमी. कली. रोगः दंडः
 अर्थहानिः क्रमादस्वादेषु पूर्वार्द्धेनाति दोषायदाह तक्षण
 संग्रहे धानगोपनशय्यायांसंपूर्णवासवंचर्ज्यं केप्याहुः सं.
 कटे पंचनाडिकाः क्रमा ३।१।२ धूनिष्ठादीनांचर्ज्या ॥ अग्रे
 वृद्धपंचकंचाहुः ॥ धनिष्ठापंचकेचंद्रेसूर्येयैत्रादिकंचके ॥ छे
 दनादिनकर्तव्यं गृहार्थे तृणकाष्ठयोः पंचकमृतेदाहेचशांतिपु
 त्तलो पंचकदाहेषुत्तलविधिः शांतिर्नपंचकमृते अश्विन्यांदा
 हेशांतिः पुत्तलदाहो नएचंभरणयामपिशांतिः चत्वारः पुत्तलाद
 र्भमयाः स्थाप्याः दाहयितव्यश्च सूतकांतेशांतिः कांस्यपात्रं-
 घृतंचतिलगोहिरण्यदानंचवासवेवस्त्रं शतेगुडंपूभा. स्वर्णं उ
 भा. गोद्वयरेवसुवर्णं वास्त्रं वा दद्यात्कल्योक्तांशांतिं कुर्यात् ॥
 अथपुत्तलदाहः ॥ सूतकमध्येयथासंभवं वर्षाभ्यंतरेयाम्यायं
 ने वर्षानंतरं सौम्यायने शुक्लपक्षे सू. चं. बु. वृ. वारेषु सू. ज्ये. आ.
 अश्ले. पू. ३ म. म. रे. श. एभ्यो विनात्रिपुष्करं विनान्यूनाधिमासगु
 रुशुक्रास्तभद्रावैधृतिसमुदायेपिनकार्यम् ॥ अखिलकर्मणि ॥
 भादि ॥ व्ययाष्ट १२।० शुद्धेजन्मराशिभ्यां ३।६।१०।११ उपचये
 लग्नेशभट्टयुते चंद्रेपीटश्येवसर्वारंभाः सिध्यन्ति ॥ अथगंडां
 तं ॥ तच्चत्रिविधं तिथिभ. लग्नस्वरूपं तिथ्यंतं. द्विघटिमांतं ॥
 ३ यदित्रयं लग्नांतार्धघटी ॥ ३० त्याज्यं. नाक्षत्रमातरं तिथिजं
 पितरं लग्नजमात्मानं क्रमतो हंति दिवाजंपितरं रात्रिजंमातरं

संध्याजमात्मानं हंति नक्षत्रगंडे तिथिगंडे संध्यायां मातरं रात्रौ तातं दिवा स्वात्मानं लग्नगंडे संध्यायां तातं रात्रावात्मा

अश्विन्यादीनां तारास्वरूपम्.

अ.	भ.	रु.	रो.	मृ.	आ.	पु.	ति.	आ.	म.	पू.	उ.	ह.	वि.	भा.
३	३	६	५	३	१	४	३	१	५	२	२	५	१	तारा
अश्विं	भानुं	रुद्रं	रोहिं	मृगं	आर्द्रं	पुष्यं	तिष्यं	आर्द्रं	मघं	पूषं	उष्यं	हस्तं	विशं	भाद्रं
१	४	३	३	११	२	२	३	३	४	१००	२	२	३२	तारा
विशं	तारं	विं	कुं	मिं	गं	मं	अं	विं	मं	पुं	मं	पुं	मं	हं

नं दिवा मातरं हंति शौनकीये पुत्रो यदि पितुर्गंडे दिवा चैव प्रजायते कन्यका जननं रात्रौ मातृगंडे तथैव च संध्ययोर्धनगंडे च प्रसूतिर्यदि जायते विनाशो जायतेशीघ्रं मध्यमं तद्विपर्यये यत्र गंडे भूरक्षुते महादोषकरं भवेत् शतभयहसमायोगे ईषच्चुमकरं भवेत् एवमेव दिनक्षयव्यतीपातव्याघातविष्टिबैधृतिशूलगंडातिगंडपरिधयमघंटब्रह्मदंडमृत्युयोगसंक्रांतिशिनीवालीकुहूदशी. ३० कृष्णचतुर्दशी सोमरपितृसमजननं भूमिधाचंद्रसूर्योपरागेषु जातः शांत्यर्हो भवति अथात्यरिषु दः गंडजातानां परित्यागः शांतिः वरमासादर्शनं वेति त्रयः यक्षाः विवाहे मृत्युः जातके कुलकष्टं यात्रायां धननाशः अन्यकर्मसिंकार्यनाशः गंडांते साधारण्येन १६ पलमितकांश्यपात्रस्थितां

राजतचंद्रप्रतिमांश्वेतपुष्प १००० सहस्रेभ्यर्च्यतांतिलपात्रं
चब्राह्मणायकल्पोक्तप्रकारेणदद्यात् ॥ अथोभुक्तमूलवि-
चारः ॥ बृहस्पतिः ज्येष्ठांत्यघटी १ मूलाद्यघटी २ द्वयंज्येष्ठांत्य
घटिकार्धमूलार्धघटिकाद्यंतल्लुः ज्येष्ठांत्यघटी १ मूलादौघटि

अथोभुक्तपुरुषस्यांगघटीन्यासः

मूर्ध्नि.	मुखे	कथे	बाहो	हस्ते	हृदि.	नाभौ	गुह्ये	जानु	पाद.	अंग.
५	७	४	८	३	६	२	१०	६	६	घटि.
वे	वि	म	जि	हृ	मं	विं	मं	मि	विं	मं
पु	वि	म	जि	हृ	मं	विं	मं	मि	विं	मं

मूलोद्भूत कन्यांगविभागः

मू.	मु.	सं.	ल.	वा.	ह.	गु.	जं.	जानु	पाद	अंग.
४	६	५	१४	४	४	४	४	५	१०	घटी.
पुनरांशः	धनदांशः	धननाशः	मौल्य	विनाशः	दशार्ध	अतिक्रमः	मातृनाशः	ज्येष्ठांशः	वेध	फलानि

मूलरसविचारः

मूल	सं.	लवा	शारवा	पत्र	पुष्प	फल	शित्वा	अंगा.
७	८	१०	११	१२	५	४	३	घ.
मूलनाशः	वशनाशः	मातृक्रेशः	मातृलेशः	गजा.	मं.	लक्ष्मीवा.	श्रुती	

मूलफल.

मूलवास.

१	२	३	४	पादा.	आषा	भाद्र.	आश्वि	माघ	स्वर्ग.
०	०	०	०	फल	श्रा.	का.	वे.	थे.	भूमौ
विदना.	मातृनाशः	धननाशः	अंग.		का.	मार्ग	वेशा	ज्ये.	पानाले

मुहूर्तसिंधू.

(५५)

गुदितंकुर्थात्पूरयेत्तीर्थवारिणा कूर्चहेमसमायुक्तं नूतनपल
वशोभितं स्वस्तिकोपरिविन्ध्यस्वक्षीरद्रुमसुपल्लवैः द्रोणव्री
हीश्वनिक्षिप्य ईशान्यां च निवेदयेत् । पंचरत्नानि निक्षिप्य स
र्वौषधिसमन्वितं अर्चितं गंधपुष्पाद्यैः श्रीरुद्रं च जपन् स्पृशे-
त् । इत्यादि मंत्रैः पंचामृतं पंचगव्यं पंचत्वक् पंचपल्लवाः सप्त
मृदः पंचरत्नानि सप्तधान्यानि शतमूलं दशमूलं वा कलशे नि
क्षिप्य नक्षत्रदेवतासूयं वणेन विधाय पंचगव्यं गोमूत्रं गो-
मयं २ क्षीरं ३ दधि ४ सर्पिः ५ गजमदं ६ पंचरत्नं वज्रं १ मौक्ति
कं २ वैडूर्यं ३ पुष्परागं ४ इंद्रनीलं ५ पक्षेतु रजतं १ कांचनं २ ता
म्रं ३ विद्रुमं ४ तीर्थवारि ५ पंचत्वक् पल्लवे उदुंबर १ वट २ अश्व
त्थ ३ प्लक्ष ४ आम्र ५ दशमूलं कुष्ठ १ मांसी २ हरिद्रा ३ सुरा ४
शलेयं ५ चंदनं ६ चच्चा ७ चंपकं ८ मुस्ता ९ मृदः १० अश्वस्था
न १२ गजस्थान २ वल्मीक ३ संगम ४ न्हदं ५ गजद्वार ६ गोष्ठ ७
तिल १ माष २ यव ३ व्रीहि ४ गोधूम ५ प्रियंगू ६ चणक ७ श
तौषधीनामानि बर्हि शिरवा १ हरिक्रांता २ सहदेवी ३ पुनर्न
वा ४ शरपुंरवा ५ वराही ६ काकजंघा ७ लक्ष्मणा ८ तुंबिका
९ कर्कधु १० कर्पूरा ११ कारवल्लीका १२ कर्कोटिका १३ चक्रांका
१४ श्वेतार्क १५ व्याघ्रपत्र १६ रुदंती १७ अश्वगंधा १८ मुश
ली १९ गिरिकर्णिका २० इंद्रवारुणी २१ अपामार्ग २२ शंखपु
ष्पी २३ कुमारिका २४ सल्लकी २५ गंधारी २६ निगुंडी २७ देव
दारु २८ वट २९ शमी ३० प्लक्ष ३१ पलाश ३२ अश्वत्थ ३३ चत

घटिकाक्रमः ॥ अथात्र किमपि परामर्शः ॥ बादरायणः ॥ सार्य
 नैर्ऋतिगंडांतविषकन्यादियोगजा नस्युरुक्तफलं लग्नेयदित
 जंगदाग्रहाः मूलसार्यादिजंदौष्ट्यं स्यादपश्यति लग्नपे सक्नु
 रे ज्ञे च विचले शतभट्टविचिर्जिते किंच पितृमात्ररिष्टमपि मू
 लजनने तदैव यदार्कशनीदिवा जन्मनि ओजराशिगौनचंद्रशु
 क्रौसमराशिगौन ॥ पितृमातृग्रहौ नस्तोययोगसमराशिगौ ॥
 कूर्मचामले ॥ आद्यः षष्ठस्त्रयोविंशो द्वितीयो नवमोष्टमः अष्टा
 विंशश्च मूलस्य मुहूर्तादुःखदा जनौ रविद्युक्ता श्विनी सौम्यादित्य
 हस्तादिकं त्रयं मैत्रं च रेवती ज्येष्ठा तदा मूलं न दोषकृत् रथो अ
 श्वः मृः पुः हः चिः स्वाः अनुः रेः ज्येः गते मूलौ न दोषाय तृतीया
 दशमी षष्ठी शनिभौमसमन्विता शक्राचतुर्दशी मूले जातः संह
 रते कुलं शाक्रे १५ पक्षं च गंडांते मूले चाष्टसमा मता मासानां
 नवकं सार्येत्यजेत्संदर्शनं शिशोः भुक्तमूलर्क्षजं बालं षणमासं
 नावलोकयेत् भुक्तसार्यर्क्षजं दिनानि २७ सप्तविंशतिः अंत्ये
 पिशांत्यादिकं विधाय पिता लोकयेत् शांतिमुहूर्तः सद्दारे
 सन्तिथौ सङ्गे गुरुपुष्ये सुलग्ने चंद्रचले तत्तद्गंडांतदिने न्यस्मि
 न्वादिने अथ सामान्येन मूलशांतिरन्येषां शांतिश्च अथातः
 संप्रवक्ष्यामि मूलजातहिताय च मातापित्रोर्धनस्यापि कुलशां
 तिहिताय च ॥ सुसमेभूय देशे तु मंडलं कारयेद्बुधः पुण्यगिर्मर्म
 भित्तैस्तोयैः प्रोक्षितायां क्षितौ ततः तत्रोदकुंभं सुशुद्धं रक्तं च
 एव चिर्जितं अरुणमूलं निर्गितं पूरयेन्निर्मलां भसा वस्त्राव

दितंकुर्यात्पूरयेत्तीर्थवारिणा कूर्चहेमसमायुक्तं मूलफल
 शोभितं स्वस्तिकोपरिविन्यस्य क्षीरद्रुमसुपल्लवैः द्रोणाव्री
 च्चनिक्षिप्य ईशान्यांच निवेदयेत् । पंचरत्नानि निक्षिप्य स
 षिधिसमानितं अर्चितं गंधपुष्पाद्यैः श्रीरुद्रं च जपन् स्पृशे-
 त् । इत्यादि मंत्रैः पंचामृतं पंचगव्यं पंचत्वक्पंचपल्लवाः सप्त
 मृदः पंचरत्नानि सप्तधान्यानि शतमूलं दशमूलं वा कलशे नि
 क्षेप्य नक्षत्रदेवतारूपं यणे निविधाय पंचगव्यं गोमूत्रं गो-
 मयं २ क्षीरं ३ दधि ४ सर्पिः ५ गजमदं ६ पंचरत्नं वज्रं १ मौक्ति
 तं २ वैडूर्यं ३ पुष्करागं ४ इन्द्रनीलं ५ पक्षेतु रजतं १ कांचनं २ ता
 म्रं ३ विद्रुमं ४ तीर्थवारि ५ पंचत्वक्पल्लवे उदुंबर १ वट २ अश्व
 थ ३ प्लक्ष ४ आम्र ५ दशमूलं कुष्ठ १ मांसी २ हरिद्रा ३ सुरा ४
 तलेयं ५ चंदनं ६ वच्चा ७ चंपकं ८ सुस्ता ९ मृदः १० अश्वस्था
 न १२ गजस्थान २ बल्मीक ३ संगम ४ नृदं ५ गजद्वार ६ गोष्ठ ७
 तिल १ माष २ यव ३ जीहि ४ गोधूम ५ प्रियंगू ६ चणक ७ श
 तोषधीनामानि बर्हि शिरवा १ हरिकान्ता २ सहदेवी ३ पुनर्न
 वा ४ शरपुंरवा ५ वराही ६ काकजंघा ७ लक्ष्मणा ८ तुंबिका
 ९ कर्कंधु १० कर्पूरा ११ कारवल्लीका १२ कर्कोटिका १३ चक्रांका
 १४ श्वेतार्क १५ व्याघ्रपत्र १६ रुद्रंती १७ अश्वगंधा १८ मुश
 ली १९ गिरिकर्णिका २० इन्द्रवारुणी २१ अपामार्ग २२ शंखपु
 ष्पी २३ कुमारिका २४ सल्लुकी २५ गंधारी २६ निगुंडी २७ देव
 दारु २८ वट २९ शमी ३० प्लक्ष ३१ पलाश ३२ अश्वत्थ ३३ चूत

त३४ उदुंबर ३५ जंबु ३६ नंदीचक्ष ३७ वेतस ३८ पुन्नाग ३९ अर्जु
 न ४० शाक ४१ बकुल ४२ अशमंत ४३ शाल ४४ ताल ४५ त
 माल ४६ पारल ४७ शतपत्र ४८ मधूक ४९ शिरीष ५० श्रीवृ
 क्ष ५१ बृहतीद्वय ५२ बला ५३ अतिबला ५४ पारा ५५ नाग-
 बला ५७ जाति ५८ चकुल ५९ केतकी ६० कदली ६१ मातुलुं
 गी ६२ जयंती ६३ यवानी ६४ पुंडिका ६५ द्रोणपुष्पी ६६ कुंभी ६७
 श्रीपर्णी ६८ दमन ६९ चंपक ७० पद्मक ७१ कांचनपुष्पिका ७२
 सिद्धेश्वरी ७३ बदरी ७४ राजवृक्ष ७५ धव ७६ कुंद ७७ मुचुकुं
 द ७८ गोजिह्वा ७९ क्षीरकंदुका ८० दाडिमी ८१ बीजपुरी ८२
 ब्राह्मी ८३ आमलकी ८४ भुंगराज ८५ अधोमुरगी ८६ मत्स्या-
 क्षी ८७ अटसूषीका ८८ तरंगिणी ८९ मुडूची ९० निशा ९१ शत
 मूला ९२ वाकुची ९३ काकजंघा ९४ चर्वरा ९५ तुलसी ९६ कुश
 ९७ काश ९८ इक्षुमूलं ९९ सर्वयमूलं १०० अलाभेचोक्तवृक्षा
 णांसहृक्षाणांसमाहरेत् मूलनामानिगृह्णीयाच्छ्रुताभावेवि
 शेषतः शांत्युक्तप्रकारेण शांतिं कुर्यात् मूलादिजातायाः क
 न्यायाविशेषतः ॥ मूलजाश्चसुरंहंतिव्यालजाश्चतदंगनां मा
 हेंद्रजाग्रजंहंतिदेवरंतु द्विदेवजा ज्येष्ठायां अश्लेषायांचैव ए
 कनक्षत्रजननेपि शांतिः चतुर्दशीशिनीवालीकुहूदशीनां शां
 तयोविधेयानिबंधेभ्यः व्यतिपातादिषु चापि इति नक्षत्रप्र-
 करणं २ अथसंक्रांतिप्रकरणम् ॥

मुहूर्तसिंधू.

(५७)

संक्रांतीनांसंज्ञा.

सक्रातीनासज्ञा.								३	९	८	११	१३शीत्यन
र.	चं.	मं.	वु.	रु.	शु.	श.	वा.	२	५	८	११	विष्णुपद.
उग्र	लघु	चर	मैत्र	स्थिर	मित्र	नीह्ण	भाति		१		७	विषुव.
पेरा	धांसी	पहोर	मैदा	मंदा	मित्रा	गहसी	संज्ञा	१०	११	१२	१	सौम्यायन.
								२	३			
								४	५	६	७	

दिनस्यप्रथममध्यशेमेपादिसंक्रमणेनृपजान्हन्ति मध्यम्यशेदि
जान् परम्यशेवैश्यान् संध्यायांशूद्रान् निशाप्रथमेपिशाचान्
द्वितीयेनक्तंचरान् तृतीयेनटान् चतुर्थेपशुपालान्हन्ति सूर्योद
येसकललिंगिजनंहन्ति दिवाजसंक्रमेनर्थकलहो रात्रौसुभि
क्षं संध्ययोर्दृष्टिः १०।११।२।१२ संक्रांतयोनिशिसुरवदा. ३।५
।६।७।८।११ एतादिवाशभदाव्यत्यये व्यत्ययदाः मेपादिवा तुलां
रात्रौ तदाशभं चम्यातिथौतुलासंक्रांतिस्तस्यामेवयाचनंवंसं-
क्रमेशभं न्यूनातिचारे दुर्भिक्षंराष्ट्रभंगंजनक्षयं कुजार्काकिरीरे
संक्रमेदुर्भिक्षादयः॥ अथपुण्यकालनिर्णयः॥ संक्रांतिसम
यादुभयत्र१६.षोडशघटिकापुण्यकालः रात्र्यर्धात्पूर्वसंक्रमेपू
र्वदिनार्धोत्तरं रात्र्यर्धात्परसंक्रमेआगामि दिनार्धपर्यंतपुण्य
कालः रात्र्यर्धसंक्रमेपूर्वापराह्रांतिसपूर्वार्धयोः पुण्यंकर्कमकरयो
विशेषः अर्धरात्रात्परंरात्र्यसंक्रांतिर्भवति तदातस्मिन्नेवदिने
मध्याह्नोत्तरपुण्यं अर्धरात्रंतःपूर्वेयदिसौम्यसंक्रांतिर्भवति.त
दापरदिनेपुण्यं अत्रापिविशेषः अर्धविंबास्ताभिनाडीप्रमाता-

सायंसंध्या अर्धबिंबोदयात्पूर्वत्रिना डीप्रमिताप्रातःसंध्या.
यदि सायंसंध्यायांसौम्यायनंभवति तदातस्मिन्नेवदिनेपुण्यं ।
यदिप्रातःसंध्यायांयाम्यायनंभवति तदापरदिनेपुण्यं यदिदि-
नेसंक्रमेसतितदा ४।५।२।११।८ एषामादौपुण्यकालः१।७
मध्येकालःपुण्यस्य६।३।६।१२।१० एषामन्तेपुण्यकालःस्पष्टका-
लानयनंषष्टि६० म्रबिंबंमहभुक्तिभक्तं संक्रांतिनाड्योविलधर्म-
कृत्ये सर्वेषांधन्यः१६।१।१३।४।३।४।४।६।८।८ रव्यादिनां अ-
धायनांशसंस्कृतसंक्रांत्यानयनं ॥ अयनांशाःषष्टिनिघ्नाभा-
नुभुक्तिविभाजिताः लब्धेनोनाभवेयुस्ताश्चत्वारव्यातीवपुण्य-
दा ॥ अथात्रैवायनांशज्ञानं ॥ भूनेत्रवेद ४।२१रहितशाकः—
स्वाशांश १० हीनितः षष्टिभक्तीयनांशाख्याः सौराश्चात्तन्-
चालिताः नवधरविराश्यर्धसुता यथा शको १८०४ भूने-
त्रवेद ४२१ रहितः १३८३ स्वाशांश १३८।१८ हीनित १२
४४।४२ षष्टि६० भक्त २।४४।४२ अयनांशकाःप्रतिमासे-
४।३० विकलाद्यद्धिः अथसंक्रातौविरुद्धायांस्नानंतगर १
सरोरुहपत्र २ हरिद्रा ३ श्वेतसर्षप ४ लोध ५ सर्वासुसंक्रांति-
षुसाधारण्येन.

प्रत्येकं संक्रांतिषु स्नानम्.

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
कुंकु. रोचनं	कुंकु. एला	उशीरं पद्मक.	रोचन वाल.	पुत्रकं रोचनं	हरिद्रा वाल	रोचन अगरं	त्रिपंगु स्फटि	मवाल मौक्तिक	रोच वाल	अंधिय एला	कर्पूरं फल
मांसी	सिद्धा	कुष्ठ	मुस्ता	मुस्ता	कुष्ठ	कुष्ठ	मांसी	कुष्ठ	पद्म	केशरं	एला
मुरा	रोचन	रोचनं	मुष्ट	मांसी	मांसी	पद्मक.	पत्रक	रोचन	कुष्ठ	जानि पत्र	मांसी
चंदन.	चंदन.	अंधिय.	बेलैय.	लग.	चंदन.	उशीर.	रोचना.	धत.	उशीर.	रोचन.	चंदन.
चाला.	श्वेत.	कुंकुम.	चंदनं	चंदनं	रोचनं.	लक.	अशुरु	पद्मक.	पत्रक.	०	पद्मक
हरिद्रा.	गोमुत्र.	अस्त	हरिद्रा.	०	०	हरिद्रा.	मुस्ता.	मुरा	हरिद्रा.	०	वालकं.
कर्पूर.	०	०	कुष्ठ.	०	०	सल.	कुष्ठ.	मांसी	वाल.	०	गुन.
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	उशीर.

स्नानं

अथ रविसंक्रांतौ करणपरत्वे वाहनवरुणादयः

वृ०	चालव	कौलव	तैत्तिळ	गर्ज.	रणिज	विष्टि	शकु	नाग	चतु	किं.	करणा
सिंह	व्याघ्र.	वराह	गधा	गज	महि.	अश्व	श्वा.	मे.	गौ.	णायु.	वाह.
स्वेत	पीत.	हरि	पांडु	रक्त	ईश्वर	रुष्ण	चित्र	कंब	तम्र	मेघव.	वासां.
गुप्त.	गण	खड्ग	दंड	धनु	तोम	कुंज	पाश	अंकु.	शस्त्र	बाण	आयु
अन्न	पापस	भिक्षा	भिक्षा	पकान	दुग्ध.	दधि.	बिमान	गुड	घृत	शर्करा	तक्ष्मा
कच्छुरी	कुंकुम	चंदन	मृगम.	गोरोच.	महाव.	विला.	हरिता.	कज्जु	काला	कर्पूर	लेपा.
देवता	भूत.	सर्प.	पक्षी.	पशु.	मृग.	आह्वण	क्षत्रि.	वैश्य	शूद्र.	संकर	
नागकेशर.	जलव.	वक्रुल	केतकी	बिल्व.	अर्क.	दूर्वा	कर्पूर.	मालति	गुलाब	गुल्हड	उष्णा
निवि	निवि	उत्थित	सुप्त.	निवि	निवि.	निवि.	उत्थित	स्वप्न	सप्त	उत्थि.	अवस्था.
सम	सम	इष्ट	श्रुति	सम	सम	सम	इष्ट	श्रुति	अनि	इष्ट	फला.

संक्रांतिमुहूर्तः

रविसंक्रांतिभातृजन्म

तुलासंक्रांतिफल.

उ० रो. वि. पु.	सं. रहत	मु.	७	शीर्ष	भूयाल.	६	शिर	मानं.
सु. रे. वि. अनु	सं.	मु.	३	मुखे	पंडितः	५	मुखे	वेरं.
ह. अवि ति. अ	सम	३०	५	हृदये	धनलाभ	४	हृदय.	लाभं.
प. कृ. मि. पू. ३५		३०	आस्ते	वधूं	लाभ.	१०	हस्ते	भोगं.
ज्ये. अस्ते. आ.	सं.	३०	३	वामे	भिक्षा.	२	चरण	आसं.
स्वा. भ.	जप.	१५	३	द. पादे	यात्रा.	इदम	परवि	संक्रांति
			३	वा. पा.	मृत्क.	भाज्ज	नभातृ.	

सुहृत्सिंधू.

(63)

[illegible]

त्रिकोणचक्रम्			
१	१०	१९	प्रवासः
२	११	२०	भोगलाः
३	१२	२१	ज्वरः
४	१३	२२	अग्निमी
५	१४	२३	तापः
६	१५	२४	संपत्
७	१६	२५	विजयः
८	१७	२६	मृत्युः
९	१८	२७	अर्थाप्ति

लमेतद्यथाक्रमम् क्रमेणप्रथमदश
 मैकोनविंशभेषुप्रवासःइत्याद्यपरत्रायि
 बोध्यम् रविभौममांदियुतसंक्रांतौ
 दुर्भिक्षादयःशेषवारेषुशुभं इतिसं-
 क्रान्तिः ३ अथगोचरंतच्चजन्मरा-
 शेर्नामराशेर्चा विवाहेसर्वमंगल्ये-
 यात्रादौग्रहगोचरे जन्मराशेःप्रधा-
 नत्वंनामराशिंनचिंतयेत् देशेग्रा-
 मेगृहेषुध्वेसेवायांव्यवहारके ना-
 मराशेःप्रधानत्वंजन्मराशिंनचिंतये-
 त् काकिन्यांवर्गशुद्धौचवादेद्युतेस्वरोदये मंत्रेषुनर्भूवरणेनाम-
 राशेःप्रधानता जन्मनज्ञायतेयेषांतेषांनाम्नोगवेष्यते नामच-
 प्रसुप्तोयेन जागर्तियेनगच्छतिशब्दितः तत्रनाम्न्यादि मोषणौ
 ग्राह्यस्तस्माद्गुणिर्णयः बहूनीयस्यनामानिनरस्यस्युःकथंचन
 तस्यपश्चाद्भवंनामग्राह्यंस्वरविशारदैः यचनास्तुयत्रस्थितःशीत-
 करोनराणां तजन्मराशिंसमुदाहरंति यथातथायेषुस्वर्गाःसलग्नः
 स्थितानतेसप्तकुतोभवन्ति अतोष्टराशिर्मनुजः अथकुत्रकोराशि-
 ग्राह्यः भोगादौलग्नभंयोज्यं राजकार्यैर्कर्मतथा चंद्रभंशकर्मकार्ये-
 शुसंधामादौचभौमभं विद्याभ्यासेबुधर्क्षचविवाहेगुरुभंस्मृतं शु-
 क्रंभुगमंप्रयाणेचदीक्षायांशनिभंबुधैः अथात्रशतपथारव्य-
 मवकहडचक्रम्॥

शतपथम्.

अ	भ.	रु.	रो.	सृ.	आ.	पु.	ति.	अ.	म.	पू.	उ.	ह.	वि.	भा.
बु.	लि.	अ.	ओ.	वे.	कु.	के.	हु.	डि.	म.	मो.	टे.	पु.	वे.	मा.
वे.	बु.	इ.	व.	यो.	य.	को.	हे.	हु.	मि.	र.	रो.	प.	पो.	पा.
नो.	ले.	उ.	वि.	क.	ड.	ह.	हो.	डे.	मु.	रि.	प.	ए.	र.	पा.
ल.	लो.	ए.	वु.	कि.	छ.	हि.	उ.	डो.	मे.	डु.	पि.	र.	रि.	पा.
स्वा.	वि.	अ.	व्ये.	मू.	शू.	उ.	अ.	अ.	ध.	श.	पू.	उ.	रे.	भा.
रु.	नि.	न	नो.	पे.	शू.	आ.	जु.	सि.	ग.	गो.	से.	ड.	दे.	पा.
रे.	तु.	नि	य	यो	ध	भो	जे	रु.	गी.	सा.	सो.	घे.	दो.	या.
ये.	ते.	नु	पि	म	फ	ज	जो	रे.	गु.	सि.	द.	रु.	च.	या.
त.	तो.	न	यु	भि	ट	जि	ख	खां	गे	सु.	दि.	अ.	वि.	पा.

अथ नवपादैः प्रत्येकं राशयः

मे.	रु.	मि.	क.	सिं.	कं.	तु.	रु.	ध.	प.	कुं.	मां.	रा.
बु.	इ.	क.	हि.	म.	रो.	र.	तो.	ये.	भो.	गु.	दि.	अ.
वे.	उ.	कि.	ह.	मि.	प.	रि.	न.	यो.	ज.	गे.	ड.	अ.
चो.	ऐ.	कु.	है.	मु.	पि.	रु.	नि.	भ.	जि.	गो.	य.	अ.
ल.	डो.	य.	हो.	मे.	पु.	रे.	नु.	भिजु.	जु.	स.	झ.	अ.
लि.	व.	ड.	ड.	मो.	प.	रो.	ने.	भु.	जे.	मि.	अ.	अ.
बु.	वि.	छ.	डि.	र.	ए.	न.	नो.	ध.	जो.	चु.	दे.	अ.
ल.	तु.	के.	हु.	रि.	र.	ति.	र.	फ.	खि.	से.	शे.	अ.
लो.	वे.	सो.	डे.	हु.	पे.	तु.	पि.	र.	सो.	सां.	च.	अ.
अ.	वो.	ह.	डो.	टे.	पो.	न.	यु.	भे.	सां.	द.	नि.	अ.

अथगोचरफलंवेद्यम्.

[illegible]

सुहूर्तसिंधू.

(६५)

रविवेधः				चंद्रवेधः						भौ. श. रा.के.		
र.	र.	र.	र.	नं.	चं.	चं.	चं.	चं.	चं.	भौ.	श.	रा.के.
६	१०	३	११	१०	३	११	१	६	७	६	११	३
१२	४	६	५	४	६	८	५	१२	२	६	५	१२

बुधवेधः				जीवेधः				भृगुवेधः											
२	४	६	८	१०	११	५	२	६	७	११	१	२	३	४	५	८	६	१२	११
५	२	६	१	८	१२	४	१२	१०	३	८	८	७	१	१०	६	५	११	६	३

इदं च ग्रहाधिष्ठित राशितोवेधमाहुः अपरे जन्मराशि-
तो नाम राशितो वा विपरीतवेधे शुभाशुभवैपरीत्यं
यथा ६ सूर्यः शुभः चेन्न द्वादश शनिवर्जितः कोपि ग्रह
श्चेत्तत्र तदानशुभः १२ सूर्यः अशुभः चेद्वि ६ पुगतः
शनिवर्जितग्रहो न ग्रहाश्चैन्नाशुभः

साधारण्येन गोचरम्.									
सू.	चं.	भौ.	बु.	जी.	भृ.	श.	रा.के.	ग्रहाः	
३।६	१।२।३	३।६	२।६	२।५।७	१।२।३	३।६	३।६	शुभाः	
१०।११	६।१०।११	१०।११	१०।११	६।११	६।११	१०।११	०१।११		
१।२।५	०	१।२।५	१।३	१।३	५।६	१।२।५	१।२।५	पूज्याः	
७।६		७।६	५।७।६	७।१०	७।१०	७।६	६।७		
४।८	४।८	४।८	४।८	४।८	४।८	४।८	४।८	निंयाः	
१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२		

अथ रव्यादिषु विरुद्धेषु स्थानोपधयः

सू.	चं.	भौ.	बु.	रु.	शु.	श.	रा.	के.	सूर्य.	चंद्र.
केशर	पंचगव्य	चंद्र	शुक्र	सिंह	बालक	गला.	लोभ	निल	निल	बालक
अष्टि	सर्विक	चित्	पुकर	अष्टि	गला.	कज्जल	मनस	मुस्ता	कमल	शमी.
मधु	गजमद	हिंगुलि	अक्षत	मधु	मंड	निल	गजमद	कस्तुरी	वीरण	सकमल
पद्म	चित्.	प्रियंगु	मुक्ता	गौर	केशर	अक्षत	कस्तुरी	गजमद	देवदाह	निल.
गला	मुक्ता	गला	गौरव	मालवी	कमल	रोध	बालक	बालक	सर्व	देवदाह
ममसि.	कमल	मंसि.	होत्रिक	चमेलि	मनसि	मुक्ता	मुक्ता	लोभ	मधु.	केशर
उसीर	शुक्ति.	रक्तपुष्प	पंचगव्य	मालति	.	मनमस	चित्	मंथमंथ	शमी.	सिद्धार्थ
गाला	शंख	बालक	.	धव्याप	.	.	केशर	करक	शंख	द्वय.
होत्र	.	गोमंथ	.	.	.	.	लोहित	उडुचि	द्वय.	मधु.
.	.	जगपुष्प	.	.	.	.	द्वय	.	भंगा	गोमंथ

अथैवाधारणमणयः

मालिक	मुक्ता	प्रवाल	गालु	पुष्पाण	हिरक	नीलं	गोमद	गंध	.	.
प्रवाल	रुचं	प्रवाल	स्वर्ण	मुक्ता	रुच	लोह	लोभ	लोभ	.	.

सुहृत्सिंधू.

(६७)

तदर्चनादादिजदेव वंदनाच्छेयस्कथाकर्णितोमरवेक्षणात् हो
माज्जपादागमपाठदानतो नपीडयंत्यंगभृतः स्वगामिनः अष्ट
वर्षांतंवालानांफलं पितरि विवाहोर्ध्वं स्त्रियाभर्तारि फलपाको
बोध्यः ॥ अथग्रहणोगोचरं ॥ तत्रजन्मक्षेमहादेवकष्टदंजन्म
क्षेमदशमेरणकोनविंशेभेग्रहणमपिकष्टदंजन्मसूर्याक्रांतराशौचेदुरुः

शानिस्तानम् भौमादियुतो सामान्यः											
ग्रहस्थाना.											
वातरक	हरिद्रा	वातरक	हरिद्रा	वातरक	हरिद्रा	वातरक	हरिद्रा	वातरक	हरिद्रा	वातरक	हरिद्रा
दूर्वा	रामी.	दूर्वा	रामी.	दूर्वा	रामी.	दूर्वा	रामी.	दूर्वा	रामी.	दूर्वा	रामी.
अंजुज	कमलं	अंजुज	कमलं	अंजुज	कमलं	अंजुज	कमलं	अंजुज	कमलं	अंजुज	कमलं
सर्पप	शंखयुषी	सर्पप	शंखयुषी	सर्पप	शंखयुषी	सर्पप	शंखयुषी	सर्पप	शंखयुषी	सर्पप	शंखयुषी
पंचवर्गो मृतम	गुडूची.	पंचवर्गो मृतम	गुडूची.	पंचवर्गो मृतम	गुडूची.	पंचवर्गो मृतम	गुडूची.	पंचवर्गो मृतम	गुडूची.	पंचवर्गो मृतम	गुडूची.
पंचगव्य	नागकेश	पंचगव्य	नागकेश	पंचगव्य	नागकेश	पंचगव्य	नागकेश	पंचगव्य	नागकेश	पंचगव्य	नागकेश
	सिद्धार्थ		सिद्धार्थ		सिद्धार्थ		सिद्धार्थ		सिद्धार्थ		सिद्धार्थ
	चंदन.		चंदन.		चंदन.		चंदन.		चंदन.		चंदन.
	पद्याक		पद्याक		पद्याक		पद्याक		पद्याक		पद्याक
	वातरक.		वातरक.		वातरक.		वातरक.		वातरक.		वातरक.

पितृपक्षल्लेशदः चंद्राक्रांतराशौ मातृपक्षनाशाय पितृपक्षविनाश
य सूर्यस्थाने भवेद्ग्रहः मातृपक्षविनाशाय चंद्रस्थाने भवेद्ग्रहः हो
रायां ग्रहणं चेन्महारोगं मरणं वा जन्मभूयापरभयोरपि ग्रहणं रो-

गादिकरं राज्याभिषेकभेचेद्ब्रह्मणंतदाराज्यभंगंमित्रनाशं मरणंवा
तथासप्तमवर्षे ७।१६।२५ शपंचविंशतिमित भेषपिग्रहणंकष्ट
दं तदर्थंजपहोमशांतयः नागदानंवाविधेयं निबन्धोक्तम्॥

जन्मराशेःसकाशात् ग्रहणोफलम्.

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
घातः	शुक्रः	शुक्रः	शुक्रः	शुक्रः	शुक्रः	शुक्रः	शुक्रः	शुक्रः	शुक्रः	शुक्रः	शुक्रः

अथताराबलमाह॥ रुषणाष्टम्यूर्ध्वतोयात्यंदशहंतारका
बलं॥ परतोऽब्जबलं ग्रात्यंसर्वमंगलकर्मस्तु जन्मसंपद्विपत्
क्षेमप्रत्यरिः साधकोचयः मैत्रातिमैत्रतारास्त्युस्तारांनामस
ह्यफला ताराबलेनहीनोपिचंद्रःशक्रलेबलीशुभः शक्रभं
ताराबलंकृष्णंयदिचंद्रोप्यनिष्टदः नबलंशशिनःकृष्णोशक्र
कलेताराबलंनयै यातेस्वामिनिदेशंजायाप्रकरोतिसर्वका
र्याणि अत्रापितारापतिवीर्यमेववदंतियक्षद्वितयेपिके-
चित् केचिच्चताराबलयुक्तमिंदोर्बलंसदादेयमितिब्रुवंति रु
ष्णोपिपक्षेविधुवीर्यमेवमवेत्सधानंनतुतारकायाबुःस्थःकृ
शोवापतिरेवयद्वत्सर्वाणिकार्याणिविधापयीत विहायता
राबलमौषधीशः पक्षद्वयेपीष्टफलंनयस्मात् अप्राप्यजाया
नुमतंहिलोकेनकार्यसिद्धौपुरुषः समर्थइत्यादिवचोभिः सं
शयोभवति तथापि पूर्वोक्तमेवरमणीयम्जन्मभादिनभातं

गणयेत्ताराभवन्ति.

जन्मनक्षत्रात्ताराचक्रं दानं चासां															
ज.	सं.	वि.	क्षे.	प्र.	सा.	व.	मे.	आ.	ज.	सं.	वि.	क्षे.	प्र.	ता	रा
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	भा
म.	शु.	ऽशु.	शु.	ऽशु.	शु.	ऽशु.	शु.	ऽशु.	म.	शु.	ऽशु.	शु.	ऽशु.	शु.	शु.
ॐ	०	ॐ	०	ॐ	०	ॐ	०	०	ॐ	०	ॐ	०	ॐ	ॐ	ॐ
सा.	व.	मे.	आ.	ज.	सं.	वि.	क्षे.	प्र.	सा.	व.	मे.	आ.	ता	रा	ए
१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	भा	नि.	
शु.	ऽशु.	शु.	शु.	म.	शु.	ऽशु.	शु.	ऽशु.	शु.	ऽशु.	शु.	शु.	शु.	भा.	
०	शु.	नि.	०	शाक	०	गुड	०	लूण	०	सु.	नि.	०	०	दा	

अथ तारायाः परिहारः प्रथमावृत्तौ मृत्यु विपत्त्य रयो वर्ज्याः द्वि
तीयावृत्तौ विपत्त्य रिमृत्युनां क्रमात् प्रथमचरणा चतुर्थवृ
तीयचरणा वर्ज्याः तृतीयावृत्तौ सर्वास्ताराशुभाः तारा
बलतश्चंद्रश्चंद्रबलाद्वा स्फुरत्तस्य बलतः सर्वे रवेदाः सवला
स्तत्रापि चांद्रमेव वरम् अत्र राहु गोचरः स्वतंत्रो न तत्र चांद्रप
धानं अथ चंद्रबलं चंद्रे स्योच्चत्रिकोणगे मित्रक्षणे तारादौ स्थ
मपि न जन्मभात् ६।५।२ शुक्ले शुभरुण्यो ऽशुभः सितादौ रा
चंद्रे पक्षे शुभः सकलः रुणोदुष्टे चंद्रे सकलः पक्षः शुभः व्य
त्यये व्यत्ययंतयात्र चक्रम्.

जन्मराशोः सकाशाच्चंद्रफलं

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
पुष्टि	सुरसं	लाभ	रोग	कार्य- ना.	द्रव्याग- म.	राजमा- न	मरणं	भयं	क्षयसा- धनं.	लाभ	व्ययं.

ज.

अथषड्भानि.

राशामधिका.

जन्म	कर्म	सद्या	सामु	विना	मान	देश	जाति	इति	०
मृत्क.	कर्मता.	बुधुना.	सुर्यता	देहना.	मनस्ताप	देशना	जेतिना	श्रीना.	फलं.

केत्वाराकिंचुतंभोमचक्रभेदेनदूषितं हतमुल्कोपरागाभ्यांस्वभा-
वान्यत्वमागतं पीडितंभवति निरुपद्रुतभोनिरामयःसुरवभाङ्गुष्टी
पुर्वलान्वितः षडुपद्रुतभोविनश्यतित्रिभिरन्यैश्चसहावनीश्वरः शुभ
योगेशक्तं विवाहोर्ध्वगर्भसंस्कारभिन्नेकर्मणि भर्तृगोचरेणस्त्रि
यावलं नृनार्यैःपाणिग्रहणादिविधौ तत्त्रिचोर्बलंचित्तनीयं त
थाकुटुंबेस्वामिनोर्थाज्ज्येष्ठस्यसेनायांमपिस्वाभिनः पाणिग्रहां-
गादिविधौनृनार्यैःपित्रोरदश्चंद्रमसोर्विचित्यंराशौबलंनेतुरगार
काणांतयाचुगानांचयुधिध्वजिन्याः अथचंद्रवलंकेषुनक्षत्रिणि
त्याह्नदोहृदस्यविचारे तथाभिक्षोः तथोपात्ताध्वरस्य सहस्रचं
द्रव्रतकर्तृश्च साध्वसाधुवानचिंतनीयं चंद्रवलं नदोहस्यामृतपिं
डसारं भिक्षोरुपात्ताध्वरदैवतस्य सहस्रचंद्रव्रतकर्तृराधौरसाधुवा
साधुनचिंतनीयं अथचंद्रावस्थाःगतनक्षत्राणि अश्विन्यादीनि६०
षष्टिगुणितानि वर्तमाननक्षत्रस्यस्यष्टभुक्तघटीचुतानि ४ चतुर्गुणि
तानि ४५ पंचचत्वारिंशद्भक्तानिलब्धं गताअवस्थाः स्ता अथवा
स १ नाश २ मरणं ३ जय ४ हास्य ५ रतिः ६ क्रीडित ७ सप्त ८ भुक्त ९ ज्व

सुहूर्तसिंधू.

(७१)

२१० कंप ११ स्थिरता १२ सेषस्थे प्रवासाद्याः दृषगेनाशाद्याः मिथुन
गेमरणाद्यागएनीयाः अग्रे प्ये वम् केचित्सर्वराशिषु प्रवासादिगण
नामोद्गुः आदृगवस्थो विधुस्तादृक् फलं ददाति ते बुदिवसेषु अत्रगत
नक्षत्रघटिकाः षष्टिघ्ना ६० अश्विन्यादिषु स्पष्टा योज्याः ताश्च वर्तमा
न भघटिकाः षष्टि ६० गुणिता भभोगभाजिताः स्पष्टाः स्युर्यथा चै
ता भवंति तथा विषघटिस्पष्टीकृतौ विवाहे वक्ष्यते.

प्रवासादिफलम्.

प्र.	ना.	म.	ज.	हा.	र.	की.	सु.	भु.	ज्व.	कं.	स्थि.
प्रवासा	धनना	मृत्युभ य	जय	पिलास	रति लाभ	सुरां	निद्रा कलि	भोजनं	तापं	हानि	सुरां

अथोच्चावश्यकेतिथ्यादीनां दानं.

ति.	वा.	भे.	नाड्यं	पुनो	चंद्रे	भद्रा	तारा.	शुक्रा.
तंदुल.	रत्न	गोः	स्वर्ण	स्वर्ण	शंख	धान्य	लवण	दाना.

गंत्यराशेः प्राक्फलं.

समयतः फलदा.

सू.	चं.	भो.	पु.	रु.	शु.	श.	सू.	चं.	भो.	पु.	रु.	शु.	श.
६	०	०	०	०	०	०	आदौ	अंते	आदौ	तदा	मध्ये	मध्ये	अंते

रत्नन्यासः

ह. पु.	प्र. रा.	आ. चं.
प. ना.	द. ति.	स. ति.
र. पु.	सु.	भो. दु.
प. ति.	म. ति.	ग. नी.
रु. रा.	श. प.	ग. न.
उ. सर.	नी. ल.	न. र.

चक्रम्.

सू.	चं.	म	व.	यु.	शु.	श.	रा.	के.	प्रद.
मान	अन्न	अतिभी	सन्निधि	पत्न्या	सुरा	दुःख	०	०	मामभफल
प्राप्तादि	सर्वकर्म	नंगा	शास्त्र	विवाह	यात्रा	दीक्षा	पाप	क्रय	रुज.

राहुकेतवोमासत्रयं प्राक्फलदाः ग्रहदोष्ट्यपरि
हारायोर्मिकाजन्मभोपस्मिन्वारेतत्फलं तथा क-
स्यकस्यग्रहस्यवलेन किंकिंकार्यमिति बोधना
यच्चक्रन्यासः क्रमेण अथ गोचरावबोध्या

र्थसर्वतोभद्रादिचक्रन्यासोन्यस्यते.

वेधज्ञानायसर्वतोभद्रम्

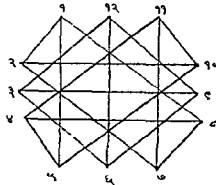
अ.	क.	रो.	सु.	आ.	पु.	ति.	अ.	आ.
भ.	उ.	अ.	व.	क.	ह.	उ.	ऊ.	म.
अ.	ल.	लृ.	२	३	४	लृ.	म.	पू.
रे.	चं.	१	डो.	नं. रं. मं.	डो	५	८	उ.
उ.	द.	१२	वि. श्र.	पू. श.	भ. कु.	६	प.	ह.
पू.	स.	११	अ.	ज. वृ.	अ.	७	र.	नि.
श.	ग.	रे.	१०	६	८	रे.	त.	स्वा.
ध.	ऊ.	ख.	ज.	भ.	य.	न.	ऊ.	वि.
ई.	अ.	अ.	उ.	ह.	मू.	ज्ये.	अ.	इ.

अमोऽक्षरेहानिःस्वरेव्याधिर्मयंतिथौ राशिवेधेमहाविघ्नं
 पंचविद्धोनजीवति वेधश्च भरण्यकारौदृषभंचनंदांभद्रां
 तकारंअयणंविशारवां तुलांचविद्धेदनलक्ष्मिःवकारमौ
 कारमुकारदास्रे स्वातिरंकारंमिथुनंचकन्यामभिजिदंच रो
 हिणीस्थः वेधप्रकारश्चरोहिण्यांचयदावक्रस्तदावेधोशिनी
 गतः रोहिण्यांचयदाशीघ्रोवेधः स्वात्यांतुयामतः रोहिण्यांच
 यदामंदोविद्धंस्यादभिजित्तदा श्रभवेधे श्रभम् पापवेधे-
 दुष्टम्.॥

मुहूर्तसिंधू.

त्रिपताकी

(७३)

यथाराशिगान्ध्याहान्दत्या राशौ विद्धे भयार्त्तयः ग्रहास्तु नदि
नगादेया यदि नमपेक्षितं शुभाशुभफले.

सूर्य कालानलम्.

अर्कमतः स्वनामभंयत्र समायातं तादृक्फलं तले क्रमात् चिंता यद्यदि
बंधः शृंगद्वयेरुभंगौ शूलेषु मृत्युं शेषेषु जयलाभाभीष्टार्थसि-
द्धय इदं गदे वादेरणे प्रयागे चिंतनीयम्.

चंद्रकालानलम्.

त्रिशूलसंस्थं निधनाय नूनमन्तर्बहिस्थं च जयाय इदमपि वर्तमानं नक्षत्राज्जन्मभातं नाम भातं वा गणनीयं गदप्रयाणयात्रादिषु विचारणीयम्.

रविचक्रम्		चंद्रचक्रम्		भौमचक्रम्	
३	भूष	१	धनं	३	सुरवं.
४	विदेश.	३	शुभे.	४	क्लेश.
४	विदेश.	२	भयम्	१०	पीडाभयम्
४	दरिद्र.	४	गमनम्	४	लाभम्.
४	दरिद्र.	६	लाभ.	३	कष्टं.
५	लक्ष्मी.	४	विभु.	३	स्तरवं.
२	भोगवान्	५	साम्य	जन्मभा द्वौ मभातंग	
जन्मभा	सूर्यभंगणये	२	स्तरवं.	एतेत्	फलं ध्येयम्.
फलं	माह्वेयम्.	जन्मभा	दूर्तमानभयावत्	गणयेत्.	

बुधचक्रम्.

जीवचक्रम्.

शक्रचक्रम्.

३	धनम्	४	नृपती	३	कांति
३	स्तरवम्	३	धनम्	८	स्तरव
८	अस्तरवं	४	मृत्यु	२	रोग.
१	स्तरवम्	६	भयरीगौ	५	जयम्.
५	लाभ	५	धनस्तरवे	६	भयम्
६	लाभ	१	सुखम्	३	निधनम्.
१	कष्टम्	४	धनलाभ.	जन्मभा द्वौ मभातंगणयेत्	
जन्मभा	बुधभातंगणये	जन्मभा	जीवभातंगण		
ए.		येत्.			

मुहूर्तसिंधू.

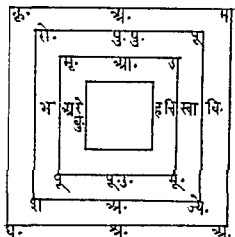
(७५)

शनिचक्रम्.		शनिचक्रम्.		राहुचक्रम्.	
५	धनम्	१	मु. भोजनम्	७	अर्थहासि.
३	नृपति	४	देह लाभ.	५	संताप.
८	दुःखम्	६	पदोऽपर्यट.	३	भयम्.
३	स्वरूपम्	४	वाया. रोग.	२	रक्तिकारयं.
३	दुःखम्	५	हृदि श्रीः	१	कुभोजन.
२	कष्टम्	३	मस्त राज्यं	५	मृत्यु.
शनिभा	ज्जनिभातं ग	२	नेत्रे स्वरूप.	१	नाश.
एष्येत्		२	गुह्ये मृत्यु.	३	प्राणनाश.
		शनिभाज्जन्मभातंगणयेत्.		राहुभाज्जन्मभातंगणयेत्.	

कैतवचक्रम्

कीटचक्रम्.

२	नेत्रे. शोक.
५	सुखे. लाभ.
३	मस्त. राज्य.
४	देह. पश.
४	वा.ह. भय.
१	नाभो. नाश.
२	गुह्ये. मृत्यु.
६	पादपो. धननाश.

अत्रचक्रे क. ति. अश्ले. घ. षा. भ. स्वा. वि. अनु. आभि. अ. ध. आशि. भ. १२ एतानिबद्धिः रो. पू. फू. फा. कि. ज्ये. उ. श. रे. ८ एता निमकरे मृ. आ. उ. ह. मू. पू. पा. पू. भा. उ. भा. एतानिमध्ये अ स्मिन्बद्धिः पापयोगेशुभं अतः पापयोगेकपुं विस्तरमन्यतो ध्येयमिति इतिगोचरम् ४ अथसंस्कारकलोलः ५ ॥

तत्रादौ प्रथमार्त्तव फलमाहः क्रमाद्वरतिथियोगभ समयमा
सलभादीनां फलबोधाय प्रत्येकं चक्राणि

तिथिफलानि.						वारफलानि.		
१	२	३	४	५	६	७	८	९
सुभगा	भाप्यवती	सुताद्या	विधवा	धनाद्या	कौशभा.	धनाद्या	राक्षसी	
७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
पापा.	प्रीतिशुता	सुताद्या.	दुर्भगा.	दात्री.	पुंश्चली.	सुभगा.	चैरा.	

ग्रथनक्षत्रफलानि.

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
धनाद्या	दोषशुता	सुभगा	धनाद्या	सुताद्या	भर्त्तिष्या	पद्मिनी	पद्मिनी	पद्मिनी	पद्मिनी	पद्मिनी	पद्मिनी
७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
शुचती.	मास्का.	मास्का	धनाद्या	धनाद्या	विधवा.	विधवा.	विधवा.	विधवा.	विधवा.	विधवा.	विधवा.

भगोप.

योगफलानि.

करालफलम्.

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
सुभगा	सौख्यं	दुर्भगा	वंध्या	शुक्लवर्ति	पुंश्चली	श्यामाद्या	सौख्यं	पुंश्चली	पुंश्चली	पुंश्चली	पुंश्चली
७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
भाप्य.	सुभगा.	भर्त्तिष्या	सौख्यं	पद्मिनी	वंध्या	मास्का	नक्षत्रजा	वंध्या	वंध्या	वंध्या	वंध्या

मुहूर्तसिंधू.

(७७)

मासफलानि.

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
पुनर्वती.	रेवती.	मृगशिरा.	पुनर्वती.	दुर्भा.	तपस्विनी.	अश्लेषा.	बृहज्ज्या.	पुनर्वती.	पुनर्वती.	श्रीमती.	विधवा.

रामफलम्.

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
आश्विनी.	पुनर्वती.	कन्या.	मृगशिरा.	विधवा.	कन्या.	बृहज्ज्या.	पुनर्वती.	पुनर्वती.	सुखिनी.	एकपुत्रा.	स्वयंप्रजा.

समयफलम्.

पूर्वा.	मध्या.	अप.	संध्या.	पूर्वा.	मध्या.	अ.रात्री.	सर्व.	संधि.
पुनर्वती.	शुभा.	स्वैरिणी.	वैशा.	विधवा.	बंध्या.	दुर्भा.	दुर्भा.	०००

॥ नीलवस्त्रे विधवा पीते भोगिनी हृदयस्त्रे पतिव्रता शीर्षवस्त्रे पतिद्वेषा शोभनवस्त्रे सुभगा देवस्थाने पितृस्थाने निंद्यस्थाने अन्यस्थाने चांडालस्थाने मार्गे च निंद्यफलम् ॥ वर्णफलम् ॥ शुक्ले सुपुत्रा शशशोणितालक्तकमे कन्यापुत्रवती नीले मृतप्रजा कर्बुरे स्वयंभ्रियते पिंगले मृतप्रजा रुष्णे विधवा पांडुरे काकबंध्या पीते स्वैरिणी गुंजाभे सुभगा सिंदूराभे कन्याप्रजा ॥ अथ शोणितप्रमाणं ॥ शोणिते बिंदुमात्रे स्वैरिणी अत्यः शोणितावरा बहुशोणिता दुर्भा ॥ अथैषां प्रतिप्रसवः ॥ गुरुशुक्रयुते लग्ने प्रेक्षिते वात्रपुष्पजं निंद्यफलं स-

मस्तुत्तुनाशमेतिशक्तं भवेत् पुष्पं दृष्ट्वा निंदिते भेयदिस्याच्छां
 तिकुर्यात् दंगनानां च पूर्व तस्मै योगं वल्लभा वर्जयेद्युर्वाचद्वयः
 शस्तभेचैव दृष्टम् ॥ अथास्याविधिः ॥ अलंकृतामार्त्तवसें
 युतां च गेहेश्मभेदीययुते निवेशयेत् तिलागुडापूपयुतं च पूगं
 स्त्रीभ्यश्च दद्यात् द्विजमत्र पूजयेत् आरोपयेत् दिमां पुंजे स्व
 क्षतानां सुमंत्रिते पुण्याहं वाचयित्वा तु ब्राह्मणान्मोजयेत् सु
 धीः ॥ अथास्याः श्रद्धिः ॥ भर्तृस्पृश्या चतुर्थे न्हिदैवेपि अथ
 च पंचमे ॥ अथ शांतिः कल्योक्ता ॥ धृतदूर्वा तिलाक्षतैरष्टोत्तर
 शतं जुहुयादिति स्वर्णगोभूदानं च विस्तरस्त्वत्र निबन्धेभ्यः ॥
 अथास्याधर्माः ॥ आर्तवाभिषुतानारीनैकवेश्मनिसंश्रयेत्
 नस्यां त्यजनसंस्पर्शं स्पर्शं कुर्यान्न कस्यचित् स्ववाक्यं श्रावये
 न्नैव न कुर्यादंतथावनं न कुर्यादार्त्तवेनारीग्रहाणामीक्ष्णंतथा
 अंजनाभ्यंजने स्नानं प्रवासं वर्जयेत्ततः नखादिकृतं न रज्जुता
 लपत्रादिवंधनं ओदनं नैव भुंजीत तोयं चांजलिनापि वेत्
 स्नानं शौचं तथागानं रोदनं हसनं तथा दिवा स्वापं विशेषेण त
 था वैदंतथावनं मैथुनं च तथा मांसं वाचिकं देवतार्चनं वर्जये
 त्सर्वयत्नेन नमस्कारं रजस्वला रजस्वलांगसंस्पर्शं भाषणं
 च रजस्वला त्यागं चैव च वस्त्राणां वर्जयेत्सर्वयत्नतः स्नाता
 न्यपुरुषं नारी न स्पृशेत्तुरजस्वला विलोकयेद्दुमाकांतं ब्रह्म
 कूर्चं ततः पिबेत् पूर्वपश्येदतु स्नातां यादृशं नरमंगला तादृ
 शं जनयेत्पुत्रमतः पश्येत्स्वकं पतिम् ॥ अथ रजोदर्शनं स्नानं ॥

॥ ह. स्वा. अश्वि. मृ. अनु. ध. उ. ३. रो. ज्ये. एषु भेषु शतभतिथौ
शतभासरे शतमलग्नेशीघ्रगर्भलभते ॥ अथगर्भाधानं ॥

त्रिविधगंडांतं जन्मतारां सू. भ. अ. रे ग्रहणादिने. व्यतिपात
वैधृति आध्ददिन दिवापरिधाद्यर्धउत्पातहतभं जन्मराशिनो

८४ मभं पापग्रहस्य भवनं भद्रापूर्वदिन ४।६।१४।६तिथि
षु संध्यायां. सू. मं. श. वासरात् रजोदर्शनाच्चतुर्थरात्रौ नशु

भः उ. ३. सू. ह. अनु. रो. स्वा. अ. ध. श. एषु भेषु १।४।७।१०।५
१६ शभैः ३।६।११ पापैः सू. मं. गु. इष्टे लग्नेष्विषमराशिनवांश

केचंद्रेशभं चि. पु. ति. एषु मध्यं ॥ अथात्र किमपि विशेषः ॥
आधानादिगर्भसंस्कृतौ स्त्रिया गोचरोपि स्त्रियोजन्मदिने आ

धानं न तद्यानिशीथे पितया चरोदये तथा लग्ननाथे सूर्यांशुगे
तथाष्टम्यां च नयायात् युग्मासु पुत्रा जायन्ते स्त्रियोऽयुग्मासु

अतुरात्रीणां फलानि.

४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
पुत्रः अश्वि	कन्या पुत्रः मि.	पुत्रः अश्वि	कन्या अश्वि	पुत्रः ईश्वर	कन्या मिम	पुत्रः श्वे	कन्या पाप	पुत्रः अश्वि	कन्या पाप	पुत्रः धर्म

१५	१६	रात्रय.
कन्या मि.	पुत्रः मि.	फलानि.

अथात्र शतक्रास्तादिषु विशेषं उ
त्सवेषु च सर्वेषु सीमंतं अतुजन्मसु
सुरासुरेज्ययोश्चैव मौढ्यदोषो न विद्यते
अनेनैव मलमासेपिका र्यम् स
न्नियोगशिष्टत्वात्.

॥ अथ पुंसवनं ॥ २ द्वितीये तृतीये वामासि पुंसवनं भवेत् अ
 क्लेगर्भे भवेत् कार्यसीमन्तेन सह्यथा इदं च प्रतिगर्भकर्तव्यं
 हू. मू. अ. पू. मृ. ति. अनु. अश्वि. पू. भा. एषु. मेषु रिक्ता ४
 ११४।६ प्रतिपत् पर्येनेतिथौ सू. भौ. जी. वासरे मिथुनर
 हिते पुंलगे सत्वामिके श्रभौ ६।८।१२ वर्जितैः पापैः ६।११।३
 जीवे ५।६।१।४।७।१०।११ गते पुंसवनं श्रभं अत्र पराशरः
 वैश्यशूद्रयोः सप्तमे मासि प्राह रेवतीं चाधिका भेषु अथ पुं
 सवने वारफलं मृत्युश्च सौरेस्तनूनि निरिंदौ मृतप्रजापूंसव
 ने बुधस्य काकारव्यवंध्या भवती हश्रके स्त्री पुत्रलाभोरविभौ
 मजीवे ॥ अथात्रैषेषु अनवलोभनारव्यं संस्कारमुक्तं ॥ अ
 थसीमन्तः ॥ ३ चतुर्थे वाषष्ठे मासि मासाधिपतौ सबले दंपत्यो
 श्वं द्रातारा शुद्धौ. ति. हू. पु. अ. मृ. रे. रो. उ. ३ एषु भेषु ४।८।६।
 ६।१२।३० रिक्तातिथौ श्रभे ४।१४ श्रभा र. भौ. जी. वासरे रु
 ष्यापक्षे १० म्यंतं पुंलगे श्रभेषु ५।६।१।४।७।१० पापेषु ६।११।३
 चंद्रे १२।८।१।६ वर्जितैः जन्मलग्नराशिभ्यामष्टमभिन्नलग्ने पाप
 एकोपि ८।५।१२ गर्भधातदः लग्नादष्टमरा शीशकेंद्रगः शुभयी
 क्षितः यद्यदष्टममस्योक्तं दोषमाश्रव्यपोहति केचित् पुंसवने
 भेषे वेदं कथयंति इदं च ऋक्षस्य मध्यमपादद्वये कार्यं दिवैव
 कार्यैः संस्कारावुभौ वैश्यशूद्रयोर्निश्चयि इदं च सुरुदेवका
 र्यं अत्र भोजने प्रायश्चित्तमप्युक्तं ॥ अथ अधिकागर्भिणी ध
 र्माः ॥ अंगारभस्मास्थिकपालचुल्लीशूर्पादिकेषूपविशेन्न-

नारीसोलखलाद्येदृषदादिकेच यंत्रेतुषाद्येनतयोपविष्टा-
नोमार्जनीगोमयपिंडकादौ कुर्यान्नवारिएयवगाहनंसा अंग-
रभूत्पाननरैरैर्लिखेत्स्मांकलिंवपुर्भगमथानकुर्यात् नोमुक्त-
केशीविर्वसाथवास्याङ्गुक्तेनसंध्यावसरेनशेते नामंगलंवा-
क्यमुदीरयेत्सा शून्यालयंरक्षतलंनद्यायात् कटुतीक्ष्ण-
कषायाणि अत्युष्णालवणानिच आयासंचव्यबायंचग-
र्भिणीवर्जयेत्सदा गर्भिणीकुंजराश्वादिशैलहृम्यादिरोह-
णं व्यायामंशीघ्रगमनंशकदारोहणंत्यजेत् शोकंरक्तपि-
मोक्षंचसाहसंकुक्कुटासनं व्यवसायंदियास्वापंरात्रौजाग-
रणंत्यजेत् हरिद्रांकुंकुमंचैवसिंदूरंकज्जलंतथा कूर्पासकं-
चतांबूलंमंगल्याभरणंशुभम् केशसंस्कारकवरीकरकर्ण-
विभूषणं भर्तुरासुष्यमिच्छंतीधारयेद्गर्भिणीसदा केचिन्न-
धारयेदितिग्राहुः परंचहुवाक्यविरोधाच्चोपेक्ष्यं एतेनियमाः
सीमंतोर्ध्वमवश्यमनुसर्त्तव्याः गर्भिणीपतिधर्माः मुंडनंपिं-
डदानंचप्रेतकर्मचसर्वशः नजीवत्पितृकःकुर्याद्गुर्विणीपतिरे-
वच आध्वभोजनमपिनकर्तव्यं सप्तमात्मासात् मुंडनश-
ब्देनैवकर्त्तननिषेधोपि पिंडदाननिषेधस्तु पित्रोःपिंडदान-
भिन्नविषयः समुद्रस्नानंचापिनिषिद्धं तीर्थयानंच तच्चग-
याव्यतिरेके अत्रसीमंतेजन्मभविष्यदः चान्दान्भुक्तौव्रतचंध-
नेच राजाभिषेकेखलुजन्मधिष्यं शतभन्वनिष्टंसततंविवाह-
सीमंतयात्रादिषुमंगलेधितिवसि प्रोक्तेः ॥ अथविष्णुपूजा॥

॥ अथ पुंसवनं ॥ २ द्वितीये तृतीये च मासि पुंसवनं भवेत् व्य
 क्ते गर्भे भवेत् कार्यं सीमंतेन सह यथा इदं च प्रतिगर्भकर्तव्यं
 हू. मू. अ. पू. मृ. ति. अनु. आशिव. पू. भा. एषु. मेषु रिक्ता ४
 ११४। ६ प्रतिपत् पर्येनेतिथौ सू. भौ. जी. वासरे मिथुनर
 हिते पुंलगे सत्त्वामिके शक्रभौ ६। ८। १२ वर्जितैः पापैः ६। ११। ३
 जीवे ५। ६। ११। ४। ७। १०। ११ गते पुंसवनं शक्रभं अत्र पराशरः
 वैश्यशूद्रयोः सप्तमे मासि ग्राह्ये रेवतीं चाधिका भेषु अथ पुं
 सवने वारफलं मृत्युश्च सौरेस्तनूनि निरिंदौ मृतप्रजापूंसव
 ने बुधस्य काकारव्यवंध्या भवती हृशक्रैस्त्रीपुत्रलाभोरविभौ
 मजीवे ॥ अथात्रैवैषु अनवलोभनारव्यं संस्कारमुक्तं ॥ अ
 थ सीमंतः ॥ ३ चतुर्थे वाषष्ठे मासि मासाधिपतौ सबले दंपत्यो
 श्वद्रातारा शुद्धौ. ति. हू. पु. अ. मृ. रे. रो. उ. ३ एषु भेषु ४। ८। ८।
 ६। १२। ३० रिक्ता तिथौ शक्रवले ४। १४ शक्रभा र. भौ. जी. वासरे रु
 ष्यापक्षे १० स्यंतं पुंलगे शक्रभेषु ५। ८। ११। ४। ७। १० पापेषु ६। ११। ३
 चंद्रे १२। ८। ११। ६ वर्जितै जन्मलग्नराशिभ्यामष्टमभिन्नलग्ने पाप
 एकोपि ८। ५। १२ गर्भधातदः लग्नादष्टमरा शीशकेंद्रगः शुभवी
 क्षितः यद्यदष्टमस्योक्तं दोषमाश्रय्य पोहति केचित् पुंसवने
 भेषे वेदं कथयंति इदं च त्रक्षस्य मध्यमपादद्वये कार्यं दिव्यैव
 कार्यैः संस्कारा बुभौ वैश्यशूद्रयोर्निश्चयि इदं च सकृदेव का
 र्यं अत्र भोजने प्रायश्चित्तमप्युक्तं ॥ अथ धिकां गर्भिणी ध
 र्माः ॥ अंगारभस्मास्थिकपालचुलीशूर्पादिकेषूपविशेन्न-

नारीसोलखलाद्येदृषदादिकेच यंत्रेतुवाद्येनतयोपविष्टा-
नोमार्जनीगोमयपिंडकादौ कुर्यान्नवारिएयवगाहनंसात्र्यं
रभूरपाननरैर्वैर्लिरैस्स्मांकलिवपुर्भगमथानकुर्यात् नोमुक्तं
केशीविवंसाथवास्याद्भुक्तेनसंध्यावसरेनशेते नामंगलंवा-
क्यमुदीरयेत्सा शून्यालयं वृक्षतलंनद्यायात् कटुतीक्ष्ण-
कषायाणि अत्युष्णालवणानिच आयासंचव्यबायंचग-
र्भिणीवर्जयेत्सदा गर्भिणीकुंजराश्वादिशैलहर्म्यादिरोह-
णं व्यायामंशीघ्रगमनंशकटारोहणंत्यजेत् शोकंरक्तवि-
मोक्षंचसाहसंकुक्कुटासनं व्यवसायंदिवास्वापंरात्रौजाग-
रणंत्यजेत् हरिद्रांकुंकुमंचैवसिंदूरंकज्जलंतथा कूर्पासकं-
चतांबूलंमंगल्याभरणंशुभम् केशसंस्कारकबरीकरकर्ण-
विभूषणं भर्तुरासुव्यमिच्छंतीधारयेद्गर्भिणीसदा केचिन्न-
धारयेदितिप्राहुः परंवहुवाक्यविरोधाच्चोपेक्ष्य एनेनियमाः
सीमंतोर्ध्वमवश्यमनुसर्त्तव्याः गर्भिणीपतिधर्माः सुंडनपिं-
डदानंचप्रेतकर्मचसर्वशः नजीवत्यितृकःकुर्याद्भुविर्णीपतिरे-
वच आध्वभोजनमपिनकर्तव्यं सप्तमान्मासात् सुंडनश-
ब्देनैवकर्त्तननिषेधोपि पिंडदाननिषेधस्तु पित्रोःपिंडदान-
भिन्नविषयःसमुद्रस्नानंचापिनिषिद्धं तीर्थयानंच तच्चग-
याज्यतिरेके अत्रसीमंतेजन्मनिषेधः बालान्भुक्तौघ्रतचंध-
नेच राजाभिषेकेखलुजन्मधिष्यं शतभंत्यनिष्टंसनतंविवाह-
सीमंतयात्रादिषुमंगलेधितिवसि प्रोक्तेः ॥ अथविष्णुपूजा॥

अष्टमेमासि अ.रो.ति.एषुभेषुशुभलमेशुभवासरेशुभतिथ्या
यष्टमशुद्धेविधेयमिति अथसूतिकायाः सूतिग्रहप्रवेशः ॥

मासेशाः									
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
शु.	मं.	शु.	र.	चं.	श.	बु.	लप.	चद्र.	र.

रो.सु.पुष्य.म्या.श.पु.रेव.ध.३ अनु.चि.अश्वि.एषुभेषुशु
भवासरेशुभतिथौ रिक्ताषष्ठ्यष्टमीवर्जितेशुभलमेशुभेषुकेंद्र
गेषुपापेषुत्रिषडायगेषु शुभांशेषुभट्टैश्च अथसूतिकागार
म् ॥ दशाहंसूतिकागारमायुर्वैश्वविशेषतः वह्निनातिदुका
त्तानैः पूर्णकुम्भैः प्रदीपकैः सुशलेननथावारिवर्णकैश्चविशेषतः
पुण्याहवाचनपूर्वकंप्रवेशयेत् ॥ अथजातकर्म ॥ श्रुत्वाजातं
पितापुत्रंसचैलंस्नानमाचरेत् एतच्चरात्रावपिकर्तव्यं आध्या
दिचद्रेष्माकर्तव्यं तत्कालेभावेसूतकांतेपिकर्तव्यं तदोन्न
नादिकंतु मृदु.ध्रुव.चर.क्षिप्र.एषु.भेषु.शुभवासरतिथौ ल
भेचगुरुशुक्रयोः केंद्रगयोः कर्तव्यम् ॥ अथजातकर्मनित
रकृत्यम् ॥ लग्नं निरीक्ष्य तत्स्थग्रहदौस्थ्यपरिहाराद्यग्रहदा
नं जपं वा कुर्यात् जातमात्रस्य मूलाद्य उत्पन्नस्य सूर्यमालोक्त्यं
स्नायात् ॥ अथजन्मदेवतानांपूजनादि ॥ प्रथमेहनिषेवेवा
दशमेचैव सर्वदा त्रिधाशौचं न कुर्वीत सूतकेषु त्रजन्मनिचकारा
संचमाष्टमयोरपि तत्र प्रथमेह्नि आभ्युदयिकं ॥ यंचमेजन्मदा
षष्टिकयोः पूजनम् दशमेबलिदानं अष्टमेअन्नदानं ॥ अथ-

स्तनपानम् ॥ उ० ३ रो० अश्वि० रे० पु० ति० अनु० ह० चि० मृ० य० अ० श०
 शतमतिथौ शतमवासरे स्थिरलमे ॥ अथ सूतिकापथ्यम् ॥
 अन्नप्राशनोक्तमेतिथौ च दुर्योगादिविना ॥ अथ सूतिकाक्वा-
 थः ॥ मैषज्यगादिने वारेनक्षत्रे च दुर्योगरहिते च शिशोरपि ॥ अ-
 थ सूतिकास्नानम् ॥ ह० मृ० अनु० रो० रे० अश्वि० उ० ३ स्वा० एषु भेषु
 रिक्ता रहिततिथौ पंचमशुद्धलमे शुभग्रहयुते दोषवर्जिते शुभ-
 वासरे अथ शतभिषकस्नानफलं स्नानं कुर्वन्ति यानां र्यश्चंद्रेश-
 नभिषक्ताते समजन्मभवे युक्ता विधवा दुर्भगा भृशं यदा शत-
 भिषकस्नानं नारीणां यदि जायते पूजयेत्स्वामिनं भक्त्या आ-
 त्मनः सदसत्कृतम् ॥ अथ नामकर्म ॥ सूतकांते नामकर्म
 कर्त्तव्यं स्वकुलोचितम् व्यासः नामधेयं दशम्यांतुके चिदि-
 छंति सूरयः द्वादश्यामादुरन्येतुमासे पूर्णेतथापरे अष्टादशे
 हनितथा वदंत्येके मनीषिणः बृहस्पतिः द्वादशे दिवसे वापि
 जन्मतो दिवसे शक्ये षोडशे विंशतौ चैव द्वाविंशे चर्णतः क्रमा-
 त् मृ० रे० चि० अनु० उ० ३ रो० ह० अश्वि० ति० अभि० स्वा० पु० अ०
 ध० श० एषु भेषु शुभदिने व्यतीपातसंक्रांत्यमा पक्षच्छिद्ररि-
 क्ता पूर्णार्थे धृतीशकुनिविधि करणादीन् वर्जयित्वा शुभलमे शु-
 भांशेषु मशुद्धौ स्थिरलमे ८।१२ सर्वे न शुभाः सौम्याः १।४।७
 १०।५।८ पा० ३।६।११ पञ्चद्वताराबले पितृपुत्रयोः दिवा पूर्वा
 ण्ह एव कर्त्तव्यं तच्च वर्णक्रमेण शर्मवर्मसुप्तदासांतं विधेयं ॥
 अथ वा जन्ममासनामकं मासनामानि ॥ कृष्णो नंतो न्यु

तश्चक्री वैकुण्ठोऽथ जनार्दनः उपेन्द्रोऽयज्ञपुरुषो वासुदेवस्तथा
 हरिः योगीशः पुण्डरीकाक्षो मासनामान्यनुक्रमात् अत्र
 मार्गशीर्षादिश्चैत्रादिर्वाक्रमः नाक्षत्रनामापिकार्यमभिवा
 दनार्थः तच्च यस्मिन्नेयदक्षरंतदक्षरादिकं रोरेममृज्येविषु
 वृद्धिरादौ दांत्ये च वांत्यश्च वणाश्वयुष्पुशेषेषु नाम्न्योः कपरस्य
 रौत्यः स्याद्धारदीर्घः सविसर्गद्विष्टः अपरे कुले देवतासंबद्ध-
 माहुः अपरे गुरुसंबद्धमाहुः सर्वेषु तद्वक्षरं वा चतुरक्षरं वा वि
 वर्जयेदंतलकाररेकं दक्षिणे कर्णे कथयेत्पितामृतकांतकर
 णे तु मलमासशुक्रास्तादिविचारो न कर्तव्यः अतिक्रान्तकाल
 करणे तु सर्वे विचार्यम् ॥ अत्र कुमारीणां विशेषः ॥ कन्या नदी
 पर्वतपादपानां नाम्नी तथा पुष्यभयक्षिनाम्नी लताभुजंगारख्य
 रत्नांत नाम्नी प्राज्ञो न कुर्वाच्च हिताय नित्यं अथ प्रथममासे
 पुदंतजननफलं क्रमात्.

चक्रम्.

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	सात
मृग	मृग	मृग	मृग	मृग	मृग	मृग	मृग	मृग	मृग	मृग	मृग	मृग

जन्मकाले एव स दशन आत्मानं पितरं मातरं च नाशयति ऊर्ध्वपं-
 क्तौ दंतागमे विहिता विहितकालयोरपि स्वपित्रादिहातदर्थं शांति
 विधेया कल्पोक्ता अथ दोलारोहणं ॥ रविद्युग्भात् ५ नैरुज्यंत
 तः ५ मृत्तिततः ५ कृशताततो व्याधितः ७ सौरव्यं १११२१३१३२
 एषु दिवसेषु शुभवासरे मृरेः वि-अनु-ह-अश्वि-पुष्य-अभि-उ-३

मुहूर्तसिंधु.

(८५)

रोएषुभेषुरिक्तामारहिततिथौ चरलग्नेशमैः ४।११।७।६।१०।५।६
 अशमैः ३।६।११शमयुगलग्ने ॥ अथरवदारोहणं ॥ मृदुऋवः
 क्षिप्रः एषुभेषुरिक्तामारहिततिथौ शमवासरे १०।१२।१६।२२प्राक्षि
 रसंवाले हरिस्मरणपूर्वकंन्यसेत् अथवा १२ बालानां १३ कुमारो
 णां ॥ अथदुग्धपानं ॥ उ० ३हृन्वि० अ० च० रे० अश्वि० म० स्वा० श० पु
 ति० रो० मृ० अनु० एषुभेषु ६।१।६।१४।८।३० रहिततिथौ विष्टिस्थि
 रकरणानिर्वर्जयित्वा अशुभयोगान्वर्जयित्वा कृष्णदशम्यो
 र्ध्ववर्जयित्वा मासादूर्ध्वपूर्वान्हेमध्यान्हेदिवावलराशिषु रा
 हुरुद्रयोगिनीमुखं वर्जयित्वा चरयोगिन्याश्च योगिनीचरयो
 गिन्योपात्रायां वेक्ष्यते राहुरुद्रौ च केध्येयौ.

राहुचक्रम्.							
सू.	चं.	मं.	बु.	वृ.	शु.	श.	
पू.	द.	प.	उ.	पू.	द.	उ.	दिशा.
रुद्रचक्रम्.							
७॥	१५	२२॥	३०	३७॥	४५	५२॥	६० घट्य.
पू.	उत्त	आग्नि.	नैऋ.	दक्षि.	पश्चिम	वायु	ईशान दि.

॥ अथसूर्यावलोकनम् ॥ तृतीयेमासिशमवासरेशमतिथौ-
 शमभेषुचंद्रताराशुद्धौ चतुर्थेमासि अमिभ्यंद्रस्यदर्शनं ॥ अ
 थनिक्रमणं ॥ उ० फा० हृन्वि० उ० वा० अ० च० उ० फा० रे० अश्वि० अनु०
 पु० ति० रो० एषुभेषु शकलपक्षे कृष्णोप्यंत्यत्रिकं विना रिक्ता ४।६
 १४।६।८।१२।३० दीनवर्जयित्वा अशुभयोगविष्टिशकुन्यादीन्या

र्जयित्वा २।८।१ लग्नांस्तथाचांद्रं वर्जितव्यं शुभलग्नेशुभवा
 सरे श्रमांशेषमशुद्धेशुभैः ११।१।७।१०।५।६ पापैः ३।६।११
 स्नापितं कृतस्वस्त्ययनं बालं देवतालयेनीत्वा तत्र देवतां संपूज्य
 पुनर्मातुलादिग्रहं नयेत् ॥ अथ कच्छाबंधनम् ॥ शुकले पक्षे
 हं चिः स्वां चिः अनुः उः ३ रोः पुः अश्विः मः रेः शुभवासरे सतिथौ
 ॥ अथ भूस्युपवेशनं कटिसूत्रबंधनं च ॥ पृथ्वीवराहं चाभि
 पूज्य भौमबले पंचमेमासि उः रोः मृः ज्येः अनुः अश्विः तिः अभिः
 रित्कारहिततिथौ शुभवासरे स्थिरे लग्ने बाले क्षुद्रघंटिकाबंधनं
 कृत्वा भूमायुपवेशयेत् मंत्रः रक्षेन्नयसुधे देवी सदा सर्वगतं शुक
 भम् आयुः प्राणं निखिलं निक्षिप्य च हारिप्रिये चालाम्नाइमा
 निस्थापयेत् चरुं शस्त्रं लेखनी पुस्तकं स्वर्णं रत्नं यद्वा लो
 गृह्णाति तेराजीवी भवेत् ॥ अथान्नप्राशनं ॥ चालानां षष्ठः
 मासादारभ्य सप्तमासेषु कन्यकानाम्पंचममासादारभ्य विषम
 मासेषु कार्यं मृः रेः चित्राः अनुः हं अश्विः तिः अभिः स्वाः पुः अ
 धः शः उः ३ रोः एषु भेषु २।३।५।७।१०।१३।१५ तिथिषु शुभवासरे
 मीनमेघोलग्नौ त्याज्यौ जन्मलग्नराशिभ्यां अष्टमभिन्ने लग्ने
 १।५।७।१०।५।६ शुभैः ३।६।११ पापैः १० शक्ये ६।६ रहिते चंद्रे
 जन्मभ्रूक्षमद्यशभं इति केचित् गर्माधानादिसंस्कारे तथान्न
 प्राशने शिशोः तत्र गुरुशुक्रास्तमलग्नासादिदूषणां ॥ अ
 थात्र विशेषः ॥ जन्मर्क्षे श्रीक्षयं विद्यात्कर्मर्क्षे चापि सौख्यकृत्
 ॥ आधानर्क्षे च बालानां भोजनं रोगनाशनं मिष्टान्नमुग्जीव

सुहृत्सिंधूः

(८७)

वनिशाकराभ्यांशक्रेणवाग्मीरविणादरिद्री कुजेनरोगीश
 शिजेनभोगीक्षीणासुरादित्यस्तस्यचारे अर्कांगारकमंदा
 नांयाराश्यापिशतभावहाः यदिचाराधियस्तिष्ठेत्स्वोच्चमित्रगृ
 हेतदा गुर्वीक्षितश्च जीवसौम्यसिताचांद्रेष्काणादिवसांश-
 काश्चभव्याः चंद्रार्काकजासृजामंशभाः २।११।७।६।५।४।
 १० राशयः शुभाः १।८ मेघ वृश्चिकेयज्यौ केन्द्रत्रिकोणगैः शभैः
 पापे स्त्रियष्टलाभगैः १२।६।८ एषु चंद्रोनशभः लग्नस्थोनीचगश्च
 निंद्यः रघोलभेकुलीधरणिन्नयेपित्तगदाभाक् शनौवातव्याधिः
 रुशशशिनिभिक्साटनकरः बुधेज्ञानीभोगीत्यक्षानसिचिरायुः सु
 रगुरोविधौयूर्णयज्वाभवतिचनरः सत्रदइह अत्रलग्नपदेन १
 १२।६।८।१।४।७।१० भावागृहीतव्याइतिकेचिदाहुः अनुरा
 थांरविदिनंषष्ठींच निंदयंति इतिचबहुसम्मतं ॥ अयतांबूलभ-
 क्षणं ॥ उ०३०ः मृ०रे०चि० अनु०ह० अश्वि०ति० मि०अ०मू०पु० ज्ये०
 स्वा०ध० एषुभेषु ३।६।६।१०।११।१२ लग्नेषु सौम्यग्रहाणांचारे १।
 ४।७।१०।६।५ शभैः ३।६ पापैः सार्धमासद्वयसमयेन्नाशनेवा
 ॥ अथकर्णवेधः ॥ १२।१६ दिनेततो६।७।८ मासिततोवियमय
 र्षे चैत्र०पौ० चातुर्मास्यंविना जन्ममासरिक्ताअमा अवसादिन
 समवर्षे जन्मतारा १।१०।१६ विना अ०ध०पु०मृ०रे०चि० अनु०ह०
 अश्वि०ति० मि० एषुभेषुशभवासरेश्चमशब्दूल्लमे १।४।७।१०।६।५
 शभैः ३।६।११ पापैः २।७।६।१२ लग्नेषु गुरुपुतेषुकर्णवेधः शु
 भः सौवर्णी राजपुत्रस्य राजतीविप्रवैश्ययोः शत्रुस्यचायसीसू-

चीमध्यमाष्टांगुलात्मिकां सभूमौ प्रांतरेरम्ये शतचौ देशे-
 चरेरवौ संस्कृते वेधयेत्कर्णौ स्त्रीपुंसोर्वामदक्षिणौ अत्र विशेषः
 गर्गः कार्तिकेयौषमासेवाचैत्रे वा फाल्गुने पिवा कर्णवेधं प्रशंसं
 ति शतकल्पक्षेत्रभेदिने ११।८ रिक्तापर्वरहिततिथौ शकुनिप्रभृ
 तीन्विष्टिंच वर्जयेत् दृष्ट्वै नारदः दृष्ट्वै मेषिथुने मीने कुलीरेक
 न्यकास्तच्च तुलाचापेतु कुर्वीत कर्णवेधं शुभं ध्वये मेषमकरो
 मध्यौ सिंहचंद्रश्चिकुंभाग्रधमाः गुरुः ८।६।१२ बुधः ५।८ शुक्रः
 ७।८ एतद्व्यतिरिक्ताः शतमचंद्रः २।३।५।७।९।१० शुभः ॥ अथ-
 कुमार्याघ्राणवेधः ॥ कर्णवेधोक्तभैः उ० ३ शस्वा शतकल्पक्षेत्रपूर्वा
 न्हे शतभवारतिथौ ॥ अथाब्दपूर्त्तौ विधीयनं ॥ तच्च चांद्राब्दांते स
 नाब्दांते शतभेदिभद्रादिव्यतिरिक्ते कार्ये शतभासरादौ ॥ अथा-
 ब्दपूर्त्तिः ॥ सापिसौरचंद्राद्यन्यतमरूपा अस्यांच पूजनं कल्योक्तं
 विधेयं ॥ अथ चोलम् ॥ चूडावर्षातृतीयाद्विषमेकायमिनुना
 प्रथमोब्दोऽप्युक्तः चूडाकर्मद्विजातीनां सर्वेषामेव धर्मतः प्रथमेब्दे
 तृतीये वा कर्तव्यं श्रुतिचोदनात् ज्येष्ठरेचिस्वाप्तुअधशहः शिकुष्य
 अभिषुभेषु २।३।५।१०।११।१५।५।५ निथिषु सोम्यवारेषु सोम्यग्रहेषु लगेन वांशे
 वाजन्मलग्नजन्मराशिभ्यामनघमराशौ अष्टमशुद्धे सति शक्रश्चाष्टमोऽपि शतभः
 पर्वणिना चैत्ररहितउत्तरायणे लग्नात् ३।६।११ यौपैः केंद्रगैरैतैः फलं वदेत्-

चौले केंद्रग्रहाणां फलानि-

रुः	सौचं	सूचं	मः	रुः	रुः	रुः	शः	ग्रहाः
पुंशु	शुभं	शुभं	शुभं	शुभं	शुभं	शुभं	शुभं	शुभं

शतभतारापापंचमासाधिकेमा
 र्गभेचोलं न स्यात् पंचव

प्राधिकस्येष्टगर्भिण्यामपि मातरि ऋतुमत्याः सूतिकायाः

सूनोश्चौलादिनाशयेत् उक्तंच प्रचेतसा यस्यमांगलिकंकृत्यं
तस्थमातारजस्यला तदासमृत्युमाप्नोतिपंचमंदिवसंविना ज्ये
ष्ठापत्यस्यनज्येष्ठइतिकेचित्जन्ममासेपिनिषेधः उक्तंच योज
न्ममासेक्षुरकर्मयात्रां कर्णस्थिवेधंकुरुतेतिमोहात् नूनंसरो-
गीधनपुत्रनाशं प्राप्नोतिमूढोवधबंधनादि अथान्नविशेषः २।
४।६।७।१०।१२ लघ्वेषुलघ्नात्सतमेरवौमृत्युः भौमेचशुक्रेसौरयं
विनाशः मंदभाग्यशनैश्चरे त्रिकोणकंदकेषुशक्रमैर्वावलोत्तम
गुरौचूडायोगः १२ गतेश्चक्रेलग्नगे १० रवौकेंद्रगेगुरौचूडायो
गः ॥ अथवाशनौ ४ कर्क ५ सिंहगयोर्बुधशुक्रयोः २।३ चष-
मिथुनाद्यन्यतमेरवौयोगः ॥ ११ रवौ १२ बुधे १ शक्रकेकेंद्रगेचंद्र-
चूडायोगः ॥ अनिष्टगोपिशक्रभांशगोलभालोकिगुरुणादृष्टः शु
भावहोभवति ॥ अथसामान्यक्षौरसु ॥ चैलोदितवारभे
क्षौरदिनादनवमदिने संध्यारिक्तापर्वरात्रिआसनरहितभु-
क्ता अभ्यज्यचन तथायज्ञेविवाहे पित्रोर्मरणकारामोक्षेहि
जाज्ञपाचक्र्यात् सौरैर्प्राणहरात्याज्यामघांमैत्रंचरोहिणी उ
त्तराकृत्तिकावाराभानुभौमशनैश्चराः अक्षौरपिचनक्षत्रेकर्त
व्यंबुधसोमयोः तत्रापिचनकर्तव्यंसहस्रभूतानुराधयोः चं
द्रशुद्धिर्यदानाक्षितारायाश्चविशेषतः अक्षौरपिचनक्षत्रेक-
र्तव्यंबुधसोमयोः प्राणान्सौरैर्हन्तिगुरुः शक्रः शुक्रंधनंरविः
आयुरंगारकोहन्तिसर्वहन्तिशनैश्चरः राजकार्यनियुक्तानां
राणांरूपजीविनां समद्बुलोमनस्वच्छेदेनास्तिकालविशोधनं

वर्द्धनिकाः पंचमघस्त्रिंशे त्रैत्र्याम्हाष्टकोयश्चतुरुत्तरोश्च क्षौ
 रंसवर्षचतुराननोपिनप्राणितीतिस्फुटः प्रवादः ॥ अथराज्ञां
 अशुक्रम ॥ नृपाणां पंचमेदिने क्षौरं नक्षत्रे श्मश्रुकर्मविहितं
 यदा पंचमदिने क्षौरमक्षत्राभावस्तदा तन्नक्षत्रस्यामिनो मुहूर्त-
 त्कार्यं ॥ अथ संन्यासि प्रभृतीनां क्षौरकर्म ॥ पूर्णमासस्य योः
 संन्यासिनां विधवायास्तु सदा ॥ श्रद्धादिविचारस्तु नोपेक्षि-
 तः ॥ अथाक्षरारंभः ॥ उत्तरायणे ५ पंचमेव्दे गणेशसरस्वती
 कुलदेवान्नत्वाभ्यर्च्यः ह. पु. स्वा. अनु. ज्ये. रे. आशि. चित्रा. अ.
 एषु. भेषु. शु. जी. चु. वासरे सन्तिथौ २।३।५।१२।११ उभय ३।६।८
 १।१२ त नावंशे च श्रक्लेपक्षेत्रप्रहमशुद्धे लग्ने कुंभमासं विना-
 शुभः अथान्नचक्रं रविभात् ॥ अथ मंगलं कुरार्यणं ॥ शुभ

३	मध्ये	सुख
४	विंदौ	भीति
५	प्रणवे	शुभं
६	ने	भयं
७	मे	शुभं
८	सौ	शुभं
९	धूम्री	शुभं

वासरतिथिभोदयेषु चंद्रताराशुद्धौ
 च विधेयं ॥ अथोपनयनसुहूर्तम् ॥
 विप्राणां गर्भतो जन्मतो वा ८ वर्षे वा ५
 वर्षे सत्रियाणां ६।११ वैश्यानां ८।१२
 द्विगुणैर्गौणं ब्रह्मवर्चसकामस्य कार्यं
 विप्रस्य पंचमे राज्ञो बलार्थिनः षष्ठे वै-
 श्यस्यार्थार्थिनो षष्ठे अन्नफलश्रवणा

त्काम्यत्वं वस्तु तस्तु आपस्तंबः गर्भाष्टमे ब्राह्मणमुपनयेत् गर्भे
 कादशे राजन्यं गर्भद्वादशे वैश्यं तस्मिं द्विगुणे तद्गौणं उत्तरायणे
 तत्र कन्याविवाहे कुमारस्योपनायने सुरुचलं २।५।७।८।११ अष्ट १०

६।३।१ पूज्यः १।८।१२ निंद्यः गुरुबलादपिकालचलंबलवत् कुभा
रस्योपनायने विवाहेऽपि रविबलं ३।६।१०।११ श्रेष्ठः १।२।५।७।८
पूज्यः १।८।१२ निंद्यः २।५।८ त्रयोदशाहात्परतः शतभः उत्तराय-
णेऽप्राभाटशुद्धे दशम्यंतं चैत्रे मासिरसौ मीने विचलेऽपि गुरौ च दोः
व्रतबंधः प्रशस्तः स्याच्चैत्रे मीनगते रवौ शतद्धिर्न विद्यते यस्य चैत्रे
प्राप्तेष्वमे यदि चैत्रे मीनगते भानौ तस्योपनयनं शतभम् गोचराष्ट
कवर्गभ्यां यदि शुद्धिर्न विद्यते तदोपनयनं कार्यं चैत्रे मीनगते र-
वौ ॥ गुरुणा गलग्रहोऽपि निविद्धः ॥ प्रदोषे निश्चयनध्याये मंदेरु
ष्योगलग्रहे मधुं विनोपनीतस्तु पुनः संस्कारमर्हति प्रदोषस्तु सर्व
मासेषु तृतीयाषष्ठीद्वादशीनां क्रमात् १।१॥-२ एकसाधैर्द्वैकद्विप्र
हररात्रौ चतुर्थीसप्तमीत्रयोदशी प्रवेशः अनध्यायास्तु प्राधा-
शु १० ज्येष्ठ २ पौष्ठ ११ माशु १२ तथा १४।१५।३०।१।८ संक्रांति
श्वपुनर्वसौ नवरात्र्याह्नयस्य व्रतं न श्यात्पुनर्वसौ इति वचनात् व्रते
रोगबाणमपि निंद्यं ॥ व्रते मासफलं ॥ माघे मासिमहाधनो धन
पतिः प्राज्ञो बलं फलं गुणे मेधावान् भवति व्रतोपनयने चैत्रे च वेदा-
न्वितः वैशारथ्ये स भगः सखीपदपतिर्ज्येष्ठे च रिष्ठो बुधः प्राधा
दे च महाविपक्षविजयी स्यात्तो महापंडितः ॥ चारफलम् ॥ मे
धां भानुदिनेषु दुःशशिदिने चंद्रात्मजे धौ धिताम् पंचत्वं कुजमंद
योर्भृगुसूते चाग्नीवलीयान् बुधः षड्कर्मानिरतः सुरवी सुरगु
रो विद्वांश्चिरायुर्नरो धिष्ण्वेषा पतिपीडितेन हिरण्यगोमूढोगता-
युर्भवेत् ॥ अत्र विशेषः ॥ तस्माद्गृहेभ्यः कालत्वाद्दूरी संवत्स

रः परः शांतिग्रहाणां कर्तव्यान्तुसंवत्सरस्य साव्रतकाले तु संप्रा-
 पेयस्य शतध्वनिर्विद्यते कृत्वा च शक्तितः पश्चाद् विधेयं मौं जि-
 वधनं शरत्प्रीत्यवसंतेषु व्युत्क्रमानुहिजन्मनां मुख्यसाधार-
 णां तेषां तपोमासादिपंचसु ज्येष्ठमासे विशेषेण सर्वज्येष्ठस्य चै-
 वहि उपनीतस्य पुत्रस्य जडत्वं मृत्युरेव वा विवाहे चोपनयने
 जन्ममासं विवर्जयेत् विशेषाज्जन्मपक्षंतु वसिष्ठाद्यैरुदाह-
 तं जातं दिनं दूषयते वशिष्ठोत्तमौ च गार्गी नियतं दशात्रिः जा-
 तस्य पक्षं किल भागुरिश्च शेषाप्रशस्ताः खलु जन्ममासि जन्म-
 मासनिषेधेऽपि दिनानि दशवर्जयेत् आरभ्य जन्मदिवसान् शुभाः
 स्युस्तिथयः पराः यच्च कृष्णपक्षवचांसि श्रेष्ठार्थकता बोधका-
 नि तानि तु द्वितीयसंस्कारविषयकाणि अनध्यायस्य पूर्वोक्त-
 र्नाध्यायात्परेहनि व्रतबंधं विसर्गं च विद्यारंभं न कारयेत् ॥ अस्य
 विभागः ॥ व्रतस्य पूर्वोक्तनिष्ठकालोत्पत्तिनिष्ठकारी यजुषां च दू-
 नां तदन्दिदौष्ट्यं खलु सामगानां मथर्वणानां मपरेन्दिदौष्ट्यं अ-
 ष्टकासु च सर्वास्त्रयुगमन्वंतरादिषु अनध्यायं प्रकुर्वीत तथा-
 सोपपदास्वपि अयने विषुवे च सिताज्येष्ठे द्वितीया च आश्वि-
 ने दशमी सिता चतुर्थी द्वादशी माघे एताः सोपपदाः स्मृताः य-
 तु वृद्धगर्गः अनध्यायेऽपि कुर्वीत यस्तु नैमिक्तिको भवेत् सप्तमी
 माघशुक्ले तु तृतीया चाक्षया तथा फाल्गुनकृष्णतृतीया च व्रत-
 बंधेश्च भातया तथा कृष्णप्रतिपदि चैवं सर्वप्रायश्चित्तार्थोपन-
 यनविषयं स्वाध्यायविमुक्तौ घृत्नाः कृष्णप्रतिपदादयः प्राय-

श्रित्तनिमित्तेतु मेखलाबंधनेमता इतितेनैवोक्तेः तथाजन्मभइ
 वजन्मभात् १०।१६।१८।२३।२५ एतन्मितभेषुशुभंनावरेदिति
 आचार्यसौम्यकाव्यानां वाराः शस्ताः शशीनयोः वारौतौमध्यफ
 लदावितरौनिंदितौग्रते सर्वेषांजीवसर्वज्ञ वाराः शस्ताग्रतेतथा
 चंद्राकौमध्यमौसौमबाहुजयोः कुजः अस्तंगतस्यसौम्यस्य
 वारोयज्योद्विजन्मनां कृष्णोचंद्रस्यवारसरः॥ अथनक्षत्राणि
 ॥ अश्विः ह. पुष्यः ५ भिः ७. ३ रोः ५ म्ले. स्वा. पु. अ. ध. श. मू. मृ. रे.
 चि. अनु. पू. ३ कुत्रचिज्येष्ठापिगृहीता स. चं. बु. वृ. शु. वारेषु अ
 स्तबुधस्यवारोयज्यः २।३।५।१०।११।१२ तिथिषुकेनचित्षष्ट्य
 पिशुभाप्रोक्ताशुक्तेपक्षेकृष्णेयंचम्यंतं अपराह्णेनत्रिधाविभ
 ज्यदिवसंतत्रादौकर्मवैवैदिकं द्वितीयेमानुषंकार्यं तृतीयेशेतु
 पैतृकं ॥ अथलग्नशुद्धिः॥ शु. वृ. चं. लग्नेशः ६।८ नशुभाः चं
 द्रभार्गवौलग्नाद्वादशेनशुभदौ १।५।८ पापानशुभदाभवन्ति.
 ६।८।१२ सौम्यानशुभाः ३।६।११ पापाः शुभदाः पूर्णचंद्रोद्य
 कर्कगतोलग्नेश्रेष्ठोन्यथानयस्मिन्कस्मिन्नाशौचंद्रः शुभनवां
 शेचेत्तदाग्रतीविद्यानिरतः पापांशकेचंद्रेदरिद्रः यदिकर्कशो
 तदादुःखसहित यदि अ. पु. नक्षत्रगचंद्रः कर्कशगस्तदा
 धनवान्भवेत् वेदेशवारेलग्नेचसङ्गलेसत् सप्तशलाकाच
 क्रेवेद्योपिद्रष्टव्योभे वेदेशशारवेशयोर्बलं शारवाधिपतिचार
 अशारवाधिपचलं शिशोः शारवाधिपतिलग्नंचदुर्लभंत्रि
 तये चटोवर्णोधिपतेबलोपेते उयनीतक्रियाहिता सर्वेषांचगु

वेदस्वामिनोवेदभानिचः				
ऋगः	यजुः	साम	अथर्वः	वेदः
जीवः	शक्रः	मंगः	बुधः	स्वामिनि
अश्ले. हः	रे. हः	अश्वि.	सू. रे. हः	भानि.
चि. स्वा.	अनु. सू.	ध. ति. हः	अश्वि.	
सू. पू.	पुति.	उ. ३ आ.	पू. १ नु.	
सू. आ.	उ. ३ रो.	अश्ले.	पु. धः	

रौ. सूर्ये चंद्रे च ब
लशालिनि जी
वे भृगो रिपुगृहे
विजिने च नीचे
स्याद्देदशास्त्र
विधिना रहितो
मनुष्यः अथ

राज्ञां कुष्ठिकाबंधः चैत्ररहितव्रतोक्तमासतिथ्यादिषु भौमा
स्तेन अथ केशांतसमावर्तने ॥ केशांतं षोडशे वर्षे चैत्रो-

वर्णचक्रम्					
ब्राह्म	क्षत्री	वैश्य	शूद्र	म्लेच्छ	वर्ण
जीवः	सूर्य	चं	बु	श	स्वा
शक्रः	मंग				मी

क्तदिवसे शक्रं
व्रतोक्तदिवसादौ
हिसमावर्तनमि
ष्यते ॥ अथा

आपरोविशेषः ॥ क्षितिकंयनकालतोव्रतेन भसस्तारकपा
तकालतः नचंधुर्ग्रहतोशुचंद्रयोरगभिद्यामधु गश्चितंबुधाः
प्रथमामरुंडमूर्तिभृद्गनेकेतुरुदेति चेत्तदा व्रतकृत्यमसि
धिलब्धिवत्स्मृतमाहायन मागमांचकैः अत्रागभिद्यामधु
गपदेनमासत्रयंबोध्यते गर्गस्तु ग्रहेरविंद्वारवनिप्रकंपकेतु
द्गमोल्कापतनानि दोषे व्रतेदशाहानिवदंतितज्ज्ञास्त्रयो
दशाहानिवदंतिकेचित् चंडेश्वरस्तु दाहेदिशांचैव धराप्र-
कंपेवज्जप्रयाते च विदारणेथ केतौ तथोल्कापतनादिदोषे अथ

ग्रहाशफलं.

र.	चं.	मं.	बु.	बृ.	शु.	श.
कुरः	जटः	पापी.	पटुः	यज्वा	दीक्षितां	मूर्खः

असदग्रहाः ३१ धा ११

सदुपकारफलं कुर्वन्ति

षड्वर्गं लभ्यस्य चिन्तनी

यं चंद्रकूरास्तनौनेष्टाः

सर्वे नंदे व्यये कविः सितेन्दुलग्नपाः षष्ठे मौंजिविद्यासूक्तकर्मसुलभे
 भानुरपिशभदः शुभदो बलवात्मानुर्लभगोदशमस्तथा सर्वशा-
 र्वाधिपो भानुरस्सर्वेषां व्रतबंधने चंद्रः स्वोच्चगोपिलग्ने निषिद्धः
 नारदः स्वोच्चसंस्थोपिशीतांशुर्व्रतिनो यदिलभ्यगः तं करोति शि-
 शुंनिः स्वं सततं क्षयरोगीणां सिते पक्षो भवेद्यज्वा स्वभेतुंगे विशेष
 त इति बृहस्पतिः अनयोर्विरोधे बृहस्पतिवचनमेव समंजसं व-
 नुसंमतत्वात् अपरे तु केन्द्रगंभानौ व्रतिनो वंशनाशनं भौमेशिष्या
 चार्यपिनाशनं सदैतुलगदाः राहुवृत्तविनाशं केतावपीति सु-
 हूर्तसमये स्वस्वक्षेत्रप्रेषस्ततो गायत्र्युपदेशः स एव देवारंभः ॥
 अथ महानाम्नीव्रतं ॥ तिथिनक्षत्रवारांशवर्गोदयनिरीक्षणं
 चैल यत्सर्वमाख्यातं सगोदानव्रतेषु च ॥ अथ समावर्तनं ॥
 अथात्र कांश्चिद्योगान्प्रदर्शयितुं चक्रं न्यसेत्.

मुहूर्तसिंधू.

(९७)

चक्रम्.											
सू.	च.	मं.	वृ.	सू.	शु.	श.	रा.	के.	वे.	व.	ग्रहा.
१२	०	०	२	कै.	१२	०	०	०	०	०	वेदज्ञः
६	०	३	०	कै.	३	११	०	०	०	०	पदज्ञः पु
०	०	०	०	कै.	१२	मौ.	०	०	०	०	रुमाञ्चभ
११	शुंडशे	०	१	०	१०	०	०	०	०	०	धनीः
५	५	०	कै.	कै.	कै.	०	०	०	५	०	धनीः प
०	०	२	०	०	०	२	०	०	०	०	डितः
०	०	१२	०	०	०	१२	०	०	०	०	विद्याना
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	श.
०	शु.	०	०	१	त्रि.	०	०	०	०	०	बंधो
३	१२	५	कै.	कै.	कै.	३	१	३	५	५	वेदविद्
११	१०	११	०	०	०	११	११	११	५	५	शुभा.
१२	०	भीह	०	०	०	५	०	०	०	०	विद्याहा
०	५	०	०	०	१२	लमे	शो पड	५	०	०	नि.
१	०	१	०	०	०	१	१	१	०	०	मरणं.
११	०	०	१०	०	१	०	०	०	०	०	धनीः
३	०	३	०	०	०	३	३	३	०	०	सौरयं
११	०	११	०	०	०	११	११	११	०	०	जड.
५१२	०	५१२	०	०	०	५१२	५१२	५१२	०	०	

व्रतनक्षत्रे भौ.रा.वारभिन्न तदाचंद्रविशुद्धौ मध्याह्नकाले उत्त
 रायणे च ॥ अथ चतुर्वेदनगमनशुद्धिः ॥ चरलभेव्रतोक्ततिथिभो
 दयेषु ॥ अथ चत्वारस्त्यागमने शुद्धिः ॥ स्थिरलभेव्रतोक्तभे शक्य
 वासरशुद्धौ च ॥ अथ राज्ञां च्छूरिकाबंधः विवाहोक्तमासेषु

शक्रपक्षे वृत्तोक्तशब्दौ सङ्गो दयेष्टमशब्दौ ५।८।१।१।१०
 शभैः ३।६।११ परैर्विभूयात् तस्माच्च आयामं विस्तरेण गुणयि
 त्वाष्टभिः शेषयेत् क्रमेणैकादिसेवे.

फलम्.								
१.	२	३	४	५	६	७	८	शेषा.
मि.	मि.	मि.	मि.	मि.	मि.	मि.	मि.	मि.

॥ अथ विद्यारंभः ॥ उत्तरायणे आश्विने बुधप्रावत्ये गरेशगि-
 रावभ्यर्च्य हं वि. स्वा. शु. ध. श. पू. ३ मृ. आ. पु. ति. ५ स्ले. मू.
 अश्वि. रे. अनु. शुक्ले पक्षे २।३।५।६।१०।११।१२ तिथिषु ७।१३ वा
 कृष्णे आद्यन्यंशेन ध्याय पर्वाणि विहाय बु. जी. शु. वासरे ५ क
 भौमलग्रान्वर्जयित्वा द्विमूर्त्तिलग्नेषु ३।६।११ पापेषु ५।८।१।१।१०
 ७।१० शभेषु पापभिन्नपंचमे अष्टमशब्दौ चरेलग्नैर्भमस्थिरेजा
 ह्यंभवति. सर्वविद्यारंभः अनध्यायस्य पूर्वापरदिवसौ चापि व-
 र्जनीयो केयांचिन्मते न सार्प्यमपि निंद्यं बोध्यम् बुधवारे ३।६।ल
 ग्ने बुधलग्ने बुध होरायां बुधांशे च विद्यायोगः सोमवारे हस्ते मे बु
 धांशे चरेलग्नै र्चं. बु. युक्ते विद्यायोगः बुधवारे हस्ते मे बुधहो
 रायां बुधांशे कौ बुधे द्विलग्नौ विद्यायोगः कन्यालग्ने बुधे प
 रमोच्चगेरविद्युक्ते बुधवारे च विद्यायोगः चंद्ररविचारयोर्मृगह
 स्तभयोः कर्कसिंहलग्नयोः बुधांशके योगौ बुधे वर्गोत्तमे शुर्व
 शे बु. र. शु. केन्द्रगेषु १३ तिथौ १२ लग्ने विद्यायोगः कर्कलग्ने पंचमे

शे गुरुत्वं गुरुवारं गुरुहोरायां पुष्यक्षेत्रागीश्वरो योगः विद्या
रंभेषु धस्तूदितः सवलश्चापेक्ष्यः पूर्वोक्तचक्रं मातृकारव्यमत्रा-
पिचीक्ष्यं ॥ ज्योतिःशास्त्रसु ॥ मू. पु. ति. अ. रे. ह. श. ऽश्वि. एषु
भेषु शतभतारायां शनिभौमं विना शतभेलग्ने पंचमे शतध्वे ॥ अ-
थ गणितविद्यारंभः ॥ श. पू. भा. ऽनु. ऽऽर्द्रा. रो. रे. ह. ति. एषु भे-
षु शतभतियौ बु. वृ. वासरे ॥ अथ व्याकरणन्यायवेदस्मृतिध-
र्मशास्त्रारंभणं ॥ उ. ३ रो. पु. ति. अ. ह. ऽश्वि. श. स्वा. एषु भेषु स-
त्तियौ ॥ अथ वाधर्मशास्त्रपुराणारंभः ॥ ह. चि. स्वा. वि. अनु.
पू. रे. अश्वि. मृ. श. अ. ध. एषु भेषु सत्तियौ ॥ अथ वैद्यगारुडवि-
द्यारंभः ॥ ह. चि. स्वा. नु. पु. अ. ध. श. मू. रे. ऽश्वि. ति. स्ते. अ. मृ.
एषु भेषु सत्तियौ सू. चं. मं. वारे ज्येष्ठाहीने गारुडि ॥ अथ सांख्य-
वेदान्तयोर्मु. पू. ३ उ. ३ अ. ध. मृ. दु. क्षिप्र. आ. रो. एषु भेषु शुभवा-
सरसत्तियौ ॥ अथ नाट्यशास्त्रसु ॥ ह. ति. पू. फा. मृ. ज्ये. नु. उ-
षा. अ. स्वा. ध. श. रे. एषु भेषु शतभवासरे ॥ अथ लिप्यारंभः ॥ रे.
ऽश्वि. अ. ऽनु. आ. पु. ति. ह. चि. स्वा. एषु भेषु शतभतियौ शतभवा-
सरे ॥ अथ धनुर्विद्यारंभः ॥ ऽनु. ति. म. मृ. एषु भेषु ८१२ तियौ
शतभवासरे अन्येतु ह. चि. स्वा. वि. ऽनु. ज्ये. मू. आ. अ. पू. पा. पू.
फा. ऽश्वि. मृ. रो. ति. श. एषु भेषु शु. र. मं. वासरे सत्तियौ ॥ अथ
शिल्पशास्त्रसु ॥ स्थिर. चर. मृ. आ. एषु भेषु शत. जी. नु. र. चं.
वारेषु अनध्यायभिन्ने ॥ अथ तंत्रशास्त्रसु ॥ अ. मृ. म. उ. फा.
वि. एतन्नक्षत्रयुद्धासेषु तथा आश्विने वैदिकानपि अनध्याय-

व्यतिरिक्तदिवसे मंत्रारंभः ॥ यस्यदेवस्यतद्वारे तद्देयक्षमंत्रा
दिकं दारुणे आ.ति.ज्ये.ऽश्वि.अ.स्वा.वि.ऊ.३रो.एषुभेषु ६।१३
।५।१०।१५।२। ७।१२तिथिषु जी.बु.र. वारेषु केनचित् शक्रोप्यं-
गीकृतः ॥ अथजैनधर्मारंभः ॥ ऊ.षा.ऽश्वि.मृ.स्वा.सु.ति.अ.

प्रयोगादिप्रारंभेचक्रं सूचयामास ॥

१	मस्तके	सिद्धिहा
३	मुख	सिद्धिः
३	कंठः	कालकृत्
४	हस्तौ	रिपु.
४	उरः	इष्ट.
३	उदरं	धनहा.
३	करि	साधनाफलं.
३	चरणौ.	साधनाफलं.

ध.श. एषुभेषु जयापूर्णाति
थौ मं.बु.श.वासरे शक्रल
ग्ने ॥ अथपारायणसु. ॥
दारुण उग्र एभ्योरहितभेषु-
श.भिन्नवारे ऽ गलग्रहे पंच
मनवमयोर्नरराशौ एति ॥
अथपुराणश्रवणसुहूर्तं ॥
रिक्ताचर्ज्यतिथौ मं.श.भिन्न

वारेषु मृदुः ध्रुव.क्षिप्र.चल.पू.३ एषुभेषु चरेलग्रे शक्रमकेंद्रगे
द्वादशीभिन्नतिथौ रामायणं प्रातर्दशघटिपर्यंतं न इतिसंस्का
रु.५ अथविवाहः तत्रानाश्रमीनतिष्ठेत् इतिवचनात्समाय
र्त्तनौत्तरंविद्याभ्यासादनंतरंगुरौ वरंदत्वा तदाज्ञयागृहीभवेत् त
त्रप्रथमंवरं पुंस्त्वानादिद्युतंकुलीनंगुणिनं चलशालिनंमार्गयेत् ततो
दैवज्ञं फलपुष्प कनकादिभिरम्यन्त्य विवाहंपरीक्षयेत् शुभेलग्रे
शुभशकुनेविवाहसिद्धिः व्ययेशोलभेलग्रेशोव्ययेविवाहः स्थि
रलग्रेपापान्क्रान्तेन चंद्रः प्रश्नतनुतः ३।५।७।११।१० जीवदृष्टः ७
मंचंद्रलग्रेशौ कन्यालाभाय १ सप्तमेशचंद्रौ वरलाभ ४।७।२लग्रे

सुहृत्सिंधू.

२६०१३

(१०१)

पु शक्रसुतदृष्टेषु कन्यालग्नः समलग्ने चंद्रशक्राभ्यां दृष्टेषु ते
 कन्यासिः पुंलग्ने पुंग्रहपुतेक्षिते चरासिः रुध्यायक्षे प्रक्षलगात्म
 राशौ चंद्रे वापायदृष्टेष्टमे वा संबंधभंगः प्रक्षलगादष्टमे चंद्रे च वर्षे
 मरणं चंद्रे लग्ने भौमे ७ शीघ्रं मृतिः क्षीणेंदु भौमशानिरविः एषामे
 कोपि १ लग्ने मरणाय क्रूरे ७ पंचवर्षे वर्षस्य मृतिः प्रश्नः ७ रविमृतप्र
 जां १ लग्ने पुंश्चली क्रूरे १ क्रूरः सप्तभिरब्दे मरणं शनिभौमौ सप्तमासै
 र्मृतिः गुरु बुधौ दीर्घायुर्व ५ गौ पुत्रान् ७ गौ धनं कुरुतः लग्नाद्वा ८
 चंद्रे अष्टमे द्वांतरे मृतिः लग्ने क्रूरः सप्तमे भौमः अष्टभिरब्दे रंडा ल
 ग्नात् ५ चमः पापः शत्रुदृष्टौ नीचगोचा मृतपुत्राया कुलटाया तत्रा-
 दौ चरणोपयोगाष्टकं चक्रैः प्रदर्श्यते समासेन चर्णोचश्यं तथा ता-
 रायोनिश्च ग्रहमैत्रकं गणकूटं भूकूटं च नाडिचैते गुणाधिकाः च
 र्णादिपुगुणातारतम्यं यथाक्रमं द्येयं अथ वा स्वराशिसंख्या

वर्णचक्रम्				
ब्रा.	क्ष.	वै.	शू.	वर्णा.
१२	१	२	३	राश
४	५	६	७	य
८	९	१०	११	

वश्यम्.

द्विपद	चतुष्य	जल	सर्प
द.	द.	च.	
मि. क	मे वृ सि	कु मी	रश्मिक
तु. य.	ध. उ.	म. क	
ह. ध.	३ ध.	प. ध.	

दंपत्यो ४ वेदासानृशेषैश्वर्यं
 अत्येवमध्यं स्त्रीराशौ तुल्ये-
 धिके वाधमं अत्र चरेधिकव
 र्णो १ गुणः समवर्णो अर्धगुणः
 हीनवर्णो गुणाभावः फलं च
 र्णाधिके चरे उत्तमाप्रीतिः सम
 वर्णो सरव्यं हीने वैरं ॥ अथ वश्यं
 ॥ द्विपदराशेः सिंहं हीनं सर्ववश्याः
 जलचराभक्ष्याः सिंहस्य सर्वेय-

२६०१३

सुहृत्सिंधू.

श्याः वृश्चिकं विना वर शोः रूरीराशौ वश्ये २ गुणाद्वयं भक्ष्ये
१ गुणः ॥ अन्यथा गुणाभावः ॥ अथ तारामाह ॥ कन्यक्षा
द्वरभं वरभात्कन्यक्षगणयित्वा ८ तष्टे ३।५।७ शेषे १ सत्

ताराचक्रम्.									
३	५	७	१२	१८	१६	२१	२३	२५	२७ भा.

उभयत्रै तद्विन्नशेषे गुण
त्रयं ३ अन्यतरत्रं शभे ॥
साध्वै उभयत्रा शभशेषे

शून्यं गुणः अथ योनिमैत्रमाह अतिवैरोदासीन्यमैत्रातिमै

योनिः													
अश्वि	भर	कृत्ति	रोहि	मृग	पु.	म.	उफा.	ह.	वि.	अनु.	पूषा	उषा	ध.
श.	रे.	ति.	मृ.	मू.	३२ले	पूषा	उभा	त्वा.	वि.	ज्ये.	अ.	३भि.	पूषा

एषां वैरम्.

त्राणां ग्रहाणां तथा चैक
योनी ४ गुणाः एतदेवाति
मैत्रंगोमेषादीनां मैत्रं तत्र ३

अश्वि	भर	कृत्ति	रोहि	मृग	पु.	म.	उफा.	ह.	वि.	अनु.	पूषा	उषा	ध.
श.	रे.	ति.	मृ.	मू.	३२ले	पूषा	उभा	त्वा.	वि.	ज्ये.	अ.	३भि.	पूषा

गुणाः अश्वमेषादीनामौदासीन्यं तत्र २ गुणोऽश्वनकमार्जरा
दीनामपि वैरमत्रैको गुणः गोव्याघ्रादीनां महद्वैरं तत्र गुणाभावः
एकयो नावपि विशेषं गर्गः एकयोनिषु कलहो गजयोः सिंहयोः
शुनोः महद्वैरैपि समता महिषस्य कपेस्तथा केचित्स्वभावतः क्रू
राः केचिच्छांतास्तथा समाः योनिसत्याद्भजं तत्र स्वसीलं च त-
थामिथः सद्भूते योनिवैरं मृत्युदं च परित्यजेत् तत्र चेद्ग्रहयोः स

सुहृत्सिंधुः

(१०३)

रच्यं नातिदुष्टं विदुर्बुधाः योनिर्वैरं सदा त्वाज्यं स्त्रीपुंसोर्भिन्नलिं
गयोः एकलिंगजयोः प्रोक्तं मध्यमं नातिदोषदं ॥ अथ ग्रहमैत्रकम् ॥ ५

मैत्रीचक्रम्.							
सू.	चं.	भो.	बु.	जी.	शु.	श.	ग्रहा.
मं. चं. जी.	सू. बु.	सू. चं. बु.	सू. शु.	सू. चं. भो.	बु. श.	शु. बु.	मित्र
बु.	मं. बु. शु. श.	श. शु.	मं. बु. श.	श.	भो. बु.	बु.	समा.
श. श.	०	बु.	चं.	बु. शु.	सू. चं.	सू. भो. चं.	शत्रवः

राश्यधियत्योरेकत्वे मैत्र्यांवा ५ गुणाः सममैत्रे ४ गुणाः मित्रश
त्रुत्वे ३ गुणाः समत्वे २ गुणौ समशत्रुत्वे १ गुणः ४ उभयशत्रुत्वे ०
यथेशयोर्मियोभावोदं पत्योस्तादृशो भवेत् दुष्टकूटं शुभं मैत्र्यां
सद्भावैरपिशस्यते राशीशौ सुहृदौ स्यातां जन्मकाले यदा तदा क
र्त्तव्यं तत्कालमैत्र्येति अथ गणकूटम् ६ एकगणे षट्गुणाः देव

गणचक्रम्.									
अ. वि.	मृ.	रे.	ह.	ति.	पु.	शु.	अ.	त्वा.	देव.
सू. ३	उ. ३	आ.	रो.	भ.	०	०	०	०	मनुष्यः
रु.	मं.	१. स्ते.	वि.	श.	वि.	ज्ये.	प.	मू.	राक्ष.

मानुष्ये ४ गुणाः देवराक्षसे २ गुणा इयं मनुष्यराक्षसे गुणाभा
वः स्वगणे चोत्तमा प्रीतिर्मैत्री स्यान्नरदेवयोः असुरासुरयोर्वैरं
मृत्युर्मानुषरक्षसोः रक्षोगणो यद्दिनरो नृगणा कुमारी सद्राशि
कूटरवगमैत्रभयो निशुद्धिर्द्युस्ति तत्र शुभदं करपीडनं स्याद्वा
मभ्युवांस्वयदानहिनाडिवेधः सद्भूकूटं योनिशुद्धिर्द्युहसरच्यं

सुहृत्सिंधू.

गुणत्रयं ऐषेक तमसद्भावेकन्यारक्षोगणाश्रभा, अथभक्कृ
माह ७ एकराशौपृथक्पृथिव्यो पृथक्पृथक्शौतथैकमे. एकांशेपि

षडाष्टकं.						द्विदशं.					
१	३	५	७	११	८	१	३	५	७	८	११ रा.
६	८	१०	१२	४	८	२	४	६	८	१०	१२ रा.

कृतोद्वाहः श्रेष्ठो मध्यो धमः क्रमात् एकराशौश्रभोद्वाहं एकभां
रोमृतिप्रदः. यदिभिन्नं भवेद्द्वंशश्रभदंशौनकोन्मवीत्. नाडीगणौ
चैकराशौचित्पभिन्नभयोस्तथा कृत्तिकाकुंभयोर्द्विशिस्वात्योः
पूमाजलेशयोः एकराशौद्विनक्षत्रेपुंता राप्रथमा भवेत्. अतीव
शोभनामोक्तौ रश्मीताराचेद्विनश्यति श्रभभागि रो. आन्म. ज्ये. कृ.
ति. अ. रे. उभा. एक राशौश्रभा दंपत्योरेकनक्षत्रेभिन्नपादे
श्रभाचहं दंपत्योरेकपादेतुचषांतिमरणं ध्रुवम् एकराशौमहा
प्रीतिश्चतुर्थदशमेश्रभं तृतीयैकादशेवित्तसुप्रजासमसप्तके
समसप्तम्येश्रभदौचटसिंहोपाणिपीडने कथितौमकरेककेटे
चैवकुंभेसिंहेतथैवच परस्परंसप्तमेपिवैधव्यनिर्दिशेदं मीनाः
लिभ्यांयुतेकीटेकुंभेमिथुनसंयुते मकरेकन्यकायुक्तेनकुंर्यान्न
वपंचमे. द्विषष्टाभ्यांसमोराशिर्विषमोष्वययान्विताः. श्रभोपि
लोमतोनेष्टः सिंहोपीष्टोबलान्वितः राशिनाथयोर्मैत्र्यामत्यो
दोषः द्विदशेष्यदोषः स्यादंशेकाद्वातस्त्रियः धृत्यंशोत्यष्टि
रंशोचापुंसोशकन्यकांशकृत् आदिनाडिपतिहन्त्यादंत्यनाडि
चकन्यका मध्यनाडिउभौहंतितस्मान्नाडीविचर्जयेत् समा

सुहूर्तसिंधू.

(१०५)

सन्न वे धेशीघ्नदूरवेधेचिरेणतु वेधांतरभमानेनचर्पेदुष्टं प्रजा
यते आदिनाड्यामेयोभयोर्भेनिर्धनता मध्यनाड्यासुभयर्क्षे
विनाशः अत्यनाड्यासुभयोर्भेदोभाग्यं चतुस्त्रिद्व्यंघ्रिभोत्था
याः कन्यायाश्विभाल्लमात् चन्दिभादिंदुभान्नाडिंत्रिचतुः
पंचपर्वसु जांगलेचचतुर्मालापांचालेपंचमालिका त्रिमाला
न्येषुदेशेषु विवाहेसुनिसंमतम् तत्रचतुर्नाडीपंचनाडिबोध
नायचक्रेविन्यसेतेयथाक्रमेण एकनाडिस्थितायत्र एरु-

चतुर्नाडी.								पंचनाडी.					
रु.	म.	शु.	ज्ये.	मू.	अ.	उ.	म.	मृ.	ह.	वि.	अ.	ध.	रो.
रो.	अ.	उ.	अ.	शु.	ध.	ते.	दि.	आ.	उ.	स्वा.	उ.	श.	रु.
मृ.	ति.	ह.	वि.	उ.	श.	अ.	त.	पु.	शु.	वि.	पु.	पू.	भ.
आ.	पुं.	वि.	स्वा.	अ.	शु.	भ.	च.	ति.	म.	अ.	मू.	उ.	अ.
								अ.	०	ज्ये.	०	ते.	०

मंत्राश्चदेवताः तत्रद्वयंरुजंमृत्युंक्रमेणफलमादिशेत् प्रभुः प
एयांगनाभिर्ददेशंग्रामंपुरंतथा एकनाडिस्थितंभयंविरुद्धंवेधय
र्जितं यत्तुरोहिण्यार्द्रासृगेन्द्राभिषुष्यश्रवणपौष्णभं अहिर्बुध्न्य
र्क्षसेतेषान्नाडिदोषोनविद्यते तद्द्वितीय विवाहविषयंसंकीर्णवि
षयंचाशुभनाड्यांगुणाः अशुभायांनकिमपीति अथपुंजिः ८

पुंजिचक्रम्.				
ते.अ.	आ.पु.दि.	ज्ये.उ.अ.	मू.पू.	कुमातपु.
अ.क.	अ.म.पू.	ध.श.उ.	श.	पमध्याप.
ता.म.	उ.ह.वि.			श.
पूर्वभाग.	स्वा.वि.म.	पराभाग.		भागा.
	मध्यभाग.			
पतिमेव.	द्वयोप्राति.	कन्यामेव.		कताभि.

पूर्वभागेपतित्रेष्टेमध्यभागेचकन्यका
परभागेच नक्षत्रेद्वयोःप्रीतिर्महीय
सी ॥ अथदूरं १०८प्री.राशिर्वरमदूरं
कन्यादूरंमंत्युधैः व्यस्तंनदूरमशुभं

वश्यत्वादपीष्टदम् शौनकः वर्गवैरं योनिवैरंगणवैरं चतुःकरदु
 पकूटफलं सर्वग्रहमेतरेण नश्यति नारदः स्त्रीविष्णादाद्यनव-
 के स्त्रीदूरमिति निन्दितं द्वितीये मध्यमं प्रोक्तं तृतीये नवके च भम्
 अथ वर्गः - स्ववर्गात्पंचमेशत्रुः शत्रुर्धौ मित्र एव च उदासीनस्तु

वर्गोस्तदीशाश्च								
अ. १६	क. ५	च. ५	ट. ५	त. ५	प. ५	य. ४	श. ४	वर्गः
गण्डः	विडाल	सिंहः	मित्र	मित्र	शत्रुः	शत्रुः	शत्रुः	शत्रुः

तीयस्तु वर्गभेद
 स्त्रियामतः ए
 पुपुंजि वरव

गेश्च भेषु गुणाः १ अशुभेषु गुणाभावः ॥ अथ पष्ठाष्टके दयं ॥
 पष्ठाष्टके गोमिथुनं प्रदेयं कांस्थं सरोप्यं नवपंचमेव देयं च वस्त्रं
 कनकाश्वयुक्तं द्विद्वान्यदशे ब्राह्मणतर्पणं च निषिद्धे मेलकेशांति
 कृत्वा दानं यथोदितं ततो द्वाहं प्रकुर्वीत प्रशस्तशकुनादिषु ॥ अ
 थ मेलकापवादः ॥ आजौ जिता संधिलब्धा प्रीत्या दत्ता तथा ध्य
 रे स्वयमेवागता कन्या नैवास्ता शतद्विमेलको बहूनामेकजाता
 तां कन्यकानां करग्रहे ज्येष्ठायामेलकं वीक्ष्य लब्ध्वीनां नैव चिंतयेत्
 अत्रैकाग्रयराय बहु कन्यादाने इदम् न तु कन्याद्वयदाने तस्य नि
 षिद्धत्वात् कन्याद्वयं नैकस्मै आसुरादिविवाहेषु राशिकूटं न चिं
 तयेत् तथा व्यंगातिवृद्धानां दुर्भगानां पुनर्भुवां ॥ अथ ग्राह्या
 ग्राह्यविचारः ॥ गुरोः षोडशभिर्निद्या मध्यमाविंशतिस्तथा श्रे
 ष्ठं त्रिंशद्गुणं यावत्परतस्तूतमोत्तमं ॥ सङ्गकूटे ॥ निद्यं गुरोर्विंशति
 भिर्मध्यमाग्राधिरूपकैर्मतम् तत्परैः पंचभिः ३० श्रेष्ठं ततः श्रेष्ठत
 रंगुरोः ॥ अथैवं ज्ञातगुणायां निश्चयमुहू ॥ मृ. ह. मू. म. अनु.

रो.उ.३ स्वा.वि.ध. अश्वि.अ. एषुभेषु सद्गारेसन्निधौ, सुलग्नं
चंद्रवलेग्निसान्निध्ये स्नातां पुण्यामरोगिणिं तत्कालोपस्थिते
कन्यापितातुभ्यं प्रदास्यति यदित्थं पतितो न स्यात् सर्वदोषविवर्जि
तः तुभ्यं कन्यां प्रदास्यामि हि जदेवाग्निसन्निधौ, तुभ्यं कन्यार्थि
नेवाचा कन्यादानं प्रयच्छति तन्निश्चयार्थमद्वतंगृहाण साक्षतं फ
लम् ॥ अथ कन्यावरणम् ॥ पंचांगशुद्धदिने चंद्रताराबले उषा
पू.३ अ. ध. रे. अनु. एषुभेषु शुभवारतिथौ प्रत्यङ्मुखः कुमारीं व
रयेत् शुभलग्ने शुभैः ५।८।१।४।७।१० प्रापैः ६।३।११ उपत्य
गत ३।६।१०।११ जीवेशचीपूज्य वस्त्रालंकारसौभाग्याष्टकानि
कन्यकार्ये वरो वरपुरोधावा दद्यात् ॥ अथ वरवरणम् ॥ शुभदि
ने उ.३ रु.रो. पू. एषुभेषु शुभवासरे सन्निधौ, शुभलग्ने कन्याप्रा
तापुरोहितो वा वस्त्रयज्ञोपवीतादिभिर्वरणं कुर्यात् सौभाग्याष्ट
कंचोभयत्र वाससि बंधयेत् हरिद्रा १ मधुपुष्पाणि २ गुडं ३ क्षीरं
४ तंदुलाः ५ धान्याकं ६ मुद्रिका ७ गुंजा ८ इदं सौभाग्याष्टकं ॥ अ
थ विवाहसमयनिर्णयः ॥ कन्यकानां विवाहाद्यद्वयानंतरं समव
र्षेषु गुरुशुद्धि वशेन शुभः पुरुषाणां विषमवर्षेषु विशुद्धौ सत्यां
विवाहः शुभः उभयोः कन्यावरयोश्चंद्रशुद्धौ विवाहः व्यासः
अष्टवर्षा भवेद्वैरी नववर्षा च रोहिणी दशवर्षा भवेत्कन्याद्वादशे
रुषतीमिता दशवर्षव्यतिक्तांता कन्याशुद्धि विवर्जिता तस्याता
रंदुलभानां शुद्धौ पाणिग्रहोमतः प्राप्ते च द्वादशवर्षे यः कन्यां न प्र
यच्छति मासि मासिरजस्तस्य दातापि वति निश्चितम् पितापिता

महोभातापितृव्योमातुलस्तथा पंचैतेनरकंयांतिदृष्ट्वाकन्यांर-
जस्वलास् नारदः नजन्ममासेजन्मर्क्षेनजन्मदियसेपिवा ना
द्यगर्भस्तस्यापिदुहितुर्वाकरग्रहः जन्मर्क्षेपरिणीतास्यात्क
दाचिद्धर्तुवल्लभा आधानेकर्मणोरूढासततंपतिवल्लभा जन्म
निमासिविवाहः शतभदोजन्मर्क्षजन्मराशौचजन्मनिलग्रेदिय
सेशतभदोपिनजन्मगेशशिनिजन्मर्क्षेजन्ममासेचतारायामथ-
जन्मनि जन्मभेजन्मलग्नेचभवेत्कन्यापतिव्रता जन्ममासेचपु
त्राद्याधनाद्याजन्मभोदये जन्मभेहिभवेद्यदाकन्याहिध्रुवसं
ततिः जन्मोदयर्क्षमासेक्रियतेमांगल्ययौष्टिकंकर्मअशुभंचदं-
तिचार्याः श्रुतिवेधेक्षौरयात्रासु गुरुः ज्येष्ठेनज्येष्ठयोः कार्यं
चनार्याः करपीडनं तयोरेकतरेज्येष्ठेनज्येष्ठोदोषमावहेत्
वराहः द्वौज्येष्ठौमध्यमौग्रोक्तापेकज्येष्ठःशतभावहूः ज्येष्ठत्रयं
नकुर्वीतविवाहेसर्वसंस्मृतम् ॥ अन्यावश्यकेसूर्येकनिकास्थं
त्यक्त्वाज्येष्ठायाः कन्यायाज्येष्ठवरस्यज्येष्ठेविवाहइतिकेचित्
भारद्वाजस्तु ज्येष्ठयोर्मार्गेपिनिषिद्धे मंगलं मार्गशीर्षे तथाज्ये
ष्ठेक्षौरंपरिणयंव्रतम् आद्यगर्भदुहितोस्तु यत्नतःपरिचर्जयेत्
परंचेदंदाक्षिणात्यप्रसिद्धम् ज्येष्ठायाः कन्यायाज्येष्ठपुत्रस्यवि
वाहएव न कर्तव्यः कृतेतयोर्निधनंपुत्रविवाहान्निषेधैरुषेकुले क
न्याविवाहः षणमासमध्येन शुभः विवाहाद्भूतं सुडनं नशतभम् व
ताचूडानेष्टावधूप्रवेशात्सुताविनिर्गमोनेष्टः सुवत्सरभेदेन शुभः
नारदः पुत्रोद्वाहात्परंपुत्रीविवाहो न क्रतुत्रये न तयोर्व्रतमुद्वाहा

सुहृत्सिंधूः

(१०९)

मंडनादपिमुंडनं सहजयोर्भ्रात्रोऽसहोदरकन्यकेनदेयेसहोद
रभ्रात्रोःषण्मासमध्येविवाहोऽन विवाहमंगलं समाप्तिं यावत्सि
त्तुक्रियानां मंगलसमाप्तावश्यमेवकर्तव्यं उक्तंच महालयगे
याश्चाध्वेमातापित्रोः क्षयेहनि सोद्वाहोपिप्रकुर्वीतपिंडननिर्वपणं
सुतइति गौरीगुरुबलेदेयारोहिणीभास्करस्यच कन्याबलेधि
धोर्देयानृषलीतनुवीर्यतः अन्ननवमाब्देकन्याविवाहस्यभिद्यत्वे
नकथंरोहिणीसंज्ञकायाःफलतारतम्यम् अन्नोच्यते नवमपूर्वं
सपादशरन्नयेखिलयुगेयुस्वंगेश्वयथाबलैः शरसमेष्टुम ८ सप्त
मयोः कलौवल्लिभिरिष्टकरश्चकरग्रहः अनेनवचसाग्रहगोचर
शुद्धौ ५।८।७।८।१०।११ वर्षेषुसपादेषुकरग्रहः यतः भवति
सांघिमहेश ११।३ समाधिकासपदियासततंहिकुमारिकामलि
तदानफलात्तुयथागुणेनतदनेहसितामिति नोद्वहेत् अत्रविष
मवर्षेमासत्रयानंतरं समवर्षेमासत्रयांतंविवाहः ॥ अथगोचरे
॥ अरिमीणाकणौऽवासिनोरविशुद्धिं ॥ द्रविडमालवदक्षिणां
ध्रुवलिमुष्णजागुरुशुद्धिं ॥ मगध सिंधुमरुजाशुक्रजीवशुद्धिं
हिमाद्रितटजाण्वसाश्च कुरुपुं रवीज्ययोः शुद्धिंसकलदेशजा
श्वद्रशुद्धिंसमीच्छंती यमद्वादिविचारणा गोचरादिविचारणात्रै
वर्णिकानामेवनान्येषां अत्रशुक्लेज्ययोरुदयकालो गृहीतः त
थापि अनिपातिषुकार्येषुराज्ञातकर्मकारिणांविवाहादंतिका
र्याणि मौस्येपि गुरुशुक्रयोः शांत्यादिकं कृत्वाविधेयं विधेयमेव
शांतयः कल्योक्ताध्येया ॥ अथमेलकेविशेषः ॥ अज्ञातज-

नानां नृणां नामभेदपरिकल्पयेत् तैर्नैव चिंतयेत्सर्वराशिकूटादि
 जन्मवत् जन्मभंजन्मधिष्येन नामधिष्येन नामभं व्यत्ययेन
 यदा योज्यं दंपत्योर्निधनं भवेत् एवं स्वाभिसेवकादीनां ध्येयं भा
 मिनीजन्मनक्षत्रद्वितीयेयतिजन्मभं न शुभमर्तुना शायकथितं
 ब्रम्हयामले प्रथमं सेव्यनक्षत्रं द्वितीयं सेवकस्य च न सेवास्त
 स्थिरास्तस्य जलबुद्बुदवस्त्रिधे भ्रूणाग्राहकजन्मर्क्षं प्रथमं क्र
 एदस्य भम् द्वितीयं क्रणसंबन्धो न कर्त्तव्यः कदाचन कदाचिद्
 व्यलोभेन क्रियते नैव लभ्यते पार्वतिप्राणनाथेन प्रोक्तं डामा सं
 ग्रहे ग्रामभं प्रथमयस्य द्वितीयं जन्मभं भवेत् न ग्राह्यं सर्वथा ग्रामो
 यतः प्राणार्थनाशदः अथ किमपि विशेषः भोजदेशे तुलावृष
 गंत जीवे विवाहो न सुराजदेशे धनुर्मानिगशुक्ले विवाहो न फालगुन
 शुक्ले मीनार्केऽपि विदर्भकंबुकुरुकर्णाटके विवाहः शुभः समुद्रतीरे रे
 वामहीनद्योरंतराले कापिलारव्यं मूढं तत्र मिथिलायांच मीनार्
 कः धनुर्मानिर्कयोर्विवाहः शुभदः अंधे मागधे च पौषोद्यश्चिका
 कौवाशुभदः ॥ अथ विवाहमासाः ॥ नारदः माघफालगुनवै
 शारख्येष्ठमासाः शुभावहाः कार्तिको मार्गशीर्षश्च मध्यमौ निदि
 ताः परे व्यासः माघफालगुनवैशारख्यदामार्गशीर्षके ज्ये
 ष्ठे वाषाढमासे वा शुभगाविन संयुता आवणो वा पिषौषे वा क
 न्याभाद्रपदे तथा चैत्राश्वयुज्कार्तिके पुष्यातिथौ धव्यतां लघु के
 चित् चैत्रपौषौषौषे ३० मासानाहुः आपस्तम्बः सर्वर्त्तवो वि
 वाहस्य पराशरः रूतुर्वर्जयित्वा सर्वकालं रूतुत्वर्षा

शरच्च अपरेशैशिरौपरिहाय आदिममंतिमंवा अत्रमाय
 फालगुनाषाढवर्ज्जनवमासासुरज्यः कालः रात्रौतुद्वादशस्त
 पिकुर्यात् वौधायनसूत्रेपि सर्वमासाविवाहस्यशक्तचित्तपस्त
 पस्यानिवर्जयेत् सर्वकालमेकेविवाहमिच्छन्ति इतित्वास्फरा
 दिविषयं वात्स्योवर्षमनूनमिच्छति तथारैभ्योयनं चोत्तरे श्री-
 वासंतुमृतंविहाय मुनयोमांडव्यशिष्याजगुः चैत्रंप्रोत्थयरा
 शरःपरिणयेत्यौषं चदौर्भाग्यदंत्वाषाढादिचतुष्टयंनहितदा
 कैश्चित्प्रदिष्टं बुधै रित्यादिविरोधेगृह्यसूत्रज्योतिषांकिंविधेयं
 माघादिविद्यः श्रद्धादिपराः ज्योतिषेयतःसूत्रेउदगयन आ
 पूर्यमाणपक्षेइत्यादिसूत्राणांबाधायोगात् देशभेदेषु भाद्र
 कार्तिकआश्विना अपि विहिताः॥ अथनक्षत्राणि विवाहस्यः
 रोः मृः मः उः फः हः स्वाः अनुः सूः उषाः उभाः रेः अथतिथ
 यः मासांते पंचदिवसास्त्याज्या रिक्ताचमाष्टमी अमावा-
 श्यं चवर्जयित्वा केचित्छुष्णाष्टमींविवाहेस्वीकुर्येति अथवाराः
 वाराप्रशस्ताः शक्रभरवेचराणांसूर्यार्किवारोरवलुमध्यमौतौत्या
 ज्यः सदाभूमिसुतस्यवारः कामार्कतिथ्योरपितौप्रदोषौ अथ
 विवाहेदशमहादोषाः लज्जा१ यात२ युति३ वेध४ जामित्रः
 ५ बुधपंचक६ एकार्गल७ उपग्रहः८ आतिसाम्य९ दग्धाति-
 थि१० अथयात२ हर्षण वैधृति साध्यगंडं शूर्य्यतीपात एषां
 योगानामंतेयन्नक्षत्रं तत्पातेनपतितंस्यात्॥ अथयुतिः३

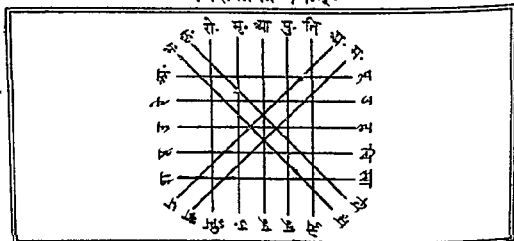
तत्रादौलत्ताज्ञानम्. १

सू.	च.	भौ.	बु.	रु.	शु.	श.	रा.	ग्रहा.
१२	७	३	२२	६	२४	८	६	संख्या
पननाशं	शुभं	भुतिं	शुभं	शुभं	शुभं	नाशं	विनाशं	फला.

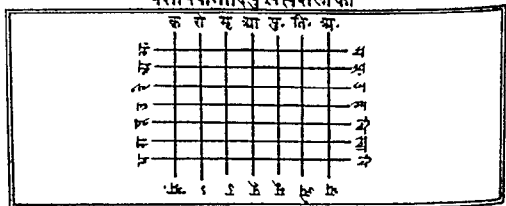
विवाहभयुति. ३

सू.	च.	भौ.	बु.	रु.	शु.	श.	रा.	के.	ग्रहा.
दरिद्रं	शुभं	मृत्यु	शुभं	शुभं	वैधव्य	नाशः	नाशः	नाशः	फलानि

पंचशलाका चक्रम्.

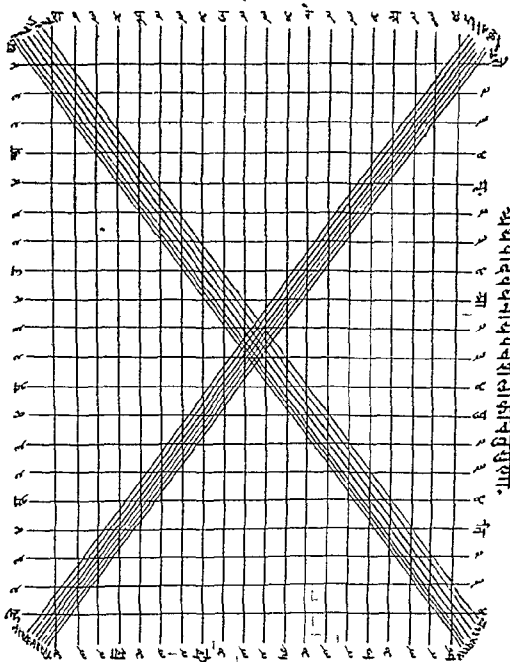

यत्तोपयीतादिषु सप्तशलाका

सुहृत्सिंधूः

(११३)

अथपादवेधनायचशलाकानुशिष्टा.

योग्यहोयत्रतत्रतन्यस्यपिचारयेत् यस्यनामाक्षरंविद्धमंशचक्रेग्रहेणतुक्
रेरिष्टंशुभेहानिद्यादौमृत्युर्नसंशयः कूरोभयस्थितेमृत्युः शुभाशुभेर्विघ्नः॥

[illegible]

शुभोभयस्थितेवेधे व्याधिपीडाचवंधनं अत्रयस्मिन्पादे वेध
स्सएववर्ज्यः परंतु पापवेधे सकलवर्ज्यं शुभवेधे पादमात्रवर्ज्यं
माहुः विद्धवत् दग्धज्वलितधूमितभानिवर्ज्याणि तानितुक्कुरवि
मुक्तं दग्धं कूरयुतं ज्वलितधूमितं पुरतः वित्येज्वलिते दग्धे सधू-

सुहूर्तसिंधू.

(११५)

मितेचापि चंद्रर्क्षे यात्राप्रवेश मंगलविवाह कर्माणि नेष्यन्ति ल
तायांतुर्येदपत्समश्चरणोवर्ज्यः शक्रभायां पापायां नक्षत्रणवर्ज्यः
लक्षापातयुतानि सुराज्यकच्छशंखमालवेदुष्टानि युतिर्निश्चास
र्वत्र अथ जामित्रारव्यंदोषम् ५

जामित्रचक्रम् ५

रो	मृ.	म.	उफा.	ह	स्या	ः	मृ	उपा	उभा	रे	विन
अनु.	ज्ये.	ध.	इभा.	उभा	श्र	रु	मृ.	पु.	उफा	ह	न

विवाहभाचतुर्दश १४ भंजामित्रं लभाचंद्राचमदनभवनगेरयेदेजामि
त्रं तदेववाणा श्रगलवगेपिभवेत् शक्रे १।५।८।११जामि

जामित्रफलम्.

स्म.	चं.	भो.	वृ.	रु.	श्र.	श.	रा.	यहा.
विधवा	ससपत्नी	वंध्या	तुष्टा	मान्या	दुर्भगा	वेश्या.	गर्भस्त्रा	फलम्

वारणचक्रम् ६

१७	११	४	५	१०	गतांश
२६	२९	२३	२४	३६	
रोग.	अग्नि	नृपति	चौर	मृत्क	नामा
व्रते	ग्रहप्रवेश	सेवा	यात्रा	विवाह	वर्ज्या.
रथो	भोमे	शनो	भोमे	गुधे	कारवर्ज्य
रात्रो	दिवा	दिवा	रात्रो	संध्या	समप्रव ज्ये.

त्रदोषोनभवतिजीवे
५।८।१।६।१० जामित्र
दोषोन॥ अथवाणा
रव्यो दोषः॥६ कुत्रक
स्मिन्वा त्याज्यं॥ रोग
मृत्युसदात्याज्योसंध्य

योर्वालिहैर्जनैः तत्रापियत्रलग्नंचेद्वलाव्यंतत्रनिष्फलम् वा
रेषुकेचिद्देनत्याज्यतामाहुः नवत्ततशेषकैक्येसशल्योभव-
ति सचाति निंद्यफलः अत्रकेचित् लग्नंविवाहस्यविवाहगत
तिथियुज्यंइदंपूर्वोक्तमाहुः परंचैतन्नर्मदातीरवासिनामे

(११६)

मुहूर्तसिंधू.

वध्नेग्रम् एषु विरुद्धे योगेषु सूर्यनक्षत्रात्साभिजिद्विषमे वि

एकांगलम्									
वि.	गं.	शू.	गं.	व्या.	व.	व्य	प	वे	योगा.

वाहनक्षत्रे एकांगलः एकांगलः समांघ्रिश्चेत्तत्र लग्नं विचर्जयेत् अ
पिशक्रेज्यसंयुक्तं विषसंयुक्तदुग्धवत् शुभैकांगले तस्मिन्पादे एव
दोषः पौषैकांगले समांशो विषमांशो भवर्जनीयमेव मालवादिदेशेषु ए

उपग्रहदोषः										
५	८	१०	१४	७	१९	१५	२१	२२	२४	२८
विद्युत	शूलः	अशानि	निपातः	भूकंपः	निर्घातः	दंडः	भूकंपः	वज्रः	मोहः	केतुः

तेष्विंदुसमेतेषु कुर्यात्कर्मनशोभनं परमिदमपि समांशयो रविचंद्रयोः
पूर्वाण्हेदंडदोषः स्यादपराण्हेतुमोदकः उल्का स्यादर्धरात्रेतुं कंपो हो
रात्रदूषकं एतेषां वज्र्यांशाः ७।१२।१०।६ मासदग्धासु तिथिषु रूतं

दग्धास्तिथयः											
वे.	वे.	ज्ये.	आ.	आ.	भा.	आ.	फा.	मा.	पो.	मा.	फा.
२	६	४	८	५	१०	८	१२	१०	२	१२	४

तिथिगंडः

क्रांतिसाम्यम्.

५	१०	१५	तिथयः
१	१	१	घट्यः ऽतिमा.
१	६	११	तिथयः
१	१	१	ऽदिघट्या

	१	१२	११	
२	—	—	—	१०
३	—	—	—	९
४	—	—	—	८
	५	६	७	

यन्मंगलादि
कं तत्सर्वचाश
मायानिघ्नीष्ये
कुसरितो यथा

दग्धायां तिथा वषिषा दोषज्यः ॥

सुहृत्सिंधू.

(११७)

तिथिगंडः

गंडांतं मृत्युदं प्रोक्तं यात्रोद्वाह
दिकर्मस्तु तिथ्यादीनां संधि-
दोषं निहंतिलाभस्थाने संस्थि-
तः शीतरश्मिः चोद्यदिकार्थम्.

भगंडः			
ज्यं	रे	अ.	भाति
२	२	२	॥ घट्य
मू.	॥ शि.	म.	भाति.
२	२	२	॥ घटि.

यमदंष्ट्रा अंतिमभेषु मूलादि-
षु पूर्वेषु घोराभिधः इदमपि
चंद्रे शरुभे चालाभगते शरुभ-
म् ॥

क्रांतिसाम्यम्.

समदंडयोगोरविचंद्रयोः क्रांति-
साम्यसंभावना तच्च महागणि-
तैकसाध्यमिदानीं गंडशुभयोग-
योः सन्निधाने भवति तस्मादपि सू-
क्ष्मः पातः हर्षणोत्पादितुं चंडायुधः

लग्नगंडः			
४	८	१२	लग्न.
२०	३०	३०	पक्षंते
५	९	१	राशि.
३०	३०	३०	॥ घटी.

मृतिप्रदं भित्तयं गंडांतयोगे जन्म-
नि यथा दुष्टफलं तद्वद्या त्रायां
विचिंत्य परं शुभसुतलाभे दोषो
ल्यो भवति.

विषनाडी.											
अ.	भ.	रु.	रो.	मू.	आ.	पुं.	ति.	अ.	म.	पू.	उ.
५०	२४	३०	४०	१४	२१	३०	२०	३२	३०	२०	१०
ह.	वि.	स्ता.	वि.	अ.	ज्ये.	मू.	ह.	उ.	अ.	ध.	श.
२१	२०	१४	१४	१०	१४	५५	२४	२०	१०	१०	१०
पू.	उ.	रे									
१५	२४	३०									

एतत् घटिकोत्तरं च तस्मै घट्यो विषघट्य एतत्

द्विप्रमाणेन यथा पंचांगात्कस्मिंश्चिद्दिनेभभोगंबुध्वा पुनः प
द्विप्रमाणेन तद्द्वितीयसंगु एवभयोगेन भजेत् ताः स्पष्टा भवन्ति न
दग्ने च तस्मै विषयद्वयः विषयद्विकोक्तः च कोनक्षत्रगतैष्ययोगसं
गुणिताः स्वरस २० ततः स्पष्टाः स्युस्ता घटिकाश्चतुष्टयंतया वि
षनाड्युत्थंदोषं हन्ति सौम्याक्षिग शशिमित्रहृद्यो यथास्वीयवर्गगो

अधस्तूपचंद्रक्षयोः २० मुक्तेवातादयः

०	१	४	६	१०	११	१५	१८	१९	२०	अंका
वात	मेघ	अग्नि	वृष	चैत	मृति	रोग	वज्र	कुलि	सति	योग

लग्नप्रोपिवा तत्तद्योगेषु तद्वयं भावीति चंद्रे जीवे वा सवलेन प्रभव
तुं भवन्ति वाताक्षर्यः ॥ अथापरे दोषाः कुलिकदुर्मुहूर्तादयः पृथग्ध्या
योक्ता वज्रपजन्मनक्षत्रगे पापेषि वा ह्यंशान्तको यमः अत्र राहुकेतोः शनि

रयादीनां फलानि भावेषु.

सू.	चं.	भो.	बु.	वृ.	शु.	शं.	रा.	ग्रह.
मृत्क	नाश	मृत्क	प्रीति	लक्ष्मी	मोग	स्वच्छंद	राजिव	१
नैस्	संपत्	शोक	बुद्धि	कन्याप	धन	कदशान	०	२
धन	परा	धन	गुणी	तम	सुरापा	बलभा	०	३
भ्रातृहानि	बंधुरक्षि	भ्रातृहो	बंधुपूजा	परा	महतं	विशील	०	४
पुत्रकष्ट	कन्यापत्न	बुद्धिना	सुतालाभ	इष्टाप्ति	मान	आधि	०	५
धनम्	धनुभि	लक्ष्मीला	नैरपत्न	मर्घ	निधन	श्री	०	६
भ्रातृहानि	सापत्न्य	मृति	पुत्रहानि	विरक्ति	सर्वना	मृति	०	७
निरागु	प्रव्रज्या	वशनाश	मृति	पाशाशक्त	व्यय	कृतव	०	८
श्रयाह	कन्याधन	स्त्रीहव	धर्मला	धर्मपात	धर्म	गर्भपात	०	९
व्याप	धनभि	यासन	दुर्घाता	भूरीला	गुण	दुतागति	०	१०
अपराधम्	लाभ	पुत्रादि	राधि	सौख्य	संपत्	प्रेम	०	११
रोग	दास्य	वृषभा	स्त्रीहानि	रिपुभो	धनना	सुरापान	०	१२

वत्फलंबोध्यम् अथांशफलम् ऊदाद्यंशोधनिनीनितंविनी
 प्रमेदिनीमीननवांशकेभवेत् अवोचदेनं किलशौनकोमुनिः कर्का
 शकोदास्तपत्रमूढा तुलामिथुनकन्यांशाः शक्रभांशाधनुरंशोपिशु
 भः वर्गोत्तमः सर्वोपिशुभः तनुपेस्तंगतेनाशोदंपत्योरंशयेतथा सङ्क
 रेशेचहानिःस्यादंशेचंद्रयुतेमृतिः अथलग्नशुद्धिः सुरवधंतुर्य
 मुदाहेद्वादशांशित्तनाशकृत् जन्मभाज्जन्मलग्नाद्दामृत्युदंलग्नमष्टमं
 चतुर्थसगुणंदेयं द्वादशांशगुणाधिकं सगुणंचापमंलग्नत्याज्यमं
 शंतथाष्टमं जन्मर्क्षजन्मलग्नाभ्यारंभेशावष्टमौचयौ विलग्नसंस्थि-
 तानेतांतद्राश्यंशानपित्यजेत् तत्र अलिच्छामष्टमौचेद्भवतस्तदानदो
 षः यदिजन्मेशरंभेशयोर्भेत्रीतदाप्यष्टमंनदोषकृत् अथवाजनिष्ठ
 ग्राहमाधिपतिः केन्द्रेतदापिदोषोनशुभवर्गाक्षितश्चेत् त्रिविक्रममते
 शास्त्रं चं मं १ लग्नेचज्याः चंशु लग्नेशधपष्टेचज्याः सर्वे ८
 सप्तमेचज्याः जीवचंद्रौसप्तमेसंमौ चंमं बु नृ शु लग्नेशाः ८ अ
 ष्टमेचज्याः सर्वाचार्यमतेनतुज्यपेशानिःखेवनिजस्तृतीयेभृगुस्त
 नौचंद्ररवत्तानशस्ताः लग्नेदृक्विग्लौश्चरिषौभृतौग्लौर्लग्नेदृशुभा
 रश्चमदेचसर्वे ॥ अत्रविंशोपकानचनं ॥ द्वौद्वौ २ तभृगवोः पंचेदौ ५
 रामा ३ जीविरयौ तथासार्धरामा ३ ॥ शरामंकेसार्धेकैकविंशोपकाः
 व्याघ्राष्टपदसुरविकेतुतमोर्केपुत्राह्यायाणिः क्षितिस्ततोहि
 गुणायगोक्षः सप्तव्ययापूरहितोत्तगुस्तसिताह सप्तत्रिपद्व्य
 यग्रहान्वरित्दत्यशस्तः ॥ अथकर्त्तरी लग्नाहानुहिनांशोर्वा
 पापाहज्वनृज्यूयचार्यस्थौकर्त्तरीसंप्रोक्तामृत्युदारिद्र्यशोकदाः

अव्ययस्य धनस्थोपोल्लग्नांशसमाशत्वे महाकर्त्तरी अथकर्त्त
 र्यपवादः नापेवशीघ्रोयदिवक्रचारौ नकर्त्तरी चेति पितामहो-
 क्तिः पापयोः कर्त्तरिकर्त्रोः शत्रुनीचगृहस्थयोः यदि चास्तमितौ पा-
 पिकर्त्तरी नैव दोषदा त्रिकोणकेन्द्रगैः शरपैः स्त्रिलाभगोयदाश
 शीतदानदोषकर्त्तरी च दंतिबादरायणः नहिकर्त्तरीजोदोषः सौम्य
 योर्यदि जायते शभग्रहसुते लग्ने कूरयोर्नास्ति कर्त्तरी एकार्ग-
 लोपियहपातलताज्यामित्रकर्त्तृर्धुदयास्तदोषाः नश्यंति चंद्रार्क
 बलोपपन्ने लग्ने यथा कस्मिन्दये तु दोषाः ॥ अथ गोधूलिः ॥ च
 तुर्यमभिजित्लग्नमुदयस्काञ्चिसप्तमं गोधूलिकंतदुभयं विवाहे पुत्र
 पौत्रदम् ॥ प्राच्यानां तु कलिंगानां सुरव्यंगो धूलिकं मतं अभिजित्स
 र्चदेशेषु सुरव्यंदोषविना शक्यत् मध्यं दिनगते भानौ मुहूर्ते अभि-
 दाह्यः नाशयत्यखिलां दोषान् पिनाकी त्रिपुरं यथा परमस्मि
 न् अभिजिति अष्टमगतभौमचंद्रौ च ज्यौ गोधूलिके चंद्रचलंसमी
 क्ष्यं २।३।११ दिगुणाय गते चंद्रौ गोधूलिः शभदामता चेन्न लग्न्ये
 च्छुद्धलग्नं तदा गोधूलिकामता शब्दलग्नसमालाभेन गोधूलिः
 शभप्रदा कुलिकं क्रांतिसाम्यं च चंद्रलग्नाष्टैरिगं यदि गोधूलिके
 लग्ने न तां कुर्याच्च धूलिकाम् भृशः गोपैर्यष्ट्याहतानां खुरपुटद-
 लितायाति धूलिर्दिनांते सोऽष्टाहं सुंदरीणां विविधधनस्तारोग्य-
 सौभाग्यदात्री तस्मिन्काले न क्रान्तं च तिथिकरणं नैव लग्नं न यो
 गः ख्यातं पुंसो मरुत्यर्थं समयति दुरितं चोत्थितं गोरजस्तु भानोः
 कुंकुमसंकाशायावत्तारकदर्शनम् यावच्च गोरजो व्योम्नि तावत्तु

गर्भवुधैः स्मृतं ॥ पिंडी भूते दिनकृतिहेमंतर्तौ स्यादधीस्ते तपसम-
ये गोधूलिसंपूर्णास्ते जलधरमालाकाले त्रेधा योज्या सकलशु-
भेकार्यार्थादौ यावद्दिनांते निशि पश्चिमायां पत्रये च तृतीयं रवि विं
भागं तस्मात्परं नाडिकयुग्ममेके गोधूलिकालं मुनयो वदन्ति
प्राच्यां प्रायो नूनवर्णसमोजः संध्याकालं प्राहुरिष्टं न चेष्टं या-
वच्छांति गौरिजो नोभ्युपैति तावल्लग्नं चित्तशुद्धिर्विवाहे मंदवारे
न कर्त्तव्यं बुधैर्लग्नं निशामुखे गुरुवारे न कर्त्तव्यमस्तादुपरि
भास्वतः गोधूलिकं क्षत्रियादीनामेव सर्वत्राधिपगुरुदृष्टि-

अंधादिलग्नचक्रम्				
अध	वधि	पंगु	कुब्ज	संज्ञा
१११५	७१८	११	०	दिने
३१४६	८१९	१२	०	रात्रौ
०	०	०	१०११	संध्या
०	७१८	०	०	उपराह

भिर्नदोषः इमानि गौडादि
देशेषु त्याज्यानि ॥ अथ
कुलदेवतास्थापनम् ॥
मृ. रे. चि. अनु. स्वा. उ. ३
रो. ह. अश्वि. ति. एषु भे-
षु शुभवासरे भद्रां विना

स्थिरलग्ने ॥ अथ सामान्यविवाहकृत्यं ॥ विवाहकृत्यं
सकलं विवाहभैर्विलोकयेन्नैव बलं हिमद्युतेः ॥ नवत्रिषष्टे
हिविवाहपूर्वतो नवर्णको मंडलतैलमंगलं ॥ अत्र प्रथमं
कन्यातैलं पश्चात्तैलं वरस्य इदं च रात्रौ प्रथमयामे के-
चिद्गोच्छिष्टतैलेन कन्यकाभिषिंचनमाहुः ततः कंकण-
बंधनं तदपि कन्यापूर्वमोचनं कंकणस्य वरपूर्वं ॥ अथ
कांजिकादिकरणम् ॥ मूलेंद्ररुद्रअवणार्कपुष्यविश्वे

स्तंभस्थापनं				
ई.	वा.	नै.	आ.	दिश
६१	८१	१०१११	२१३	सू.

सचित्रानलरेवतीषु संस्थापनं कांजिककुंडिकायावारे
रवे भूमिसुतस्य शस्तं दलनं

कंडनं चैव व्यंजनं मोदकानि च यवार मंडपौ वेदीकुंकुमं
वर्णकं तथा स्थिरभे स्थिरराशौ च जयानं दातिथौ शुभे वा-
रे लग्ने नवांशे च लौणिका साधनं मतं ॥

मेषादि राशीनां तैलसंख्याः											
मे.	वृ.	मि.	क.	सि.	क.	तू.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.
७	१०	५	७	६	५	५	५	५	५	७	३

अथ वेदीलक्षणं ॥ नारदः हस्तोच्छ्रितां चतुर्हस्तैश्चतुर-
स्त्रां समंततः स्तंभैश्चतुर्भिः सुश्लक्ष्णैर्वामभागे स्वसन्नः
मंडपोद्वासनं कार्यं समेतु दिवसे बुधैः ॥ षष्ठंतु विषमनेष्टं मु-
क्त्वासप्तमपंचमौ ॥ अथ राज्ञां रवद्वा विवाहः ॥ चंद्रप-
चांगसंशुद्धौ सौम्यायनविवाहभे राज्ञो गोधूलिकेलग्ने ख-
ड्गोद्वाहः प्रशस्यते ॥ अथ हीनजातिविवाहे विशेषः ॥

इजन्मभाद्रविभा	रवद्वाचक
३	यवे शुभे
३	मुष्टौ शुभे
३	मुष्टौ शुभे
३	पक्षे ५ शुभ
३	स्कंदे शुभ
३	अय्ये ५ शुभ
३	अस्कंदे शुभ
३	पात्रे ५ शुभ
३	पस्कंदे शुभ

अनुक्तमासतिथ्युक्षे संकीर्णानां शुभप्र-
दः विवाहो धनपुत्रायुः प्रीतिसौख्यकरो
भवेत् ॥ अथ घर्घरणे मु० ॥ विवाह-
ताराश्रुतिवासवाद्यभैः सजेवचित्राम-
गभैर विधमाः निशीहवाराः पतितांघ्रि-
भूविशांवापट्टवृद्धापनपंगलेहिताः

(१२४)

मुहूर्तसिंधुः

विषमेर्केद्वोः होरा

समेञ्जचंद्रयोः

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	५३
सू.	चं.	सू.	चं.	सू.	चं.	सू.	चं.	सू.	चं.	सू.	चं.	स्वा.
३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	५३
चं.	सू.	चं.	सू.	चं.	सू.	चं.	सू.	चं.	सू.	चं.	सू.	स्वा.

द्वेष्काणः प्रथम १० पंच २० नवा ३० धिपानां

मे.	वृ.	मि.	के.	सि.	का.	तू.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.	रा.
१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	५३
मं.	शु.	बु.	चं.	सू.	बु.	शु.	मं.	वृ.	श.	श.	वृ.	५३
२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	५३
र.	बु.	शु.	मं.	वृ.	श.	वृ.	मं.	सू.	चं.	चं.	चं.	स्वा.
३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	
वृ.	श.	श.	वृ.	मं.	शु.	बु.	चं.	सू.	बु.	वृ.	मं.	

सप्तंशाः समे सप्तमाद्विषमेस्वस्मात्

मे.	वृ.	मि.	के.	सिं.	कं.	तू.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.	मानुमू.
१	८	३	१०	५	१२	७	२	९	४	११	६	४१७०
२	९	४	११	६	१	८	३	१०	५	१२	७	८१४१६
३	१०	५	१२	७	२	९	४	११	६	१	८	१२५१२४
४	११	६	१	८	३	१०	५	१२	७	२	९	१७०८३४
५	१२	७	२	९	४	११	६	१	८	३	१०	२१२५४२
६	१	८	३	१०	५	१२	७	२	९	४	११	२५४२५१
७	२	९	४	११	६	१	८	३	१०	५	१२	२०००

मुहूर्तसिंधुः

(१२५)

चरे स्वात् स्थिरे नयमात् द्विस्वभावे पंचमात्

मे.	व.	मि.	कै.	सिं.	कं.	नू.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी		मानं.
१	१०	७	४	१	१०	७	४	१	१०	७	४		३१२०
२	११	८	५	२	११	८	५	२	११	८	५		६१४०
३	१२	९	६	३	१२	९	६	३	१२	९	६		१०१०
४	१	१०	७	४	१	१०	७	४	१	१०	७		१३१२०
५	२	११	८	५	२	११	८	५	२	११	८		१६१४०
६	३	१२	९	६	३	१२	९	६	३	१२	९		२०१०
७	४	१	१०	७	४	१	१०	७	४	१	१०		२३१२०
८	५	२	११	८	५	२	११	८	५	२	११		२६१४०
९	६	३	१२	९	६	३	१२	९	६	३	१२		३०१०

कुजरविज गुरुज्ञ शुक्र भागा पवनसमीरणजूककौपे-
लेयाः अयुजियुजिभे

[illegible]

(१२६)

मुहूर्तसिंधुः

द्वादशांशाः स्वभान्

मे.	वृ.	मि.	के.	सिं.	कं.	तू.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.	मानम्
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	२।३०
२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१	५।०
३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१	२	७।३०
४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१	२	३	१०।०
५	६	७	८	९	१०	११	१२	१	२	३	४	१२।३०
६	७	८	९	१०	११	१२	१	२	३	४	५	१५।०
७	८	९	१०	११	१२	१	२	३	४	५	६	१७।३०
८	९	१०	११	१२	१	२	३	४	५	६	७	२०।०
९	१०	११	१२	१	२	३	४	५	६	७	८	२२।३०
१०	११	१२	१	२	३	४	५	६	७	८	९	२५।०
११	१२	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	२७।३०
१२	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	३०।०

रव्यादीनामुच्चनीचत्रिकोणाः

सू.	चं.	मौ.	बु.	वृ.	शु.	श.	ग्रहाः
०	१	१	५	३	११	६	०
१०	३	२०	१५	५	२०	२०	०
६	७	३	२१	९	५	२७	२०
१०	३	२०	१५	५	२०	२०	०
५	२	१	६	९	७	११	११

विवाहल-

मेयःसमव-

र्गःशुभानां

चेत्तदात्रि-

गल्लभोना-

तिदूरेपरं

मुहूर्तसिंधुः

(१२७)

सायनालग्नसारिणी ७।३० पलभायाः

०	मं.	रु.	मि.	कं.	सिं.	कं.	तू.	रु.	ध.	म.	कुं.	मी.	०
०	२ १५ ३०	६ २० ३०	१० ४० ४०	१६ १३ १०	२२ २० २०	२७ २० २०	३३ ५५ २०	३० ५३ २०	४५ ४४ ४०	५० ५० ४०	५५ ५३ २०	५८ ५३ २०	०
१	२३ २३ ६	६ ३० १०	१० ५० ३६	१६ २३ ३६	२२ १० १०	२७ १४ ६	३३ ६० ०६	३० ४ १८	४५ ५५ ३६	५० ५५ ३६	५५ ५५ ३६	५८ ५३ ३६	१
२	२३ ५३ ५३	६ ३६ ३६	११ ३३ ३३	१६ २५ १३	२२ ३३ १६	२७ २५ ५३	३३ १८ ५३	३० १६ १६	४५ ३० १३	५० ५३ ३३	५५ ५३ ३३	५८ ५३ ३३	२
३	२५ ३५ ३८	६ ३६ ३६	११ १० १८	१६ १६ ४८	२२ ३३ १६	२७ ३३ ३८	३३ ३० ३८	३० २८ १६	४५ ३८ ३८	५० ५३ ३८	५५ ५३ ३८	५८ ५३ ३८	३
४	२५ २६ २६	६ ३६ ३६	११ २० २४	१६ २५ २४	२२ ५५ १३	२७ ६० २४	३३ ४५ २४	३० ४० ३३	४५ ३० ३४	५० ५३ ३४	५५ ५३ ३४	५८ ५३ ३४	४
५	२५ ३० ३०	६ ३६ ३०	११ ३० ३०	१६ २० ०	२२ ३० १०	२७ ३० १०	३३ ५५ १०	३० ५३ १०	४५ ३८ ०	५० ५३ ३०	५५ ५३ ३०	५८ ५३ ३०	५
६	२५ ५५ ५५	६ ३६ ५०	११ ३६ ३६	१६ ३० ३६	२२ ३३ ३६	२७ ३३ ५६	३३ ५५ ५६	३० ५३ ५६	४५ ३८ ३६	५० ५३ ३६	५५ ५३ ३६	५८ ५३ ३६	६
७	२५ ५३ ५३	६ ३६ ५६	११ ३३ ३३	१६ ३३ ३३	२२ ३३ ३३	२७ ३३ ४३	३३ ५५ ४३	३० ५३ ५६	४५ ३८ ३३	५० ५३ ३३	५५ ५३ ३३	५८ ५३ ३३	७
८	२५ ५३ २८	६ ३६ ४८	११ ३३ ४८	१६ ३३ ४८	२२ ३३ ४८	२७ ३३ ३८	३३ ५५ २८	३० ५३ ४८	४५ ३८ ४८	५० ५३ ४८	५५ ५३ ४८	५८ ५३ ४८	८
९	२५ ५६ ५६	६ ३६ ५६	११ ३३ ५६	१६ ३३ ५६	२२ ३३ ५६	२७ ३३ ५६	३३ ५५ ५६	३० ५३ ५६	४५ ३८ ५६	५० ५३ ५६	५५ ५३ ५६	५८ ५३ ५६	९
१०	२५ ०३ ०३	६ ३३ ०३	११ ३० ०३	१६ ३० ०३	२२ ३० ०३	२७ ३० ०३	३३ ५५ ०३	३० ५३ ०३	४५ ३८ ०३	५० ५३ ०३	५५ ५३ ०३	५८ ५३ ०३	१०
११	२५ ५३ ५३	६ ३३ ५३	११ ३३ ५३	१६ ३३ ५३	२२ ३३ ५३	२७ ३३ ५३	३३ ५५ ५३	३० ५३ ५३	४५ ३८ ५३	५० ५३ ५३	५५ ५३ ५३	५८ ५३ ५३	११
१२	२५ ५३ ५३	६ ३३ ५३	११ ३३ ५३	१६ ३३ ५३	२२ ३३ ५३	२७ ३३ ५३	३३ ५५ ५३	३० ५३ ५३	४५ ३८ ५३	५० ५३ ५३	५५ ५३ ५३	५८ ५३ ५३	१२
१३	२५ ५३ ५३	६ ३३ ५३	११ ३३ ५३	१६ ३३ ५३	२२ ३३ ५३	२७ ३३ ५३	३३ ५५ ५३	३० ५३ ५३	४५ ३८ ५३	५० ५३ ५३	५५ ५३ ५३	५८ ५३ ५३	१३
१४	२५ ५३ ५३	६ ३३ ५३	११ ३३ ५३	१६ ३३ ५३	२२ ३३ ५३	२७ ३३ ५३	३३ ५५ ५३	३० ५३ ५३	४५ ३८ ५३	५० ५३ ५३	५५ ५३ ५३	५८ ५३ ५३	१४
१५	२५ ५३ ५३	६ ३३ ५३	११ ३३ ५३	१६ ३३ ५३	२२ ३३ ५३	२७ ३३ ५३	३३ ५५ ५३	३० ५३ ५३	४५ ३८ ५३	५० ५३ ५३	५५ ५३ ५३	५८ ५३ ५३	१५
०	मे.	रु.	मि.	कं.	सिं.	कं.	तू.	रु.	ध.	म.	कुं.	मी.	०

(१२८)

मुहूर्तसिंधुः

लग्नसारिणी ७३० पलभायाः

०	मे.	च.	मि.	के.	सिं.	कं.	तू.	च.	ध.	म.	कुं.	मी.	०
१६	४ १० ४८	८ २१ ३६	१३ २१ ३६	२४ १९ ४८	२५ १७ ३६	३१ १० ३६	३७ ४ ४८	४३ १ ३८	४८ ३८ ३६	५३ २५ ४८	५७ १७ ३६	० ४० ३६	१६
१७	४ १८ ३६६	८ ३१ ३२	१३ ४१ ३३	२४ ३१ ४६	२५ २९ २२	३१ २२ २३	३७ १६ ४६	४३ १३ ४३	४८ ४८ ३३	५३ ३३ ४६	५७ २४ २२	० ४० २२	१७
१८	४ २६ ४४	९ ४१ २८	१३ ५२ ४४	२४ ४३ ४४	२५ ४१ ०८	३१ ३४ ०८	३७ २८ ४४	४३ २४ ४८	४८ ५९ २८	५३ ४१ ४४	५७ ३१ ०८	० ५४ ०८	१८
१९	४ ३४ ४२	९ ५१ २४	१४ ४ २४	२५ ५५ ४२	२५ ५२ ५४	३१ ४५ ५४	३७ ४० ४२	४३ ३६ २४	४९ ४९ २४	५३ ४९ ४२	५७ ३७ ५४	१ ० ५४	१९
२०	४ ४३ ४०	९ ०१ २०	१४ १६ ००	२० ४ ४०	२६ ४ ४०	३१ ५७ ४०	३७ ५२ ४०	४३ ४८ ०	४९ १९ २०	५३ ५० ४०	५७ ४४ ४०	१ ४० ४०	२०
२१	४ ५० ३८	९ ११ २६	१४ २७ ३६	२० १९ ३८	२६ १६ ३६	३२ ९ २६	३८ ४ ३८	४३ ५९ ३६	४९ २९ १६	५४ ३८ ३८	५७ ५१ २६	१ १४ २६	२१
२२	४ ५८ ३६	९ २१ १२	१४ ३९ १३	२० ३१ ३६	२६ २८ १३	३२ २१ १३	३८ १६ ३६	४४ ११ १३	४९ ३९ १३	५४ १३ ३६	५७ ५८ १२	१ २ १२	२२
२३	५ १ २४	९ ३१ ८	१४ ५० ४८	२० ४३ ३६	२६ ३९ ५८	३२ २३ ५८	३८ २८ ३४	४४ २३ ४८	४९ ४९ ८	५४ २९ ३३	५८ ४ ५८	१ २७ ५८	२३
२४	५ १४ २२	९ ४१ ४	१५ २ २४	२० ५५ २३	२६ ५१ ४४	३२ ४४ ४४	३८ ४० ३३	४४ २४ २४	४९ ५९ ३०	५४ २९ ३०	५८ ११ ४४	१ २४ ४४	२४
२५	५ १३ ३०	९ ५१ ०	१५ १४ ०	२१ ४० ३०	२७ ३ ४०	३२ ५६ ३०	३८ ५३ ३०	४४ ४६ ०	५० ९ ३०	५४ ३० ३८	५८ १८ ३०	१ ४९ ३०	२५
२६	५ २० २८	९ ० ५६	१५ २५ २६	२१ ४९ २८	२७ १५ ३६	३२ ८ ३६	३९ ४ २८	४४ ५७ ३८	५० १८ ५६	५४ ४५ २६	५८ २५ १६	१ ४८ १६	२६
२७	५ २८ २६	९ १० २२	१५ ३५ २६	२१ ५९ २८	२७ २७ २८	३२ २० २	३९ २० ३६	४५ ९ १२	५० २८ ५२	५४ ५३ २५	५८ ३३ २	१ ५५ २	२७
२८	५ ३४ २४	९ २० ३८	१५ ४८ ४८	२१ ४३ ४८	२७ ३८ ४८	३२ २१ ४८	३९ २८ ४८	४५ ३० ४८	५० ३८ ४०	५५ ९ २२	५८ २८ ४८	१ ४९ ४८	२८
२९	५ ४१ २३	९ ३० ४४	१६ ०० २४	२१ ५५ २२	२७ ५० ३४	३२ ४३ ३४	३९ ४० ३३	४५ ३३ २४	५० ४८ ४४	५५ १९ २०	५८ ४५ ३४	१ २८ ३४	२९
०	मे.	च.	मि.	के.	सिं.	कं.	तू.	च.	ध.	म.	कुं.	मी.	०

मुहूर्तसिंधुः

(१२९)

प्रोर्ध्वधिः क्रमालग्नं स्फुटं यत्सूर्य राश्यंशसमानकोष्ठे घट्या
 दिक्स्वेष्टघटीयुतंतत् तत्तुल्यघट्यादिभवेद्वियत्र तत्तिर्यगू-
 र्ध्वकिमितंहिलग्नं स्वेष्टघट्यादियुक्तंतत्स्पष्टघट्यादिको नितं
 षष्टिघ्नं विभजेत्याह कलाद्यंतरतः स्फुटं ॥ अथ दशमोपयो-
 गिनतं ॥ पूर्वनतं स्याद्दिनरात्रिखंडं दिवा निशोरिष्टघटीविहीनं
 दिवा निशोरिष्टघटीषु शुद्धं द्युरात्रिखंडं त्वपरं नतं स्यात् दिन
 रात्र्यर्धं दिनरात्रीष्टेन हीनं पूर्वनतं दिनरात्रीष्टं दिनरात्र्यर्धो-
 नमपरनतं भवति तत्र लग्नद्वयविराश्यंशकोष्ठानामंकेषु न-
 तघटिका संयोज्य क्रमात्पूर्वोक्ता देवलग्नं दशमं भवति तच्च कदा-
 चित् चतुर्थगायाति ॥ अथेतराभावानां साधनं ॥ लग्नो न-
 तुर्यतः षष्टांशयुक्त उस्तनोः संधिस्ततः धनभावस्ततो धन-
 भावसंधिस्ततस्तृतीय भावस्ततस्तृतीय भावसंधिः पुनः
 षष्टांशं एकोनितं चतुर्थे योज्य सुखसंधिस्ततः पंचम भाव
 स्ततः पंचमसंधिस्ततः षष्ठ भावस्ततः षष्ठ भावसंधिः पुन-
 रेकैकं भावसंध्यो योज्य सर्वे १२ सिद्धा भविष्यन्ति

॥दशम सारिणी॥

[illegible]

मुहूर्तसिंधुः

(१३१)

दशमसारिणी.

०	मे.	वृ.	मि.	क.	सि.	क.	गृ.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.	०
१६	५५ ४८ ४८	१० ४९ ३६	१६ ४ ३६	२१ २३ ४८	२६ १७ ३६	३० ५५ ३६	३५ ३७ ३६	४० ४९ ४८	४६ ३६ ४८	५१ २२ ४८	५६ ४७ ३६	५० ५५ ३६	१६
१७	४७ ४६ ४६	१० ५२ २३	१६ १५ २३	२१ ३२ ४६	२६ २५ ५२	३१ ५३ ५३	३५ ४७ ४६	४० ५२ ५३	४६ १५ २३	५१ ३२ ४६	५६ २६ ५२	५२ ४५ ५२	१७
१८	५५ ४८ ४८	११ ३८ ८	१६ २६ ८	२१ ४२ ४४	२६ ३६ ८	३१ १७ ८	३५ ४७ ४८	४० ५३ ८	४६ २६ ८	५१ ४२ ४८	५६ २६ ८	५३ १७ ८	१८
१९	६५ ४२ ४२	११ ५३ ५६	१६ ३६ ५६	२१ ५३ ५३	२६ ४५ २६	३१ २३ ४८	३५ ४७ ४८	४० ५३ ५३	४६ १५ ५३	५१ ३२ ४८	५६ २६ ५३	५३ १७ २३	१९
२०	१७ ४० ४०	११ ४० ४०	१६ ४७ ४०	२१ ३ ४०	२६ ५४ ४०	३१ ३३ ४०	३५ १७ ४०	४० २६ ४०	४६ ४७ ४०	५१ २ ४०	५६ ५४ ४०	५३ २३ ४०	२०
२१	६ २७ ३८	११ ३५ २६	१६ ५८ २६	२१ १३ ३८	२६ ५६ ५६	३१ ४७ ५६	३५ २७ ३८	४० ३५ २६	४६ ५८ २६	५१ १३ ३८	५६ ५६ ५६	५३ १७ ५६	२१
२२	१५ ३७ ३६	११ ४६ १२	१७ १० १२	२१ २३ २६	२६ १३ १३	३१ ५३ ३३	३५ २७ ३६	४० ३५ ३३	४६ ५८ ३३	५१ १३ ३६	५६ ५६ १३	५३ १७ ५२	२२
२३	४७ ३७ ३७	११ ५५ ५८	१७ ५८ ५८	२१ ३३ २८	२६ २३ २८	३१ ०२ २८	३५ ४७ ५८	४० ५३ ५८	४६ १० ५८	५१ १३ ३४	५६ २२ २८	५३ ०० २८	२३
२४	६ ५७ २३	१२ ७ ४८	१७ २० ४४	२१ ४२ ३३	२६ २१ ४४	३१ ९ ४४	३५ ५७ ३३	४० ७ ४४	४६ ३० ४४	५१ ४२ ३३	५६ ३१ ४४	५३ १७ ४४	२४
२५	७ ७ ३०	१२ १३ ३०	१७ ४० ३०	२१ ५३ ३०	२६ १० ०	३१ ०० ०	३५ ५७ ३०	४० १३ ३०	४६ ४५ ३०	५१ ५३ ३०	५६ ४१ ४१	५३ १७ १९	२५
२६	७ २८ २८	१२ २९ २९	१७ १८ १८	२१ २८ २८	२६ ५० १६	३१ २८ १६	३५ २७ २८	४० १९ १६	४६ ५३ १६	५१ २ २८	५६ ५० १६	५३ १७ १६	२६
२७	७ २७ ३६	१२ ५० ३	१८ ३ २	२१ १२ २३	२६ ५९ ३३	३१ ३३ ३३	३५ २७ ३३	४० ४० ३	४६ ५३ ३	५१ १३ ३३	५६ ५९ ३३	५३ १७ ३३	२७
२८	७ ३७ २४	१२ ५० ४८	१८ ३ ४८	२१ १३ ४८	२६ ५८ ४८	३१ ४६ ४८	३५ २७ ३४	४० ५० ४८	४६ ५३ ४८	५१ १३ ४८	५६ ५८ ४८	५३ १७ ४८	२८
२९	७ २३ २३	१२ ३४ ३४	१८ २७ २७	२१ २३ २३	२६ ५८ ४	३१ ५६ ४	३५ २७ ३४	४० ५३ ३४	४६ ५३ २२	५१ १३ २२	५६ ५८ ०४	५३ १७ ४	२९
०	मे.	वृ.	मि.	क.	सि.	क.	गृ.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.	०

तथा चानया परिपाठ्या भावान्निर्मयलग्नं सप्तवर्गं शुद्धं चेन्महो-
 त्तमं लग्नं भावसमेषु ग्रहेषु फलं पूर्णं संधि समेषु फलाभावः व्या-
 सः सप्तवर्गं च षड्वर्गं पञ्चवर्गं शु भावहं चतुर्वर्गं च संग्राह्यं त्रिव-
 र्गं हानिकृद्भवेत् वसिष्ठः इष्टैश्च चेष्टादिबलोपपन्नैश्चतुर्भिर्-
 प्यं बरगैर्विलग्नं अनिष्ट षड्वर्गं मपीष्टमाहुः स्वेशोक्षिते गौत-
 मगालवाद्याः अथात्रोक्ता अपि स्मृत्यर्थमेकविंशतिदोषाः
 कुपंचांग भवः १ संक्रातिः २ सग्रहो विधुः ३ कर्तरी ४ षण्मृति
 लग्नचंद्रः ५ त्रैविध्यंगंडांतं ६ कुषड्वर्गः ७ भृगूरिपुगः ८ भौ-
 मः ९ लग्नास्तदोषः १० कुमुहूर्तः ११ पुंस्त्रीजनूराशिगृहाष्टम
 लग्नं १२ विषानाढ्यः १३ अनुक्तभांशाः १४ एकार्गलं १५ वार
 दोषः १६ औत्पातभं १७ ग्रहएर्क्ष १८ क्रूरविद्धं १९ क्रूरग-
 म्यं २० पात २१ अन्येपि वज्याः अकालवर्षा १ करकापातः ३
 अतिगर्जनः ३ हिमपातः ४ प्रचंडानिलः ५ परिवेषाः ६ प्रत्य-
 र्कचंद्रः ७ इंद्रधनुः ८ तिथ्यृक्षवारभवाः कुयोगाः ९ एते पूर्वो-
 क्ताश्च सतिसंभवे वज्याः अथ प्रतिकूलविचारः वरवध्वोः
 कुले विवाहनिश्चये जाते सति मरणे त्रिपौरुषे मासो-
 त्तरं विवाहः गुरुमरणेतु वत्सरादूर्ध्वं विवाहः निश्चयस्तु वा-
 ग्दाने कृते नां दीश्राद्धे जाते वा देशाचाराज्ज्ञेयं सूतकनिर्गमे
 शान्त्या वा करणीयं गुरुभिन्ने इत्युद्वाहः ६॥ अथ वधूप्र-
 वेशः ॥ नूतनपरिणीताया वध्वाः प्रथमो भर्तृगृहे प्रवेशो व-
 धूप्रवेशः सच विवाह दिवसात् २।४।६।८।१०।१२।१४।५।७।९

दिवसेषु शुभः उर्ध्वं विषममासवर्षयोः पंचवर्षात्परतः कामचारः नारदः सममासे समवर्षे यदिललना भर्तृगृहे मुपयाति भर्तुर्हरते ह्यायुः स्वयमपिरिष्टं समाप्नोति फलोदये वधू प्रवेशो व्रतबंधमोक्षां पुंसां पुनर्दारपरिग्रहं च नाब्दे द्वितीये विदधीत विद्वान् प्राहुर्वसिष्ठा त्रिपराशराद्याः उ. ३ रो. ह. ऽश्वि. ति. अभि. मृ. रे. चि. अनु. श्र. ध. मूं. म. स्वा. एषु भेषु सू. भौ. बु. विना स्थिरलग्ने द्विस्वभावे वा पूर्णा जया. नंदा तिथिषु विवाहमासे च केचिद्बुधमंगी कुर्वन्ति वारेषु विवाहभातिरिक्तभानि निषेधयन्ति तथा रात्रावेव वधू प्रवेश इति च कथयन्ति रात्रौ विवाहभेशस्तः सन्मुहूर्त्ने स्थिरोदयः वधू प्रवेशो नैवान्नप्रतिशुक्राद्भयं विदुरिति .

विवाहात्प्रथममासेषु						पितृगृहे
ज्येष्ठे	मलमा.	आषा.	पौषे	क्षयमा.	भर्तृगृहे	चैत्रे
ज्येष्ठं	पतिं	श्वश्रूं	श्वश्रुरं	स्वयंमृता	फलं	स्वपितरं

वधू प्रवेशः अथ भर्तृगृहात् पितृगृहागमनमुहूर्त्तदारुणः उग्रभिन्नेषु भेषु श. सू. भौ. भिन्नवारे सत्तिथौ लग्ने च कुंयोगराहित्ये ॥ अथ दीपमालिकायां दीपवृद्धापनं चंद्रतारावले सायं मेपलग्ने नारीकृतनीराजनं अतएव कृतोपयामोपि पुमान्गृहीत्वं वृद्धापन्नादीपदिने समेति अतो दीपोत्सवदिने चंद्रताराशुद्धावेव वधू प्रवेशद्विरागमौ कार्यौ परमागामि

दीपावल्यामव्यवहितायां न तत्र गुरुशुक्रयोरस्तादिविचारः सिं-
हगतादिविचारश्च ॥ अथ द्विरागमः ॥ सचकृतविवाहाया द्वि-
तीयवारं भर्तृगमो द्विरागमः विवाहतो विषमाब्दमासयोः मेष
वृश्चिककुंभगत रवौ शुक्लपक्षे शुभवारे वरस्य रविगुरुशुद्धौ
ह.ऽश्वि.ति.ऽभि.उ.३रो.स्वा.पु.श्र.ध.श.मृ.रे.चि.अनु.मू.ए-
षु भेषु २।३।६।१२ लग्नेषु सन्मुषदक्षिणयोः शुक्रं वर्जयित्वा बा-
लकगर्भवती नवोढा यात्रिकश्च संमुखदक्षिणशुक्लेन गच्छेयुः
गच्छंति चेत् बालो म्रियते गर्भवती स्त्रवद्गर्भा भवति नवोढा वं-
ध्या भवति यात्रिको हतार्थो भवति ॥ अथास्य प्रतिप्रसवः ॥
देशाद्युपद्रवे राजोपद्रवे दुर्भिक्षोपद्रवे विवाहयात्रायां तीर्थ-
यात्रायां राजभये वधूप्रवेशे च शुक्रदोषो न एक ग्रामेपि पि-
त्र्ये गृहे कुचपुष्पसंभवेपि शुक्रदोषो न रबीज्यादिशुद्धिरपि
कृताकृताकुचपुष्पसंभवे कुचपुष्पौ यदा पित्र्येन शुद्धिरविजीव-
योः वरस्य वध्वाकाव्यश्च सन्मुखो दक्षिणो थवा शुभे लग्ने
चंद्रवले सन्नित्यौ धवसद्गानि यायान्तारीतदानस्यादोषोत्प्लो
धर्मसंकटात् भृगुः अंगीर वत्स वसिष्ठ कश्यप अत्रीणां कु-
लेपि न दोषः रेवत्यादिकृत्तिकांलं चंद्रेशुक्रौ धो भवति तदापि न
दोषः ॥ अथ नूतनवध्वाः पाककर्म ॥ मृगोत्तरातिष्यकृशानुशा-
के श्रुतित्रये ब्रह्मद्विदैवपौष्णे शुभे तिथौ व्याररवौ प्रकुच्यन्ति
नवावधू नूतन पाककर्म स्थिरे लग्ने सुखे शुद्धे सप्तमे च बला-
न्विते रंध्रे स्वेदविहीने च नवोढा पाकमाचरेत् ॥ द्विरागमः ॥

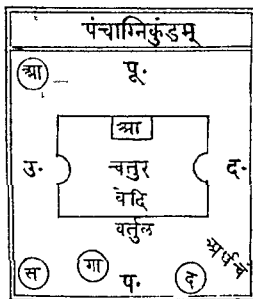
॥ अथाग्न्याधानम् ॥ ९ ॥ अग्न्याधानं दारकाले दायाद्यकाले
 वा उत्तरायणगे रवौ तथा स्वशाखाधिपोदये कचिदक्षिणा-
 यनेपि तथा जनके ग्रजेवोपासिताग्नौ तथा गुरुशुक्रोदये क्ष-
 याधिकमासराहित्ये जनकाग्रजयोराज्ञया च चंद्रबले रिक्ता
 रहिततिथौ शनिवर्जितिवारे ज्ये. कृ. ति. मृ. रे. उ. ३ रो. वि. एषु
 भेषु केचित् ह. चि. पु. कथयन्ति अधिकानि ११।४।१२।१०
 एतद्विन्नलग्ने एषां नवांशेपि चंद्रोपिलग्न्येन शुभः रवि-
 वारे चेदग्न्याधानं रविर्नवमः चंद्रवारे चंद्रः पंचमः भौमे भौ
 मस्तृतीयः जीवे जीवोलाभे बुधे बुधः २।११।१०।५।३ एतद्भाव-
 गतः शुभफलो भवत्यधिरस्ताग्निः धनुर्लग्ने जीवयुते अथवा मे-
 षगर्भौमे ७।१० गते ३।६।११ गतेषु र. चं. श. राहुषु शुभो यो-
 गः अष्टमगे चंद्रे स्त्री नश्यति पापेष्टमगे स्वयं नश्यति शुभे
 ष्टमे उभयो रोगः लग्नस्वामिनि नीचे युद्धजिते च खलग्रहैर्दु-
 ष्ठांगतिं याति जीवचंद्रमंगलैः नीचैरस्तगैर्विजितैः शत्रुग्रहैर्गो-
 रष्टमगैर्वा अग्न्याधानं न कुर्यात् तथा चैत्रे मेषरवावपि चतु-
 र्थग्रहरेदक्षिणायने रात्रौ च नारंभः अथ पाकयज्ञानां कालं
 नामानि च तत्तद्वेदोदितं भवारकालेषु पाकयज्ञाः ७ ते च अ-
 ग्न्याधेयः १ अग्निहोत्रं २ दर्शपूर्णमास्यौ ३ चातुर्मास्यानि ४
 वैश्वदेवपर्ववरुणप्रधासपर्वशाकवेधपर्वशुनासीरीयपर्व ४
 पशुबंध ५ सौत्रामणी ६ पाकयज्ञः ७ एते सप्तहविर्यज्ञसंस्थाः
 अथ सोमसंस्थाः अग्निष्टोमः १ अत्यग्निष्टोम २ उक्थ ३

(१३६)

मुहूर्तसिंधुः

षोडशी ४ अतिरात्र ५ वाजपेय ६ आसौर्यामिः ७ एते सोमसं-
 स्थाः अथ पाकयज्ञसंस्थाः ७ श्रवणाकर्म १ आश्वयुजी
 कर्म २ आग्रहायणी कर्म ३ अपूपाष्टका ४ मांसाष्टका ५ शा-
 काष्टकाः ६ वर्षाष्टका ७ एते शुक्र गुर्वोरस्ते ग्रहणे क्षयमलमा-
 सौ संक्रांतिश्चैतान्दोषान्परित्यज्य पाकयज्ञानाहुः सोमसं-
 स्थानमधौ निदाघे शिशिरे वेदविभौ २।७।९।१२ राशिगते
 ग्न्याधानोक्ततिथिवारभेषु ॥ अथ महाहोमः ॥ सौम्याय-
 ने दूषणमुक्तवासरे शुभतिथौ सुलग्ने पूज-नं-तिथिषु रु-
 चं-बु-शु-जी-वासरे आ-श्र-रो-पूभा-ह-एषु भेष्वपि अ-
 ग्न्याधानोक्त भेष्वपि महारुद्रादिहोमान् जगुः अथ पूर्णाहु-
 तिः पूर्णातिथौ पूर्वोक्ताहुति भे शुभवासरश्चुभलग्ने ॥ अथा-
 वभृथस्नानम् ॥ नंदाजयासुपूर्णायां शुभलग्ने शुभवारे शु-
 भयोगे च अथात्र चक्रत्रयं दर्शयति

उत्तरे हयाधिप	पूर्वे गजाधिप
दक्षिणे नराधिप	निदर्शनम्

एषु यथा क्रमात्पापवेधे भंगं
बोध्यं आधारे पराधीनः आ-
सने नीतियुक्तो प्रधानपुरुषादे
शीप्रजाशांतिकरः पहर्षे पूर्व
तुल्यः सिंहैः सिंहद्वसंग्रामप्रियः
मंत्रिणामप्यसाध्यः सिंहासने
तेजस्वी भीषणाकृतिश्चलच्चित्तो
महाक्रोधी प्रजा पीडाकरः

अस्मिन्पापवेधोपनिन्द्यः चंद्रे शुभावस्थागते पुंलग्ने च अ-
भिषिक्तो नरपतिर्ब्राह्मणश्च शिव भाक् भवति अथैषु आवश्य-
कविचारौ वाज पेयादिकर्तुर्ब्राह्मणस्य इतरेषां तुरंगमेशस्य तुरं-
गमे गजेशस्य गजेनरेशस्य रथे शुद्धिर्बोध्या अथैषु क्रमान्
फलं शनिफलं च प्रदर्शयते

तुरंगचक्रं तुरगभात्				मज चक्रं गजभात्			
२	मुखं	शुभ	०	२	मुखं	शुभ	०
२	नेत्रे	शुभ	०	२	शुडा	शुभ	०
२	कर्णे	शुभ	शनी	२	नेत्रे	शुभ	०
२	द्वार	शुभ	शनी	२	कर्णे	शुभ	शनी
२	युद्ध	शुभ	शनी	२	मौलि	शुभ	०
८	अंघ्री	शुभ	शनी	८	पादौ	शुभ	शनी
५	उदर	शुभ	०	२	लागू	शुभ	शनी
५	पृष्ठ	शुभ	शनी	४	पृष्ठ	शुभ	शनी
				४	उदर	शुभ	०

रथचक्रैरविलुक्तं भात्			
३	शोको	शुभ	०
३	नीडे	शुभ	०
३	दडे	शुभ	शनी
३	ध्वजे	शुभ	शनी
३	मध्ये	शुभ	०
३	पाषाणी	शुभ	०
३	युगे	शुभ	शनी
३	अधः	शुभ	०
३	उर्ध्व	शुभ	शनी

दुष्टांशके ज्ञेयदिहेल्पपत्यं तदास्य
 पूज्यं पटबंधनं युतं मखाभिषेको हय
 हन्तृपद्मं बलक्षयं तत्र हरकृमात्स्या-
 त् गजेकुदेशे यदिहंस संततिर्निवा-
 जं पयादिमखांत मज्जनात् पट्टा-
 भिषेकादनुवेति संगरात्सम्राडि
 लेशश्च यशोजयश्रियम् रथिनो

यदिनामभंशुभांगे हरिजस्तत्स्थलजो मखाभिषेकः न समाहि-
 तवन्हिना च राज्ञा क्रियते पट्टरथाधिरोहणं इति सत्रविरामम-
 ज्जनं ह्युदितं यल्लिखितं मयैतदत्र त्रिविधावनिपाभिषेककाले
 त्रिविधैतद्वलयेक्षणोपयोगः ॥ अथवानप्रस्थमुहूर्तः ॥ प्रतिपौ-
 त्रमुखं विलोक्य महामखव्रतान्निर्वर्त्य देवशयनभिन्ने अ-
 स्तवर्जिते चंद्रबले लघुः धीरः आ. मृ. रे. श्र. ध. पु. ह. एषु भे-
 पु शुभवारे ५।६।३।७।८।११।१२ लग्नेषु शुभेषु केंद्रगेषु ९।५।
 बु. शु. जीवयुते पूर्वाजयानंदातिथिषु ॥ अथ सन्यास मु. ॥ श्र.
 ध. ह. आ. रो. मृ. ति. उ. ३ एषु भेषु रिक्ता रहित तिथौ चं. वृ. बु.
 सू. वारेषु २।५।८ लग्नेषु केंद्रे शुभयुते ॥ अथ दीक्षा माह पूर्वा-
 क्त भेष्वदितियुतेषु आर्द्ररहितेषु पुंलग्ने सशुभे शुभवासरे
 लग्ने आतुरश्चेत्सर्वकालं ॥ अथ स्त्रीशूद्रयोर्विशेषः पू. ३
 श. अश्वि. मैत्रभे. पु. ध. ह. एषु भेषु श. सू. बु. शु. वारेषु विप-
 र्वरिक्तेतिथौ ॥ अथ पुष्पादिस्नानशुद्धिमाह ॥ शुद्धकाले र. चं

शु.वृ.वासरे उग्रदारुणवर्जितभे शुभलग्ने कुयोगविष्ट्यादि
रहिते आषाढ कृष्णपक्षं भाद्रपदाश्विन मासौ वर्जयित्वा कृष्ण
दशम्यंतं तथा गुरुशुक्रयोरुदये पुष्यस्नानं एकवासस्नानं
च विधेयम् इत्यग्न्याधानं ९ ॥ अथ राजाभिषेकः १० ॥ उ-
त्तरायणगे रवौ तथा वृश्चिकार्के तुलार्के कन्यार्के च सार्वभौमा-
नां मंडलाधीशानां आषाढश्रावण भाद्रपदव्यतिरिक्तमा-
से तथा मलमासक्षयमास रहिते गुरुशुक्रोदये चंद्रबले च
भौमरविजन्मेशदशमेशानामुदये जन्मदशा साबल्ये च
दुर्गाधिपं मंडलाधीशवत् ग्रामाधीशं सदारिक्तातिथिव-
र्जिते भद्रादिकुयोगराहित्ये जी. चं. र. बु. शु. वारेषु सव-
लेषु उदितेषु भौमवारेपि क्षत्रियराज्ञोभिषेकः कैश्चन चै-
त्रोनिषिद्धः उ. ३ रो. मृ. ज्ये. ह. ऽश्वि. ति. ऽभि. श्र. ऽनु. रे.
चि. एषु भेषु ५। ६। ७। ८। ३। ११। १२ शीर्षोदये लग्ने स्वजन्मल-
ग्नराशिभ्यामुपचये ३। ६। १०। ११ पापैः ३। ६। ११ गतैः शुभैः
१। ४। ७। १०। १। ५। २ गतैः शीर्षोदयांशे गुरुलग्नकोणे १।
५। ९ भौमः ६ शुक्रः १० एदयोगे भिषिक्तो राजलक्ष्म्या मो-
दते पापग्रहे २। १२ गतैः निःस्वः १ लग्नोपगैरोगी ७। ४ सप्त
चतुर्थगैः पंदच्युतः ५ पुत्रगैः सर्वसुखहीनः १० कर्मगैर्भ्र-
ष्टोत्सवोऽमृत्युगैरनायुः १२। ८। ६ चंद्रः प्राणहापापै ३। ६।
११ जर्षि १० बुधे ४ राजलक्ष्मीसिद्धिः शुभै ५। ९। १। ४। ७। १०
। ३। २। ११ गतैः पापै ३। ६। ११ गतै ६। ८। १। १२ एतद्भावभि-

(१४०)

मुहूर्तसिंधुः

न चंद्रेणाभिषेकः शुभः ३।११ सू. श. १०।४ जीवः स्थिर-
राज्यः ॥ अथातः पत्रचक्रमाह ॥

सूर्यभात्		
२	तले	वत्सार्थहितं
४	स्कंदयुगे	श्रेष्ठम्
४	पश्चात्	मरणम्
४	पूर्वं	कीर्तिवर्द्धनम्
२	भद्रासने	भीतिम्
४	चामरयोः	हितम्
४	पत्रकरणे	मरणम्
३	मौलो	सार्वभौमताम्

ग्रहनक्षत्रयोगे छत्रधृतिः

॥	
॥	पुनर्वसु
॥	कृत्तिका
॥	उभाद्रपदा
॥	श्रवणं
॥	मूलं
॥	स्वातिः
॥	पूर्वाफाल्गुनी

उभयचक्रशुद्धशुद्धौ अभिषेके महाराजः स्यात् अथ तत्कालाभिषेकमाह तपोधनाराधितराज्यलब्धौ तत्कालमार्यास्त्वभिषेकमृचुः स्ववंशराज्येन्यविभाइतेवा राज्यावसाने नरदेवतायाः सूर्यव्यतिरिक्तैः पंचभिरुच्चैर्नीचकुलजोपिराजा तस्याप्यभिषेकादिर्नजन्मतोभिषिक्तत्वात् हारितः छत्रमंडले भद्रधृतिं स्वीकरोति सत्याचार्यादयस्तु सिंहासने भद्रधृतिं कथयन्ति वत्सः पताकाशुद्धौ स्वीकरोति अपरे चामरे भद्रधृतिं

स्याकुर्वन्ति एतदग्न्याधाने गजपत्यादि पर्यायैर्दर्शितं वशिष्ट
 रैभ्यान्निपराशरादिभिरातपत्रचक्रभशुद्धौ स्वीकृतं ॥ अथ स-
 भारचनामाह ॥ शुभवासरतिथिभोदयेषु गोचरशुद्धौ धनुरा-
 कारान्त्रस्तनृपासनोदरां विदध्यात् ॥ अथ सभाप्रवेशमाह ॥
 सध्वजं गजेन्द्रमग्ने कृत्वानुरंगान्सादिनोरथान्द्वारपालान्मन्त्रिण-
 श्वपुरोहितोक्तसमये राजयोगयुते लग्ने प्रविशेत् गणेशादिपू-
 जनपूर्वकं भद्रासनादिरोहणं कुर्यात् शिल्पवर्गं पुरोधसंचगो-
 भूहिरण्यादिभिः संतोषयेत् ॥ अथ दामबंधनमुहूर्तः ॥ नृपाभि-
 षेकोक्तदिने गृहनगरग्रामादिषु ॥ अथ पटमंडपमुः ॥ उ० रो-
 मृ० रे० चि० ऽनु० श्र० ध० एषु भेषु चं० बु० जी० शु० वासरे रिक्ता र-
 हिततिथौ ॥ अथ धितानादिबंधनमुहूर्तः ॥ शु० जी० चं० र० वा-
 सरे उर्ध्वास्यभैः शुभयुक्तस्थिरलग्ने कंटके शुभयोगे रिक्ता
 रहिततिथौ कुयोगराहित्ये ॥ अथ सेनारचनमुः ॥ स्वा० भ० ऽऽ
 श्ले० ध० रे० ह० ऽनु० पु० उ० ३ रो० एषु भेषु जया ३।८।१३ तिथिषु रु-
 भौ० वारयोः स्थिरलग्ने षष्ठे पापयुते अष्टमशुद्धे लग्ने ॥ अथ
 युवराजाभिषेकस्तु ॥ राजाभिषेकवत् ॥ अथ राज्ञांचामरछ-
 त्रदोलासिंहासनादिधारणमुः ॥ रो० उ० ३ अनु० चि० मृ० रे० ऽभि-
 ति० ऽश्वि० ह० ज्ये० श्र० एषु भेषु जयानंदातिथ्योः शुभवासरल-
 ग्ने दशमाष्टमशुद्धे इति राज्याभिषेकः ॥ १० ॥ अथ यात्रामुः ॥ ११ स्व-
 देशादितरत्रगमनं ग्रामांतरगमनं गेहाद्देहांतरगमनं वा यात्रा
 अस्यांचराज्ञः प्रतिशुक्रादिको दोषः यतो वसिष्ठः प्रतिशुक्रं

प्रतिबुधं प्रत्यंगारकमेवच अपिशक्रसमो राजा हतसैन्यो निवर्त्त-
ते नृणां तु साधारणो दोषः यत्तु प्रतिशुक्रादिदोषोऽयं प्रथमे ग-
मने नृणां राज्ञां विजययात्रायां प्रतिशुक्रं च दुष्यतीति वचसा
राज्ञां दोषाभावः तत्तुच्छम् विजययात्रेत्यस्य विजयदशम्यामार-
ब्धयात्रायामित्यर्थः तदारब्धायां प्रतिशुक्रादिदोषो भवत्येव पू-
र्वोक्तगोत्राणां तथा रेवत्यादि मृगांत भेषु चंद्रे च दोषो न यात्रामुहू-
र्त्तं तु ज्ञातजन्मनामेव नृणां अज्ञातजन्मनां तु प्रश्नशकुनादिभिः
गर्गः सदशायां शुभायात्रा अष्टवर्गेशु भेसमा न्यूनात्काल-
लग्नादौ तिथ्यादावधमामता ॥ जननराशितनूयदिलग्नगौतद-
धिपौ यदियातत एव ॥ त्रिपुरवायुगृहं यद्विचोदयो विजय एव
भवेद्वसुधापतेः रिपुजन्मलग्नभमथाधिपौ तयोस्तत एव
वोपचयस ३।६।१०।११ द्वावेद्भवेत् हिवुकेद्युनेथ शुभवर्गक-
स्तनो यदि मस्तकोदयगृहंतदाजयः स्वजन्मभात् १।३।५।७
तारकानेष्टा ॥ अथ यात्राभेदाः ॥ लघु १ मध्य २ दीर्घ ३ द्वादश
योजनांतं लघु १ पंचविंशतियोजनांतं मध्या २ अतः परं दी-
र्घा तथा युद्धयात्रा १ तीर्थयात्रा २ लाभयात्रा ३ अथ यात्रास-
मयः ॥ सर्वासु यात्रासु शुक्रास्ते नगंतव्यम् तथा जन्मेशे जन्मद-
शे शोस्तंगतेऽपि नगंतव्यं तीर्थयात्रासु गुरुशुक्रयोरस्तकालो
वर्ज्यः सिंहगुरुश्च नीचगोपिवर्ज्यः न तीर्थकामः सति पा-
णिजायुधे नृजौ शिदौ दृष्ट्वा घने च नीचगे नरो मरार्थं गमनं प्र-
कारयेद्विनेवकुंभस्थलगौतमी गयाः तिथौ चतुर्थ्यामथ पंच-

मुहूर्तसिंधुः

(१४३)

यात्रामासाः				ऋतुफलम्				
मे.	सिं.	ध.	रवौ	श्रेष्ठा	वर्षा	शरत्	शिशिर	वसंतः
मि.क.	वृ. तु.	कुं. मी.	रवौ	मध्या	निद्या	शुभा	शुभा	शुभा
कर्क	वृश्चिक	मीन	रवौ	ऽध.	हिम	निषि	व्रीष्म	निषि

यात्राभान्याह

अश्वि	पु.	ऽतु.	मृ.	ति.	रे.	ह.	श्र.	ध.	शुभा
रो.	उ.३	पू.३	ज्ये.	मू.	श.	०	०	०	मध्या
भ.	कृ.	आ.	ऽश्ले	म.	चि.	स्वा.	वि.	०	निद्या
श्र.	ह.	मृ.	पुष्य	०	०	०	०	सर्वदा	शुभा
पू.३	कृ	म.	भ	स्वा.	वि.	ज्ये.	ऽश्ले.	चि.	आवश्यकं
१६	३१	११	७	१४	३४	१४	१४	४०	त्याज्यघटि

तिथयः

१	२	३	४	५	१०	११	१३	उभयप
विनाममौदप्रतिपत्तयागु	चतुर्थरात्राभवती	अश्विनामनामनतोषि	अनेकविधसौख्यफलं	अभीष्टफलभूमिफलं	अभिप्रेतमभिप्रकृत्यानि	विचिधसौख्यसमहि-	नेत्राफलानुवृद्धिः	फलानि
						तायः		

दश्यां षष्ठ्यां नवम्यामुपयाति यातां शत्रोर्वशं याति शतैकदंति दानांबुसंसिक्तमहीतलोपि यो द्वादशीं प्राप्य चतुर्दशीं वा मतिं प्रयाणे कुरुतेष्टमीं वासनाशमायांत्यचिरेण राजा राजानुमा मात्यविलोमचेष्टः बृहस्पतिः सर्वाः स्युस्तिथयः श्रेष्ठाः शुक्ले त्वाद्यद्वयं विना कृष्णेप्यंत्यत्रयं नैव षष्ठीं रिक्तां परित्यजेत्

नारदः षष्ठ्यष्टमीद्वादशीषु रिक्तामापूर्णिमासु च यात्राशु-
क्लप्रतिपदि निधनायाधनाय च ॥ अथ मासेषु विशेषः ॥ चंद्र
सूर्ययोः समायनत्वे सर्वदिक्षु गमः शुभो दिवा रात्रौ च

वारफलम्

सू.	चं.	मं.	बु.	ह.	शु.	श.	वारः
सू.	चं.	मं.	बु.	ह.	शु.	श.	फलानि

दिक्शूलं समुदायेन

ई.		पूर्व		आ.
	बु. श.	प्रातः चं. श. ज्ये.	चं. जी.	
उ.	अर्द्धरात्रे मं. बु. उ. भा.		मध्याह्ने जी. पू. भा.	द.
	बु. सू.	संध्यायां सू. शु. रो.	जी. शु.	
वाय.		पश्चिम		नै. क.

अत्रोत्तरस्यां पूर्वस्या अंतर्भावः दक्षिणस्यां पश्चिमाया
अंतर्भावः भिन्नायनत्वे दिवारविदिशं रात्रौ चंद्रदिशं
चातुर्मास्ये फाल्गुनशुक्लपक्षे च बृहद्यात्रा निषिद्धा तथा
सूर्यभौमशानिभिर्विषमैस्तथोपरागदूषितायने च समुद्र
यात्रा बृहद्यात्रा च न तथा द्विस्वभाव राशिगसूर्ये बृहद्या-
त्रान तथा २।५।८ गते सूर्ये नौयात्रान तथा भाद्रपदे वृ
हन्मध्ययात्रेन आश्विने तीर्थयात्रान

मुहूर्तसिंधुः

(१४५)

अथवारकाल				वारपाशः				
ई	पू	श	आ	ई. बु	पू. नी	आ. चं.		
उ. सू.	वारका.	जी. द		उ. जी.	वारपाश	सू. द		
वा. चं.	प. मं.	नै. बु.		वा. शु.	प. श.	नै. कृत्य		
चंद्रवासो वर्ण फ.				तिथिपाश				
०	पू. युध १५/१९. रक्त	०		ई.	पू. ४१२/२० २८	आ.		
कृष्ण उ. ४/८/१२ वृत्त	चंद्रवासः	सिद्धि ३१/६/१० द. श्वेत		उ. ६/१४ ९/२२	तिथिपाश	२२/२ १०/१८ द.		
०	पीत ३१/७/११ लक्ष्मी प	०		वा.	प. १२/२० २८/३०	नै. क.		
योगिनी			तिथिकालादि					
ई चासु.	पू.	आ		पू.				
८/३०	ब्राम्हि १/९	कोनारि ३/११	०	७/८/१५/१९ २३/२४	०			
उ माहे २/१०	योगि नी	बाराही ५/१३ द.	उ. १/२/९ २/१०/१७ १८ २५/२६	तिथिकाला दिच.	२/५/६/१२ द १४/२१ २२/२९/३०			
चंडिका वा. १५	इंद्राणी ६/१४ प.	वैष्णवी ४/१२ नै	०	३/४/११/१२ ५/४/११/२० २१/२८ प.	०			
अथैकस्मिन्दिनेपि योगिनी भोगः								
पू.	वा	द.	ई.	प.	आ.	उ.	नै.	दिशः
३	७	१९	१५	१८	२२	२६	३०	घट्यः
४५	३०	४५	०	४५	३०	१५	०	
३३	३७	४१	४५	४८	५२	५६	६०	घट्य
४५	३०	४५	०	४५	३०	१५	०	

अथ पाशकाल घातादीनांगणितमुच्यते ॥ गतचंद्रदिनेचतुः

स्थिते स्वयमाब्ज्यंग ॥ २१४॥ ६ युते हते गजैः ८ स्वदिशित्य-
जपाशधातकेभिमुखेकालनिपातकेगमिन् अत्रगतचांद्रदि-
नेचतुःस्थापिते क्रमात् ॥ २१४॥ ६ युते अष्टशेषितेशेषांकस-
मदिशिक्रमात्पाशधातकालनिपातनानि भवन्ति अथ योगि-
नी विचारः तिथयः संमुख वामगानशस्ताः तथा दक्षेष्टयो-
गिनी राहुयुक्ता यस्यैकोपिशत्रुलक्षं निहन्ति कार्यसिद्धौ च
योगिनी संमुखाद्युते गमे युद्धे च मृत्युदा अशुभादक्षिणे भा-
गे वामेष्टे शुभप्रभा अत्रैकस्या एव योगिन्याः कार्यविशे-
षेण विरोधपरिहारः तादृशवाक्यसमुदायेन समरसारीष-
वाक्यं यामलमूलं नरपतिमूलं वान्तत्रच जयलक्ष्म्या युद्धया-
त्रायां वामेऽशुभादक्षे शुभा फलार्थियात्रायां वामे शुभादक्षे
ऽशुभा शकुन इव अतएव ज्योतिर्निबन्धेऽपि रिपोर्जयार्थि-
नां याने योगिनी दक्षिणे शुभा व्यवहारार्थिनां याने वामेश-
स्ता समीरिता तीक्ष्णधारासिहस्ता च युद्धे दक्षिणाशु-
भा परंचेदं न मनोरमं एवं च यात्राद्वैविध्यप्रसंगः चंद्रा-
दीनामपि युद्धयात्रायां वैलक्षण्यं वक्तुमुचितं न हि च तादृ-
शोपलं भः अतो न्यथा समाधिः यामिले राहुयुक्ता यदा द-
क्षिणाशुभा राहुयुतानचेत्तदान निर्बलत्वात् यत उक्तं
योगिनी राहुयुक्ता चेद्दक्षे स्याच्छुभदायिका वियुता राहु-
णा सा तु वामेऽपि शुभदायिका परं मन्मते विकल्प एव स-
मंजसो न च विषयविभागो निर्मूलत्वात् कल्पनामूलक

त्वेतु दोषांतरापत्रेरसक्यपरिहार्यत्वात् अथदिवारा-
त्रिविभागोयात्रायाः गुणपतितित्वावनिष्टेधिष्मेगमनंदि-
वा प्रशंसति गुणपतिधिष्मे रात्रौतिथौच गुणवर्जिते
मुनयः स्नात्वागच्छेद्विधोर्वारे अस्नात्वाबुधशुक्रयोः
अभुक्त्वागुरुभानुभ्यां भुक्त्वा भौमशनैश्चरे अथचं-
द्रफलम् सम्मुखे अर्थलाभाय दक्षिणे सुखसंपदः पृ-
ष्ठतो मरणंचैव वामेचंद्रे धनक्षयः सर्वेदोषालयं यांति
पूर्णेचंद्रेहि संमुखे

घटिकात्मकचंद्रवासचक्रम्

पू.	द.	फ.	उ.	पू.	द.	फ.	उ.	दिशि
१७	१५	२१	१६	१७	१४	२०	१४	घट्य.
दिवारात्रौचराहुचक्रं				लालाटिका			केचिद्रष्ट दिक्ष्वेवेद माहुःचतु दिक्षुवहु सम्मत मिदम्	
ई १६	पू ४	आ. २४	कृ.	र	शु	शु.		
उ. २८	यामार्ध राहु	१२ द.	बु	प्रागाद्याः	भौ			
वा. ८	२०- फ.	३२ नै	च च	-श.	रा	रा		

अथ लालाटिका॥ लालाटिकाः पूर्वदिशोऽशुभाः स्यु-
र्लग्नेरवीरिष्क भवे भृगुश्च खेस्त्वक् नवाष्टा गुरगार्कि

रंगधीदुःसुरवेज्ञस्त्रिधनेसुरेज्यः उषप्रशस्ततेगर्गः शकुनं च
 बृहस्पतिः अंगिरामनं उत्साहं विप्रवाक्यं जनार्दनः उषः का-
 लो विनापूर्वा गोधूलिः पश्चिमां विना विनोत्तरा निशीथः सन् या-
 नेयाम्यां विना भिजित् अथ सर्वत्र घटिकात्मकचारे चंद्रयो-
 गिनीराह्यात्मके स्पष्टानाड्यो बोध्याः अत्र यात्रालभं शीर्षो-
 दये यातुरभीष्टसिद्धि ५।६।७।८।९ कुंभो मीनौ शीर्षोदय
 गावपिनिंद्यौ यातव्यकाष्ठा मुखमिष्ट लग्नं जन्मोदये सिद्धि
 करं प्रयाणं न जन्मराशेरुदये उभाभ्यां मुपचये जन्मलग्न-
 स्थरविराशि द्वितीयराशौ वैशिसंज्ञके च शुभम् दिवादिन-
 वले ५।६।७।८।९।१० रात्रौ रात्रिवले २।१।९।४।३।१०
 गंतव्यंचरेशुभम् व्यंगेमध्यमस्थिरेधमं ये च भावालये शु-
 भसंयुतास्ते ग्राह्या ४।८।२ लग्नानि श्रेष्ठानि न स्वराशिपश्य
 लग्ने यात्रा अथात्रैवरक्षक वर्धक ताननायक कारक उ-
 पनायक संज्ञा ग्रहाणाम् जन्मसूर्याद्वितीयगः शुभस्वेदयु-
 तो राशिर्धात्रायां लग्नगश्चेद्रक्षको भवति जन्मलग्नाद्दशमगः
 शुभयुतो वर्धको भवति जन्मचंद्रादुपचयगोराशिः शुभयुत
 स्तान् संज्ञः जन्मन्युपचय संस्थानायक संज्ञा ग्रहाभावाश्च
 संज्ञिनो बोध्याः जन्मलग्नस्थः सुखस्थः दशमस्थ एकदश
 स्थश्च परस्परं कारक संज्ञकः उंगसहस्वगृहांशेकारः अ-
 स्माद्दशमगः कारक संज्ञकः स्वोच्चत्रिकोण संस्थानायक सं-
 ज्ञा भाग्यगता उपनायक संज्ञा रक्षका वर्धकास्य ये च जन्मनि

नायकाः तेषां लघ्वेषु निःशंकं यात्रालभेनियोजयेत् अशस्तोपि
 भवेच्छस्तः शस्तोपि विफलायते ग्रहोराशिश्च लग्नस्थोरक्षका-
 दिप्रभेदतः दिगीश्वरो ललाटस्थो यदिवादिग्वलान्वितः वधवं
 धप्रदोयातुः केन्द्रगस्तजयार्थदः दिगीशाः सूर्यशुक्रारराह्वा
 किंदुजसूरयः दिगीश्वरे ललाटस्थे यातुर्न पुनरागमः लला-
 टेभिभयंकरोति दिनक्रत्कोशक्षयं लोहितः शत्रूणां विजयः
 शशांकतनयः सेनाविमर्दगुरुः मृत्कं भास्करनन्दनो नरपते
 र्याधिं तथा विप्रराट् एतान्येव समस्त रवेचर फलान्येकः सि-
 तोयत्सतिरिपोर्वारे विलग्नगः सौम्योपिनशुभदः मित्रवारे पा-
 पोपिशुभदः साम्नोजीवसि.

(१५०)

मुहूर्तसिंधुः

तौनाथौदंडस्यकुजभास्करो चंद्रोदानस्यभेदस्य राहुकेतुबुधार्कजा
 यांतिसामादयःसिद्धिं केन्द्रोपचयसंस्थितैः स्वनाथैर्वार्यसंयुक्तौस्त
 द्वारैर्वातदंशकैः विंशोपकाः शस्ताः क्रूराः ३।११।६।१० सौम्याः ३
 ११।१० चंद्रः ६।१।१२ त्यक्ताः शुक्रोनेष्टः १० शनिर्नेष्टः यात्रांगेशो
 ८।६।७।१२ इष्टोनः अथप्रत्येकभावफलं

रव्यादीनाम्

	र.	चं.	मं.	बु.	वृ.	शु.	श.	रा. के.
१	संतापं	कलहं	सर्पभीः	स्वरवं	संपत्तिः	विलासं	बंधवधे	ए
२	अर्थनाश	धनं	सैन्यभेदं	धनदः	धनं	धनं	धनहानि	ए
३	भूमिदः	धनं	धनादि	लाभः	श्रमं	स्वरवं	रिपुनाश	ए
४	बंधुद्वेषः	बंधुलाभं	बंधुहानि	सुरवं	राज्यसत्ता	श्रियं	विनाशय	ए
५	दुर्मतिं	अर्थप्रदः	शत्रुपीडा	पुत्रादि	ईप्सितं	मानं	धननाश	ए
६	यांछितं	शत्रुदः	शत्रुनाशं	शत्रुभीतिः	शत्रुवश्य	शत्रुवश्य	शत्रुनाश	शोच्यं लोकं
७	स्त्रीविरो.	धनभूमि लाभदः	अर्थक्षयं	वरांगना	कीर्ति	राज्यं हतिः	उत्साह भंगः	ए
८	मानारोग	शोकदः	मृत्युदः	श्रीभानं	प्राणदा	ईप्सितं	शत्रुभीतिः	ए
९	धर्महा धनदः	श्रीः	धर्महन्	धर्म	धर्म	कामं	धर्मनाशं	ए
१०	सन्मानं	धनहा	शस्तः	ईप्सितं	कीर्ति	प्रभूत धने	कर्मनाशं	शुभदी
११	लाभं	ऐश्वर्यं	लाभः	लाभः	श्रियं	धनं	लाभं	ए
१२	व्ययं	भयं	प्रणक्त	धनहा	सुरवदुः	अभीष्टं	अनर्थदः	ए
रुशश्चेत्क ष्टदः				उत्तोषधन हा				

अथात्रविशेषः अपूर्णः शोकदश्चंद्रोलम्बे क्षीणस्तथारिपौः कर्क
 गोज ४।२।१ स्थितः षष्ठो निजदुष्टफलापहः सूर्यो राजभयंक
 रोति शशिना युक्तो र्यहानिभृगुः स्थानभंशकरो गुरुः शशिसु
 तः संतापदोषमहत् मृत्युं सूर्यसुतो ददाति नियतं शस्त्रात्तथाभू
 सुत तस्माच्चंद्रयुतिविहाय मतिमान्यात्रां प्रकुर्यात्सदा भिकर्मा
 योपगोराहु प्रयाणे सत्फलप्रदः केतुर्यातिव्यकाष्टायां सन्नतामे
 शुचप्रदः अथ प्रत्येकफलम् दिनकृद्विसेतथांशके यात्रालम्भ
 गतेथवारयौ संतापयति स्मरातुरं वेश्येचार्य विवर्जितनरम् उ-
 दये शशिनांशके ह्निवाभवति गतो नचिरण दुर्मनाः प्रमदामिव
 यातयौ वनारत्यर्थं समवाप्य कर्कशाम् भौमेदये शोह निवासया-
 त्रा करोति वधं वधमर्थनाशं संसेविनः पापपराङ्मुखेन मनो भ-
 वार्त्तेन परांगनेव बुधस्य लग्नांशक वासरेषु यात्रानरं प्रीणयति
 प्रकामं भावानुरक्ता प्रवरांगनेव विदग्धचेष्टामदनाभितप्तान् गु-
 रोर्विलग्नान्शदिनेषु यात्राहितानुबन्धेप्सित कामदाच जायेव भ-
 क्तमनसो नुकूला कलाभिवृद्धैरतिदाहिताच यात्राभृगोरंशदि
 नोदयेषु प्रीणातिकर्मैर्विविधैरधियासुं विलासिनी कामवसेनयानं
 भोगैरनेकैर्मदनातुरैव - द्युलम्भभागेषु शनेश्च यात्रा प्राप्ता छिदा
 दीन्प्रकरोति दोषान् अन्यप्रसक्ता वनितेव मोहान्निषेवितामन्मथ
 मोहितेन - अथ जीवमृतपक्षौ राहुयुतं भं कर्तरी संज्ञं तदग्रिम १३
 अयोदश भावि जीवपक्षः सूर्यमृतजीवपक्षे चंद्रे जीवपक्षे भैयात्रा
 शुभा सूर्यचंद्रोया जीवपक्षे तदपि शुभा सूर्यो जीवपक्षे चन्द्रे

(१५२)

मुहूर्तसिंधुः

मृतपक्षे यात्रानशुभा सूर्यचन्द्रौ द्वावपि मृतपक्षगौ तदा यात्राऽति
क्षयदायः स्थितः सस्थाई तस्य सूर्योर्धीशः यः स्थानादन्यत्र या
ति सयायी तत्स्वामी चन्द्रः जीवपक्षे तस्य तस्य जयः यथाराहु रधु
नानुराधायां तद्भ्रं कर्त्तरी ज्येष्ठातः भर एयंतं जीवपक्षः विशाखा तो
भानि १३ त्रयोदशमृतपक्षः कृत्तिका १५ भंग्रस्तं अत्रोभौ जीवपक्षे
संधिकरौ मृते उभयोर्हानिदाविति नरपतौ विस्तरः

उदाहृति			अकुलचक्रम्	कुलचक्रम्
मृ.	क.	जी.	स्वा.भ. ५३ ले धं.	पू ३ ५ धि. ति. म. मृ.
वि.	अ.	ज्ये.		
त्वा.		मू.	रे. ह. ५ उ. पू. उ. ३	अ. ल. वि. ज्ये. वि.
वि.		पू.		
ह.		उ.	रो १। ३। ५। ७। ९। ११ १३। १५ ति. र. चं. वृ. श. एषु युद्धे.	नक्ष. मं. शु. या त. ४ ३. १२ १४ ति थ.
उ.		अभि		
पू.		अ.	यायीजयी भवति.	एषु युद्धारंभे स्वायीजयी स्यात्
म.		ध.		
५३ ले.		श.		
पू.		पू.		
पू.		उ.		
आ.		रे.		
मृ.		अ.		
रो.	ल.	भ.		

कुलाकुलम् मू श आ रो बुधे २। ५। १० तिथयः
एषु युद्धारंभे संधिः स्यात् कुलाकुलादिकं जीवपक्षमृतपक्षौ अवश्ययो
धयोर्विचार्य्य तथा चक्ररयात्रायामवश्यं योध्यं शुभायां नात्मावश्यकतायतः
कुलाकुलं वीक्ष्यं यौद्धे कर्मणि सर्वदा राहुभक्तादिकं चापि वीक्ष्यं तत्रै
व सर्वथा शुभायां नातियोज्यं हि योज्यं चोभय पक्षयोः क्रूरायात्रा रा
हुयले पडंगे कालचक्रके चंद्रकालानलोवापी सूर्यकालानले तथा

सुहृत्सिंधुः

(१५३)

मृगयायामपि तथा बोध्यं बुद्धिमता सदा कुलाकुलादिषु राहु
योगिन्योश्चंद्रस्य च वलं चापि विचार्य नहि कुलाकुलमेवाव
लं व्येतर सामग्रीचोपेक्ष्येति.

पौषमासादितिथयः

पौ.	मा.	फा.	चै.	शै.	ज्ये.	आ.	भा.	भा.	आ.	क्रा.	मा.	पूर्व.	दक्षिण.	पश्चिम.	उत्तर.
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	सौख्य.	केश.	प्रीतिः.	अर्थम.
२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१	शून्य.	नै.	नै.	मित्र.
३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१	२	द्वय.	दुःख.	इष्ट.	फल.
४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१	२	३	लाभ.	सौख्य.	मं.	द्रो.
५	६	७	८	९	१०	११	१२	१	२	३	४	लाभ.	द्रो.	धन.	सौ.
६	७	८	९	१०	११	१२	१	२	३	४	५	प्रीति.	लाभ.	सु.	द्रो.
७	८	९	१०	११	१२	१	२	३	४	५	६	लाभ.	कलह.	लाभ.	दुःख.
८	९	१०	११	१२	१	२	३	४	५	६	७	कष्ट.	सौख्य.	केश.	लाभ.
९	१०	११	१२	१	२	३	४	५	६	७	८	सौख्य.	लाभ.	सि.	क.
१०	११	१२	१	२	३	४	५	६	७	८	९	केश.	कष्ट.	द्रो.	फल.
११	१२	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	मुत्क.	लाभ.	द्रो.	शू.
१२	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	सू.	सौख्य.	सु.	वैयक.

धर्मार्थकामादि चक्रम्.

अ	ति	उभे	ध	श	वि	उनु	धर्मे
न	पूभा	ज्ये	श्र	पू	म	स्वा	अर्थे
क	आ	उभा	वि	मू	उभि	पूभा	कामे
रो	पूपा	मृ	रं	उपा	उभा	क	मोक्षे

धर्मगेमास्करेवित्तमोक्षे
शशीवित्तगेधर्ममोक्षार्थ
गः शस्यतेकामगे धर्ममो-
क्षार्थगः शोभनेमोक्षगे-
केवलं धर्मगः प्रोच्यतेश्व
न्यंशः वारेशमैद्यांविनि

वेश्यपश्येत्प्रदक्षिणस्थानगताक्रमेण- यामार्धभोगः शनिर
स्तियस्यांतदानयायात्ककुभंतदाताम् अथसर्वांकयोगेति
थिः भः वारनामाक्षरयोगेत्रिस्थेक्रमात् २-३-४ द्वित्रिच-
तुर्भिर्गुणितेक्रमात् ६-७-८ रससप्ताष्टभाजिते क्रमात्
०-०-० आदिशून्येहानिःमध्यशून्येभयम् अंत्यशून्येमृत्युः
स्थानत्रयेशून्ययोगे निश्चितं मृत्युः स्थानत्रयेकं युजिजयः अ-
त्रतिथयः शुक्लप्रतिपत्तः अपरेतिथिवारभयोगैक्यं त्रिषुस्थाने-
षु क्रमात् ७-८-९ सप्ताष्टगुणशेषितं स्थानत्रयेकयोगे स-
र्वांकः अथमहाडलभ्रमौ- सूर्यभाहिनभमितिः ७ सप्तत-
ष्टा २-७ शेषे महाडलः ३-५ शेषेऽभ्रमः उभायपिनिंद्यौ- अ-
भ्रमस्तयात्रायामेवनिषिद्धः महाडलस्तयात्रायंत्र हलप्रवाह
समरेचौर्येच संधौ तथा कूपारामतडागबंधनविधौ त्याज्यंसदै
वाडलम् यत्नान्नात्रशुभेषु मंगलविधौ दोषोन तस्य क्वचित् अ-
थद्विवरं दिनभंरविभाद्रपद्यं शुक्लादितिथ्यावारेणचयुतं नवांतं
शेषंन्येद्विवरं गमनेश्रेष्ठम् अथघवाडकः रविभाहिनभंगणयि-

मुहूर्तमिधुः

(१५५)

ला३गुणंतिथियुतं च ७ शेषितं ३ शेषे घटाडके यात्रायां शुभदम् ग्राह्ये शनौ तु गमनं बहुविघ्नदं स्यात्

अथ विघ्न कालचक्रम्			यो धारस्तस्या विदिक्षुः मुखं तस्य वर्जयेत् यात्रायां अस्य मुखं पृष्ठे कृत्वा यात्रायां जयः
ई	शु	पू	
उ		द	
वा	मं	कं	

केचिद्वात्रिशेषः ५ घटीभ्यः दिना- र्ध्यामां तं पूर्वाज्ज- लिताः तत्र त्रिष्य- पि यात्रा न शुभ- दा	दग्धादि दिशः उदयात्								
	७ ३०	१५ ०	२२ ३०	३० ०	३७ ३०	४५ ०	५२ ३०	६० ०	नाड्या
	इष्टहर	पू	आ	द	नै	प	वा	उ	ई
	अमम्	आ	द	नै	प	वा	उ	ई	पू
	अभंग	ई	पू	आ	द	नै	प	वा	उ

परिघदंडः

कु रो मृ आ पु ति अ म
अन्यच्छ्रद्वावपि मतिमता पारि-
घोडलंघनीयः आवश्यके शूल-
भावे तनुबले च परिघः सुलंघ्यो भवति
योगिनी राहोरपि शुद्धिश्चेत्तदाः

अथ राशीनां घातचक्रम्

-	मे.	वृ.	मि.	क.	सिं.	क.	तु.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.	-
र.	४	८	१२	५	४	१	६	१०	७	११	२	३	र.
चं.	१	५	९	२	६	१०	३	७	४	८	११	१२	चं.
मौ.	५	९	१	६	१०	२	७	११	८	१२	५	४	मौ.
कुं.	२	६	१०	३	७	११	४	८	५	९	१२	१	कुं.
वृ.	६	२	२	७	११	७	६	१२	९	१	४	५	वृ.
शु.	३	७	११	४	८	१२	५	९	६	१०	१	२	शु.
श.	७	११	३	८	१२	४	९	१	१०	२	५	६	श.
रा.	८	१२	४	९	१	५	१०	२	१०	३	६	७	रा.
के.	९	११	५	१०	२	६	११	३	११	४	५	६	के.
मा.	का.	मार्ग.	पौ.	मा.	फा.	ज्ये.	ज्ये.	ज्ये.	३३	आ.	भा.	आ.	मा.
ति.	नं.	रू.	भ.	ज.	पू.	भ.	रि.	नं.	भ.	रि.	ज.	रू.	ती
नं.	म.	ह.	स्या.	उनु.	वृ.	श्र.	श	रे.	भ.	रो.	आ.	ह.	नं.
यो.	ह.	वि.	स्वा.	सा.	क्र.	सा.	प.	शु.	सा	व	धु.	व्या.	यो.
वा.	श.	धृ.	चं	वृ.	श.	चं.	वृ.	श.	शु.	भो.	क.	शु.	वा.

अथास्यविचारः

पुद्गेविवाहेच कुम्भारिपूजने यानेत्रः एराजनिषेवनेच विचिंतयेद्वा-
तफलं मनस्वी विवाहचूडादिशुभेन चिंतयेत् अथ परिघदोषनिर्मु-
क्तभानि मैत्रार्कपुण्याधिनिर्भैरुक्ता यात्राशुभा सर्वदिशा सुपं-
डितैः एवं विलम्बेऽपि गंतव्यकाष्ठोन्मुखे जयः दक्षिणस्थे मध्यम्-
वामस्थे हानिः पृष्ठस्थे महाभीतिः चक्रीकेन्द्रगतः अस्य वर्गचिंति-
षिहम् जन्मराशितनुभ्यामष्टमे वास्वारिभाद्रिगुभे तदधिपालम्
गाश्चेत्तदारिष्टदायात्रा बोध्या

मुहूर्तसिंधुः

(१५७)

अथस्पष्टविदिक्ष्वपिप्रद-
क्षिणंगतासुयथामेयींप्रा
गुक्तवारभलमेयथायाम्यै
निर्कृतिदिशमेवंमन्यास
चगच्छेत् शुभम्

दिग्लग्नानि.				
वृ.	द.	प.	उ.	दि.
१	२	३	४	शुभ
५९	६१०	७११	८१२	
२	३	४	५	मध्य
६१०	७११	८१२	९१३	
३	४	५	६	भय.
१३	२४	३५	४६	
३७११	४८१२	५९१३	६०१४	महाभय

अथयात्रालम्नेयोगाः

र.	चं.	भौ.	वृ.	वृ.	शु.	वा.	रा.	ग्रहाः
२	१०	६	४	१	५	६	६	वशीकर.
११	०	६	०	१	घृगता	२	३	जययोगः
६	८	०	०	१	०	०	०	जयकरः
२।११	२।११	२।११	२।११	२।११	२।११	२।११	२।११	जयकर.
१	०	०	२	२	२	०	०	जयकरः
२	०	०	२	०	१	०	०	जयकर.
१	१	०	०	०	०	६	६	वशीकरः
१०	०	१	१०	०	१०	१	०	वशीकरः
०	०	३६११	वली	वली	वली	वली	३६११	विजयद
२	७	२	४	१	४	३	०	वशीकर.
११	७	२	१०	१	१०	२	६	विजय
१०	४	१०	७	१	७	१०	६	राजाधिराज
११		११				११		

लघ्नयोगाः

र.	चं.	भौ.	कु.	वृ.	शु.	श.	रा.	ग्रहाः
०	८	०	०	१	६	०	२	विजयः
०	७	०	४	०	४	०	०	विजयः
०	४	०	२५	०	५	०	०	विजयः
६	०	२	७	१	८	०	०	विजयः
११	१	३	१०	१	१०	३	५	विजयः
०	८	०	०	१	७	०	०	विजयः
०	७	०	४	०	४	०	०	विजयः
०	३१२१२	०	वली	केंद्रं	०	०	०	धनलाभः
११	७	३	१०	१	१०	३	६	धनलाभः
६	०	१६	०	३	४	३	०	धनलाभः
मे.वे१	०	मकर१	०	मकर१	०	तुल१	०	धनलाभः
११	२	११	२	१	२	११	११	धनलाभः
०	आषा	०	०	केंद्रं	१०	०	०	कार्यसिद्धिः
३	०	६	४	१	४	६	०	धनलाभः
३	११	६	०	१	७नुक.	०	०	सर्वार्थसि.
६	०	३	७	५	८	०	०	मयसमुद्ध्यै
०	१०	०	०	कें.	०	०	०	जयमां
०	०	०	०	१	वर्षातिमा	०	०	जयः
०	७	०	४	गुरुदष्ट	४	०	०	विजयः
०	४	०	७	०	७	०	०	जयः
०	७	०	७	०	७	०	०	विजयः
१	७	०	२	०	०	०	०	विजयः
७	६	६	कें.	कें.	कें.	७	७	महाजयः
३६	०	३६	०	०	०	३६	३६	वतदः
२	२	०	०	०	१	०	०	जयः

होराभोक्तैराज्ञायोगैर्गतुः सिद्धिर्भूयोभूयात् योगैः सिद्धिर्भूपतीनां

मुहूर्तसिंधुः

(94.9)

सुधिष्यैर्विप्राणां स्याच्छाकुनैस्तस्करादे सन्मोहूर्तैः प्राकृताना-
मिहोक्ता सर्वेषां वैचित्तलभर्क्षशुद्ध्या अथयोगादेयः केन्द्रत्रिको-
णस्थसितज्ञजीवैर्योगो धियोगः कथितैक्य ऐक्यात् क्षेमंच द्वा-
त्रिंशदधजन्यहर्षः क्षेमरिबंधावनिलाभएषु एकेनयोगः फलंक्षेमं
द्वाभ्यामधियोगः क्षेमोरिपूर्णां वधः त्रिभिर्योगाधियोगः क्षेमरि-
पुवधावनिलाभानि अथविजयादशमी आश्विनादिदशमीविज-
यायाभूमिपालगमनेविजयाय विष्णुधिष्यसहितायदिसास्या
हांछितार्थसहिता सुतरास्यात् अथविजयारव्यमुहूर्तं यात्रास-
चैकादशो मुहूर्तः अथवा ईषत्संध्या मतिक्रान्तः किंचिदुद्विन्नतारफ
विजयो नाम कालोयं सर्वकार्यार्थ साधक अथतिथ्यादिपुनिपिदे
षु लग्नवले सति दोहदबलेन गच्छेत्

१५	मुद्राणा
१४	रुधिर
१३	गुड
१२	पायस
११	मवान्न
१०	गोमूत्र
९	कमलजम्बुक
८	अन्नार
७	अक्षय
६	स्वर्णसर्वा
५	हविष्य
४	सक्तुक
३	घृत.
२	तड़ुल
१	आर्कपत्र

१६	सादिकान
१५	कर्मा
१४	याप्रफ
१३	तिनस्या
१२	अभ्रुमा
११	धूमिनी
१०	सहिष्वा
९	सदा
८	पपीहा
७	पायस
६	कावार
५	पुमाना
४	दुग्ध
३	घृत
२	मखन
१	गोदाधि
०	सरवन
०	तिल
०	कुल

०	०	रे	उ	पू-	श	ध	अ	उ	पू
राशामा	सिंहमा	ऊत्राराज	भक्त-	यद्यपिष्ट	मस्त्यान	बिबाथ	दध्योदन	०	०

वारदोहदं.

र.	चं.	भौ.	बु.	वृ.	शु.	श.	म.
पूतखंड	पायस	फांजी	तप्तदुग्ध	दधि	दुग्धक.	तिलान्न	भक्ष्य.
कु.कुं.	चंदन	सुदं.	यवान्	दधि	घृतं	तैलं	चंदनं
तक्र	चंदन	सुद.	पुष्पं	दधि	घृतं	खिल	रानं धा- व्यं.
घृतं	पय	पुडं	तिलान्	दधि	यवान्	मसूरान्	भक्ष्यं
प्रियंवद	शय्यास्मृ	शरच्चधु.	हारधुक	भस्मधु.	यष्टिधु.	कलही	कृत्यं.
पाटली	खेती	रक्ती	हरिती	पीती	चित्री	नीली	धार्यं.

दिग्दोहदं.

वाहनानि.

पू.	आ.	द	मे	प.	वा.	उ.	ई.	दि.	पू.	द.	प.	उ.
ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ

प्रस्थितिदि.

दिक्षु प्रस्थानदिनानि

राजा	सामं	इतर	पू.	द.	प.	उ.	दिश	विदि
१०	७	५ ३	७	५	३	२	दिना	क्षवि माद ति.

अथचेद्दोहदेषु भक्ष्यं चेतदाविलोकयेत्स्पर्शनं वा कुर्व्यात्. अथप्र-
स्थानविधिः सुमुहूर्ते गंधाक्षतादिपूजितमुपवीतमायुधं क्षौद्रसाम-
लकं हन्यं वाद्यारहिते देवायतनादिस्थले धनुः ५०० अथवा २०० ध-
नुर्मितं १० धनुर्मितं गेहाद्देहांतरे प्रस्थानं संप्रस्थितो यद्ग्रहमंदिरतः प्र-
यातो गंतव्यदिक्षु तदपि प्रयतेन कार्यं षड्दुग्धं ३ दिनं क्षौरं ५ दिनं.

मैथुनं ७ दिनत्याज्यं अत्यावश्यकेऽशक्तौवा क्षौर क्रोध रोदन मां
स तैल गुड मैथुनानि यात्रादिवसे त्यजेत् कृत्वाच मैथुनं रात्रौ
प्रभाते योधिगच्छति नासौ फलमवाप्नोति कृच्छ्रेणापि निवर्तते
यावद्भूजति च ध्यानं यावत्कार्यं न सिध्यति यावद्वापि निवर्तते
तावद्दर्जहि मैथुनम् ऋतुकाले न दोषः श्रौतविधेः प्रावल्यात् अ-
कालवृष्ट्यावपि यात्रा निषेधः साच पौषादिमासचतुष्क भवावृष्टिः
नारदः अकाल जेषु नृपतिर्विद्युद्गर्जति वृष्टिषु त्रिप्रकारे तथोत्पाते
सप्तरात्रं तु न प्रजेत् गमने शान्तिं कृत्वा सूर्येन्दोर्दानं च अथ गमनवि-
धिः अथ शंख वेणु वीणा दुंदुभिनिद्योपवर्धितोत्साहः ध्वज चाम-
मरातपत्रः सितांगरागांवरोष्णीपः संतर्प्य वह्निं हविषा द्विजांश्च
गोभूहिरण्यादिभिरावृतः सन् ज्येष्ठान्नमस्कृत्य कलत्रमित्रं पु-
त्रांश्च संतोष्य नृपः प्रयायात् न त्वेष्टदेवं स्वदिगिश्चरं च श्रद्धा समे-
तः सितमाल्यवरत्रः स्वरानुरूपं विनिधाय पादं वा दक्षिणं चाग्रत
एव यायात् उद्धृत्य प्रथमत एव दक्षिणां त्रिं द्वा त्रिं चात्पदमभिगत्य
दिश्यमानं आरोहेनिलघृतहेमताम्रपात्रं दत्त्वा दौ गणकवराय
च प्रगच्छेत् देवगृहाद्वा गुरुसदनाद्वा स्वगृहान्मुख्य कलत्रगृहा-
द्वा प्राश्य हविष्यं विप्रानुमतः पश्यन् शृण्वन्मगलमेयात् मगलानि च पू-
र्णकुंभं ध्वजं छत्रं दीपं शंखं च चामरम् हिरण्यं शरन्नमादित्यं प्रा-
हुर्मगलमष्टकम् अथ चारपरत्वेन स्वरसु जी श र भौ दक्षः
शुभः चंद्रशु श बामः निर्गमेवामः शुभः प्रवेशे दक्षः शुभः अ-
थावश्यके अभिजिदादौ पूर्वाह्णेनोत्तरे मध्याह्णे पूर्वतः अपरा-

ह्ये याम्याम्-

अथराकुनानि

मौर	चाप	नकुल	रज्जुबद्ध	मास	सदृच	उप्य	गन्ना	कुंभ	छत्र	मृत्तिका	कन्या	रत्न
अशीष	वेतोसा	मधु	सपुत्रा	शीताभि	आदर्श	अजन	धोतवा	मत्स्य	धृत	सिंहा	रोदनही	पताका
विमा	अश्व	गज	फल	अन्न	दुग्ध	दधि	गौः	सर्पप	कमल	स्वच्छ	वेद्या	बाद्य
२।३	०	०	मधु	मेघ	अस्थ	गोरोच	भारद्वा	शिखि	वेदश	मंगल	गीत	अंकुश
							ज	का	व	श		

अथापराकुनानि

०	वर्ध्या	चर्म	तुष	आस्थि	सर्प	लवण	अंगार	इंधन	नपुस्त	विष्टा	तेल	उन्मत्त
चर्मा	ओष	शत्रु	जटिल	तंत्या	तृण	कुशी	कुमार	तला	वि-	०	पतित	अंगही
स्तथि	रुधिर	स्त्रो	फिरता	स्वगेह	ओषधु	कु व	कापायी	०	तक्र	गुड	यत्ना	पंक
विध	ऊष	गृहक	महिष	अपाधा	कपाह	रुई	०	यमन	दक्षिण	क्रोध	गर्भव	मुंडित
गाली			य	च							ती	
आद्र	दुर्गास्य	अथ	गधिर	रजस्व	अस	मूषक	शूका	०	०	०	मयप	०
बात					गो							

मध्यरात्रे पश्चिमांनतस्यांगारकोविधिर्नशनैश्चरजंभयं व्यती
पातो न दुष्येत यस्या को दक्षिणे स्थितः पृष्ठतो चारविं कृत्वा गच्छे
दक्षिणतो थवा अष्टौ पादा बुधे स्यान्नवधरणी सुते सप्तजीवे प
दानि ज्ञेयान्येका दशार्के शशिशनिभृगुजे सार्धचत्वारिपादाः
तस्मिन्काले मुहूर्तः सफल गुणयुतः सर्वकार्यार्थसिद्धौ ना
स्मिन्पंचांगशुद्धिर्न चरचरबलं भाषितं गर्गमुख्यैः कृत ४ नृ
प १५ मुनि ७ तिथि १५ पक्ष २ द्वादश १२ रुद्रांगुलांनितु मोक्षः
सिद्धाश्छायाः क्रमशोरव्यादिषु सर्वसिद्धि करी अपरे रवि २०
चंद्र १५ मं १५ बु १४ जी १२ शु १२ श १२ एतन्मितांगुला

निशंकुमूले छायागमने घटिकैकाभिजित् तत्र सर्वकार्यसिद्धिः
जातः सन् राजा व्यापारे चोत्तमासिद्धिः विवाहादिषु न औप-
ध्यादीनां च सिद्धिः अथ शकुनापशकुनविचारः आद्येपशकु-
ने स्थित्वा प्राणानेकादश व्रजेत् द्वितीये षोडशप्राणां स्तृती-
येन कचिद्व्रजेत् अत्र पूर्वोक्तो दग्धज्वलितधूमितादिविचारो-
पि शकुने मुख्यः दग्धेषु दग्धज्वलितं ज्वलत्सु फलं ज्वलिष्यत्यथ
धूमितेषु शेषेषु शांतेषु सदानराणां सिद्ध्यंनि कार्याणि सुखेन स-
म्यक् कोकिला, पल्ली, पोतकी, सूकरी, तित्तिरी, हंसी, छुंछुंदरी,
खरशब्दवामेशुभाः नद्युत्तारे भये पलायने गृहादिप्रवेशे सं-
ग्रामे राजदर्शने विपरीतां शकुना शुभाः असर्पगोह सर्पजड
ब्रूहा सूकर एषां यात्रासमये कीर्तनं स्वमुखे नान्यमुखेन वा कीर्त-
नं शुभम् नवा दर्शनश्रवणे वानरक्रक्षाणां नाम कीर्तनं न शुभ-
म् दर्शनश्रवणौ शुभौ भवेदिडायां परिपूरितायां सर्वोपिवामः
शकुनः प्रशस्तः स्यात्सिंहायां परिपूरितायां सर्वोप्यस्यः
शकुनः प्रशस्तः अथाद्य शकुनम् भूपाशस्त्रयुताः समानम-
नुजा गोः पद्मनाथे गनायुक्ता पूर्णघटेन शीतकिरणेश्वा ब्रह्म
चारी मृगः सौम्ये शस्त्रयुतानराः क्षितिसुते देवार्चिते ब्राह्मणा
शुक्ले सुंदरिवालिका हयमृगा मंदेचराः कौरवाः स्थाने वीर्य्ययु-
तार्कसीतकिरणादीनां वदेदादिमं पश्चादज्ञः सकृत्तात्मया-
णसमये भूपादिकानां नृणाम् अथाच्छिक्काफलम् क्षुतं निषिद्धं
सर्वत्र गोक्षुतं निधनप्रदम् वामे पृष्ठे शुभम् तत्र दक्षिणाग्रे च नो

शुभंप्रतियामंच पूर्वादौ क्रमात्सुतफलं विदुः विघ्नंशोकः क्षतिः

दिवारात्रौचचतुर्घटिकात्मकम्

र.	चं.	मौ.	बु.	बृ.	शु.	का.	दिने	चरणः
उ.	अ.	रो.	ला.	शु.	च.	फा.	दिने	१॥
च.	फा.	उ.	अ.	रो.	ला.	शु.	दिने	२॥
ला.	शु.	च.	फा.	उ.	अ.	रो.	दिने	३॥
अ.	रो.	ला.	शु.	च.	फा.	उ.	दिने	४॥
फा.	उ.	अ.	रो.	ला.	शु.	च.	दिने	५॥
शु.	च.	फा.	उ.	अ.	रो.	ला.	दिने	६॥
रो.	ला.	शु.	च.	फा.	उ.	अ.	दिने	७॥
उ.	अ.	रो.	ला.	शु.	च.	फा.	दिने	८॥
रात्रौ	रात्रौ	रात्रौ	रात्रौ	रात्रौ	रात्रौ	रात्रौ	रात्रौ	९॥
शु.	च.	फा.	उ.	अ.	रो.	ला.	रात्रौ	१०॥
अ.	रो.	ला.	शु.	च.	फा.	उ.	रात्रौ	११॥
च.	फा.	उ.	अ.	रो.	ला.	शु.	रात्रौ	१२॥
रो.	ला.	शु.	च.	फा.	उ.	अ.	रात्रौ	१३॥
फा.	उ.	अ.	रो.	ला.	शु.	च.	रात्रौ	१४॥
ला.	शु.	च.	फा.	उ.	अ.	रो.	रात्रौ	१५॥
उ.	अ.	रो.	ला.	शु.	च.	फा.	रात्रौ	१६॥
शु.	च.	फा.	उ.	अ.	रो.	ला.	रात्रौ	१७॥
रात्रौ	रात्रौ	रात्रौ	रात्रौ	रात्रौ	रात्रौ	रात्रौ	रात्रौ	१८॥
शु.	च.	फा.	उ.	अ.	रो.	ला.	रात्रौ	१९॥
अ.	रो.	ला.	शु.	च.	फा.	उ.	रात्रौ	२०॥

छिक्काविचार

वृ	आ	द	मेरु	प	चा	उ	ई	दिश
विघ्न	विलब्ध	उत्तम.	मृति	शुभ	आगम	लाभ	शुभ	रगौ
लाभ	विलब्ध	मृति	लाभ	शुभ	उत्तम	अल्प	लाभ	चट्ट
मित्रा	लाभ	विलब्ध	मृति	लाभ	विदेश	सुख	मित्रा	भौमे
सिद्धि	शरीरक	अरिष्ट	विलब्ध	मृति	धनना	चोरमी	मित्रा	बुधे
वित्तना	वार्ता	विलब्ध	उत्तम	चौर	मृति	फट्ट	शत्रुना	जीवे
धनसि	कलह	मित्राग	अर्थ	उत्तम	विल	मरण	धनना	शुक्रे
अर्थना	कलना	वार्ता	मित्र	उत्तम	शुभ	विलब्ध	मृति	शनी

लीभो भोज्यं वार्ताकलिः सुखं इंदिरामरणं सिद्धिः पीडा भोगः स्व-
 रवासुखे निष्फलं चोपविष्टस्य पूर्वतः क्षुतजं फलम् प्रागन्यपुंसः
 परतस्तत्रैव पुनः पुनः हृदात्कफाच्छिशोर्वृद्ध्याक्षतं जातवृथाज-
 गुः स्वप्नस्याद्यंतयोः वास्तं क्षुतं नो भोजनाग्रतः भोजनांत्यदिभ-
 वेद्भोज्यलाभः परेहनि अंतर्वलि कुमारीच किन्नरी मद्यकारिका
 वरटी चर्मकारीच निंद्यमासां क्षुतं सदा प्रयोजने यत्कृते पिजातं क्षु-
 णात्तद्दिनिहंत्यवश्यं कार्योत्सुकेनापि मनागपीदं तस्मादपेक्ष्यं न
 विचक्षणो न ओषधे वाहनारोहे विवादे वायनादाने विद्यारंभे बी-
 जवापे क्षुतं सप्तसुशोभनम् अथाश्वंगितम् मुहुर्मुहुर्मूत्रमलं
 करोति संताड्य मानोप्यनुलोमगामी अकार्यं भीतोश्च विलोचनश्च
 शिवं न भर्तुस्तुरगो विधत्ते आरोहति क्षितिपतौ विनयोपपन्नो यात्रा

नुगोन्येतुरगं प्रतिहेषितश्च वक्रगवास्पृशति दक्षिणमात्मपार्थ
 योश्चः सभर्तुरचिरात्प्रतनोतिलक्ष्मीम् अथ हस्तींगितम् भूमौ न्य
 स्तं करस्तब्धः कर्णो मुकुलिते क्षणः भीतश्च सङ्गजो याने भङ्ग कू-
 त्सखलितस्तथा अनुलोमगतिर्दृष्टो वक्रमुन्नम्य याति च बल्मीक
 स्थानगुल्मादिमथनः सिद्धिदोगजः अथ सारमेये गितम् नृत्तुरग
 करिकुंभपर्याणसक्षीरवृक्षेष्टिकासंचयच्छत्रद्राव्यासनोभूखला
 निध्वजं चामरं शाङ्खलं पुष्पितं चाप्रदेशं यदाश्वावमूच्याग्रतोया-
 तियातुस्तदा कार्यसिद्धिर्भवेद्दर्द्रेके गोमयेभिष्टभोज्यागमः शुष्क
 समूत्रणे शुष्कमेन्नं गुडोमोदकावाप्तिरेवाथवा अथ विषतरु कंद
 कीकाष्ठपोषाणशुष्कद्रुमास्थिरमशानानि मूत्रावहत्याथवा यायिनो
 त्रेसरोनिष्ठमारज्यातिशय्याकुलालादिभाडान्यभक्तान्यभिन्नानि
 वा मूत्रयन्कन्यकादोषरुद्रुज्यमानानि चेद्दुष्टतां तद्दृष्ट्वा स्तथास्या
 दुपानंत्फलं गोस्तसंमूत्रणे वर्णजः संकरः गमनमुखमुपांतहसं प्र
 गृह्योपतिष्ठेद्यदास्यात्तदासिद्धये मांसपूणाननर्थाप्तिरार्द्रेण चा
 स्थाशुभं साम्यलातेन शुष्केण चास्त्रागृहीतेन मृत्युः प्रशांतोत्सु-
 केनाभिघातोथ पुंसः शिरोहस्तपादादिवक्त्रे ऋगोह्यागमोवस्त्रचौ
 रादिभिर्व्यापदः केचिदाहुः सवरत्ने शुभम् प्रविशति तु गृहं सश-
 ष्कास्थिवक्त्रे प्रधानस्य तस्मिन् वधः शृंखलाशीर्षवल्लीवस्त्रादिवा-
 वंधनंचोपगृह्योपतिष्ठेत् यदास्यात्तदाबंधनं लेढिपादौ विधुन्यन्स्वक
 णां उपर्याक्रममश्वापि विघ्रायं चातु विरोधे विरोधस्तथा स्वांगकंडू
 यने स्यात्स्वयंचोर्ध्वपादः सदादोषरुत वामं जिघ्रेज्जानुवित्ताग-

मायस्त्रिभिः साकं विग्रहोदक्षिणं चेत् ऊरुं वामं चेद्विद्यार्थोपभोगः,
 सव्यं जिघ्रेदिष्टमित्रैर्विरोधः पादौ जिघ्रेद्यायिनश्चेदद्यान्नां प्राहा-
 र्थाप्तिर्वाछितांनिश्चलस्य स्थानस्थस्य स्वोपानहौ चेद्विजिघ्रेत्
 क्षिप्रं यात्रां सारमेयः करोति उभयोरपि जिघ्रेणेहि वाहो विज्ञे-
 योरिषु चौरसंप्रयोगः याने भवंतो भयदाश्च पश्चात् अथ काकं-
 गितं गमने कर्णसमश्चेत्क्षेमाय न सिद्ध्ये भवति अभिमुख्यमुपै-
 ति विरुवन्निवर्त्तयेद्यान्नाम् वामेर्वाशित्वादौ दक्षिणार्धेनुवा-
 शते यातुः अर्थापहारकारी तद्विपरीतोर्थसिद्धिकरः यदि वाम-
 एव विरुयात् मुहुर्मुहुर्यायिनो नुलोमगतिः अर्थस्य भवति सिद्धौ आ-
 चर्यानां दक्षिणार्धे वामः अतिलोमगतिर्वाशान्गमनस्य विघ्न-
 कं भवति तत्र स्थस्यैव फलं कथयति यद्वांछितं गमने दक्षिणवि-
 रुतं कृत्वा वामे विरुयाद्यथोप्सिता वाप्तिः प्रतिवाश्यपुरोयायात्
 द्रुतमग्रे र्थागमोति महान् प्रतिवाश्यपृष्ठतो दक्षिणेन यायादद्रुतं
 क्षतजकर्त्ता एकचरणोर्कमीक्षन् विरुवंश्च पुरोरुधिरहेतुः

अथ स्वरशास्त्रमवलंब्य कतिचिच्चक्राणि

५	५	३	३	३	५	५	८	८	८	९
अ	आ	इ	ई	उ	ऊ	ए	ऐ	ओ	औ	अ
क	ख	ग	घ	च	छ	ज	झ	ट	ठ	ड
ढ	ण	त	थ	द	ध	न	प	फ	ब	भ
म	य	र	ल	व	श	ष	स	ह	-	-

अत्रययोर्मद्योर्जयपराजयविलोकनं तयोर्नामाक्षराणां ह
लामचांचयोगंकृत्वा २ व्याप्तं १ शेषेतस्यजयः शून्यशेषेतस्यप-
राजयः अथवायोगे ८ तष्टे- ४।६।५।७।३।१।३ शेषेअएआ
प्र्योजेताभवेत् अथप्रकारांतरेण-

अथप्रकारांतरेण-										
६	३	२	४	८	६	९	७	३	०	१
अ	आ	इ	ई	उ	ऊ	ए	ऐ	ओ	औ	अ
क	ख	ग	घ	च	छ	ज	झ	ट	ठ	ड
ढ	ण	त	थ	द	ध	न	प	फ	ब	भ
म	य	र	ल	व	श	ष	स	ह	-	-

अत्रापिभट्योर्नामहलचांचयोगं १२ दशाहीनं ८ अष्टतष्टं य-
स्याधिकः शेषः स एवजेता सेनाधिपः कर्तव्यः यथारामराज-
णयोः क्रमेण २-२ आ-३ मं६ अ-६ एषांयोगः १७ राव-
णस्य २-२ आ-३ व-८ अ-६ ए-३ अ-६ एषांयोगः ए-
षांयोगः २८ उभयत्र १२ हीने शेषौ ५।६ अष्टतष्टेरामएवजे-
ता उभयोः समशेषत्वे संधिर्वोद्धाचक्रत्रयेपि नामाद्भलांसर्व-
त्रे ह शोकानां भेदो वैलक्षण्यकारकः

अथापरममात्राचक्रम्

८	५	६	४	७	१	३	२
अआ ई.	क.	ख.	ट	त.	प.	य.	श.
ई उ ऊ	ख.	छ.	ठ	थ.	फ.	र.	प
ॐ २. तु २ ५. ६.	ग.	ज	झ	द.	व	ल	स.
ओ. औ	घ.	ञ	ड	ध	भ	य	ह.
अं अ	ङ	अ	ए.	न	म		

अत्राप्युभयोः संख्यैक्ये ७ तष्टे अधिकभाक् जयी भवति पं-
चाण्डः स्वरास्ते क छ ठ ध व मुखेष्वङ्गः अव्यंजनेषु स्युर्न दा दे-
स्तिथेस्ते तिथिकपि ११ लघतोष्यंतराभोगभाजः नाम्नावालः कु-
मारो युवसजरमृतास्त्वादिवर्णास्वरास्ते सिद्ध्युत्कर्षेयुवांतो
प्रचयइतरयोर्युध्यतांद्युएरमृताचि भौमेनयोर्ज्ञाशिनोश्चगुरो
भृगोस्ते क्षेत्रेशानेरुदयिनोप्यनवांशकेजात् भारे २४ करे २१
तुपरतोतिमभानिसप्त ७ स्त्वादित्यतस्त्विमसुरवा अपि पंच
केषु रूपा १२ द्वेषापिहायनर्त्तुषुचतेतत्काय ११ भागांतराभुक्त्या
वाच्यपरेयनेत्वइरिमौ कृष्णान्ययोः राधेभाद्रपदे सहस्यइरिषा
वाटेन भस्युर्मधो पौषैथैरपिशुक्र उर्ज उदयी माघांत्ययोरोस्तथा

अथैषामवांतरभोगचक्राणि-

द्वादशवार्षिकांतः						वार्षिकांतरभोगः					
अ.	ई.	उ.	ए.	ओ.	स्व.	अ.	इ.	उ.	ए.	ओ.	स्व.
१	१	१	१	१	व.	१	१	१	१	१	मा.
१	१	१	१	१	मा.	५	५	५	५	५	दि.
२	२	२	२	२	दि.	४२	४२	४२	४२	४२	घ.
४३	४३	४३	४३	४३	घ.	८	८	८	८	८	प.
३८	३८	३८	३८	३८	प.	५५	५५	५५	५५	५५	वि.

अत्रयस्योदये तस्यत्रिवारभोगः आदीमध्येतैश्च

पण्डितचक्रम्				
अ.	इ.	उ.	ए.	ओ.
क.	ख.	ग.	घ.	च.
छ.	ज.	झ.	ट.	ठ.
ड.	ढ.	त.	थ.	द.
ध.	न.	प.	फ.	ब.
भ.	म.	य.	र.	ल.
व.	दा.	प.	त.	ह.
नदा	भद्रा	जया	रिक्ता	पूर्णा
मं.र.	बु.चं	बु.	शु.	श.
२४	२१	२१	२१	२१
रे.७	पू.५.	उ.५.	अ.५.	अ.५.
प्रभुव	मभा१२	स्व१२	शोभ१२	
वाल	कुमा.	यु.वा	बृद्ध	मृत
वैभामा	आ.आ.	जै.पे	ज्ये.का.	मा.फा.

अयनचक्रमवांतरचक्रम्					
अ.	ई.	अ.	ई.	अ.	ई.
द.	उ.	कु.	शु.	क.	शु.
१५	१५	१५	१५	१५	दिनाः
२१	२१	२१	२१	२१	घटिकाः
४८	४८	४८	४८	४८	पलाः

ऋतुस्वरम्					
अ.	ई.	उ.	ए.	ओ.	स्व.
७२	७२	७२	७२	७२	दिन
५	५	५	५	५	दि.
३२	३२	३२	३२	३२	घ.
४३	४३	४३	४३	४३	प.

मासांतरभोग पक्षांतरभोगदी- १५ २१ २८					
अ	ई	ऊ	ए	ओ	स्व.
२	२	२	२	२	दि.
४३	४३	४३	४३	४३	घ.
३८	३८	३८	३८	३८	प.

अथाष्टौस्वराः नामाचः पूर्वोयः
समात्रास्वरः यथारामस्यः अः
नाम्नोहलचामैक्यं पंचभक्तं शे-
पोजीवस्वरः यथारामस्यः ओः
मात्रास्वरवर्णस्वरैक्यं ५ भक्तं

पिंडस्वरः यथारामस्य ओः मात्रास्वरवर्णस्वर ग्रहस्वरपिंडस्व-
र जीवस्वर भस्वरराशिस्वर एषामैक्यं पंचभक्तं यौगिकस्व-
रः यथारामस्य अकारः मात्रा च अः वर्णाचि एः ग्रहाच्
पिंडाच् ओः भर्त्ति उः राश्यच् एः एषामैक्यं २५ पंचतष्टं शे-
पमेकं प्रथमोकारो यौगिको रामस्य योगाद्वादशवर्षे स्थिरवस्था

अथ श्रीरामः स्याष्टौ स्वराः कार्याणि						
ए.	अ	ए.	ओ.	ओ.	उ.	ए.
वर्ण	मात्रा	ग्रह	पिंड	जीव	भस्व	राशि
व कः	मंत्रसि	शुभे	तेनार	शुभे	शुभे	शुभे
समाप्त	होः		पने			जनम

पिंडके व्दके भस्वरादय-
नेज्ञे याराशिसरादृतुस्वरे
जीवान्मासस्वरे वस्था
ग्रहाक्षस्वरे तथा वर्णा
दीनस्वरे ज्ञेयामात्राचः

स्याद्घटीस्वरे योगाचा योगभजनं वर्णाचा सर्वमावहेत् विपे
षतस्तु संग्रामे सहि सर्वस्वरो ग्रणीः विचारश्चायं नाम्न एव
बोध्यः

अत्रापिनाम्नोर्हलचामि
तिःपंचहृता अधिकाज-
यंहीनामृतिं साम्ये संधि-
कथयति अथभूवल-
स्य सुखंजयेद्युनिजय-
श्चघातात्स्यादाद्ययोःअं-
तिमयोर्नजयः स्वशत्रुव-

जयपराजयम्				
३	१	४	२	१
अ.	ई.	उ.	ए.	ओ.
क.	ख.	ग.	घ.	च.
छ.	ज.	झ.	ट.	ठ.
ड.	ढ.	त.	थ.	द.
ध.	न.	प.	फ.	ब.
भ.	म.	य.	र.	ल.
व.	श.	ष.	स.	ह.

भूवलम्		
	पू.	
	अ.	
उं.ए.	ओ.	इद.
	उ.	प.

लावलाभ्यां भुवमाददीत इदंच धूतेचतुरंगे वश्यं विचार्यं स्वी-
य युवस्वरवत्यां दिक्षु जयः वालकुमारवत्यां घातात्-

राशिचक्रम्.			रवि हत			चंद्र हत दिक्		
ई. सु २।७	हू. १।८मी	आ. ३।११		पू. ५।७		ई. २।११		आ. ५।१
उ. शु. गु. १२		र. व. ५	उ. ४।५	यामार्धम्	१।८ द.			
उं. ५।३ वा.	च. प. ४	गु. नै. ८		प. २।३		वा. घा. ३		६ नै.

गूढराहु

ई. ७	पू. ४	आ. १
ठ. २		५ द.
वा. ५	प. ८	नै. ३

पृष्ठेर्को यदि दक्षिणे पिपुरतः श्छायाय वा
मेजयः किं त्वर्के वहती हयायिनि विधौ वा-
हस्थिते स्थायिनी छायापृष्ठगदक्षिणानि-
शि शशी वामेग्रतो वाजयो यातुश्चंद्रवहे प-
रस्पतुरंगे वामः शशीष्टः क्षयी चंद्रवलम् प्राचीमुदीची वाचं-
द्वे गते स्थायी जयी भवेत् प्रतीची दक्षिणां प्राप्ते यायी विजय
माप्नुयात् वायुवलम् वायुः पृष्ठे दक्षिणे च वहन्सूचयते च

मुहूर्तसिंधु

(१७३)

लम् संमुखीनश्चयामश्च भटानां भंगसूचकः

मोहूर्तिकराहुः				योगिन्यर्धप्रहरम्		
ई. १।०।१।०।२५	४।१२ २।२८ पू.	०।१५ २३ आ.	ई. ८	पू. १	३ आ.	
उ. २२। ५ १४।३०	मोहू.	२।१० १०।२५ द.	उ. २.		द. ५	
३।११ १०।२७ पा.	०।१५ २४ प.	५।१३ २।२८ नै.	ब. ७	प. ६	नै. ४	

मौहूर्तिकोराहुरपियामार्धराहुरिवदक्षे पृष्ठेशुभः अर्धयाम-
योगिन्यपि दक्षे पृष्ठेशुभा दक्षे पृष्ठे योगिनीराहु युक्ताय स्यैको-
पि शत्रुलक्षं निहंताश्चैवं सर्वेभ्यो वलेभ्यस्तदेतत्सक्षेपोयं सर्व-
सारोभ्य धायी अथ यामार्धकालौ तावपि जयार्थं त्यागं कुर्व्या-
त् युद्धे द्यूते चापि सूर्यादिवारेषु क्रमात्तौ बोध्यौ

अर्धयाम-							काल						
र.	चं.	मं.	कु.	कृ.	गु.	श.	र.	चं.	मं.	कु.	कृ.	गु.	श.
४	७	२	५	८	३	६	८	३	६	१	४	७	२

अथ पापहोरा स्वराशिशत्रु ग्रहीयाहोरापि वर्जनीयाः

शान्यंशः							
र.	चं.	मं.	कु.	कृ.	गु.	श.	प्र.
७	६	५	४	३	२	१	यामार्ध-
ज.	सा.	प.	नै.	द.	मा.	पू.	दिश

यामार्धभोगाच्छनिरस्ति
रस्यां तदानयायात्ककुभं
तदात्ताम् अथविरुद्धया-
मार्धादिपुयुद्धे प्रहारस्थला-

याम	गूढज	राहोः	रकेः	चंद्रः	श-ग्रह	श-ग्र-होर
यामांशे	प्राग्भागे	कुचादिषु	श्रुत्यादि	आस्यादि	हृदि	मुखे

जन्मगोचराभ्यां विरुद्धेषु.

र.	चं.	मं.	बु.	पृ.	शु.	श.	रा.	के.	वास्तु	सूरु	काल
१	१२	११	१०	९	८	७	६	५	४	३	२
ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ

त्रिनाडिकम्

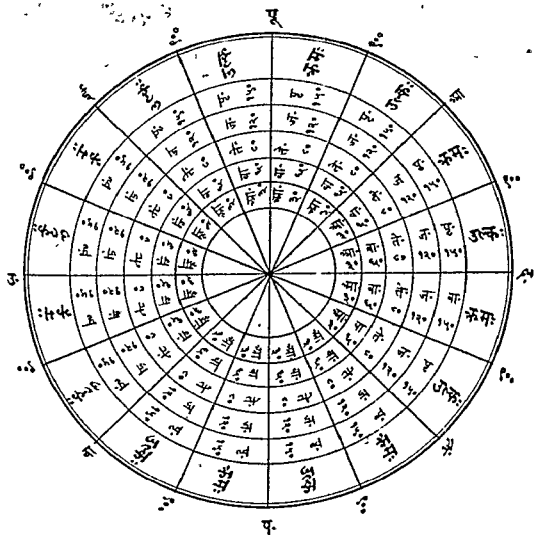
आ.	पू.	उ.	आ.	ज्ये.	ध.	श.	भ.	रु.	एक
पु.	म.	ह.	वि.	मू.	श.	पू.	अ.	रो.	एक
पू.	अ.	चि.	त्वा.	पू.	उ.	उ.	रे.	मू.	एक

यद्येकनाड्यां नामार्कचंद्रभानि प्रधनेत्याज्यानि अथ तात्कालिकनक्षत्रमाह भक्तनाड्यः ९ नवगुणाः २० विंशतिभक्ता गतभानि भवन्ति रव्यादि गतिनुतिलवार्धग्रहघटिका भवन्ति तत्तदग्रहाणां इदंच सूक्ष्मविचारे बोध्यमिति.

मुहूर्तसिंधुः

(१७५)

हंसचारफलम्

एकैकस्मिन्यत्रे एकैकस्यस्वरस्य क्रमादसवः पुनरुक्रमात् एवम-
ष्टपत्रे ७२०० अस्वः तेषां घट्यः २० एवमहर्निशं त्रिवृत्तिं अथ
कस्मिन्यत्रे प्राणाः पूर्वे प्राणवायोरणायचित्तं आग्नेये भोक्तुं रु-
क्षिणे रूपे नैऋतं विषयाय पश्चिं मुदे वायु-गमाय उत्तं दयायै
ईशे नृपास्यदाय पत्रद्वयांतरचरे परस्थमुदे धरां बुनी शुभे महं

विमिश्रितं मरुन्मभसीदुःखदे द्वेदपत्रेक्रमादिनेंदुवहतः शुक्लप्र
तिपदादिभिधत्त्रं हिमगुः ततोरविः ततश्चंद्रः एवमेव क्रमाक्रमप्रः
वृत्तौ प्रत्युषतः श्रेयः चेदेकनाड्यां ५ दिनममितत्वं वहतिमृतिर्भ
वेत् अर्कस्वरेमितत्ववहने एकोबहून् जयति स्वशून्ये विपक्षं कृत्वा
पिजयति दक्षवहे दक्षनगरेण वामगवहे वामनगरेण पृष्ठेजयः व्य
त्यासेन अथ दक्षवहे विषमाक्षराणि तदपिजयेः पुरः स्थितो वा-
मगो बोध्यः पृष्ठगो दक्षिणो बोध्यः आसांतर्गमे वामे दक्षे वाजयः
आसानिर्गमे वामे दक्षे पराजयः नृपविलोकनगेहवेशपद्याभि
षेक सुरवकर्माणि चंद्रेशुभानि च कर्माणि मज्जन वधूरतिभुक्तिं
युद्धसुरव्यं अशुभकर्म च सूर्ये कर्तव्यं अंगनायाश्चंद्रस्वरे वहति
वारितत्व वहने पुरुषस्य रविस्वरे बन्धितत्व वहने चंद्रति शीघ्रं द्रवति
अथ सुत्ताया चंद्रनाडीं मनुजः सूर्येण चंद्रं पिबेत्कांतामामृत्योर्ब
शयति कांताचेत्कांतरविंस्वचंद्रेण पिबति कांतमामृत्योर्बशयति
अथ द्यूते विशेषमाह स्वरच्छायानिलार्केन्दुयोगिनी राहुभुवलैः
अन्यैश्च द्यूतमावधन्जयत्येव धनं बहु अथ जयदौ पध्यः पुष्पा
र्कं धृतातालजटा केतकदल स्वार्जूरफ तगर सधृतभुक्तानिर-
शनैः शिरसि धृतावाशरन्निवारका तंडुलांघुना पाठाजटापीट-
शी अंकोला लक्ष्मणा पुंरवा सर्पाक्षी शिखी मूली विष्णुकांता
काकजंघा नीली सहदेवी पाटला भुजास्य मूर्धगां भुक्ता तज्ज
ट्टेकापिवारयेत् रणे दारुणशस्त्रौघं अथ पीत कपर्दि कायां वृ-
हती रसधृष्टः पारदः सवृहतीजटः सिक्थमुद्रितः सुरवे धृतो वि-

मुहूर्तसिंधुः

(१७७)

वादेजयदः चक्रमर्दगोजिह्वांशिखिचूडा पुष्पार्कवृताभु-
जास्त्रमूर्धगावादजयदा अत्रकोटसर्वतोभद्रकालनलान्य-
पि विचार्याणि अथसंग्रामेशुभंचिह्नम् जिह्वाशोषः प्रकंपश्च
तांबुले रागहीनतावर्णः सगद्गदोयस्यतस्य मृत्युरणे भवेत्
अथशुभलक्षणम् प्रफुल्लितभुजौचैव रोमांची स्थिरदृग्भटः
धैर्योपेतः समुत्साही विजयी सरणे भवेत् अथावश्यकेशिवा
लिखितं प्रोच्यते तत्रादौतेपांकर्मा

रौद्रादयः १७

रौद्र	रौद्रकर्माणि	श्वेत	मैत्र	वार्ध	ज्येष्ठ	पौष	तुल	श्रमि	राव	शाल	विश्वि	नंद	यम	सौ	मग	रवि
रौद्रकर्माणि	गजवधनं	यनादिकं	स्नानप्रतिषे	सर्वार्थदं	पट्टनिषेक	शालसाधनं	ग्रामप्रवेश	चैरसाधनं	शुद्धकार्यं	शुभकर्म	पंचबालनं	मार्गणं	सर्गपवेश	स्तीसग	विष्णुभास	

नतिथिर्नचनक्षत्रंनयोगकरणानिवानशूलंयोगिनीकालो न
होरानतमः सितः व्यतिपातेचसंक्रांतौ भद्रायामशुभेद्रष्टव्यंचशि-
वालेख्यंसर्वविघ्नोपशांतये शून्येशून्यं भवेत्कार्यविघ्नमावर्तके भवेत्
कालवेलाध्रुवं मृत्युः सर्वसिद्धिस्तथामृते अमृतस्योर्ध्वरेखैकाका
लेरखात्रयंतथाविघ्नस्यावर्तकंद्वंद्वविदुः शून्यस्यलक्षणः मा.फा.वै.चै.भा.भा

रथोनभा केशवविघ्नराजो गोविंदनामानभ आरवुगामी.

०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
रौ.	स्व.	मै.	चा.	ज.	वे.	तु.	अ.	रा.	वा.	वि.	नं.	य.	सौ.	भ.	सा.	
त.	त.	स.	स.	र.	र.	त.	त.	स.	स.	र.	र.	त.	त.	स.	म.	
र.	र.	शु.	शु.	बु.	बु.	चं.	चं.	ग.	श.	जी.	जी.	भो.	भो.	र.	र.	
उ.	उ.	अ.	अ.	रो.	रो.	ला.	का.	शु.	शु.	च.	च.	अ.	अ.	उ.	उ.	

रात्रौ नृसिंहो युगुलं नभः खं लक्ष्मीशलं वोदररामसंज्ञः

०	१	१	६	०	०	०	१	१	१	६	६	६	०	१	१
२	२	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१
र.	र.	त.	त.	स.	स.	र.	र.	त.	त.	स.	स.	र.	र.	त.	त.
६	६	४	४	२	२	७	७	५	५	३	३	१	१	६	६
अ.	अ.	रो.	रो.	ला.	ला.	शु.	शु.	च.	च.	अ.	अ.	उ.	उ.	अ.	अ.

सोमे हरिर्विघ्नपतिः सुरेशः शून्यंचगौरीस्तत विष्णुनामा.

१	१	६	०	६	०	१	१	१	०	६	०	६	०	१	१
३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२
१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२
२	२	७	७	५	५	३	३	१	१	६	६	४	४	२	२
ला.	ला.	शु.	शु.	च.	च.	अ.	अ.	उ.	उ.	अ.	अ.	रो.	रो.	ला.	ला.

पदं निदायां खखविष्णु शून्यं युग्मं च नारायणविघ्ननाथो

७	०	०	१	१	०	६	०	१	१	१	१	६	०	६	०
४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३
३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१
७	७	५	५	३	३	१	१	६	६	४	४	२	२	७	७
शु.	शु.	च.	च.	अ.	अ.	उ.	उ.	अ.	अ.	रो.	रो.	ला.	ला.	शु.	शु.

भौमे यमो मारमणीय युग्मं युगं हरिश्चैव गजाननश्च.

७	७	१	१	१	१	६	०	६	०	१	१	०	६	०	६
५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४
२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३
३	३	१	१	६	६	४	४	२	२	७	७	५	५	३	३
अ.	अ.	उ.	उ.	अ.	अ.	रो.	रो.	ला.	ला.	शु.	शु.	च.	च.	अ.	अ.

नक्तंचविघ्नं द्विपदं मुकुंदपदत्रयं श्रीनिधिपन्नसिद्धिः

६	०	५	५	१	१	१	५	५	५	१	१	१	५	१	१
६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५
१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२
१	१	६	६	४	४	२	२	७	७	५	५	३	३	१	१
उ.	उ.	अ.	अ.	रो	रो.	ला.	ला.	शु.	शु.	च.	च.	अ.	अ.	उ.	उ.

बुधेधनुः कृष्णयमौ च शौरिः शौरिधनुः शौरियमौ

६	६	१	१	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६
३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१
६	६	४	४	२	२	७	७	५	५	३	३	१	१	७	६
रो.	रो.	ला.	ला.	शु.	शु.	च.	च.	अ.	अ.	उ.	उ.	अ.	अ.	रो.	रो.

रात्रौ सुवर्णाध्यजएवर्षचयुगं स्वदामोदर कुंजरास्याः

१	१	१	१	१	६	०	०	१	१	१	१	०	०	०	०
८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७
२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३
४	४	२	२	५	५	७	७	३	३	१	१	६	६	४	४
४	४	५	५	६	६	७	७	१	१	०	०	३	३	४	४

गुरो गोपनाथस्ततो विघ्ननाथो नभः केशवः कुंजरास्यः

१	१	१	१	१	६	०	०	१	१	१	१	६	०	६	०
९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७	८
१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२ गुणः
३	३	१	१	६	६	४	४	२	२	७	७	५	५	३	३ ग्रहः
७	७	१	१	२	२	३	३	४	४	५	५	६	६	७	७ ता

मिश्रायां पदं नंदजः सूर्यसूनुर्नभोमाधवश्चापमेकं हरिः

७	१	१	१	७	७	७	७	०	१	१	१	६	०	१	१
१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७	८	९
३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१
१	१	६	६	४	४	२	२	३	३	५	५	३	३	१	१
७	७	१	१	२	२	३	३	४	४	५	५	६	६	७	७

शुक्रे रुष्णः कालश्च न्यो मुरारिर्गौरीपुत्रो गोपतिः शून्यम्

१	१	७	७	०	१	१	१	६	०	६	०	१	१	१	०
११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३
६	६	४	४	२	२	७	७	५	५	३	३	१	१	६	६
२	२	३	३	४	४	५	५	६	६	७	७	१	१	२	२

नक्तं कालः कंसहाश्च न्ययोगपादेदं हं यामनः खंचपादौ

७	७	१	१	१	०	६	०	७	७	१	१	१	०	७	७
१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२
४	४	२	२	७	७	५	५	३	३	१	१	६	६	४	४
३	३	४	४	५	५	६	६	७	७	१	१	२	२	३	३

शनीपदं श्रीश्च नभश्च नाको नारायणो नो हरिखं हरिखं

७	१	०	०	०	१	१	१	१	०	१	१	०	१	१	०
१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१
२	२	७	७	५	५	३	३	१	१	६	६	४	४	२	२
६	६	७	७	१	१	२	२	३	३	४	४	५	५	६	६

रात्रौचतुर्थपदमाधवश्च स्वभिन्नराजो नृहस्त्रिचापः

०	७	७	१	१	१	०	६	०	६	०	१	१	१	६	०
१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३
७	७	५	५	३	३	१	१	५	५	४	४	२	२	७	७
३	३	४	४	५	५	६	६	७	७	१	१	२	२	३	३

अथाश्विने कार्तिकमार्गः पौषे मासेषु अग्रिमवाक्यैः सूर्ये इत्यादिभिः गुरु सोमदिने सत्वरजश्चांगारके भृगौरविमंदबुधेष्वेव तमोनाडिचतुष्टयं उद्देगाद्यमृतारोगालाभाशुभाचला स्थिराक्रमात् वारात्षष्ठो भवेत् वारोनिशास्वेवं विधिस्मृतः इत्यादिविस्तरः

सूर्येनृसिंहोद्विपदंचचापं हरिर्नमोतः पदमच्युतोद्भिः

१	१	१	७	७	६	०	६	०	०	०	०	१	१	१	७
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१

रात्रौपदंचापरमच्युतश्चयुग्मेयमोविष्णुस्वसिद्विपादं

७	६	०	०	१	१	१	०	०	७	७	१	१	०	१	७
२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१
२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३

सोमंश्चिचापंनभसीसुकुंदंनभश्चयुग्मं हरिरखंहरिश्च.

ॐ	६	०	०	०	१	१	१	०	६	०	१	१	०	१	१
३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२
१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२

पदेनिशायांयुगरखंमुरारिर्धिनयकोविष्णुनभश्चविष्णुः

ॐ	६	०	०	१	१	१	६	०	६	०	१	१	०	१	१
४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३
३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१

भौमेमहेभास्थनभश्चविष्णुखंस्यायुगंगोपतिखंचयुग्मं

६	०	६	०	०	१	१	०	६	०	१	१	१	०	६	०
५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४
२	०	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३

नक्तंकरिंद्रास्यरवमच्युतश्चयोगश्चभूत्यंनृहरियोगो

६	०	६	०	०	१	१	१	६	०	०	१	१	१	६	०
६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५
१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२

बुधेधनुश्चक्रपादयुग्मं गदाधरोयोगणनाथसिद्धिः

६	०	१	१	१	ॐ	ॐ	१	१	१	१	६	०	६	०	१
७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६
३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१

मुहूर्तसिंधुः

(१०३)

रात्रौ च कालो हरिश्च न्य कालो गोविंद गौरी सुतश्च न्य मिदिः

७	७	१	१	०	७	७	१	१	१	६	०	६	०	०	१
८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७
२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३

गुरौ हरिःश्च न्य युगं सुरेज्यः श्रीविघ्नराजो गगनं श्रीः

१	१	०	६	०	१	१	१	१	६	०	६	०	०	०	१
९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७	८
१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२

निशंघ्रिदैत्यारिखकार्मुकचपदे मुरारिखयुगं श्रीः

७	१	१	१	०	६	०	७	७	१	१	१	०	६	०	१
१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७	८	९
२	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१

शुक्ररमाचापमरीदं वश्च लंबोदरः केशवश्च न्य पादः

१	६	०	१	१	१	१	६	०	६	०	१	१	१	०	७
११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३

नक्तं युगं श्रीपतिखंच युगं युगं मुरारिगगनं च युगं

६	०	१	१	१	०	६	०	६	०	१	१	१	०	६	०
१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२

(१८४)

मुहूर्तसिधुः

शनौपदं श्रीर्नभश्च, नैव नारायणो नो हरिस्त्वं हरिर्नोः

ॐ	१	०	०	०	१	१	०	१	ॐ	१	१	१	०	०	०
१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१

रात्रौ पदं स्वंपदमाधवः स्वंगजाननोगोपति शून्यपादं

ॐ	०	ॐ	१	१	१	०	०	०	०	०	१	१	१	०	ॐ
१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३

ग्रीष्मर्तौ ज्येष्ठापादयोः सूर्यादिवारेषु मुहूर्तस्त्वनारोध्याः अग्रिमकोटैः अर्के शून्यमिति

अर्के शून्यं चरुप्रगो युगपदस्वहरिर्विष्णुचापंच शून्यम्															
०	०	१	१	०	०	ॐ	०	१	१	१	१	०	०	१	१
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१

रात्रौ विश्वेवायुर्मयुगलहरियुगं युग्मं चरुप्रगंच शून्यम्

१	१	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	०	१	१	०
२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१
२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३

सोमेचापद्वयं नो नृहरिस्वयुगलं पीतवा साच शून्यम्

०	०	०	०	०	१	१	१	०	०	०	१	१	१	१	०
३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२
१	१	२	३	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२

चापद्वंद्वनिशायामजरखपदमजश्चापपद्मेरापादम् ॥

०	०	१	१	०	३	१	१	०	१	१	१	३	१	१	१	३
४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४
२	२	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२

भौमेशून्येचरूपोयुगगगनमजरखीणिचापानिसिद्धिः

०	०	१	१	०	१	१	०	१	१	०	१	१	०	१	१	०
५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५
२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१

नक्तंयुगमंचशून्यंयुगयुगलपदंश्रीखचापेचचक्री ॥

०	०	१	१	०	१	१	०	१	१	०	१	१	०	१	१	०
६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६
१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३

सौम्येश्रीर्विघ्ननाथोथहरि गणपतिःपद्मनाभश्चापदं

१	०	०	१	१	०	१	१	०	१	१	०	१	१	०	१	१
७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७
२	२	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२

तद्वात्रौसिद्धियुगं हरिखगजसुरखः रूपशून्ये रूपः

१	०	०	१	१	०	१	१	०	१	१	०	१	१	०	१	१
८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७	८
२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१

ग्रहवेलाचक्रम्मतिमद्विर्बोधाः

(१८६)

मुहूर्तसिंधुः

जीवे विष्णुः स्वचापे गगनमजितखं श्रंघ्रियुग्मं नृसिंहः

१	१	०	०	०	१	१	१	०	३	०	१	१	१
९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६
१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१

रात्रौ नोरखं मुकुंदो नहिच सुररिपुः शंभुसुनुधविष्णुः

०	०	१	१	१	०	१	१	१	१	०	०	१	१
१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७
३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३

शुक्रे युग्मं सुरारि गगन युगमजो विधराजो भगोपः

०	०	१	१	१	०	०	०	१	१	०	०	१	१
११	१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७	८
२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२

रात्रौ युग्म गोपीपति युग गगनः श्रीपतिः खं पदे श्रीः

०	०	१	१	१	०	०	०	१	१	०	३	३	१
१२	१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१

मंदे श्री युग्म लक्ष्मीः हरिनभः सुतिखं पदे स्वरमाखं

०	०	१	१	१	०	३	३	०	३	३	०	१	०
१३	१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३	३

तन्त्रक्तं श्रीर्युगद्योतनभञ्जयुगहरी नैचगोविन्दशून्यम्

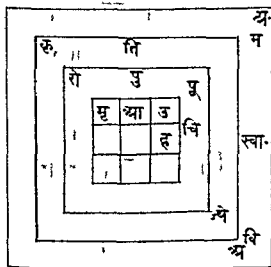
१	८	७	१	१	०	०	८	७	१	१	०	१	१	०
१४	१५	१६	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
२	२	३	३	१	१	२	२	३	३	१	१	२	२	३

शिवेनलिखितंयस्माच्छिवालिलिखितमुच्यते अत्रदिनमानंषोडशभक्तंरौद्रादिमानंभवति स्पष्टंतुहोराइवनानेयमूरव्युदयस्यावधित्वादिति अथनक्षत्रफलम् अनु-मृ-ह-ध-रे-ति-स्थितिः ज्ये-आ-चि-स्वा-रो-पुनर्यात्रा-मू-पु-वि-इत्यादि-प्रावेशिकं ध्येयमिति बोध्यम् इतियात्रा ११ अथवास्तुनिर्माणम् १२ नारदः निर्माणोपत्तनग्रामगृहादीनां समासतः क्षेत्रमादौपरीक्षेत गंधवर्णरसादिभिः श्वेताशस्ताद्विजेद्राणां रक्ताभूमिर्महीभुजां विशांपीताचशूद्राणां कृष्णान्येषांचमिश्रिता मधुपुष्पाम्लपिशितगंधान्विप्रानुपूर्वकं मधुरंकटुकं तिक्तं कषायश्चरसाः क्रमात् अत्यंतवृद्धिदं नृणामीशानप्रागुदकपूर्वं-मनसश्चक्षुषोयत्र संतोषोजायतेभुवि-तस्यांकार्थ्यं गृहंसर्वैरितिगर्गादिसंमतं छत्रंयंत्रंपताकावाहास्यंस्त्रीणांचदृश्यते क्रीडितंयंत्रवाहानां विहितत्रमहाधनम् अथसाधारणगंधाः काश्मीरीचंदनामोदकर्पूरागुरुगंधिनी कमलोत्पलगंधाचजातीचंपकगंधिनी सरलमल्लिका गंधा नागकेशरगंधिनी दधिर्क्षीराज्यगंधाच शुभगंधयुताचया सर्वेषामेववर्णानां भूमिः साधार-

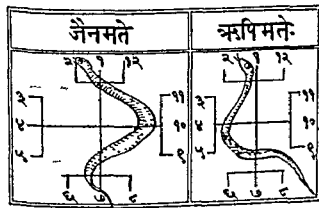
एतामता ॥ अथ भूमिजातयः ॥ ब्राह्मणीधृतगंधा
 स्याद्रसगंधाचक्षत्रिया क्षारगंधाभवेद्द्वैश्याशूद्राविद्धंधिनीक्षिति
 ब्राह्मणीभूः कुशोपेता शरयुक्ताचक्षत्रिया कुशकाशयुतावैश्या
 शूद्रासर्वतृणायुता- श्वेतापीतातथाकृष्णारक्तवर्णासमन्विता-
 स्थिरोदकादृढास्निग्धा भूमिः सर्वसुखावहा शीतस्पर्शोष्णकालेतु
 वह्निस्पर्शाहिमागमे वर्षासुचोभयस्पर्शासाशुभापरिकीर्तिता वित
 स्तिमात्रंविस्तारंनिर्माययिचरंभुवि निक्षिपेत्तामृदस्तस्मिस्तासुशि
 ष्टासुशोभनं हीनेहानिःसमेसमं तथानिशादौकृत्वातु पानीयेनप्र
 पूरयेत् प्रातर्दृष्टेजलेवृद्धिःसमःपंके व्रणेक्षयः अथात्रादौदुर्गारं
 भणमु- उत्तरायणेवामार्गकार्तिक आश्विनेषु मृन्मयदुर्गस्तुसदा-
 ३- ६- ९- १२ एतद्वाशिकेरवौ तथाच गुरुशुक्रचंद्रमसामस्तेदु-
 र्गारंभोन- तथाभौमदशेश सोमैर्दुष्टैरपि दुर्गारंभोन-तथा २।७
 १२ रिक्ता ४।९।१४।२० एतास्तिथयो- बुधभौमवारौविऽ
 लाऽडलौ विद्वद्युक्तभानिराहुसंमुखदिक्का शुभाय राहुमुखम्
 मार्ग-पौष- मा- पूर्वे- फा- चै- वै- दक्षिणेज्ये- आ- आ- पथ्यमे
 भा- आ- का- उत्तरे आ- श्र- ह- मृदु ध्रुव ति- स्वा- श- ध- एषुभे
 पु ३।७।६ धनुः पूर्वार्धादिलम्बेषष्टेपापग्रहे शोभनयुक्तेन्द्रे-
 अथदुर्गचक्रमाह अथत्रिरेखेवलयेचतुर्भुजे कार्शानवाहीश-
 दिशोभपंजरं कोणांशवेशांदिशिनिर्गम्यथान्यसेत्तथादुर्गविधां-
 ये शालोदितंशालनिवेशनेवरंभमुक्तमाद्यैरहिता वहि-
 पारंभणो मंगलमंदमध्य युग्दुर्गस्य भंगायविचिंत्यमन्त्रनु-

आरंभखाते यदि मंगलोयमोऽप्रनिश्चयः॥ एवमेव नगरारंभेऽपि न
गरनामभक्तोऽध्येयम् ॥

प्रवेशनेभेमानवकीर्णस्तंभित
भेदुर्गमं विनिर्गमभेदून्यनिवृत्त
वृत्तं निविष्टभेभवेत् अथ राहुभ्रम
माह वृषार्कतो वामगत्या राहुभ्र-
मः राहुश्च न्यविदिशिरवात्तः शं
कुनिवेशः शुभः ईशान्ये मुखे चाय
व्ये उदरं लून नैर्ऋत्येतदाग्निदिक्
पृदाकुशून्याजैनास्तु ईशान्ये मुखे

स्वं भ्रात्रेभ्यामुदरं वायव्यं पृक्षाकुक्ष्यादिकं

दुर्गेपुरेचौ कसिमंडलेह-
रे ५ प्रपामरागारकयोः
शदिकृति १२ मेः वेधादि
सर्वत्रफटेति गो २ अयं
जगादवादायतुजैनदर्श
नं यदैककालेनिस्त्रिलाय

दक्रियास्याहं दशक भ्रमसैक तांतदाभुजंगभून्यंघटतेपटं सदा
प्रमाणतोत्रेतिनतन्मतं धृतं भोगानुगंमंदिरस्वातमाहत कुता
र्किकः कश्चिदुवाचवेत्यपिनिर्ग्रथपक्षाहतदेभवानसौ वदत्यवेक्ष्ये
तिकुलादिकं हरेः अष्टपदचक्रमाह

अष्टपदम्

भा. आ. का. पू. क. तु. शु. आ.									
र.	चं.	मं.	पु.	वृ.	शु.	श.	र.		
च.	मं.	पु.	वृ.	शु.	श.	र.	चं.		मं.
मं.	पु.	वृ.	शु.	श.	र.	चं.	मं.		पु.
पु.	वृ.	शु.	श.	र.	चं.	मं.	पु.		वृ.
वृ.	शु.	श.	र.	चं.	मं.	पु.	वृ.		शु.
श.	र.	चं.	मं.	पु.	वृ.	श.	र.		चं.
र.	चं.	मं.	पु.	वृ.	शु.	श.	र.		चं.

सर्मारमार्गाशपदांशपे-
टकेचरत्यहिर्वासनया
रमंदगः इत्याहकश्चित्
किलवास्तुशारभ्रयिन
तेनदष्टंभ्रमंशंतुदृक्
श्रुतेः चतुर्भुजांघ्रिस्तु
चतुर्भुजेषुरौद्रादिकेष
त्र फटास्थितिः स्यात्
इतिप्रमाणं प्रकटं प्र
वीर्णैरुदीरितं वासन
यापुराणैः मांसति-

ध्यादिकं ग्रहसंस्थाचगेहारंभ इव ग्रामनगरारंभेषु बोध्या अ-
थग्रामस्यशुभाशुभज्ञानं स्वनामराशितः यस्यग्रामस्यराशि
२।९।५।११ गः सशुभः अथग्रामभात्सप्त ७ मस्तके पृष्ठे
७ पदे ७ हृदि ७ मस्तकेधनीपृष्ठहीनः हृदिसुरवं पादेपर्यटनं
ग्रामाल्लाभादि स्ववर्गमकचटादिकं यत्संख्याकं द्विगुणं कृ-
त्वा परवर्गकसंख्यायायुतं ८ तष्टपुनः परवर्गद्विगुणं स्ववर्ग-
कसंख्यायुतमष्टतष्टं काकिएयो भवंति यस्याधिकाग्रामस्यस
शुभः अथशाल्यज्ञानम् जलांतं प्रस्तरांतं वा पुरुषांतमथापि-
वा क्षेत्रं संशोध्य चोद्धृत्य शाल्यं सदनमारभेत् यस्मिन्भागे सौ-
म्यागृहस्य तद्भूयमादिशोत्तत्र पापायस्मिन्भागे तस्मिन्शाल्यं

विनिर्देश्यं स्मृत्यैष्टदेवतांप्रभुवचनस्याद्यमक्षरं गृहीत्वा तु ततः श-
ल्याशल्यं सम्यग्विचारयेत् अकचटतपशहयावर्णापूर्वादिम-
ध्यांताः शल्यकरा इह नान्ये

चक्रम्									
अ	क	ग	द	त	थ	श	रु	य	वर्गः
पूर्व	आग्ने	दक्षि	नैऋत्य	पश्चि	वाय	उत्तरे	दक्षि	मध्य	दिशः
नवाक्ष	एतवाक्ष	नवाक्ष	नवाक्ष	विशुभा	गुणवार	विमवाक्ष	गोवाक्ष	दक्षपात	शल्ये
॥ ह	२ ह	२ ह	॥ ह	॥ ह	२ ह	२ ह	॥ ह	कषमम	हस्त
सुखदे	मय	सुखदे	यातमति	दक्षविशुभा	दुःखम	मिथुन	गोवाक्ष	गोवाक्ष	फल

रवन्यमानेयदारवाते पाषा-
णंप्राप्यते यदा तदापमृत्य-
वेचास्थिकेशांगारैर्धनक्ष-
यः स्पृष्टितासशल्याच-
यल्मिकारोहिणीतथादू-
रतःपरिवर्ज्याभूः कीर्ति-
राधुर्धनक्षयः हस्तत्रया-
दधस्ताच्चेच्छल्यं वै नान्न-
दोषकृत् शुभं गोशृंगः

पीतमंडूकः शंखकच्छपमौक्तिकाः शक्तिश्चमलि पाषाणाः प्र-
शस्तारनजातयः अंगारं वै तुषं केशमस्थिशल्यं विचारयेत् अ-
थदिक्साधनं कपिशिर्षप्रमाणैश्च प्रावाणोः पूरयेद्दं रवातंतनु-
समं कृत्वा ततः प्राचीं प्रसाधयेत् प्रासादे सदनं लिंदं कुं डे द्वारे विशेष-
पतः दिङ् मूढे कुलनाशः स्यात्तस्मात्संसाधयेद्दिशः ध्रुवलं चक्र-
रेखायारेखांतः सौम्ययाम्यहरितौस्तः तन्मच्छपुच्छ मुखतः
पश्चिमपूर्वाभिधेर्विद्यात् अथग्रहविस्तारदैर्घ्ये एकोनितेष्टहतादि-
तिथ्यः रूपानितेष्टाय हतं दुर्नागैः ८१ युक्ता घनैः १० अपियुता विभक्त-
भूपाश्चिभिः शेषमितो हि पिंडः अस्वार्थः अथाननीलांबर शर्मणोरोहिण्या

(१९२)

मुहूर्तसिंधु

सहमेलापकः सम्भवति तथा चेष्टभंरोहिणीतत्संख्या ५ एकोनि
ता ३ अनेनद्वितीयो १५२ गुणिता ४५५ इष्टायोवृषः एतत्संख्या
५ निरेका ४ अनेनेन्दुनागाः ८१ गुणिताः ३२४ अनयोर्योगः ७८०
धने १७ युक्ताः ७९७ अस्यभूपाधिभा २१५ गः शेषं १४९ अस्य
पिंडसंज्ञा- स्वेष्टायर्क्षभूः पिंडोदैर्घ्यहृदिस्तृतिर्भवेत् विस्तृत्याल
भ्यतेदैर्घ्यं यथालाभं यथाक्रमम् परंचैतद्गृहान्तरवर्त्तिगृहमानमेव
अन्यथेदं पर्णशालामुहूर्तमेव भवेत् दैर्घ्यं २४। विस्तृतिः ५
पिंडेष्टभक्ते शेष ५ आयोवृषारव्य- यतउक्तं उत्तममष्टाभ्यधिकं ह
स्तशतं नृपगृहं पृथुत्वेन अष्टाष्टोनाप्येवं पंचसपादानिदैर्घ्येण वा-
स्तुनियोविस्तारः स एव चोष्टायनिश्चयः शुभदः शालैकेपुगृहेष्वपि
विस्ताराद्विगुणितं दैर्घ्यं चातुर्वर्ग्यव्यासोद्वात्रिंशत्स्याच्चतुश्चतुर्ही
नाः आपोडशादिति परं न्यूनतरमतीवहीनानाम्- हस्तशतादधि
केमुच्छ्रितं नेच्छन्ति व्यासात् षोडशभागः सर्वेषां भित्तिः इत्यादि
बहुविधेदंसिद्धं अभीष्टविस्तृतिदैर्घ्यैः परस्परं संगुण्याष्टतष्टे शो
षमायः यथा १५ विस्तृतिः दैर्घ्यं ३५ अनयोराहतिः ५२५ अ-
ष्टतष्टे शेष ५ वृषायः क्षेत्रफलं ५२५ अष्टगुणितं ४२०० सप्तविं
शतितष्टे शेषं १५ स्वातिभं निजभात् गृहभं वेद ४ हतं शैलत-
ष्टं धनं गृहभान्निजभं वेद ४ हतं शैलतष्टं व्ययः यथापूर्वेक्तना-
मभात् अनुराधायाः सकाशाद्गृहभं स्वाति २५ मितं वेद हतं १०४
सप्ततष्टं ५ शेषं धनं गृहभान्निजभं ३ वेद हतं १२ सप्ततष्टं ५ शो-
षं व्ययः इदमेव मुनेर्बादरायणस्य सम्मतम् विस्तारगुणितं दै-

र्ध्यं गृहक्षेत्रफलं भवेत् तत्पृथग्वसुभिर्भक्तं शेषमायोध्वजादिकं वा-
स्तुफलम् स्वेदकर्पटकोटेषु वृषः सिंहो गजः शुभः वापी कूपतडागादौ
गजो देवो विचक्षणैः आसने योजयेत् सिंहं शयने चैव कुंजरं वृषं भो-
जनपात्रे च दद्याच्छत्रादिषु ध्वजं महानसे मिशालायां गृहे चाश्व्यु-
पजीविनां धूम्रं दद्यात्तथाश्वानं यवनां त्यजयोर्गृहे स्वरो वेद्या गृहे
योज्यो ध्वांक्षः पक्षिपति गृहे वृषसिंहगजं दद्यात्प्रसादे पुरमं दिरे
वस्त्रजे धर्मशालायां कुंभे स्तंभे ध्वजे ध्वजः गोगजे भूगृहे चैव सा-
धारणगृहेशु मे यन्त्रेश्वरश्चैरथे सिंहैर्भांडागारे शुभो गजः धान्यांबु-
स्नानगोश्वेभ शालायां वृषभः शुभः ध्वजे पराश्रयं विप्राणां गजे सिंह-
हेश्वरश्चैव गजेश्वरस्य याम्यास्यं वृषे पूर्वमुखं विशः ध्वजे चतु-
र्दिक्षु द्वारं हरौ पूर्वयमोत्तरे वृषे पूर्वे गजे पूर्वं दक्षिणे इतरे धूम्रध्वां
क्षकानिरयद्वाः ब्राह्मणानां ध्वजः क्षत्रियाणां ध्वजगजवृषसिंहाः ध्व-
जसिंहगजावैश्यस्य ध्वजसिंहौ शूद्रस्य कर्क वृश्चिकमीनानां
ध्वजायः मेषसिंहधनुषां वृषभायः तुलामिथुनकन्यानां गजा-
यः वृषकन्यामृगाणां सिंहायः शुभदः सूर्ये दुर्बले नीचे दुस्त्येया
गृहेशस्य नाशः एतादृशे चंद्रे तत्स्त्रीनाशः गुरावी दृशिसुखना-
शः शुक्रे धननाशः कर्तुः चंद्रनक्षत्रे च पुरस्थिते गृहकर्तुर्गृहे स्थि-
तिर्न चंद्रनक्षत्रे चास्तुभे च पृष्ठगे रविः चौररुतसंधिः पुरः पृष्ठादि
ज्ञानं च रुतिकादिसप्तभानि पूर्वे इत्यादि ध्येयं- अथ द्वाररुत्य-
म् यदुक्तं ब्रह्मशंभुना- गृहाय लब्धं नक्षत्रं यत्र नक्षत्रे च चंद्रमाः
शलाकासप्तके देयं रुतिकादि क्रमेण च यामदक्षिणभागे तत्परा

स्तं शांतिकारकं अग्रेष्टेन दातव्यं यदीच्छेच्छ्रेयमात्मनः ऋक्षचंद्र
 श्रवास्तोश्च अग्रेष्टेन शस्यते अथ ध्रुवादिज्ञानम् ध्रुवांकाः पूर्वे १
 दक्षिणे २ पश्चिमे ४ उत्तरे ८ दिक्षु अंकाज्ञेयाः यो द्वारो यस्मिन् दिशि
 कर्तुरिष्टस्तदंका योज्याः यथा पूर्वप्रत्यंगं कौ ५ सैक ६ ध्रुवादिगण
 नयाकांतनामाशाला- दिक्षु पूर्वादित इत्यादिना यद्गुवादिवेश्म स-
 मागतं शालाध्रुवांकसंयोगः सैकोवेश्मेत्युक्तदिशाः संख्यांकलयेत्
 साचेत्संख्या १२ । १५ । ८ । १६ । ९ । ११ । १४ तदा त्र्यक्षरं
 नाम यदा २ । ४ । ५ । ६ । १० । ३ । १३ तदा द्व्यक्षरं यदा ७ त-
 दा चतुरक्षरं

अथ ध्रुवादीनां चक्रम्								
१	२	३	४	५	६	७	८	०
ध्रुवः	धान्यः	जयः	नंदः	स्वरः	कांतः	मनोरमः	सुसुखः	नामः
१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
दुःखः	उग्रः	रिपुवः	वित्तवः	नाशः	आनंदः	विशुलः	विजयः	नामः
उत्तः	पू-उ	द-उ	पूर्वद-उ	प-उ	पू-प-उ	द-प-उ	सर्वदिः	हा

अथ षिडे नवभिर्गुणिते अष्टभिर्भाजिते आंशः ५ अस्मिन्नेव ७
 तष्टेयारः ४ पङ्क्तिर्गुणिते नवभिर्भाजिते नवांशको भवति अष्टभि
 गुणिते १२ द्वादशभिर्भाजिते द्रव्यं ४ त्रिभिर्गुणिते ३ षभिर्भाजिते
 ऋणं ७ अष्टभिर्गुणिते भैस्तष्टे १५ भं अष्टभिर्गुणिते अष्टाविंश-

सुहूर्तसिंधुः

(१९५)

तितष्टे १८ योगः अष्टभिर्गुणिते १२० स्वसूर्यैर्भक्तेऽप्रायुः ११२ प्रायु
प्यं पंचतष्टे शेषं २ जलभयं इति सर्वबोध्यं वसिष्ठः एकादशयवादूर्ध्वं
यावन् हात्रिंशद्वस्तकं तावदायादिकंचित्यं तदूर्ध्वं नैव चिंतयेत्

ईश प सह ५० मेदा ११५ शु	अर्गा ४ ८ अशु	आ अशु	क ५, १२ ५ शु आ आ विडाल
चर लव स्वा ३ मृगमे १ ५ शु	२ ५, २ नवशो		च ५ आ द सि ५ क ५ ५ शु
पफ व भ म मृगक ७० वा ५ शु	त प स्वा सर्पध ९५ ५ शु		ट ५ स्वा ने आ क ४ ५ शु

अथगेहारंभेमासफलम्
गृहसंस्थापनं सूर्ये मे प-
स्थेशु भदं भवेत् वृषस्थे ध-
नवृद्धिः स्यात् मिथुने मरणं
ध्रुव कर्कटेशु भदं प्रोक्तं सिं

हे भृत्य विवर्धनं कार्मुके तु महा हानिः मकरस्थे धनागमः कन्यारोगं
तुलामौख्यं वृश्चिके धनवर्धनं कुंभे तु रत्नलाभस्यात् मीने सद्गमया
यहं पाषाणेष्व्यादिगेहानि निद्यमासेन कारयेत् तृण दारुगृहारंभे
नास्तिकालविशोधनम् अत्रापि चातुर्मास्यो वर्जनीय एव अथगे-
हारंभः उ. ३ रोमृ. रे. चि अनु. श. स्वा. ध. ह. ति. एषु भे-
षु सू. मं. विना १।४।९।८।१४।३० आभ्यो विना चरभि-
नेलमे शुभयुक्ते च ३।६।११ पापैः १।४।७।१०।९।५
शुभैः ८।१२ पापामृत्युदा भवन्ति गृहारंभेति धि फलम् द्विर्ताया
पंचमी पूर्णा तृतीया पष्टिका तथा सप्तमी द्वादशी चैव दशम्येकाद-
शी तथा त्रयोदशी पंचदशी तिथयः स्युः शुभावहाः दारिद्र्यं प्र-
तिपत्कुर्याच्चतुर्थी धनहारिणी अष्टम्युच्चाटनं चैव नवमी शरभ-
घातिनी दर्शराजभयज्ञेयं भूतेदारविनाशनम् अथवारफलम्॥
सूर्य्यागास्वाराशा वैश्वानरभयप्रदा इतरग्रहवारांशा सर्वकामार्थ

सिद्धिदाः अथ वृषभचक्रं

अथवार्कधिष्णादभैः

७ रुद्रैः ११ दिग्भिः १०

रुक्तं ह्यसत्सत्गृहे का

ष्टविचारः नूतनेनूतनं जी

शीर्षे	अ- पादे	पृष्ठादे	पृष्ठे	रक्तुसौ	पुच्छे	वाङ्कु-	वृत्ते	स्थान
३	४	४	३	४	३	४	३	मानि
राहः	शून्यं	स्थिर	श्रीः	लाभः	स्वामिने	नाशः	पीडा	फलं

र्णेजीर्णे जीर्णेनूतनंच शुभदम् अन्यवेशमस्थितं दारुनैवान्यस्मि

अयोजयेत् नतत्रवसतेकर्त्ता वसन्नपिन जीवति इष्टिकालोष्टपा-

पाणं मृत्तिकाजीर्णमायसं तृणपत्रं बुधैर्नव्यमेव गृहे मार्गाद्यन्य

तरस्थानस्थितवृक्षसंपूज्य प्रार्थयेत् यानीह भूतानि वसंतितानि व

लिंगृहीत्वा विधिवत्प्रयुक्तं अन्यत्र वा संपरिकल्पयंतु क्षमंतु तान्यद्य

नमोस्तुतेभ्यः दारूणां निघानिघादिकंच देशानुसारात् अथ शि-

लास्थापनं अधोमुखैर्भैविदधीतरयातं शिलास्तथैवोर्ध्वमुखैश्च प-

ट्टं तिर्य्यङ्मुखैर्द्वारकपाट्यानां गृहप्रवेशो मृदुभिर्ध्रुवैश्च अधोमु-

खैश्च नक्षत्रैः कर्तव्यं भूमिशोधनं मृदुध्रुवैः शुभं कुडमित्युक्तं विश्व

कर्मणा सूत्रशंकु शिलान्यासादिकान् कुर्यात् अथ रयनविधिः

पूजापूर्वकं अत्रस्थिता भूमिसुरादिनागा भूतानि चान्यत्र समा अ

यंतु गृहं करोम्यत्र भवत्प्रसादात् सुखंसमेधे ह मितीर्य्य रयन्यात् ग

णेशादीन् संपूज्य कलशस्थापनांतं लोहदंडं च संपूज्यं भैरवं तदि

क्पालं च पृथिवीं वास्तुं च ओं शियोनामासीति मंत्रेण लोहदंडं प्रपू-

जयित्वा शिवं ध्यायन् बलेन लोहदंडेन निरयनेत् यावदंगुलं बिभ्रति

तावत्पुरुषां स्थितिः तंच दंडं लोहितवरत्रछन्नं ब्राह्मणाद्यददेत् स्वन

नफलंशिरः स्वनेर्विनाशः स्यात्मातृपित्रोश्चपृष्ठके रज्जीपुत्रनाशः पुच्छे
तु गात्रेपुत्रविनाशनं कुक्षौसर्वसमृद्धिस्त्याज्यनधान्यसुतागमः इदम-
पियामकुक्षौ उर्ध्वभागत्रयं कृत्वाह्यधोभागद्वयंतथामध्येनाभिषिजा-
नीयादितिप्राहपराशरः यदावामपार्श्वेनपूर्वशिरः शेतेतदापश्चि-
मेपुच्छं दक्षिणेकोडं उत्तरेपृष्ठयोर्ध्वं २४ । २३ । १६ । १२ विप्रादी-
नां शकुमानं स्वर्णादियुतं पूजितंचप्रशस्तं वृक्षोद्भवंकुर्व्यात्सूत्रनि-
पातं मध्यांगुल्याथवाप्रदेशिन्या विप्रः शीर्षेक्षत्रोवक्षः वैश्यश्चोरुं
शूद्रमादौ स्पृष्ट्वा प्रदक्षिणारेखांकुर्व्यात् सूत्रछेदेमृतिः कीलेवाड-
मुखेज्याधिपीडनं गृहेशस्थपतीनांचस्मृतिलोपेधनक्षयः कुंभेक-
रच्युतेमृत्युरुपसर्गोपवर्जिते स्कंधभ्रष्टेशिरोरोगी भग्नेदुर्वचने
वधः अथशिलान्यासः नंदाभद्राजयारिक्ता पूर्णाः संज्ञकाः शि-
लाः पूजापूर्वकं स्थापनीयाः ताश्च एकविंशैश्चतुर्हिनैरर्धाधार्दि-
त्तरोच्चकं विप्रादीनां देवांबुगेहे परितोजिनांगुष्ठाः षमुन्नताः वि-
स्तारेर्कांगुलाः केचिद्विंशे बुनिषिरिक्तकाः सर्वैपि ध्यात्तप्तमृदा
स्नापयित्वा रचयेच्चताः अथवास्तुस्थानं - वास्तुचैशानतोविप्रे
क्षत्रादावभितोन्यसेत् ॥ सूत्रमिति शिलान्यासं स्तंभस्यारोप-
णंच पूर्वदक्षिणयोर्मध्ये कुर्यादित्याहकारयपः केचिदामेव्येत्तं
भस्थापनमाहुः वराहस्तु दक्षिणपूर्वे कोणो कृत्वा पूजान्यसेत्पथ-
मांशेषाः प्रदक्षिणेन केचित् अग्निर्वसतिकाद्येषु तद्दिशि प्रथमं
सदान्यसेत्काष्ठमयं स्तंभं काष्ठकृत्येज्यं विधिः छत्रद्वयं गंधयुत
कृतधूपविलेपनं समुत्थाप्य स्तंभस्तथैव कार्यो हारोऽध्यायः प्रथ-

त्वेन- स्तंभोपरि यदि लूककाक गृध्रादि पक्षिणः व्यालादयश्च नि-
 म्भंति तदा कर्तुं न शोभनं तस्मात् स्तंभोपरि छत्रं शारवां फलवती तु या
 धारयेदथवा चरुं ब्रध्ने रत्नादि निक्षिपेत्- अलिंदनिर्व्यूह विनिर्गमा
 द्याश्चतुर्दिशं ये गृहभूषणाय आयां दिकं तेषु न चिंतनीयं यतो न ते
 वास्तु परिग्रहाः स्युः अथांगुलमानं षडक्षतैराजमिहां गुलं भवेत्स-
 माक्षतैर्वैष्णवमैशमंगुलं यवोदरैरष्टभिरत्र तत्करोजिनांगुलैस्तै-
 श्वधनुश्चतुष्करम् प्रासादकुंडादिकं पीठवेदिकां द्विजालयेषु स्मृ-
 तमाजमंगुलं जलाशयारामविधौ नृपालये निधौ हितं वैष्णवमन्य-
 दन्यगम् अथ स्वप्नपरीक्षणं यत्र गृहं नगरं वा विधातुमिष्यते त-
 त्र कलत्रां स्थाप्य स्नातः शुचिर्निराहारः पूजयेत्कनकैर्महीं शय-
 नं तत्र कुर्वीत शुभस्वप्ने शुभं वदेत् पांशवोरेण तां नीता निरीक्षेदं
 तरिक्षणाः अधोमध्ये ध्वगानृणां गतितुल्यफलप्रदाः अथ वे-
 धमाह नीचस्थाश्चातरे पूर्वतुंगस्था परदक्षिणे तिर्यक्स्थाः सर्वदि-
 ग्भागे पीडयन्ते पुरचासिनः उच्चस्थं हि च नीचस्थं सदा धाम्ना गृहं
 त्यजेत् विषाग्निवज्रवद्दोध्यं दक्षिणस्थानं वंगृहं कोणाग्रे चान्यगे-
 हस्य कोणं न शुभं भवेत् तथा गृहार्धसंलग्नं कोणं न शुभं भवेत् को-
 णयंत्रस्य कोणोच्चकोणात् कोणांतरं पुनः तत्कोणवेधगंगेहं व्या-
 धिदारिद्र्यकारकं समोच्चकोणभूमिस्थाः कोणवेधगता गृहाः पी-
 डयन्ते सर्वदिग्भागे विस्तृतेर्द्विगुणान्न हि पूर्वोत्तरे नीचगता उच्चस्था
 दक्षिणापरे तिर्यग्गताः सर्वदिशां भागे पीडावहा गृहाः दक्षिणे यो-
 जनं तुंगं पश्चिमे चार्धयोजनं तदर्धमुत्तरे नीचं तदर्धपूर्वदिक्स्थितं

एतद्देधं नृपाणांच गृहाणांकथितं द्विजाः विशेषेण द्विजातीनां प्रमा
 णं कथयाम्यतः गजोर्ध्वाक्षोर्ध्वजो धूम्र उच्चस्थं पातयंति हि श्वावृषो
 राशभोनीचं सिंहः सर्वत्रगं हरेत् प्राच्यानीचे विप्रगेहं शतं वै दंडा
 न्विद्देदुत्तरस्यां सपादं पश्चात्तुंगे द्वे गते सार्धं एवाम्येक्षत्रस्य द्विनि
 म्नं विशोर्ध्वं प्राग्वेधो दशदंडः स्वाच्छतं चाम्येतु पश्चिमे दंडविंशति
 कः सौम्ये खदस्त्राः शूद्रसद्वनां दक्षिणतो दृग्विषये भवनवरे रथक्ष
 यो गणादोषः सुतमरणं प्रेष्यत्वं भवति सदा तत्र वासितुः पुंसः अथोप
 वेधः प्राच्यां पिप्पलराजवृक्षविवरा याम्ये मठमंदि रं पूक्षः कंठकि
 निं वक्रूपगहना विध्यंति वारांतरे चारुण्यामपि पुष्करं मठवटौ धो-
 रास्यकं चोत्तरे खातो दुंवरकोलुकाः फलद्रुमानेष्टाश्मशानादिकाः
 आसन्नः किल कंठ कोमिभयदः क्षीर्यर्थनाशप्रदः पुत्र्यात्त्यै फलिनः
 शिवादि सदनं गेहाधिपार्तिप्रदं वाणवेधात्यं न वेधः मार्गोत्तरे न-
 दीपारेपिनवेधः शुभवृक्षाः नारिं गपूगफनसामलदाडिमीभिर्जा
 तीसरागशतपत्रिकमल्लिकाद्य- यन्नालिकेरमधुरेष्टफलद्रुमास्ते
 मार्गेपि हर्षजनकाः किमुतो गृहेषु बिल्वदाडिमकेशरैर्मध्यगैरपि
 हर्षजनकाः किमुतो गृहेषु बिल्वदाडिमकेशरैर्मध्यगैरपिनवेधः अ-
 थ कस्य हस्तेनायादिस्माभिहस्तप्रमाणेन ज्येष्ठपत्नी करेण वा ज्येष्ठ
 पुत्रकरेणापि कर्मकारकरेण वा अनामिकांतं हस्तं स्यादूर्ध्वं वाहोः
 शरांशकः अथ भूमिसुप्तज्ञानं प्रद्योतनात्यं च नगांक सूर्यनवेडप
 ङ्किंशमितानि मानि ५ । ७ । ९ । १२ । १९ । २६ महीप्रसुप्ता तु तदां
 शुनूनं तडागकूपादि गृहं न कुर्यात् अथ राहोर्मुखपुच्छादिज्ञानं-

द्वारचक्रं		
४	उपरि	राज्यम्
८	कोणे	उद्देगः
८	शाखा	लक्ष्मीः
४	अधः	श्रियम्
३	म	मृत्युः

द्वारस्योपरि यद् द्वारं द्वारस्यान्यस्य स-
मुरवे व्ययदंतत्तदान्यच्च न कर्तव्यं शु-
भेक्षिभिः

देहलीचक्रम्					
शिरः	कोणे	शाखा	देव	मध्य	-
लक्ष्मी	उद्देगः	सौरभ्य	मु-	सा-	भानि

गृहभागचक्रम्				
ई देवता	सर्ववस्तु	स्नानं	मंथन	पाक
ओषधी	-	-	-	घृत
उ-भासागर	-	-	-	शयन
मेथुन	-	-	-	पुत्रीप-
भा-धान्य	रोदन	भोजन	विद्या	शस्त्र-क-

गृहमध्ये रूप विचारः			गृहस्थितिः १००	
ई-पुष्टि	देवार्थ	पुष्पनाश	श-	गु-
उ-सुख	अर्थलाभ	स्त्री	शु-	गु-
शशुषीडा	संपत्	गृहपति	र-	गु-

दिशातः १००		शताशुः १००	
र-	गु-	जी-	जी-
गु-	म-	जी-	जी-

॥	क्षारं
॥	मिष्टं
॥	शिला
॥	क्षारं
॥	स्वादु
॥	जल
॥	नाशः
॥	स्वादु
॥	खंड
॥	जल
॥	स्वादु

॥	॥
॥	॥
॥	॥
॥	॥
॥	॥

स्वोच्चे शुके लग्ने वा गुरौ वेदमगते पिवा
शनौ स्वोच्चे लाभगे वा लक्ष्म्या युक्तं चि-
रं गृहं द्यूनां वरे यदैकोपि परांशस्थो न

हो गृहं अद्भुतः परहस्तस्थं कुर्याच्चिदणपोवली पु-
ष्यध्रुवेन्दुहरिसार्पजलैः सजीवैस्तद्वासेरेण च कृतं सु-
तराज्यदं स्यात् तद्विनाशिनस्त वसुपाशिशिवैः सशुक्रैर्वारैः

अशोक्तिः १००	
जी-	चं-

तस्यचक्रतं धनधान्यदंस्यात् सारैःकरे ज्यांत्यमघांघुमूलैः कौ
जेहिघेस्माग्निसुतार्तिदंस्यात् सङ्गैः कदास्नार्यमतक्ष हस्तैर्ज्ञै
व वारे सुखपुत्रदंस्यात् अजैकपादहिर्बुध्यशक्रमित्रानिलांतकैः
समंदैर्मंदवारेस्याद्रक्षोभूतयुतंगृहं अथदुष्यनिर्माणं- श्रवत्रये
धिनीपुष्येऽनुराधारोहिणीमृगे हस्तत्रये पुनर्भेत्ये अत्तरेपदृषेस्म
सत् अथगेहोपकरणं पू. भा. आ. रो. पुष्य. उ. न. अधि. एषुभे-
षु स्थिररुमे शुभवासरे सतिथौ सत् गृहस्य द्वाष्टिकापातनंचयनं
सुधालेपंच लघु. ध्रुव. ज्ये. रे. मृ. श्र. एषुभेषु श. र. वारयोः स्थि
ररुमे शुभलग्नसतिथौ अथचित्रकर्म ह. चि. स्वा. अनु. रे. मृ.
अधि. श्र. ध. श. पु. रो. ती. पूषा. एषुभेषु १।९।११ तिथिषु
शुभवासरे पुंलमे तत्रापि वराहशार्दूलशिवापृदाकवोगृध्राभि
धोल्हककपोतवायसाः शशैणगोधादिबकादिपत्रिणोपिचित्रि
तानोशरणेशुभावहाः गृहेनरामायणभारतावहं चित्रं कृपाणा
वहमिंद्रजालवत् शिलोच्चथा रण्यमयं यदासुरं भीष्मं कृताक्रं-
दनकं त्वनंबरं- एतदपि मठप्रासादादिषु गृहमंदिरे च शुभ-
दं- अथगृहांगणेशुभवृक्षाः पुन्नागश्चंपको शोकः पिप्पलीदाडि-
मीशमी बकुलस्तिलकोद्राक्षापिचुमंदोमरोजया नारिकेरंतथा
जाती पाटला गेहमल्लिका मल्लिका पूगबंधुकाः पनसः सरसीरु-
हं एते गृहांगणेशुभवृक्षाः आरोप्या मंगलप्रदाः अथगृहांगणेशु
भवृक्षाः मातुलुंगंस्तुहीरंभाहरिद्राचसुनिद्रुमः एते दुःस्वप्रदा
गेहे संजातारोपिता अपि अथगेहात्मतिदिशं वृक्षारोपः न्यग्रोधंरो-

पयेल्याच्यामवाच्यांचाप्युदुंबरं उदग्दिशिच कर्कं धुं प्रतीच्यांकु जराश
नं वेधस्तु पूर्वस्थिते पिप्पले बोध्यः अथ देवालयमग्राद्यारंभः गृ-
हारंभोक्तनक्षत्रैर्मठं कुर्यात्तु साधिमैः सर्वदेवालयं तैस्तैः पुनर्भैः
श्रवणाच्चितैः अथ जैनालये प्रसादरी णामारंभः पूर्वाद्राभरणी
पुष्ये रोहिण्यांचास्थिरोदये शुभाहे जैनगेहस्य प्रासादर्यः कृताः
शुभाः अथ पुरग्रामदुर्गादीनां निर्माणम् प्राकारपत्तनग्रामनिर्मि-
तो सूत्रसाधनं प्रशस्तं स्याच्छुभेकाले गेहारंभोक्तभादिषु अथात्र
विशेषः पर्वतोपरिसिंहायः श्रेष्ठः श्रंषुवृत्ते गजायः श्रवणिगह्वरे
वृषायः ध्वजः सर्वत्र शुभः व्ययोना अपरेपिशुभाः प्राकारपूर्गेह
भकर्तृतारयोः सभाजनं दोग्रहवहिलोकयेत् अथ प्रतोलिकार-
चनम् स्यात् ज्येष्ठः पुः सुदुः क्षिप्रचर एषु भेषु स्थिरलग्ने शुभयुक्ते-
द्रेः रुचं जीः शुः वारेषु सतिथौ वत्से पुरोगे पृष्ठगते च प्रतोली
रचनश्रेष्ठं नराहौचंद्रेच संमुखे प्रतोली कृतिर्वैकृति दायिनी ॥

अदुर्गं पुर्व्यां राहुचंद्रयत्सान् विचारणी-
या तथा भूमपिन विचार्य अथ पुरवासि-
नम् ३।२।१०।११।१ एतद्वाशिगुरवौ
पौषादिपङ्के मार्गः अधिनयोर्वाष्ट्यधिकस्तं-
क्रांतौ याति हंभिन्नगुरो अस्तपक्व नीच
रहिते मलक्षयमासहीने तथा शुक्रचंद्र
योः सफलयोः तथा दुष्टयोगमद्राकरणं
रिक्ताशानं बुधाः वाराः उग्रमिश्रः -

रविभातप्रतोली चक्रम्		
३ ५ शुः	४ शुभः	५ ३ शुः
६ शुभः	७ शुभः	८ शुभः
९ ५ शुभः	१० शुभः	११ ५ शुभः
वत्सचक्रम्		
१२ ५ शुभः	१३ वत्स	१४ ५ शुभः
१५ वत्स	१६ वत्स	१७ वत्स
१८ ५ शुभः	१९ वत्स	२० ५ शुभः

स्वा- दारुण एतानि वर्जयित्वा स्थिरलग्ने शुभे केन्द्रे पापैः ३।५।१०
 ११। जीवे ४ चंद्रे १०।२ ग्राम पुरकरणं शुभमाहुः यत्संचक्रमुद्धौच
 तथा ग्राम पुरकर्तुर्दशमे सचले सति यद्यत्र प्रतोली विधीयते पूर्वो-
 क्तभैरविधेया द्वारादिप्रपंचस्तु विनैव शुद्धिं वि-
 धेयः अथापरं वत्सचक्रमाहरविभात्.

गृहवत्सचक्रम्	
३	सुखम्
२	पापं कष्टं
४	धनं
३	आयः
३	रुक्
२	सुखम्
२	धैर्यम्
४	दारिद्र्यम्
२	भयं
२	मरागम्

अथैषां विवेकः शालपुरे
 चाष्टविभागभेदो दिग्भाग
 भेदो मठमंदिरादौ भेदापं
 उत्रासुरधाग्निधीरैरन्य
 अवाद्वादशवत्सचक्रे-गृ
 हभेदाः मृन्मयं हर्म्यं
 पर्णकुटं ३ अयाणामेक
 धा एव करणं तथापि भेदः
 हर्म्यं राहुचंद्रौ संसुरयौ यज्यौ पर्णकुटे चन्द्रो न

पुरग्रामे वत्सचक्रम्		
३	मत्त	सुखम्
४	अपदो	उदासः
४	पु-पदो	स्थैर्यम्
३	पृष्टे	लक्ष्मीः
४	वा-कुक्षौ	भयम्
४	द-कुक्षौ	धनम्
३	पुच्छे	भयम्
२	नसि	मृत्युः

विलोकनीयः मृन्मयेऽपि चन्द्रो न विलोकनीयः राहुस्तु विलोकनीयः इय
 मेव प्रपात्राश्रम हृद्मंदुरादिषु सर्वे विलोक्यं केचिद्द्वारविचारं दे-
 वालयेनेच्छन्ति इति वास्तुरचनं १२ अथ गृहप्रवेशनं सचद्विविधः
 अपूर्वस्तपूर्वश्च नये अपूर्वः यात्रादिनिवृत्तौ सपूर्वः नारदः अथ
 सौम्यायने कार्यं नवपेदमप्रवेशनं विधाय पूर्व दिक्से वास्तुपूजां ब-
 लिक्रियाम् वास्तुपूजाम कृत्वा यः प्रविशेन्नवमं दिरे रोगान्नाना
 विधान्क्लेशान्भुते सर्वसंकटान् अकपाटमनच्छन्नमदत्तबलि

भोजनं गृहं न प्रविशेद्दीमान्विषदामापदं हितत् माघ-फा- वै-
ज्ये- आपाद पूर्वत्रयं शोमृ-रे-चि-अ-नु-उ-३ रो-दुषुभेषु जन्मलग्न
जन्मराशिभ्यामुपचयल-३।५।१०।११ स्थिरे रिक्ता ४।९।१४
३० विनासूर्यभौ-वह्निवाणं चरलग्नं च विहाय चतुष्टयमशुद्धे
आवश्यकं चतुर्थं शुद्धे जन्मराशिजन्मलग्नाभ्यामष्टमराशौ न पू-
र्णातिथौ पूर्वद्वारे नंदायां दक्षिणद्वारे भद्रायां पश्चिमे जयायामुत्तर
द्वारे प्रवेशः शुभः अथ प्रवेशविधिः कृत्वा विप्रान्सजलकलशं
चाग्रतो धामतोरकः स्नातः रत्नग्रीवमलवसनो मंगलैर्जन्यघोषः
व्याप्तैर्यत्नात्कथितं शकुनैर्द्वारमार्गेण राजाहर्ष्यं पुष्पप्रकररुचि-
रं तोरणाढयं विशेच्च भूरिपुष्पनिकरं सुतोरणं तोयपूर्णकलशो
पशोभितं गंधपुष्पवलिपूजितामरं ब्राह्मणध्वनियुतं विशेद्गृहम्
पश्चात्कांचनरूप्यवरत्रकुसुमैः संपूजयेत् सादरं दैवज्ञं सहशि-
ल्पिभिः सहगुरुन्वंधूंस्तथान्यान्पि गत्वावेशमपुराणधर्मकथया
सार्धं वसेत्सज्जनैः रात्रौ धर्मविधाविशुद्धहृदयो निद्रानिषेवेदसौ
अन्यच्च वधूप्रवेशो न दिवा प्रशस्तो राजप्रवेशो न निशि प्रशस्तः
दिवा च रात्रौ च गृहप्रवेशः सत्कीर्तिदः स्यात्त्रिविधप्रवेशः अथ
जीर्णगृहप्रवेशः मार्ग-का-आ-इदमपि ति-स्या-धनानूतनोक्त
मुहूर्तेषु प्रवेशः शुभः आवश्यकं वास्तादिविचारो न अथ प्रवेशो त्या-
ज्याः चैत्रोमासः कुजाकौ च रिक्तादग्धास्त्वमामृतिः दुष्टचंद्रइमे
त्याज्या नवगेहप्रवेशने- अथाभ्युदयिककर्माणि- कन्यापुत्रवि-
वाहे च प्रवेशे नववेशमनि नामकर्माणि बालानां चूडाकर्मादिकेतथा

सीमंतोन्नयने चैव पुत्रादिमुखदर्शने नांदीमुखं पितृगणं पूजये-
त्यतो गृही

अथ गृहप्रतिष्ठा सु- मृ- रे- चि- अनु- उ- १

अथरविभातप्रवेशकुंभचक्रं							
१	४	४	४	४	४	३	३
सु	मृ	मृ	मृ	मृ	मृ	मृ	मृ
ति	ति	ति	ति	ति	ति	ति	ति

रो- ह- अग्नि- अभि- स्वा- पू- अ- ध- श-

सू- एषु भेषु धास्त्वर्चनं भूतबलिंचकारये-

तु लमात् १।४।७।१०।९।५ शुभैः

६।३।११ पापैः अथ देवारां जलाश-

यप्रतिष्ठा मृ- रे- चि- अनु- ह- अग्नि- ति- अभि- स्वा- पू- अ- ध- श-
उ- ३ रो- एषु भेषु रिक्तां ४।९।१४ विना भौमं विना उत्तराय-
णे जीवचंद्रशुक्लैर्दृश्ये लग्ने शुक्लपक्षे यस्य देवस्य प्रतिष्ठा कर्तव्यां
तत्त्वामिफतिथी भवारेषु मुहूर्ते वा स्थिरलग्ने सिंहे सूर्यप्रतिष्ठा कुं-
भे ब्रह्माकन्यायां विष्णुः मिथुने शिवः द्विस्वभावे देव्याः चरे योगिनी
प्रभृतयः स्थिरलग्ने सर्वेषां प्रतिष्ठा कार्या पुष्पे ग्रहाणां गणेशाय ह
सर्पभूतादयः रेवत्यां जैनधर्मस्य श्रवणे प्रतिष्ठा कार्या अथ पु-
रग्रामप्रवेशः मृ- ति- अनु- स्वा- उ- ३ रो- चि- रे- ध- श- एषु भेषु
सू- भौ- विना रिक्तां विना अथ जितस्य शत्रो पुरप्रवेशः पिशा
खा रुतिका पूभोत्तरापादाभिषेकतथा शनौ वार्के जितस्यारेर्विज-
यी नगरं विशेत् यात्रानिवृत्तौ गृहप्रवेशः पृथ्वीविष्णुदिना
निरिक्तां विहाय ६।८।१२।४।९।१४ चित्रोत्तररोहिणीचमृगां
त्यमैत्रेशानिषिस्तितेज्य निवृत्त्यगेहं प्रविशेत्प्रयाणात् अथ गुणगु-
णार्जनं यस्य पुनर्वसु पूर्वमुजंगमः करनिशाकरशंकरदेवतैः सह-
रिवाक्यतिभिः सह पितृयागुणगुणार्जनमेभिरभिप्सितम् अथा

अविशेषः यदिङ्-मुखं गृहद्वारं तद्द्वारक्षेत्रं गृहं विशेत् दिवा प्रवेशः
 शुभदः सुपुत्रपौत्राभिष्टुभ्यै निशि भास्करेन्दोः चलेन महस्य ध्वजवास-
 रस्य रात्रिं विना सूर्यतिथौ च रात्रिं प्रवेशे शनौ चौरभूतभयं तृणागा-
 रं तु सर्वदा विशेत् सर्वग्रहैर्विमुक्तं प्रवेशभंशस्य ते प्रयत्ने न कैश्चि-
 त्सौम्यसमेतं शुभदं परिकीर्तितं मुनिभिः अथ लग्नफलम् मेघे-
 यानं धदेव्याधिधान्यहानिर्मृगे गृहे विशतां कर्कटे नाशः शेषल-
 ग्नेषु शोभनं निंदिता अपिशुभ्रांशमेतास्तौलिमेघमकराः सकु-
 लीराः कर्तुरोपचयगाश्च विलग्ने राशयः शुभफलाश्च भवन्ति व्या-
 धिहाधनहाचैव वित्तदोषं धुनाशकृत् पुत्रहाशत्रुहास्त्रीघ्नः प्राण-
 हापितृकप्रदः सिद्धिदोषनदश्चैव व्यथदो जन्मराशितः प्रवेशल-
 ग्नस्य फलं जन्मराशेः प्रकीर्तितं केचिद्दारेषु रविमप्याहुः मासे-
 पुत्रावणमार्गशीर्षे शुभे आहुश्चैत्रं निन्दमाहुः नक्षत्रेष्वभिनीं-
 च शुभा माहुः केचिच्चंद्रं साधारणं कथयन्ति परमत्र नगरप्रवेशे
 प्रवेशे एवमेव गृहप्रवेशे तु रविर्निन्द्य एव चंद्रसाधारणः शनि-
 र्निन्द्यफलं उभयत्र बोध्यः

भावफलं गृहारंभ प्रवेशयोः

र-	चं-	भौ-	बु-	जी०	शु-	श-	.
विद्युद्धीः	जलभीः	अग्निभीः	आरोग्यं	आयुः	मिधिं	गृहभंगः	१
धनभीः	धनं	नेत्ररुक्	धनं	धनं	श्रीः	हानिः	२
सुखं	सौभाग्यं	लाभं	सुखं	सुखं	वित्तं	धनं	३
मित्रपैरं	सुखं	शत्रुभीः	भोगः	स्थैर्यं	स्थैर्यं	पैरं	४
पुत्रप्रीतिं	बुद्धिं	विपत्ती	विद्या	पुत्रवृद्धिं	पुत्रवृद्धिं	पुत्रात्भी	५
सुखं	शत्रुभी	यशोवृद्धिं	शत्रुनाशः	यशः	मध्यः	शत्रुनाशः	६
कान्तापैरं	भोगं	भार्यानाशः	सौभाग्यं	निन्द्यं	स्त्रीलाभं	दार्द्रोपः	७
मृतिं	मृत्युः	कुलक्षयः	आयासः	कष्टं	कष्टं	भयं	८
धर्मक्षयं	सौख्यं	विघ्नं	यशः	सिद्धिः	अन्नं	अधर्म	९
मध्यः	लाभं	कर्मनाशः	सन्मानं	राज्यं	राज्यं	शून्यं	१०
सुखं	लाभं	लाभं	द्रव्यं	धनं	श्रीः	श्रीः	११
क्षतिं	दारिद्र्यं	राजदण्डं	अयः	सिद्धिः	सद्वयः	व्यसनं	१२

अहेर्वासो गके राहौ केतौ भूतादिभिर्गृहे शेषं भावफलं ज्ञेयं राहुके लो
रिनारिवत् अथ रवेर्वा मादिविचारः लग्नात् प्रागादितो दिक्षु द्वौ द्वौ रा-
शीनियोजितौ एकमेकं न्यसेत्कोणे सूर्यं वामे विचिंतयेत् रं द्रात्सुत्रा-
द्दनाद्वाया ८।५।९।११ त्वंच स्वर्के स्थिते क्रमात् पूर्वाशादिमुखं
गेहं विशेषादामो भवेद्यतः अथ नूतन नगरग्राम प्रवेशः मा-फा-चै-
ज्ये-आ-आ-कार्ति-मार्ग-मासेषु शस्त्रान्ति-ध-उ-२ रो-अ-ह-

मृ-रे-चि-अनु-एषुभेषु शुभयोगतिथ्योर्भौमरहितवासरे स्थिरलमे
मीनवर्जितद्वितनुषुचकेंद्रधीशुभेशुभयुते १।४।७।१०।५।९
वृषेपापयुते ११ स्वलेदशेशवलेच चंद्रजीवबलाभ्यांच अथनाना
विधं हस्तेष्विन्यां वृषतुरंगमशालानिर्माणप्रवेशौ ज्येष्ठायांगज
स्यअभिजिच्छ्रवणयोर्भांडागारं पूर्वापाठायांप्रपा पूर्वाफाल्गुनीरो-
हिएयोहट्करणवेशौ-अथशुहोपस्करं-ति-आ-अधि-ह-अ-
उ-३ रो-एषुभेषु अतिजंरालीवितानंच कोष्ठादिकंतल्पस्थिति म-
हानसस्थानंचुल्लिश्च जलस्थानं मघा-मृ-ह-ति-पूर्वा-उ-३ रो-पु-
अनु-धश-एषुभेषु शु-जी-सो-वासरे भद्रारिक्ताभिजातिथ्यौजलो-
दये जलस्थापनं गृहे शुभंभवति अथदेवालयमठयोर्निमाणप्रवेशे
पु-अधि-ह-शु-शुभा-आद्यौविहायमठेक्षुद्रदेवताशयस्तु-पू-३
आ-शुभः विशेषंचात्र उत्तरायणेगुरुशुक्रोदये शुक्लपक्षेचंद्रवले उ-
षा-म-जीवे एतद्रहिते मकरसिंहजीवेन तथारिक्ता ४।९।१४ भ-
द्राकरणप्रतिपददर्श ३० त्यक्त्वाह-अधि-ति-अभि-उ-३ रो-पु-
रे-अनु-अ-घ-एषुभेषु जी-वु-वारयोः पुंलगे रुषगमूर्तिस्थापयेत्
अथशिवस्थापनंअभि-अ-आ-अस्ले-ति-एषुभेषु श-र-जी-वा-
सरे पूर्वोक्तकुयोगरहिते मिथुनलगे भौमवारेच-अथब्रह्मस्थापनंति
अभि-रो-अ-एषुभेषु र-जी-वु-वारे सुयोगे ११ कुंभलग्ने अथदेवीग-
णस्थापनं मृ-आ-मू-अ-ह-एषुभेषु र-जी-श-वारे द्विस्वभावलगे-
३।६।९।१२ अथ रामरुषगणान् अथरविस्थापनं पूषा-रे-अनु-उ-फा-ए-

पुंभेषु रविवारे सिंहलग्ने अथ स्कंदगणेश शिवगणस्थापनमाह
 रे-आ-पु-भा-उभा-एषुभेषु र-शु-श-भौ-वारे मिथुनवृश्चिकलग्ने
 अथ हनुमत्स्थापनमाह स्वा-श्र-आ-ह-एषुभेषु र-चं-भौ-जी-वारे
 स्थिरलग्ने अत्रैव मरुद्गणस्यापि अथ चरविगण सप्तर्षिस्थितिभेषु
 अ-ति-एषुभेषु जीववासरे चंद्रवासरे च ९।१२ लग्ने शुभयुक्ते द्वे अ-
 थ लोकपाल धनिबुधे कन्यालग्ने च अथ यक्ष आ-मू-एतयोर्नक्षत्र
 योः शु-श-र-वारे चरलग्ने च अथानुक्तदेवस्थापन-मृ-अ-ति-ह-ए-
 षुभेषु चंद्रजीववारयोः सिंहलग्ने जीवदृष्टे दोषरहितदिवसे अथपि
 तृगण भ-रो-मृ-अ-एषुभेषु र-चं-जी-वारे रिक्तारहित तिथौ वृश्चि-
 क रहितस्थिरलग्ने अथ जैनविं-स्वान्पू-अ-ध-श-धि-अधि-एषु
 भेषु बु-शु-चं-र-वारे जयापूर्णातिथ्योः चरलग्ने अथोपसंहारः अथ
 यस्य देवस्य प्रतिष्ठाविधेया तस्य वारे तस्य भे तत्तिथौ लग्ने च शुभ
 योगयुतौ मासादि शुद्धा होमादिकं तु तत्तत्प्रदायानुसारेण विधाय
 कर्तव्यम् देवनिवेशनं गृहनगरदुर्गग्रामनिवेशनं च उल्कापाते भू-
 कंठे दुर्दिनेन विधेयं तथा योगिन्यां शूले काले पाशे चंद्रे च पृष्ठगते ग्र-
 तो महदनिष्टं स्यात् तथा यात्रोदितशंकुना विलोमगा गृहप्रवेशादि
 पु-शुभाः इति वेशप्रतिष्ठादि १३ मिश्रकलोल अथ ग्रहाणां जन्मतिथि
 वारक्षानि सप्तमीभरणीसूर्ये चन्द्रे चित्रात्रयोदशी उषाभौमे च दशमी
 धनिष्ठानवमीबुधे जीवोत्तरफारुद्रज्येष्ठानवमीभार्गवे पौष्ठाष्टमीश-
 निर्जातो पूर्णिमाराहुसंभवः अमावास्यां केतुजातो तिथिभं गृहजात-
 कं ग्रहजन्मे विवाहं च विद्याभ्यासं कृषिः क्रिया प्रवेशं च प्रवासं च ग्र-

मुहूर्तसिंधुः

(299)

तिष्ठाव्रतदीक्षणं वाणिज्यं च विवादं च सेवादीनां क्रमेण च वर्जये-
त्सर्वकार्येषु जन्मक्षतिविषयं वर्जयेत् विवाहेऽपि च वैधव्यं प्रवासे मरणं
ध्रुवं गृहप्रवेशोदाहः स्यात्सेवा भवति निष्फला चैत्यध्वंसप्रतिष्ठायां
व्रतध्वंसश्च दीक्षति विद्यारंभे च मूर्खत्वं कृपिश्च निष्फला भवेत् भ-
स्मत्वं वस्त्रकार्येषु मुनिभिः परिकीर्तितम् अस्य देशाचाराद्व्यवस्था
योध्या अथ गोचरोक्तमपि ग्रहांगविभागभेदं वितन्यते-

रविचक्रम्	
६	ग.ग. निर्वन
६	र.पा. ५साधु
६	क.जा. गमन
६	र.जा. गमन
६	शुश. परदार
६	ग.गि. ५ल्लतो
५	हृदय. ऐश्वर्य
६	ग.ह. तत्कार
६	र.ह. तत्कार
६	क.वा. स्थानच्यु
६	र.वा. स्थानच्यु
६	पास्कं. गजागामी
६	रस्कं. गजागामी
६	शु.र. पिष्टमौक
६	मस्तक. रा.च्य.

[illegible]

३	२	१	२	२	२	२	२	मा.
मुखे	नेत्रे	मल्लके	वायो	दवा	कंठे	हृदि	ग्रहा	प्र.
योगः	धनं	यशः	योगः	गणक	हिक्का	घनं	रतिः	जं

जीवचक्रम्				वृषचक्रम्			
३॥	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ	ॐ
६	सुरे	सुरे	सुरे	६	सुरे	सुरे	सुरे
५	नेत्रे	नेत्रे	नेत्रे	५	नेत्रे	नेत्रे	नेत्रे
४	हस्ता	हस्ता	हस्ता	४	हस्ता	हस्ता	हस्ता
३	पाद	पाद	पाद	३	पाद	पाद	पाद
२	कुक्षौ	कुक्षौ	कुक्षौ	२	कुक्षौ	कुक्षौ	कुक्षौ
१	कंठे	कंठे	कंठे	१	कंठे	कंठे	कंठे
०	स्कंधे	स्कंधे	स्कंधे	०	स्कंधे	स्कंधे	स्कंधे
३	मस्तके	मस्तके	मस्तके	३	मस्तके	मस्तके	मस्तके
६	शिरसि	शिरसि	शिरसि	६	शिरसि	शिरसि	शिरसि
५	मुखे	मुखे	मुखे	५	मुखे	मुखे	मुखे
४	नेत्रे	नेत्रे	नेत्रे	४	नेत्रे	नेत्रे	नेत्रे
३	कंठे	कंठे	कंठे	३	कंठे	कंठे	कंठे
२	हस्ते	हस्ते	हस्ते	२	हस्ते	हस्ते	हस्ते
१	पादयोः	पादयोः	पादयोः	१	पादयोः	पादयोः	पादयोः
०	शिरसि	शिरसि	शिरसि	०	शिरसि	शिरसि	शिरसि

भृगुचक्रम्							
५	२	४	७	३	२	४	भा.
मस्त	मस्त	हृदि	गौरी	हृदि	हृदि	गौरी	अं.
मस्त	गौरी	मस्त	मस्त	मस्त	गौरी	गौरी	क.

शनिपादचक्रम्			
२१७११०	चन्द्रेसति	ताम्रपाद.	मध्यम.
११५१११	चन्द्रेसति	स्वर्णपाद.	मध्यम.
२१५११९	चन्द्रेसति	रोष्यपाद	शुभ
४१८११२	चन्द्रेसति	लोहपाद.	शुभ.

अथशुभाशुभयोगाः सूर्यात्सप्तम-

केचक्षे भस्मयोगं विनिर्दिशेत् यत्किंचित्क्रियते कर्म तत्सर्वं नाशतां
 व्रजेत् भस्मयोगः द्वौ प्रहरौ घटिकायामौ द्वौ यामौ घटिकाधिकौपि
 जयोनामयोगोयं सर्वकार्याणिसाधयेत् ईषत्संध्या मतिक्रम्य किं
 चिदुन्मित्र तारकः विजयोनामयोगोयं सर्वकार्याणिसाधयेत्
 विजययोगः मूलैर्क सिद्धिः श्रवणेचचन्द्रे भौमोत्तरा भाद्रबुधेभिभा-
 नि दैत्ये गुरौ चाम्य भृगोर्किं वायुर्येगि षसिद्धेच भवन्ति सिद्धिः इ-
 षसिद्धियोगः मैत्रेहितीयात्रितयोत्तराणि पंचम्यपित्र्यं करमूलस-
 त्त षष्टीच ब्राह्म्यं नलविश्वकर्मा त्रयोदशीस्या द्यमकर्तृयोगः य-
 मकर्तृयोगः सप्तमी गुरुपुष्येच एकादशीभृगुरेवती अष्टमीश्र-
 वणो भानुर्नवमीचन्द्रोहिणी भौमे प्रतिपदाचित्रा द्वितीयाचोत्त-
 राबुधे शनौचतुर्दशीस्वातिहंसयोगः शुभावहः हंसयोगः सार्धा
 ष्टपादौ शनिशुक्रचन्द्रे एकादशैर्के गुरुसप्त सौम्ये दशश्च भौमेन
 वदेह छायां भवेत्तदास्या द्रवत्यर्थसिद्धिः अर्थसिद्धियोगः सू-
 र्ये मघाविशारंवाच चन्द्रे मूलंचवासवे भरणी कृत्तिकाभौमे बुधे-
 चोत्तरफाल्गुनी जीवेचरेवतीचांद्रं भृगुजे स्वातिरोहिणी शनौश-

तभिषाहस्तो यमदंष्ट्रं विवर्जयेत् यमदंष्ट्रयोगः द्वितीयापुष्यसं-
योगे तृतीयाचोत्तरात्रये चतुर्थाहस्तसंयुक्ता अष्टमीचैव रोहिणी
नवमीच मघाचित्रा दशमीरेव चाश्विनी आर्द्रा युक्तं चतुर्दश्यां यम
दंडं विवर्जयेत् यात्रामलानं बहुकुष्ठरोगं राज्याभिषेके नृपतिर्वि-
नाशं ग्रामे गृहे वास्तु कृतं च येन षण्मासमध्ये मरणं भवति -
यमदंडयोगः मित्रारवौ विश्वशशी युक्तं कुजे धनिष्ठांतकजाय-
ते बुधे जीवे अर्पापत्यपुरंदरः सीतौ सौरी सुकर्माच कुटुम्बयोगः
मृत्युर्विवाहे गमने च कष्टं क्षौरे च रोगं व्रतबंधहानिं शोकं तु यात्रां
गृहमर्थनाशं भव्ये पुष्ट्येषु विवर्जनीयः कुटुम्बयोगः रवौ अ-
र्पापत्य निशाकराश्विनी कुजे मृगं सार्पिषु धो नियोजयेत् हस्ते गु-
रुर्मेत्रसिते च संयुक्ते उषाशनौराक्षसयोगवर्जयेत् राक्षसयोगः
अर्धमासो दशाहानि त्रिपक्षीदिवसा दशमासपदं मंगलादीनाम
तीचारः प्रकीर्तितः अतीचारगते जीवे वक्त्री भूते शनैश्चरे हाहा
मृतं जगत्सर्वं राजानो युद्धकर्मकाः यत्र प्रज्वलितो वह्निर्दाहंतत्रै-
व कारयेत् यस्मिन् याशौ गताः खेटाः फलंतत्रैव कारयेत् अतीचा-
रगताः सौम्याः क्रूरा वक्रव्यवस्थिताः दुर्गभंगं राष्ट्रमंगं प्रजामारी
प्रवर्तते प्रतीचारग्रहाः भवेद्दिमूलं प्रतिपत्तिथौ चेत्तथांतकं स्या
च्छरसंज्ञकायां कृशानुभं स्याद्दसुसंज्ञकायां रोहिण्यपि स्याद्ब्र-
ह्मसंज्ञकायां तथा दशम्यां भुजगः प्रकीर्तितो ज्वालासुरवीमंच भवं-
तितारकाः एतद्वियोगोद्भवकोनजीये द्वसेत्तदोच्चाटनतां प्रयाति
ज्वालासुरवीनैव विदंतियेयै वृथा हि पंचांग धरानरास्ते अथ कि-

मपि वर्षोपयोगिकं भवति तत्र जन्मवत्सरं अभीष्टवत्सरे शोधयेत्
 पंगताब्दो भवति तच्च त्रिधा स्थापितं ५।२।६ पंचद्विषड्भिर्गुणितं
 ४ चतुर्भक्तं तस्मिन् जन्मवारघटिपलादिकं योजयित्वा वारेषु सप्त
 तष्टं तस्मिन् वारे घट्यादिके वर्षप्रवेशस्तत्र लग्नं विवाहोत्तरीत्यानि
 मायग्रहान्संस्थाप्य फलं ब्रूयात् तत्र सौगम्याय गताब्दानामिष्ट
 सारणी निदर्शयते क्रमतः

वर्षेष्टसारिणी

ग.	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	ग.
वा.	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	वा.
घ.	१५	३१	४६	२	१७	३३	४८	४	१९	३५	५०	६	२१	३७	५२	८	२३	घ.
प.	३१	३	३४	६	३७	९	४०	१२	४३	१५	४६	१८	४९	२१	५३	२४	५५	प.
वि.	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	वि.
ग.	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	ग.
वा.	१	२	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	वा.
घ.	३८	५४	१०	२६	४१	५७	१२	२८	४३	५८	१४	३०	४५	११	२६	३२	४७	घ.
प.	२७	५८	३०	१	३३	४	३५	७	३९	१०	४२	१३	४५	१६	४८	१९	५१	प.
वि.	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	वि.
ग.	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	ग.
वा.	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	वा.
घ.	३	१८	३४	४९	५	२१	३६	५२	७	२३	३८	५४	९	२५	४०	५६	२१	घ.
पा.	२२	४४	२५	५७	२८	०	३१	३	३४	६	३७	९	४०	१२	४३	१५	४६	पा.
वि.	२०	०	२०	०	२०	०	२०	०	२०	०	२०	०	२०	०	२०	०	२०	वि.

यत्संख्याको गता वृत्तत्को षांकान्यथाक्रमं विलिख्य जन्मवारा
 दिकं योजयेत् ताजिके राश्य धीशा होराद्रेष्काणादीनां अधि
 पाः पूर्वोक्ता एव दृक्काणेशाह देशास्त्रिराश्यधिपास्त्रिंशां
 शाधिपाश्चभिन्नाः

मुहूर्तसिंधुः

(२१५)

हृक्काणचक्रम्												त्रिराशिपाः											
मे	वृ	मि	क	सि	रु	वृ	ध	म	कु	मी	रा	मे	वृ	मि	क	सि	रु	वृ	ध	म	कु	मी	रा
१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	अ	ना	धा	अ	ना	धा	अ	ना	धा	अ	ना	धा
२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	र	शु	श	शु	वृ	च	म	श	म	वृ	च	ना
३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	वृ	च	म	र	श	श	शु	वृ	च	म	वृ	च

हृक्काणचक्रम्												विषम त्रिंशोऽंश सम											
मे	वृ	मि	क	सि	रु	वृ	ध	म	कु	मी	रा	५	मे	मि	सि	रु	ध	५	क	क	क	क	क
५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	कु	जः	५	कु	जः	५	कु	जः	५	कु	जः
१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	श	निः	५	श	निः	५	श	निः	५	श	निः
२५	२५	२५	२५	२५	२५	२५	२५	२५	२५	२५	२५	२५	वृ	हः	५	वृ	हः	५	वृ	हः	५	वृ	हः
३५	३५	३५	३५	३५	३५	३५	३५	३५	३५	३५	३५	३५	श	निः	५	श	निः	५	श	निः	५	श	निः
४५	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४५	श	निः	५	श	निः	५	श	निः	५	श	निः

तत्रलघुग्रहान्स्थाप्य पंचाधिकारीन्यासान्कुर्यात् जन्मलग्नपतिः १ अक्षलग्न
पतिः २ मुंथाधिपः ३ त्रिराशिपतिः ४ दिवारविभयः ५ रात्रौचन्द्रभयः ५ एषु ल-
ग्नलोकीबलवांश्च वर्षराट् तत्रमुंथानयनंगताद्येषु जन्मलग्नसंख्यां यो-
ज्य १२ तष्टे शेषराशौ मुंथाताजिकदृष्टिस्तु-
दृष्टिचक्रम्

९	५	३	११	४	१०	१	७	स्थानः
४५	४५	४०	१०	१५	१५	५०	५०	कला
मित्र	मित्र	अपमित्र	अपमित्र	अरि	अरि	क्षत्र	क्षत्र	फलः
मेतापक	मेतापक	शुभा	शुभा	रुद्र	रुद्र	कष्ट	कष्ट	नाम

ततोदशानयनं गताब्देषु स्वीयजन्मर्क्षसंख्यां ह्युनां योज्य ९ तद्वत्क
मात् दशेशाः आ-चं-भौ-रा-जी-श-बु-के-शु-यो-दि-१८ ३० २१ ५४
४८ ५७ ५९ २९ ६० गः ३६० योगिनीदशातुगताब्दे स्वीयजन्मभ-
संख्यां संयोज्य अष्ट ८ तष्टे त्रियुक्ते शेषं योगिन्यः मं-पिं-ध-भा-
भ-उ-सि-सं-^{दि१० २५ ३० ४०} अथ पताकिचक्रम् प्रवेशाब्दं नयत पदं शेषराशौ जन्म
राशितश्चंद्रः षड् तष्टे शेषराशौ विलोमं राहुः सरलं भौमः अन्ये ग्रहा
श्चतुर्भिस्तथा ग्रहा बोध्याः तन्नरवि विद्वेशोकः भौमविद्वेकष्टं बुध
विद्वेशुभं जीवविद्वेशुभं शुक्रविद्वेशुभं शनिविद्वेभयं राहुकेतुभ्यां
विद्वे महाभयं पताकिरचनाचरेखात्रयं पुर्वपरायतं स्यात्तन्मध्यत
श्चोत्तर याम्यभेदात् द्वाभ्यामुभाभ्यामिलिते थतिर्यक् शृंगे भवेद्वा
दशधा पताकी मासफलम् दिनफलं च ताजिकेभ्यो ध्येयं अत्रा-
पि पंचवर्गीत्य शालादिकं च विस्तरतो नालेखि० अथ प्रणविचा-
रः तत्रादौ सामान्यविचारः योभावः स्वामिसौम्याभ्यां दृष्टो युक्तो
यमेधते पापदृष्टयुतो नाशः मिश्रैरेवं विनिर्दिशेत् किंच ग्रहसाव-
ल्ये दृष्टेराधिक्ये च फलाधिक्यं तेषां निर्बलत्वे दृष्टेरभावे फलात्पत-
म् अथ सिद्धसिद्धिविचारः प्रणालये शुभग्रहे शुभवर्गे शीर्षोद-
ये शुभदृष्टे कार्यसिध्यति पापग्रहे पापवर्गे पृष्ठोदेव पापदृष्टेन सि-
ध्यति मिश्रे कष्टसिद्धिः मिश्रे बलाधिकेन सिद्ध्या सिद्धिः लग्नस्वा-
मी लग्नं पश्यति कार्येषः कार्यं पश्यति लग्नेशः कार्यं कार्येशो लग्नं
लग्नेशः कार्येशं कार्येशो लग्नेशं प्रत्येकं चंद्रदृष्टौ षट्सु योगेषु संपू-
र्णसिद्धिः लग्नेशो लग्नं पश्यति कश्चिच्छुभग्रहः पश्यति तदा पंच

विंशोपकासिद्धिः लभेशोलम्पश्यति शुभोनपश्यतितदा दशविंशोपकासि-
 द्धिः शुभः स्वामिश्च पश्यतस्तदा पंचदशविंशेसिद्धिः त्रयः शुभाः पश्यं-
 तितदा तप्तदशविंशोपकं चत्वारः शुभालम्पश्च पश्यतितदा पूर्णं
 कार्यं कूरेक्षणा हीनंचेत् अथ पुत्रपुत्रीप्रश्नः लभेशपंचमेशौ य-
 दि पुंराशौ पुंवर्गेस्तस्तदा पुत्रः समवर्गे तदा कन्या विषमराशिगौ जीव-
 सूर्यो पुत्रदौ समराशिगाश्चंद्रकुजभृगवस्तदा कन्या भृगुचंद्रौ पंचमौ
 कन्या तावेव यत्र कुत्रापि स्थित्वा पंचमालोकवंतौ पुत्रः तावेवानीचा-
 स्तमितौ लाभे पुत्रः लग्नसुतलाभे पुसौ म्ययुते पुदशमगुरौ पुत्रः द-
 क्षस्वरे पुत्रः वामे कन्या लग्नादिपमभावगशनौ पुत्रः समभागश-
 नौ कन्या लग्नं विनाचरे राशौ विषमे पुत्रकृच्छ्रनिः समे स्त्री राहु-
 रप्येवं जातनाशकरो हिंसः नारीपितृगृहे पृच्छतितदा पितृगृहना-
 माक्षराणि भर्तृगृहे भर्तृनामाक्षराणि ते पुशुक्लादिति धिसंख्यां यो-
 ज्य त्रिभिर्भगिन एकशेषे पुत्रः द्विशेषे कन्या शून्ये शून्यं गर्भमास-
 पृच्छा लग्नभुक्तनवांशौ भुक्ता मासाः भोग्यनवांशौ भोग्या लग्नाद्यतम-
 स्थाने शुक्रस्तावतो मासाः शेषः दशमादिपुशुक्ले पंचमाद्गणना अ-
 थवा प्रश्नकालीनचंद्रद्वादशांशकराशिगते चंद्रं प्रश्नकालीनलग्न-
 नवांशतुल्यवेलायां प्रसवोवाच्यः इदंच सर्वमनुपातेन यथोक्तक-
 रणेन पलादिकंचेष्टं निरंतरमायातिगर्भे किं भविष्यति विषमवर्गे
 स्वामि शुभयुग्दृष्टे पुंराहृष्टे पुत्रः अन्यथा कन्या मम संततिर्भवि-
 ष्यति लग्नेशः पंचमे पंचमेशोलमे तत्र वर्षसुतो द्वयः तावुभायष्टम-
 गौ यावद्गृहयुतौ तावतां नशः पुत्रेशो राहुकुजाभ्यां युतः पुत्रहान-

स्मिन् राहु कुज मध्यगे पापाक्रांते स्तनिर्वले पिशानिरुच्यो भ्युदि-
तो बुधशुक्रचंद्रयुते क्षितो दिव्यपुत्रदः वलीशुभः पंचमगः पुत्रः
दः क्रूरजितस्स एव तन्नाशदः पंचमेरुपयोगे दृष्टौ वैकः पुत्रः भौ-
मेन त्रयः गुरुणा पंच सोमेन कन्याद्वयं बुधेन कन्या चतुष्कं भृगौ
कन्या षट्शनी कन्या सप्तकं शुभदृष्टौ जीवन मन्यथा न वृषसिं-
हकन्या वृश्चिक राशयो लग्नचंद्राभ्यां पंचमगा अल्प संततिदाः
यदि स्वर्क्ष गौमूर्यशनीचंद्रयुधौ वारं भृगौ स्तस्तदा रघीपंध्या-
गुरुभृगुरंभृगौ मृतप्रजा कुजे रंभृगे स्ववद्वर्भा हिला धनुर्भग-
गतैः शशांकमाहेयचंद्रात्मजदैत्यपुत्रैः अग्रे स्थिशूलं प्रसव-
श्च पश्चादग्रेण पश्चाच्च धनुर्धरस्थैः सूर्य्य भृगूरंभृगौ पापावित्तस्त-
तव्ययगाया प्रथमसंततिर्धियतेऽन्या जीवति बुधगुरु भृगुभिः
स्वराशिभिर्लग्नसुतजाया धर्मलाभैः पापहीनैर्धनीपुत्रः दक्षि-
णकुक्षिगे गर्भे पिप्रायः पुत्रः वामगे कन्या मध्योदरे पंडः कुक्षिः
हृयगे यमलं एवमेव गोमहिष्यादिषु अथ यमलं योगः पंच-
मस्थितं ग्रहयुग्मं सर्वग्रहैर्दृश्यते चेन्मिश्रुनं प्रश्नलग्ने चत्वारिग्र-
हयुग्मानि चेत्संतति तदा युग्मप्रसवः मित्रेण सह प्रीतिर्भविष्य-
ति बालग्रे शलाभेशयोरित्यशाले मिथः स्नेहदृष्टौ बालग्रे शला-
भगे लाभेशे लग्ने वामैत्रीत्यादीशराफेन ॥ अथैतदुपयोगि-
नौ सुथशीलमूसरिष्यौ ॥ शीघ्रेत्यांशके मंदे बह्वंशके पूर्वोक्त-
ताजिकदृष्टौ च दीप्तांशांतरेपि मंदे इत्यशाले भवति विलोमे
मूत्रारिष्यः त्रिधा वस्थोयं भवति पूर्णवर्तमान भविष्य भेदात्-

कलादि हीने पूर्णः दीप्तांशांतरेवर्तमानः शीघ्रं न्यलवेमंदेन्यरा-
शौभविष्यः उभयोः शुभस्वर्क्षतुंगगयोर्यथोक्तफलदः दीप्तां
शास्तु क्रमाद्रव्यादीनां २१५ चं १२ भौ ८ बु ९ शु ७ श ७ रो-
गी जीविष्यति वा शुभे सु १ १४ ७ १० १५ १० जीवनं निर्वल-
लग्नपताचष्टमपतौ वलिनिमरणं चंद्र ६ १८ मृतिः लाभेशः शुभो
क्षितो लाभेश उदितो मृत्युपो दुर्बलस्तदा जीवनं लग्नलाभेश लाभ-
शु बलवत्स्वजीवनं रोगनाशश्च मृत्युपतौ केन्द्रगेवालमेशे ६ १८
नष्टे वा चंद्रे च निर्वलेमरणं पापकर्त्तरिभे चंद्रे केन्द्रगेवामृतिः
पृष्ठोदये लमे तुर्व्यंकूरविले मृतिः चरराशौ लग्नगे पृष्ठे वा के-
न्द्रे च सौम्ययुते जीवनं शुभेषु लग्नसुतगे पुवाचंद्रे उपचयगे पि
३ १ ६ १ १० ११ शुभेषु केन्द्राष्टवित्तगेषु जीवनं ॥ अथ लाभः ॥

चंद्र लाभेश लाभेशालग्नवित्तत्रिकोणगाः दृष्टिमंतो मिथः प्र-
दुर्नितरां लाभदायकाः सौम्याः केन्द्रत्रिकोणगालाभदाः पापास्तत्र
गाविघ्नदाः सौम्या उच्चगालग्नवित्तदशमगानवमगृहं शुभदृष्टं चे-
ल्लामः शुभेनवमे गुरौ लमे रवौ दशमे लाभः शुभे सप्तमाय गते पि पूर्ण-
चंद्रो लाभगतः सौम्यस्तु गोधने पि वा शुभो वालाभगस्तु गे लाभदस्त-
क्ष्णं नृणां लमेशे लमे लाभे लाभेशे सप्तमेशे उदिते लाभः चंद्र शु-
क्र बुधानामे कोपि लाभेशे क्षितो लाभे च लाभो भूयात् उच्चेशु क्रं न्य-
स्मिन्वा गृहे लग्नतुर्वलाभगे लाभः चरे लमेशु भैरुते लाभः नवने शुभ
दृष्टे ध्येवं लाभे लाभेश चंद्रेण त्रिकोणस्थ ग्रहे र्वापी क्षिते लाभः सौ-
म्याः कोणे पापा उपचये लाभः सौम्या उपचये पापा कोणे हानिः गुरु

लग्नेभृगुः सप्तमे चंद्रस्तु र्ये सप्तमे वा सद्यो लाभः लग्नतृतीयदशमा
 यगाः शुभालाभः लग्नेशलाभेशयोः सर्वग्रहाणां बालाभे दृष्टिर्लाभदा
 लग्नेशधर्मशौ शुभदृष्टिबुधौ लग्नेशोवाचं द्रक्ष्यः कोणलाभदः चं
 द्रो लग्नपतिर्वापि धनपत्याग्रतो यदि तदान धनलाभस्यादिपरीतो-
 हिलाभदः धनेशोलग्नै लग्नेशोवाधने शुक्रेंदुगुरुधने शोवाधने भूरि
 लाभः लाभेलाभेशसं दृष्टे लाभेशुक्रे गुरौ विधौ लाभो मयति भाग्ये
 वा धने वाचं द्रयोगतः ॥ अथ नष्टलाभः ॥ एकादशं विचार्यं पु-
 ष्चंद्रे लाभ भवने वा शुभयुते क्षितेन दंलभ्यते लग्नद्विपंचतुर्याय
 गतेषु शुभेषु लाभः क्रूरयुतत्रत्येषु न लाभः लग्नेशशुभे क्षितयुते
 लाभः क्रूरयुते न लग्नेशसप्तमशयोगे कष्टालाभः सप्तमेशोलग्नैश
 सहिते लग्नगे लाभः लग्नेशसप्तमगे न लाभः सशुभे पूर्णचंद्रे द्विती-
 यतुर्यगे लाभः सार्के चंद्रे सप्तमगे न लाभः सप्तमेश्वरे वक्रे पिन लाभः
 चंद्रक्रूरयुते पिन मेपालिकन्या कर्कराशयः शुभवीक्षिता दशम-
 गालाभः जीवा दष्टमगः सौम्यो नष्टग्रमे न्यधिष्यगे शीघ्रं नष्टस्य
 लाभस्याद्विसेस्वेते विशेषतः पतितधनलाभग्रभः धनेशलग्नै-
 शचंद्राणामित्यशालेतेषां सप्तमस्थे बाललग्नगधने शस्य धनगेत्य-
 शाले बालभ्यते लग्नद्विपंचतुर्यसूर्यचंद्रयोर्वतु र्या द धः स्थत्वे वा
 सूर्य दृष्टे वा न लाभः जीवेन भृगुणा वा दृष्टे पूर्णचंद्रे लग्नगे वा बलवति
 शुभग्रहे लाभमुपयाते वा द्रुतं नष्टलाभः शुभदृष्टे शीर्षे दिये लग्नै वा
 लाभः ॥ चौरहृतिग्रभः ॥ सौम्याकेंद्रोपचयवित्तगालाभाय पा-
 पास्तत्रस्थिता हान्यै पूर्णे दुश्जीवभृगूणामेकोपिलग्नगो लाभः

चंद्रोयत्रतिष्ठतितद्भवनं स्वामिना दृष्टं चेच्छाभः लग्नेशे सप्तमगे सप्तमे-
 शोलग्नगेषाभः उभौ सप्तमे मुखशीलिनीलाभः तौ लग्ने मुखशीलि-
 नी चौरः स्वयमागत्यार्थं प्रयच्छति सूर्ये लग्नगे चंद्रे स-
 प्तमगे नलभ्यम् कर्मेशलग्नेशयोरित्यशाले चौरः पलायते सप्त
 मेशे केंद्रे चौरोन्यत्रगतो नहि गतास्त्रिधर्मस्वामिभ्यामित्यशालिनि स
 प्तपेलग्नेशसप्तमपयोर्मिथोलग्नेशच दृष्ट्यभावे निर्बले वालग्नपे चौरोरा
 शैर्धर्मपयेत् दशमेशलग्नेशयोरित्यशाले राजतो धनं नलभ्यं लग्ने-
 शदशमेशयोरित्यशाले स्वल्पोलाभः लग्नचंद्रयोः शुभयोगे क्षणा-
 लाभः धनेशरंघ्रेशेत्यशालेलाभः तयोरित्यशाले लग्नेशदशमेशयो-
 र्दृष्टौ चौरधनं राजा गृहीत्वा चौरं च बध्नाति रेघ्रेशकर्मेशेत्यशाले नृपथ्यौ
 रसाहाय्यकृत् धनेशे सूर्यप्रविष्टे चौर आसः उदिते धनेशे किंचिद्दद्या
 त् प्रश्नकाले चंद्रे क्रूरक्षेत्रगे चौरहृतं वाच्यं अथ चंद्रे सौम्ययुतेऽयुते
 वानचौरहृतं चंद्रे स्तपे वास्तंगते चौरो धनच नलभ्यते ॥ लग्नाच्चौरज्ञा-
 नं ॥ मेषे द्विजः वृषे क्षत्रियः मिथुने वैश्यः कर्के भूद्रः सिंहेंत्यजः कं-
 न्यायां स्त्री तुले पुत्र भ्रात्रादि वृश्चिके सेवकः धनुषि भ्रातृपत्नी वान-
 करे वैश्या कुंभे मूषकः मीने भूतलं ॥ दिग्ज्ञानं ॥ लग्ने चंद्रे प्राचि
 तुर्ये उदीची सप्तमे प्रतिची दशमे वाच्यां स्थिरवर्गे वर्गोत्तमे गतं न त-
 न्नैव स्थितं स्वकीयश्चौरः तत्र प्रथम दृक्काणे द्वारे द्वितीये गृहमध्ये
 तृतीये गृहपश्चिमे बलादधात्केन्द्रगादिग्याच्या प्रागादिनाथाः आ-
 शुभं राशः चं बुवुः केंद्रे ग्रहाभावे लग्नराशितो दिक् १।५।९
 प्राक् २।६।१० दक्षिण ३।७।११ प्रत्यक् ४।८।१२ उदक्

विवादप्रश्ने ॥ लग्नपेमंदगतौ वलवतिकेन्द्रगतेवादीजयति स-
 त्तमपेता दृशे सति प्रतिवादी मंदेशस्य चंद्रलग्नेशाभ्यामित्रदृशेत्थ
 शाले शीघ्रं वादशांतिः लग्नेशसप्तमेशयो र्योचक्रः सप्तभायां दुर्ग-
 लः अनयो र्योदशमेशदृष्टो चोवा सूर्येत्थ शालीयो वास्वोच्चगः केंद्र
 पेनेत्थ शालि नृपतिस्तत् पक्षपूरकः स्यात् शनौ दशमेशे बलिनिके
 द्रगे कुजदृष्टे भौमे दशमस्थे न्यायो न पूर्व्येत प्रत्युत दंडमादद्याद्वाजा
 गुरौ भृगौ वा तथा सति धर्म्ये न्यायः बुधे दशमगे मिप्रित न्यायः सूर्ये द-
 शमस्थे सदंडः चंद्रेशशुभे दशमस्थे शुभो न्यायः लग्नपचंद्रयोर्दश
 मेशेने शराफे दीर्घो झकटकः अनीचास्ते क्रूरलग्नेवादी नोजयति सप्त
 मगे प्रतिवादि नोजयः उभयत्र क्रूरेन कलहनिवृत्तिः परंतयोः क्रूरयो
 र्यो बलवान्भाविस इतरं नेष्यति लग्नसप्तमव्यतिरिक्त भवनस्थयोः क्रूर-
 योर्मिथो दृष्टौ पूर्णायां सत्यां वादि प्रतिवादिनौ घुरिकाभ्यां प्रहरबंधी
 मोक्षे मृत्युयोगे मोक्षः शुभयोगेन अष्टमेशे कंठकस्थे यावद्दर्शनमोक्षणं
 वित्तयेतु र्यगे दीर्घबंधः बलीचंद्रो गुरुर्वालग्नेशसहितो बंधदः कर्कविना
 चंद्रो मोक्षदः स्थिरे चंद्रे लग्ने च बंधः चंद्रे व्ययगे मोक्षः अस्तंगते लग्ने शेष
 चतुर्थगे मरणदः लग्नपस्य केंद्रपेनेत्थ शाले लग्नेशकेंद्रपतिषु केंद्रेषु न
 मोक्षः शुभानां कंबुले शुभैरित्य शाले वाल्मेशचंद्रयोः शुभसहितत्वे वा-
 चिरात् लग्ने शेषापोक्तिमस्थे द्वादशेशे पापदृष्टे न मोक्षः लग्नपरं धेशयोरि-
 त्य शाले चतुर्थभवनं जाते मरणं चंद्रस्य पापैरष्टमेशेनेत्थ शाले वा चतुर्थ
 भवने मृतिः लग्नचंद्रौ चरस्थौ शीघ्रं मोक्षः चंद्रैर्कर्के चिरान्मोक्षः मकरगेपि
 चंद्रे चिरान्मोक्षः स्थिरे चंद्रे चिरान्मोक्षः द्विः स्वभावे द्रुतं परं यदि बंधन-

कालेनचंद्रमादिस्यभावगः लग्नस्यचंद्रस्यवातृतीयभवनधर्मस्थग्रहेण
 तृतीयधर्मपतिनावासह तृतीयभवनमध्ये इत्थशाले व्ययेशलमेशाभ्यां
 दशमभवने इत्थशाले वानवमलग्न पतिभ्यां तृतीयभवने येत्थशाले वास्त
 स्येनमोक्षः चंद्रे शनिभौमयुते क्षिते केन्द्रगे वं धनताडनदुःखानि सप्तम
 शुभः शुभं दृष्ट्वा लग्नपंपश्येत्तदा येन वन्दः स एव मोचयेत् लग्ने शत्रिनवमगे
 त्रिनवम पाभ्यामिथशालिनिवास्यंमोक्षः केन्द्रवर्जं गुरुं स्थे चंद्रे सौम्य
 स्वराशिगेन च दृष्टे सुखंमोक्षः सप्तमेशुभक्षिते नवमस्थे सुखं लग्नेशः सप्त
 मपंसुदृष्ट्वा पश्येद्वाजान्यायं कुर्यात् अरिदृष्ट्वा अन्यायं ॥ अथ वृष्टिप्रश्ने
 ॥ चरेशोषः स्थिरे २४ दिनोत्तरं वृष्टिः कर्कमीनकन्यानामन्यतमराशौ दश-
 मे पूर्णचंद्रे गुरुभृगुबुधयुते भूरिजलं जलराशौ लग्ने द्वित्रिगे वा वृष्टिः लग्ने-
 शो द्वित्रिगः स शुभः २७ दिनोत्तरं पूर्वतो वृष्टिः २४।७।८।१०।११।१२ जल
 चरराशयः शोषाः शुष्काः शुक्रविधूजलग्नहौ भौमशानिसूर्याः शुष्काः बुध
 गुरुमिथौ शुभे क्षितयुते जलराशौ लग्ने चंद्रे भृगोवाकेन्द्रकोणगे वा सौम्याः
 जलराशिगे पुद्भिर्त्रिकेंद्रस्थेषु शुक्ले च पक्षे सुवृष्टिः सौम्यास्तुर्यगा वृष्ट्यै पा-
 पादुर्भिक्षदाः सुरवे चंद्रभौमभृगुलग्नेषु वृष्टिः चंद्रभौमशनिपिचन्द्रभौमसू-
 र्येषु दुर्भिक्षं आर्द्रस्पर्शजलार्थमुद्यमः जले समीपे पवेशनं पानीर्यशदोच्चा
 रो वृष्टिशकुनानि चंद्रार्काभ्यां ७ शुक्रशनी वृष्टये लग्नात् १।८।२।३ शुक्रश-
 नी वृष्टिदौ ॥ दूरस्थो जीवति मृतो वा ॥ लग्ने चंद्रया १।४।८ नीचगे वा स्ते वा
 छिद्रपेनेत्थशाले वामृतः शुभैरदृष्टे चंद्रे यक्रगेनेत्थशाले भौमे दशमगे मृतः
 निर्वलाः सौम्याः पडष्ठव्ययगाः सूर्यचंद्रौ शुभे क्षितौ सपापौ मृतिः सपापपष्टोद-
 ये लग्ने पापाः केन्द्रकोणाष्ठव्ययगाः सौम्या दृष्टा मृतिप्रदाः सूर्यनवमगे न्यरा
 र्तः तुर्योपरिस्थे नवमे नचंद्रमापादित्थशालं कुरुते शुभे क्षितः सौम्यैर्युतो वा प-

रदेशस्थित. सुखीचजीवत्यथमौख्यमेतिसपापैशुभैर्युतदृष्टवानवमगेरो
 गीतस्मिन्तुमगेमरणम् ॥ अथसुष्टिप्रश्नः ॥ प्रथमकालेयदिक्कोपिग्रहः स्वांश-
 स्थोयदिल्लभिकोणेप्यन्यतरंस्वांशंपश्यति तदाधातुर्वाच्चा अथयदिस्ययं
 परांशस्थतत्रैव ॥ ५॥ ९५ वर्तमानस्वांशंपश्यति तदाजीवः पगंशस्थः स्वयंतत्रापि
 वर्तमानपरांपश्यति चेत्तदामूलं योजराशौलभगे धात्वादयानवांशकगणनया
 समराशौलभगे जीवमूलधातवोनवांशकवशात्तत्रापि पापांशे धाम्यो धातुः
 सौम्यांशे धाम्यः मिथुनतुलागना कुंभचापपूर्वाधैषुजीवाद्द्विपदास्तेषां देवन
 रपक्षिणो मेदाः मेघघृषसिंहचापात्य भागेषु चतुष्यदाः कर्कालिघृषमीनाः स-
 रिस्तृपाः तत्रापिमीनोद्विपात् शेषा बहुपदाः कर्कमकरमीनेषु मूलं जलजेषु ज-
 लजं इतरेषु स्थलजं वलिनौकेन्द्रो पगतौ रविभौमो धातुकारकौ प्रभेदेषु धचंद्रौ
 मूलकरौ शनिगुरु शुक्रास्तथाजीवं अपरंचरुर्ध्वं पश्यति जीवं मध्यं पश्यति
 धातुं अधः पश्यति मूलं ऊर्ध्वं गं स्पृशन् जीवमध्यांगं धातुं अधो-
 गं मूलं जीवबुधौ जीवभू रविशुक्रौ मूलं इतरेषु धातुं यद्राशीन-
 वांशेषु यस्तद्वाशोर्या योनिः सैव चिंतनं लग्नेशे बलवति स्वात्मचिंता
 एवं तत्तद्भावे शेषवलिषु तत्तद्भावानां चिंतनं ॥ अथ कया सुरतः ॥
 शुक्रभौमरविषु सप्तमेषु अन्यांगनया जीवे स्वयांशशिज्ञयोर्वे-
 श्ययाशनौ संकरजया आकृतिवयो वर्णादिकं चंद्रइव अथवा
 लग्नांशाधिपतिलग्नेशांशपत्यो मिथो मित्रदृष्टौ देहसपं एवं यद्य-
 द्भावेशेन सह मैत्री चंद्रदृष्टिचतत्तद्भावेस्यवृद्धिः अथवा लग्नांश
 कमेवलग्नं प्रकल्प्य ग्रहानपि अंशकगतानेव स्थापयित्वा धातु
 मूलादिकं कथयेत् अथवा प्रश्नाक्षरं पङ्कगुणितमष्टभिर्युतं सप्त-

मुहूर्तसिंधुः

(.२२५)

तदंशे धातुमूलादिकं बोध्यं अथवा एकविंशाक्षरं जीवं धातुवर्णास्त्रयोदश एकादशाक्षरं भूलं अधिके चिंतनं मतं तत्र चक्रम्.

जीवाक्षरादिः		
जीवाक्षराः	धातुक्षराः	मूलाक्षराः
अ.आ. इ. ए. ओ. अ.क.ख.ग.घ.च.छ.ज.झ. ट.ठ.ड.ढ.प.श.ह.२१	उ. ऊ. अं. त. थ. द. ध. प. फ. ब.भ.व.स.१३	ई. ऐ. औ. ड. अ. ए.न. म. र. ल.प. ११

सभागतमभकर्तुमुखात्फलनामाक्षरेषु शेषामधिक्यं तां चिंतां जानीयात्.

उत्तरोत्तरादि			
उत्तरोत्तरं	अधराधां	उत्तराधरं	अधरोत्तरं
उत्तरस्वर मक्षरं च	अधरस्वर मक्षरं च	अन्यतमे	अन्यतमे
शुभं	नाशः	शुभमध्यः	अधमशुभ
क. ग. च. ज. ट. ड. त. द. प. य. य. ल. श. स. अ. इ. उ. ए. ओ. उत्तराः			
ख. घ. छ. झ. ठ. ढ. थ. ध. फ. भ. र. व. ष. ह. आ. ई. ऊ. ऐ. औ. अधराः			

उत्तराधरादिकः

१	२	३	४	५
अ. ए. क.	आ. ए. ख.	इ. ओ. ग.	ई. औ. घ. ङ.	उ. ऊ. ड. ज. झ.
च. ट. त.	छ. ढ. ध.	ज. ङ. द. व.	ठ. ध. भ. व. ह.	न. म. अं. अ.
प. श.	फ. र. व.	ल. स.		
शुभाः	मध्याः	शुभमध्याः	मध्यशुभाः	अशुभाः
उत्तर	अधर	उत्तराधर	अधरोत्तर	दग्धः

अष्टौ पक्षाः

संयुक्त	असंयुक्तः	अनाभि	अभिहित	अभिधा	आलिं	अभिधुः	दग्धः
संयुक्तः	असंयुक्तः	अनाभि	अभिहित	अभिधा	आलिं	अभिधुः	दग्धः
शुभं	दोषदं	शुभं	शत्रुवर्धकं	शुभं	शुभं	मध्यं	अशुभं

द्विचतुर्थ्ये मित्रे तृतीयपंचमौ शत्रू संयुक्तेन शुभं सर्वं असंयुक्ते नमभ्य-
मं अभिहिते स्वल्पलाभः स्यान्मरणं चाभि धूमिते अनभिहिते च वि-
ज्ञेया आद्यं ते दुःखसंपदः आलिङ्गिते शुभं सर्वं कृच्छ्रसौरव्यं च धू-
मिते दग्धे विनश्यते सर्वपक्षाष्टानां विनिर्णयः

शुभाशुभं

अ. ए.	आ. ए.	इ. ओ.	ई. औ.	उ. ऊ. अं. अः	स्वराः
प्रथमाक्षराः	द्वितीय	तृतीय	चतुर्थ	पंचमाः	वर्णा
वर्तुलाः	दीर्घा	चतुष्कोण	त्रिकोण	गोलाः	आकारः
शुक्ला	रुष्णा	रक्ताः सखिद्र	नीला	बहुवर्णा	वर्ण
दिन	रात्रि	दिन	रात्रि	दिन	दिनरात्रि
पूर्व	दक्षिणा	पश्चिम	उत्तरा	पूर्व	दिश
पुत्र	कन्या	पुत्र	कन्या	पंडः	पुत्रादि
स्वग्राम	परग्राम	स्वग्राम	चपलमिश्र	स्वग्रा-	ग्रामा-
शुभ	दुष्ट	शुभ	भयदा	शुभ	शुभा
लाभ	अलाभ	लाभ	वामनआला	लाभ	लाभा-
गृहजाः	वन्या	गृहजाः	दूरगाः	गृहजा	ग्राम्याः

गर्गमनोरमाक्तं

अ-२	आ-३	इ-४	ई-५	उ-६	ऊ-७	ऋ-८	ॠ-९	ऌ-१०	ॡ-११	ए-१२	ऐ-१३
ओ-१४	औ-१५	अ-१६	अ-१७	क-१८	ख-१९	ग-२०	घ-२१	ङ-२२	च-२३	ज-२४	
ऊ-२५	अ-२६	ट-२७	ठ-२८	ड-२९	ढ-३०	ण-३१	त-३२	थ-३३	द-३४	ध-३५	न-३६
प-३७	फ-३८	ब-३९	भ-४०	म-४१	य-४२	र-४३	ल-४४	व-४५	श-४६	ष-४७	स-४८

वर्गवर्णप्रमाणेन सस्वरं ताडितं मिथः पि-
डसंज्ञाभवेत्तस्य यथा भागेस्तु कल्पना सि-
ध्यसिद्धीकृमात् द्वाभ्यां लाभालाभौ जयाज-
यौ धातुर्मूलं तथा जीवं जीवं मूलं च धातु-
कं कालाक्रमेण गुणात्क्षेपं गुरुपाक्षसेव
येति संकीर्णकलोल-१६ ॥ वर्षशुभाशु-
भज्ञानं ॥ मेष संक्रांतिलभेशो मेषसं-
क्रांत्यनंतरा मापूणिमान्यतर प्रवेशल-
भेशो विलभगौ केंद्रगो शुभदृष्टौ शुभेत्थं
शालिनौ सकलवत्सरसुखदौ पापादितेभ-
यं पापैरित्यशालै केंद्रभयने पुजाते पाप
दृष्टियोगे महर्धगदश्च अथ जन्मलभ्यात्
प्रतिवर्षं शुभाशुभं जन्मोदयाद्वा स्वदज
प्रवेशे लभं हि यद्वा गतं शुभाभितं तद्वा-
य वृद्धिं प्रकरोति तस्मिन् वर्षे नृणां पापयु-
तं तदन्यथा १ देहसुख २ धनलाभ ३
कुटुंबवृद्धि ४ मित्रसुख ५ पुत्रातिथि ६

श्रीरामोक्तचक्रम्

श्रीराम	स्थानलाभः
सीता	धनं
लक्ष्मण	कार्यसिद्धि
विभीषण	सर्वलाभः
कुंभकर्ण	मरणम्
रावण	तक्षप
अंगद	राज्यम्
सुग्रीव	बंधुलाभ
केकई	कार्यनाश
भरत	अभिषेक
अर्जुन	कल्याण
सुलक्ष्मण	कार्यना-
हनुमान	कार्यसिद्धि
जाम्बवान्	दीर्घायुः
नारदः	फलहः
गुहः	प्रियदर्शन
देवा	फलानि

शुपराजय ७ स्त्रीसुखं ८ मृत्युभयं ९ धर्मलाभं १० स्थानलाभ ११ ला-
 भाधिक्य १२ दुःखदरिद्रपापयुतौ तत्तद्भावहाः कूपादिवाहनं ऋक्षेषूत्त-
 रपौष्णवैष्णवमघामूलानुराधाश्विनीप्राजापत्यकरद्दिदैवतयुरौशी-
 तांशुदेवेषुचनिदोषैर्वृषभद्वयैश्चसुमनो मलानिरामालितैर्दत्ताक्षेत्र-
 पतेर्वलिं हलधरः क्षेत्रंततः कर्षयेत् ॥ चंद्रस्यशृंगोन्नतिफलं ॥ मी-
 नमेषगतश्चंद्रोभवेद्याम्योन्नतः सदा समशृंगोवृषेकुंभे शेषमेषूत्त-
 रोन्नतः याम्योन्नतेचतुर्भिर्दक्षिणं स्याच्चसमेविधौ सुभिक्षं सौम्यदि-
 भागेचोन्नतेमृगलांहने मूलाकारेविधौभीतिः प्रोदितेमहतिरुजः
 ॥ चंद्रस्योदयफलं ॥ बृहदभ्युदितेचंद्रेभवेत्थान्यसमर्धता धन्ये-
 तन्महर्धत्वं समेतत्समतामता यदिशुक्लद्वितीयायां वामेचंद्रोदये
 रवेः शुभंतदाखिलेमासिनोशुभंदक्षिणोदये ॥ अथप्रतिमासेदर्शफलं ॥
 शुमवाराश्वितेदर्शेस्यात्सुभिक्षंप्रजासुखं पापवाराश्वितेदुःखंतथा
 धान्यमहर्धता अथैकमासेपंचवासरफलम् शुक्लादिमासेचेत्पंच
 पापखेटस्यवासराः प्रजापीडामवेत्तत्र धान्यस्यापिमहर्धतामासे
 पंचशुभावारायद्येकस्मिन्नजायते सुभिक्षंसर्वशस्यानांतदासर्वसु-
 खीजनाः पंचकेरविवाराणां छत्रभंगोमहाभयं सोमेधान्यसमृद्धिश्च
 सुखं भवतिसर्वदा भौमेरक्तभयंधोरंछत्रभंगस्तुवामवेत्बुधेसुभि-
 क्षंसौख्यंच जीवेशुक्रेपितत्समं पंचकेसूर्यपुत्रस्य पातालेकंपतेफणी
 ईशानदेवामंगश्चयन्निदाहोमहर्धता अथाषाढपूर्णिमायां वायुपरी-
 क्षां ॥ आपादेपूर्णिमायांचप्रदोषेवादिवानिशां प्राच्यां वायोस्तुवृ-
 ष्टिस्त्याक्षान्यनिष्पत्तिरुत्तमा अल्पवृष्टिःस्तथाग्नेय्यामग्नेभीतिर्महर्ध-

ता अनाष्टिर्भवेद्याम्यां प्रजापीडामहर्घता दुर्भिक्षंरौरवं घोरं मनाष्टिश्च नैऋतौ वारुण्यांच महाष्टिर्धान्योत्पत्तिश्च मध्यमा वायौचा युः प्रचंडश्च वृष्टिर्धान्यंच मध्यमं बहुधान्यं सुवृष्टिश्च उत्तरस्यां सुखीजनाः ईशान्यां शस्यसंपत्तिर्धनाढ्यास्तुखिनोजनाः ॥ संवत्सरात्सुभिक्षादि ॥ त्रिमेसंवत्सरेयुक्ते शरैर्भक्ते थसप्तभिः चतुर्धाभ्यामितेशेपे सुभिक्षं विपुलं भवेत् त्रिपंचके चतुर्भिक्षं पदभू संख्येच मध्यमं शून्येतुरौरवं शेषं फलं वर्षे बुधैः स्मृतम् अथवा द्विघ्नः संवत्सरो रामैर्हीनो भक्तो न गैस्ततः शेषे वा एमिते युग्मे सुभिक्षं हायने भवेत् वेदचंद्रमिते ज्ञेयं दुर्भिक्षं खेतुरौरवं ॥ अथ भूकंपफलम् ॥ भूकंपो यामतो वर्णाक्रमाद्रण्यादिवा निशं वायुमंडलजो भूप शस्यांबुमगधंतथा ग्रामान्न सुदकं बहिर्मंडलस्थो निहंति हि इंद्रमंडलजो भूमिं तथा गुर्जरदेशकं भूपालांश्चीनदेशाश्च प्रचेतो मंडलोद्भवः ॥ इंद्रमंडल ॥ ज्येष्ठानुराधारो हि एयो धनिष्ठा श्रवणं तथा अभिजिदुत्तराषाढा शुभं माहेन्द्रमंडलं यद्यत्र चलते किंचिद्विकारं वा यदा भवेत् माहेद्रं तद्विजानीयात्तस्य वक्ष्यामि लक्षणम् प्रजा प्रहृष्टाः सर्वाः स्युः सर्परोगविचर्जिताः संधिंकुर्वन्ति राजानः सुभिक्षं भवति ध्रुवं उपमंक्ते नृपः सौरव्यं हृष्टा भूमिर्न चेतयः निर्भया गदिता लोका उत्पाते भूमिमंडले ॥ वारुणमंडलं ॥ आर्द्राश्लेषाशतभिषक् पूर्वाषाढा च रेवती मूलसुत्तर भद्रा च वारुणं मंडलं स्मृतं बहुदुग्धयुता गावो बहु पुष्पफलद्रुमाः आरोग्यं जायते क्षोण्या मुत्पाते जलतत्त्वजे उत्तिष्ठन्ति महामेघा विद्युत्ताडितकुंडलाः ॥ अग्निमंडलं ॥ भरणीकृत्तिका पुष्ये विशाखा पूर्वफाल्गुनी पूर्वाभाद्रपदा चेति आग्ने-

यमशुभंमतंधनक्षयोभयंघोरंपीडारोगोलपनीरता अग्न्याख्यमंडलोत्पातेफलपुष्पादितुच्छता यद्यत्रचलतभूमिःपरिवेष्टेदुसूर्ययोः भूमिकंपोथनिर्धातउल्कावापतितायदि अद्रणंचंद्रसूर्याणां केतोरुत्यातदर्शनं रक्तवृष्टिः पांशुवृष्टिः पाषाणपतनंतथा आग्नेयं तद्दिजानीयात्तस्यवक्ष्यामिलक्षणं अल्पक्षीरास्तथागावोअल्पल्युष्यफलद्रुमाः शस्यानांनाशनंचैवअनावृष्टिंविनिर्दिशेत्कपालहस्तादृश्यंतेक्षुधयापीडितानराः ॥ वायव्यमंडलम् ॥ चित्रास्वातिमृगाधिन्यः पुनर्वसुकरोतथा उत्तराफाल्गुनीचैव वायव्यमशुभावहं यद्यत्रचलतेवायुरन्यद्वातंमहाभयं वायव्यंतद्दिजानीयात्तस्यवक्ष्यामिलक्षणं महावातंतथाभीतिर्महाभयमुपस्थितं उत्पन्नाहितथामेधानमुंचंतिजलांजलिं ॥ अथकाकनीडफलं ॥ काकनीडंयस्यांशारवायांवृक्षस्य तस्यफलं ॥ काकमैथुनं ॥ दिवावायदिवारात्रो यःपश्येत्काकमैथुनं सनरोमृत्युमाप्नोति ह्यथावास्थाननाशनं

नीडचक्रम्

पूर्व	आ	द	नै	प	वा	उ	ई	मध्ये	वर्त्मकभूमि	मुक्तरत्ने
मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	मृगशिरा	मृगशिरा
मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	मृगशिरा	मृगशिरा
मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	मृगशिरा	मृगशिरा
मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	मृगशिरा	मृगशिरा
मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	मृगशिरा	मृगशिरा
मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	मृगशिरा	मृगशिरा
मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	मृगशिरा	मृगशिरा
मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	मृगशिरा	मृगशिरा
मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	आश्लेषा	मृगशिरा	मृगशिरा	मृगशिरा

अस्यदोषस्योपशान्तये शान्तिः एवंपोतेपि कष्टां हितालायामपि च

काकशब्दविचार								
पू.	आ.	इ.	ऊ.	ए.	अ.	उ.	ई.	दिश
आविर्भाति	पू.	सिद्धि	इष्टाग	उभ	सुखावा	इष्टाग	मनोरमा	महरे <sup १
इष्टाग	उजशोकं	इष्टाग	सुख	इष्टाग	शोकं	इष्टाग	मनोरमा	महर <sup २
आविर्भाति	सुखा	इष्टाग	सुखला	मनोरमा	इष्टाग	सुखला	मनोरमा	महर <sup ३
सुखा	पाना	सिद्धि	संतोष	सिद्धि	मनोरमा	मनोरमा	मनोरमा	महर <sup ४

दिनमिच्छाया रथचंद्र सहिता दिनमध्यरुच्याहीनातयाशरहता
 दिनमानघट्यः भक्तास्तदाभवन्ति वासरयातगम्यनाडी प्रमाणम
 नुनाथविलग्नमस्मात् छायापादैरसोपेतैरेकविंशच्छतं भजेत
 लब्धांके घटिकाज्ञेयाः शेषांके चपलास्मृताः त्र्यंगुलं तृणमा
 दाय छाया रामसमन्विता चतुर्पष्टिं भजेत्तेन लब्धानाडयः

छायापादोपरीष्टकालः																							
इष्टकाल	मकरादि																						
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
	१०	१५	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८
इष्टकाल	करादि																						
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
	१०	१५	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८

सप्तनाडी

शनि	रवि	भौ	जी	शु.	बु.	चंद्र	स्वामि
क.	रो.	मृ.	आ.	पु.	ति.	अ.	भानि
वि.	स्वा.	वि.	ह.	उ.	पू.	म.	भानि
अनु.	ज्ये.	मृ.	पू.	उ.	भि.	अ.	भानि
म.	अ.	रे.	उ.	पू.	श.	घ.	भानि
उर्ध्वा	उर्ध्वा	उर्ध्वा	मध्य	०	०	०	०
चंडा	राता	दहता	सौम्य	नीर	जल	ऽमृत	नाम
याम्या	याम्या	याम्या	मध्य	उत्तर	उत्तर	उत्तर	नाम

स्मृताबुधैः अथ सप्तांगुलशंकुः प्रवकाः चैत्रे
माघवदश्विने १४४ रु
तमनुमार्गे यमौ सप्तभू
१७२ ऊर्जे फाल्गुनके वि
यं त्रजविधुः १८० पौषे च
नेत्रौ धृति १८२ ज्येष्ठे आ-
वणभाद्रयोः कृततिथि
१५४ स्वाषाढके त्रिर्म-
नुः १४३ माघे वाणधृति

अ १८५ सर्वगणकैः शंकुः सुसप्तांगुलं सप्तांगुलं तृणछायायु-
ताः सप्तभिरंगुलैः तत्तन्मासध्रुवो भाज्यो लब्धं घट्यादिकं स्फुटम्
एकविंशत्यंगुलं तृणछाया सर्वतृणो भवेत् तावत् घट्यादिकं म-
ध्यमार्गे स्थिता सौम्या नादितस्याग्रपृष्ठगाः सौम्ययाप्यगतं ज्ञेयं
नाडिकानां त्रिकं त्रिकं कूरयाम्यगतानाड्यः सौम्या सौम्यदिगाग्नि-
ताः मध्यनाडी च मध्यस्था ग्रहस्तूपफलप्रदाः एकनाडी गता आ-
प्या ग्रहाः कूरा शुभायदि ततो नानाफलं वाच्यं शुभं वायदि वा शुभं
ग्रहाः कुपुर्महावातं महावाताख्यनाडिकां गतानाडी गता वायुं वहत्यां
दाहगायदि सौम्यनाडि गता मध्या नीरस्थामेधवाहकाः जलापां
वृष्टिदाश्चंडा नाडिकास्तेति वृष्टिदा एकोप्ये तत्फलं धत्ते पिनाडी सं-
स्थितो ग्रहः भूस्तुतः सर्वनाडीषु धत्ते नाडिकं ध्रुवं प्रावृट्काले समा-

यातेरौद्राद्यर्क्षगतेरयौ नाडीवेधसमायोगेजलयोगान्वदाम्यहं यत्र
 नाडीस्थितश्चंद्रः तत्रस्थः स्वेचरोयदि कूर सौम्यविमिश्रश्चतद्दिने वृष्टि-
 रुत्तमा एव मृक्षाशसयोगोजायते यदि स्वेचरैः तत्रकाले महावृष्टि-
 र्यावत्तस्यांशकेशशी केवलैः सौम्य पापैर्वा ग्रहैर्बद्धे यदाशशी तदा
 ति तुच्छ पानीयं दुर्दिनं भवति घ्रुवं यस्य ग्रहस्य नाडिस्थश्चंद्रमात
 द्रुहेणच दृष्टोयुक्तः करोत्यंबु यदिक्षीणोन जायते पीयूष नाडिग
 श्चंद्र स्तत्रस्वेटाः शुभाशुभाः भिचतुः पंचपानीयं दिनान्येकत्रिसप्त-
 कं एवंजलारव्य नाडिस्थेचन्द्रेमिश्रग्रहान्विते दिनार्धे दिवसंपंच
 दिनानि जायते जलं अमृतादित्रयेयत्र भवन्ति सर्व स्वेचराः तत्रवृष्टिः
 क्रमाज्ज्ञेयाधृत्यर्क रसवासराः १ १२।६ सौम्यनाडीगतास-
 र्वे वृष्टिदास्तुदिनत्रय शेष नाडिमहाघातं दुष्टवृष्टिप्रदाग्रहाः नि-
 र्जलाजलदानाडी भवेद्योगेशुभाधिके कूराधिक समायोगेजलदा
 ह्यंबुदायकाः सौम्यनाडीगताकूरा अनावृष्टिप्रसूचकाः शुभयुक्ता
 जलांशस्था अतिवृष्टिप्रदाग्रहाः एकराशिगतावेतौ चंद्रमा धरणी
 सुतौ यदितत्रगतोजीवः करोत्येकार्णवांमहीं चलत्यंगारके वृष्टि-
 स्त्रिधावृष्टिः शनैश्चरे अंबुपूर्णा महीं कृत्वा पश्चात्संचलते गुरुः शु-
 क्रेचास्तमये वृष्टि रुदयेच बृहस्पतौ सूर्यस्य पुरतो गच्छेद्यदाशुक्रो
 बृहस्पतिः वर्षाकालेन संदेहस्तदा वृष्टिर्निरंतरा उभौ तु गच्छत-
 स्तदा पूर्णयोगः पूर्वात्रये तथा धिन्यां हस्ते लाष्टेथ वायवे वारुणे
 मैत्रेरेवत्यो मीमस्तिष्ठति वर्षति व्रजति यदि कुजः पतंग पृष्टे घट
 मिषभिन्नजलं तदा ददाति अथ भवति दिवाकराग्रश्चेत्प्रलयघ-

नानपिशौषयत्यवश्यं चित्रास्वातिविशारवा सु चस्मिन्मासेनवर्ष-
 तितस्मिन्मास्यजलामेधा इतिगर्गोमुनिर्जगौ उदयास्तमयेमार्गे व-
 क्रयुक्तौचसंक्रमे जलनाडिगताःखेटामहावृष्टिप्रदायकाःविरस-
 मुदकंगोनेत्राभंवियद्विमलादिशो विमलविकृतिःकाकांडाभंयदाच
 भवेन्नभः पवननिगमतोभूयं तेरुषाःस्थलगामिनोरसनमसरु-
 न्मंडूकानां जलागमहेतवः

अथपल्लीपातफलं ॥ पादयोजघनेजान्वोरुदेगुह्येचमृत्कदाअ-
 न्यत्रशुभदाप्रोक्ता सचैलं स्नानमाचरेत् पल्याप्रयततेचैवशरटस्या
 धिरोहिणे यत्रोक्तंहिमनुष्यस्य शुभाशुभनिदर्शकं स्त्रीणांतुतद्वै-
 व्यत्यासान्वोध्यंबुद्धिमतासदा तिलमाषादिदानंचस्नात्वादेयं हि-
 जन्मने अशुभध्वस्त्यैमृत्कंजयजपस्वर्ण गोदानं ॥ अथात्रविशे-
 षः ॥ पल्याःपतनशरटारोहणेफलंवक्ष्यमाणं

पल्लीपात फलम्

शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः
शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः
शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः
शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः
शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः
शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः
शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः
शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः
शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः
शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः	शिरः

पल्यारोहणे
शरटपतने

अत्ययेनपल्यारोहणंरात्रौ शरटस्य प्रपातनं नातिदुष्टफलविद्या
धिमुग्रंविपर्यये पतनानंतरंरोहणे समफलं मृत्युयोगेजन्म
क्षेत्रंविष्ट्यांपातेचवैधृतौ चंद्रेष्टमेचसङ्करे लभेकष्टदादक्षिणांग
मारुह्य वामेनोत्तरीताहानिदा व्यत्ययेशुभाचरणान् मस्तकंया-
तिराज्यंदत्तेश्वेताशीघ्रं भोजनेभाजनेऽधिकलाभ पादांगुलीषु
हानिदासिताशुभामर्कटिकागृहागोधादक्षांगेआरोहतिराज्य
स्तरं वामेस्त्रीणांराज्यसुखदा युग्मंचेत्यततिशुभं॥ सरटफलं
॥ नाशशीर्षेमुखेहानि पृष्ठेलाभोभयंहृदि दक्षेरोगःशुभंवामेश
रटस्यप्रपातनात् हंसाघाततमाः कोपविष्टाःशुभदाः सरवाघा
विघ्नदाः पल्लीशरटाद्या यदिविघ्नंमूर्त्रंया कुर्वन्तितदापि विघ्नंचोध्यं
वामदक्षविभागेन यत्फलंकथितंनृणां विपर्ययेणतस्त्रीणांज्ञेय
मूर्ध्वहयोस्समम् ॥ पल्लीशब्दफलम् ॥ पित्तंग्रह्मणि कार्यसिद्धि
रत्तुलाशाके हुताशेभयं याम्येमित्रवधक्षयश्चनिर्ऋतो लाभःस

मुद्रालये वायव्यां वरमन्न वरन्नमतुलं सौम्यैर्यलाभोद्भूय ईशान्यां

[illegible]

गृहगोधिकार्थं जननित्रासंख्यः शब्दिताशांतिस्तु प्रतिरूपदेयः
॥ अथ स्वप्नविचारः ॥ अद्ययामेभिदिस्वप्नो वर्षेण फलदो भवेत् द्वि-
तीये मासषट्केन तृतीये त्रिभिर्मासकैः प्रातः सद्यः फलस्वप्नस्ततः
स्वथान्नचेन्नरः रोगचिंतोद्भवाप्यर्थाश्चिरपाकाहिवीक्ष्यतां ॥ अथ
शुभस्वप्नाः ॥ सद्वाजा ब्राह्मणो देवाः सिद्धगंधर्वकिन्नराः गुरुभ्ये-
तांवरानारी तेषामाशीश्च दर्शनं प्राप्ताद राजशैलानां श्वेतोक्षास

नवाजिनांदर्शनंरोहणं लाभः सिंहस्यारोहणंतथा छत्रध्वजसुव-
 र्णाञ्जलरौप्यदधीनिच यवगोधूमसिद्धार्थाःफलदीपश्च कन्य-
 का श्रीखंडाक्षतदूर्वेक्षुदर्पणंपुष्पितद्रुमाः लाभेवादरशनेचैषां ला-
 भसौरव्यंभवेद्यशः भोजनंरोदनंवीणा वादनंरोदनंतथा अगम्या
 गमनंविष्ठा लेपनं शस्तमीरितं आरूढो योहिजागर्ति पुष्पितंफ-
 लितंद्रुमं दष्टःश्वेताहिनादक्षे करेस्यात्समहाधनः रुधिरस्नानपा-
 नंच सर्पदंशो मृतिर्निजा शय्याहर्म्यसिनानांचज्वलनस्यशिरच्छिदः
 रक्तश्रायोजलस्नानं मरणंमांसभक्षणं सुरायःपयसःपानं प्रश-
 स्तं पायसाशनं कदलीकल्पवृक्षश्चतीर्थेगंगादिकं सरित् तोरणं
 भूषणंराज्यं तथामंदिरसन्निभं वेदवाद्यादिनिर्घोषो गर्तोनिःसरणं
 तथा दंशोवृश्चिककीटानां तडागोद्यानदर्शनं १० पीतरक्तफलंपुष्पंस्व-
 भेप्राप्नोतियस्यच लभतेसोचिरात्स्वर्णंपद्मरागमणितथा जयोद्यू-
 तेरणेवादे पुरुहूतध्वजेक्षणं आत्मनो बंधनंशीर्षं बाहूभूषणमु-
 त्तमं अभिषेक करोविप्रो देवोवाछत्रधारणं कुरुतेमहिषीव्याघ्री
 गोसिंह स्तन्यपानकं कदलीतृणवृक्षाश्चपुष्पाणामुद्भवस्तथा
 भयोभूमिधरस्यापिक्रमणोत्क्षेपणे शुभे मणिःसौवर्ण्यरौप्याणां पा-
 त्रेया भोजने तले योऽनातिपायसंस्वमे सराज्यमधिगच्छति गौ-
 र्लिङ्गीब्राह्मणोराजा पितामित्रेचदेवता यद्वदेत्सदसस्वमेतत्तथैव
 प्रजायते पूजितंशिवलिगंच देवतावायधायिधिः स्वमेदृष्टाप्रय-
 छंतिनराणां विपुलंधनं त्यक्त्वातक्राणिकार्पासंश्वेतवर्णंशुभंमतं
 सर्वं कृष्णमसद्वित्वा गोदेवांश्च गजद्विजान् १८ अथाऽशुभस्वप्नाः

तैलाभ्यक्तोऽथ दिग्वासा आरूढो महिषं खरं उद्धृष्टं पृथं वा श्वया-
म्यांगच्छन्न जीवति पाकस्थाने वने रक्तपुष्पादथे सूतिकागृहे विकलां
गोविशेत्स्वप्ने सोऽसुभिर्विप्रयुज्यते जातिकुंकुमसिंहादिधातवो य-
स्य मंदिरे पतंतितरुतस्तस्य गेहदाहस्तु चौरभीः नाभेरन्यत्र गात्रेषु
तृणपुष्पद्रुमोद्गमः खरोऽथ कपि सर्वाद्यैर्यानि स्नेहस्य भक्षणं कलुषे
णांबुना मध्याकर्दमैर्गोमयेन च स्नेहेन वपुषो लेपः कर्दमे विनिमज्ज-
नं यातो दृग्दंतकस्तस्य जिह्वायाश्च त्रये तथा एते शोकप्रदास्वमा दृ-
ष्टा हानिकरा अपि स्वप्ने संदोलनं गीतं क्रीडितं स्फोटितं तथा हसितं
भर्त्सितं श्रोतो वहानिराह्यधोगतं सूर्ये दुध्वजताराणां पातस्वस्य सिता
वपि रज्ज्वा छेदः शिरोभागे कांस्यवर्णस्य धारणं प्रवेशो जननी गर्भे
दुष्कर्मानवलोकनं करवीरमशोकं च लतापाशेन बंधनं कृष्णांबर
धरायोषा लिंगनं मृत्युकारकं आरुह्य पुष्पितान् वृक्षान्सोऽपि दुःखप्र-
दायकः भूषयत्यरुणैः पुष्पैः सोऽपि प्राणैर्विद्युज्यते धृतरक्तांबराल्लिष्टो
हत्यां प्राप्नोति मानवः क्रोष्टुकुकुटमार्जारगोधावक्रभुजंगमाः मक्षि-
का वृश्चिका दंशा नृद्धास्वप्ने न शोभनाः रत्न दिव्याद्युधोनाम शय्याभू-
षांश्च योषितां वस्त्रादिप्रियवस्तूनामपहारो र्थनाशकः विवाहोत्स-
वयोः शोकः श्वशोयानस्वकेशयोः कराद्यवयवानां तु छेदने स्वायुना-
शनं वपनं श्मश्रुकेशानां त्रेत्ररुष्यतनं तथा कूपगर्तदरीधांतपि वरे-
पुनश्शोभनं कपोतश्चेन गृध्राद्यार्कक्षकौशिक वायसाः शृगालशश-
कश्चानो दृष्टास्वप्ने न शोभनाः शकुलिः कृशराश्राणा गुडपूपादिभक्ष-
णं गोमयं चोष्मपानीयं स्वप्ने पीतं न शोभनं रक्ते पूरीषमूत्रे वा स्वप्ने

मृत्युमवाप्नुयात् रक्तकृष्णानिवासांसि कृष्णानिचविभर्तियः पितृ
कार्ये प्रकुर्वाणो म्रियते स न संशयः भूतप्रेतपिशाचाद्यैः श्वयचैः सह
संगतः असूर्यदियसंरात्रिं विचंद्रांगननारकां सीसपित्तलकस्तार
कांस्यताम्राज्यसन्नपाः शुष्कवृक्षौषधंशिल्पीदृष्टाश्चैतेन शोभनाः
प्रासादच्छत्रभूषाणां शिखराणां ध्वजस्य च पतनं शक्रचापस्य नृप
राष्ट्रविनाशनं ताराकोलाहलं दृष्ट्वा निंदाक्रोशादिसंश्रवान् विद्याद्रा-
जभयंचैव शृंगीकोशाद्युपद्रवान् ॥ अथ दृष्टस्वप्ने शांतिः ॥ दुष्टे
त्वालोकिते स्वप्ने निवेद्य ब्राह्मणाय च आशीर्भिस्तोषितो विप्रैः पुनः
स्वप्नान्तरेश्वरः न ब्रूयाच्च पुनः स्वप्नं स स्नायात्सुष्यवारिभिः कार्यो मृ-
त्युं जयो होमः शांतिस्वस्त्ययनादिकं सेवाश्च त्थ गवां प्रातर्दानं स्वर्णा-
दिशक्तितः श्रावणं भारतादीनां स्वप्नदोषनिवृत्तये बृहस्पतिप्रणीत-
च स्वप्नाध्यायं विचारयेत् ॥ अथांगस्फुरणं ॥ अथातः संप्रवक्ष्या-
मि यथोक्तं रुद्रयामले येन विज्ञानमात्रेण ज्ञायते च शुभाशुभं शि-
रसास्फुरणे राज्यं स्थानलाभं ललाटके भूयोगेतु महासौख्यं स्था-
नलाभं च मस्तके नेत्रे तु च प्रियप्राप्तिं कर्णे कर्णत्रिभं
भवेत् ॥ नासिकायां सुगंधाप्तिः कपोले तु वरांगना ॥ ओ-
ष्ठे वा कलहो ज्ञेयो मुखे मिष्टान्नभोजनं अधोचुवनं कंठ्रीडा चिबुके
क्षौभमादिशेत् कंठभूपातुकंठे च ग्रीवायां मृत्कसादिशेत् पृष्ठे परो-
क्षवार्त्ता च स्कंधे वंधुसमागमं हृदये वांछिता सिद्धिर्जठरे क्षीरभो-
जनं बाहनाप्तिः कण्ठे देशे गुह्ये परवधेरतिः संभोगं मेढ्रदेशे तु संता-
नाप्तिश्च जायते हर्षप्राप्तिर्वृषणयोर्वृतांतं च शुभं भवेत् ऊरुयुग्मे तु

वस्त्राणिजंघयोर्वधयंधनं गमनं वामपादे तु दक्षिणे स्थानलाभकृत्
 दक्षिणांगं शुभं पुंसां वामांगं योषितां तथा नेत्रस्याधः स्फुरणमशकृ
 त्संगरे भंगहेतुर्नेत्रस्योर्ध्वं हरतिसकलं मानसंदुःखजालं नेत्रस्यांते
 कथयति सुखं नासिकाते च मृत्युश्चैतत्सर्वं फलमपि फलं वैपरीत्यच
 यामे ॥ अथोत्साताते च विविधा दिव्यभौमांतरिक्षभेदात् प्रकृते ग्न्य-
 न्त्रोत्सातः दिव्यं ग्रहक्षयैकृतं उल्कानिर्यातपवनपरिवेषाः गंधर्वपु-
 रपुरंदरचापादियदंतरिक्षं स्यात् भौमंचरस्थिरभवंतत्र प्रतिमावैकृ
 तं अभिवैकृतं वृक्षवैकृतं शस्यवैकृतं वृष्टिवैकृतं नदीवैकृतं प्रस-
 ववैकृतं चतुष्पदवैकृतं वायव्यवैकृतं मृगपक्ष्यादिवैकृतं शक्रध्व-
 जेन्द्रकीलादिवैकृतं केतुदर्शनं प्रतिसूर्यपरिवेषरजःधूमरात्रौ धनु
 र्दिवा उल्काताराचैव दिने तथारात्रौ च धूम्रकेतुश्च भूकं पश्चतथा वहि-
 एतानि दुष्टचिह्नानि देशक्षयकारीणि च शांतयो भेदाद्भूतुपरत्वेनानु-
 त्पाताश्च चोध्याः ॥ युगानामुत्पत्तिः ॥ कलिर्भाद्रपदे मासे माघे वैशा
 कपुरस्मृतः त्रेताप्रवृत्तिर्वैशाखे कृतादिः कार्तिके तथा ॥ गजछाया ॥
 कृष्णपक्षेत्रयोदश्यां मध्याह्निके रश्मौ यदा तदा गजछाया शब्दे पु-
 ण्यैरवाप्यते । ॥ अर्धोदयः ॥ अमार्कपातश्रवणाः युक्ताश्चेत्सौम्या
 घयोः अर्धोदयः सविज्ञेयो कोटिसूर्यग्रहाधिकः अथ नक्षत्रपाद
 परत्वे कष्टावलिः अश्विन्यांच भवेद्रोगो ह्यामवातस्तथा ज्वरः वातश्ले-
 ष्म तथा शोषं पीडा भवति दारुणा नंदारुद्रादिशोषिंश ९।११।१०।२०
 दिनसंख्यामिमांशृणु अश्विनौ देवताचास्य मृत्युं जयजपादिकं जपः
 पंचसहस्राणि अहोरात्रं च होमयेत् ब्राह्मणाभोजयेच्चैव दानं दत्वा सु-

रूपीभवेत् देवते अश्विनौ तत्र द्विमुजौ शुक्लवर्णकौ सुधाकलशसंयुतौ
 कमंडलुधरो शुभो भरण्यां च यदारोगश्छर्दि रोगश्च जायते ज्वरं तद्राम
 हारोगं नरो रोगैः प्रपीड्यते शून्याश्चित्त्वारिंशच्च रुद्राणि ०।८०।४०
 ११ दिनसंख्यया भरणी यमदैवत्यं यमायत्येति मंत्रतः नमंत्रं नौषधं
 तस्य नचदानं जपादिकं जपं कुर्वीत गायत्र्या अयुतं संख्यया तथा
 छायादानं प्रकुर्वीत शर्कराज्यं च पूरकं अजाच महिषीदानं गोदानं
 तुरगं तथा ब्राह्मणाभोजयेत्तत्र क्षेत्रपालं च पूजयेत् यमस्तु देवता
 तत्र कृष्णवर्णो द्विवाहुकः लुलायवाहनः श्रीमान्पाशदंडधरः प्र-
 भुः २ कृत्तिकायां भवेद्रोगो रक्तनेत्रं प्रदृश्यते चक्षुःपीडा भवेत्तस्य ज्व-
 रशूलं तथैव च अतिदाहं महाकष्टं ज्वरं तीव्रं च दारुणं ग्रहशांतिं प्र-
 कुर्वीत दानं ब्राह्मणभोजनं दिनसंख्या भवेत्तस्य नवैकादश षोडश
 ९।११।१६।२८ अष्टाविंशति कंचैव दानं दत्त्वा सुखी भवेत् कृत्ति-
 का अग्निदैवत्यं तिलाज्यं जुहुयात्तथा अग्निमूर्धेति मंत्रेण जाप्यमे-
 क सहस्रकं अग्निस्तु देवता तत्र रक्तवर्णो जवाहनः चतुर्भुजो घृताम-
 त्रसुखस्रुक् वरदाभयः ३ रोहिण्यां मस्तकेशूलं ज्वरं पीडा च दारुणा
 प्रलापं विहृतीश्चैव कुक्षिशूलं च दृश्यते दिनानि सप्तनयभिरष्टादश-
 च त्रिंशकं ७।९।१८।३० प्राजापत्यं हिदैवत्यं ब्रह्मयज्ञोभि मंत्रतः स-
 हस्रं तत्कृतं जाप्यं होमयेद्दधिपायसं दधितंडुलदानं च सवत्सांगां
 तथैव च अष्टौ विप्रास्तथा भोज्याः कुलदेव्याश्च पूजनं रक्तवर्णश्च-
 तुर्बाहु हंसारूढश्चतुर्मुखः पद्माक्षसूत्रवरदाभयहस्तो निरामयः
 ४ आर्द्रायां व्याधिरुत्पन्नो ग्रहपीडा च दारुणा शिरपीडा स्वदेह-

स्य नमंत्रं न च भेषजं वर्जयेत्स तत्राणि श्रियते नात्र संशयः शून्यं
मष्टादशचैव शून्यचैव तु शून्यकं ०।१०।०।० रुद्रोऽपि देवता तस्य नमस्ते
रुद्रमंत्रतः अयुतं च जपं कुर्यान्मध्याह्न्यानि च होमयेत् रुषिर्भूमिः प्रदा-
तव्या रुष्यगवस्तूनि दापयेत् रुद्रो हि देवता तत्र वृषा रूढश्चतुर्भुजः
त्रिभूल स्वदावरदाभयहस्तः प्रकीर्तितः ५ पुनर्वसौ भवेत्पीडा क-
टी पीडा च जायते सप्तश्चतुर्दशश्चैव युगंचैकविंशति ७।१४।२।२१
अदितिर्देवता तत्र अदिती इति मंत्रकं शतमेकं कृतं जाप्यं घृततंडुल
होमयेत् सुवर्णकमलं दानं कौमारी पंचभोजयेत् चतुर्भुजा पीतवर्णा
साक्षसूत्रकमंडलुः वरदाभयहस्ता साक्षसूत्रकमंडलुः पुष्ये च
व्याधिजे चैव ज्वरपीडा च दारुणा शूलपीडा चातिकालं व्याधिघोरं तथै-
व च सप्तसप्ततथाविंशदेकविंशस्तथैव च ७।७।२०।२१ बृहस्पतिर्दे-
वतास्य कथितो मुनिसत्तमैः बृहस्पतेति मंत्रेण शतानां पंचकं जपं
घृतपायसहोमैश्च होमयेत्तद्दशांशतः चतुर्भुजः पीतवर्णो देवतास्य
बृहस्पतिः दंडाक्षसूत्रपाणिस्तु सामयः सकमंडलुः आश्लेषायांग-
दोत्पन्ना वौषधं तन्न दृश्यते कुलमातृश्च योगिन्यो बालिदानं च दापये-
त् छायापात्रं च दातव्यं सुच्यते नात्र संशयः शून्यं शून्यचैकवेदास्तद-
ग्रे शून्यमेव हि ०।०।४१।० सर्पो हि देवता तत्र नमोस्तु सर्पेति मंत्रकं अ-
युतं जपं कुर्यात्कासारघृतहोमयेत् दातव्यं तत्र दानं च सवत्सांगां च
नीलिकां सर्पस्तु देवता तत्र महामंडलरूपधृक् सुविस्तृतशिरश्चंडो म-
धुपिंगललोचनः ९ मघायां चेद्गवे पीडा गात्रार्धं शीतलं तथा तिथिः
सप्तसप्तदशविंशतिश्चैव मानतः १५।७।१७।२० पितरो देवता चास्य

पितृभ्य इति मंत्रकं शतमेकं कृतं जाप्यं तिलतंडुलहोमयेत् तिलमाष
सवस्त्राणि दानं दत्त्वा सुरभी भवेत् पितरो देवतास्तत्र कृप्यवर्णाश्चतुर्भु-
जाः रुद्राक्षसूत्रभयदाः कमंडलुधरा शुभाः १० पूर्वाफाल्गुनिके पीडा
भवेदर्धशिरो व्यथया पीडयते सर्वगात्राणि तनुपीडामहाभयं संख्याशू-
न्यं तिथिश्चैव अन्यं त्रिंशद्दिनानि च ० १५ १० १३० भगो हि देवता चास्य
भगप्राणेति मंत्रकं अयुतं जपकुर्यात् प्रियंगु जुहुयात्तिलाः पित्तलं चै-
व गोदानं माषान्नं च सुवर्णकं पूर्वाफाल्गुनिकायां च भागो देवः प्रकी-
र्तितः रक्तवर्णो बुजासीनो द्विभुजो मयपद्मकः ११ उत्तराफाल्गुनौ व्या-
धिर्भवेत्पीडायदा तदा शरीरं व्यथते तस्य शिरोरोगं तथैव च सप्तश्च
तुर्दशश्चैव सप्तपष्टिः तथैव च ७ १४ १७ १६० अर्यमा देवता चास्य दे-
वध्वे इति मंत्रकं द्विः सहस्रं कृतं जाप्यं तिलाज्यं होमयेत्ततः हिरण्यं च
कृतं दानं मन्त्रदानं तथैव च अर्यमा देवता पद्म मध्यस्थः पद्मवर्णकः
पद्माभयकरः श्रीमान् स्वर्णमूर्तिर्महाद्युतिः हस्ते पीडा च सर्वांगे उ-
दरे शूलदारुणं व्युत्थंते सर्वगात्राणि प्रस्वेदं बहु जायते पंचदश
सप्तदश तिथिश्च न्यंतथैव च १५ १७ १५ १० सविता देवता चास्य उ-
दित्यमिति मंत्रकं सहस्रमेकं संजाप्यं दधिसर्पिश्च होमयेत् र-
क्तवस्त्रस्य दानं च धेनुं दद्यात्तपस्विनीं सविता देवता अस्य सप्ता-
स्वरथवाहनः द्विभुजो रक्तवर्णः स्यात्पद्मासनसमाश्रयः १२ चि-
त्रायां जायते व्याधिर्विचित्रं कष्टदारुणं रुद्राग्रहाः स्वगाश्चैव
षोडशैव क्रमादमी ११ १९ १९ १५ लघ्ना तु देवता चास्य लघ्वरीये-
ति मंत्रकं जाप्यं पंचसहस्रं तु तिलतंडुलहोमयेत् विचित्रवृषभं

दद्याद्गुडंतैलं तथैष च त्वष्टापद्मास्थितश्चित्रवर्णस्यात्सचतुर्भुजः पद्मासूत्राक्षवलयः पद्माभयकरप्रभुः स्वात्यामुत्पद्यते पीडाबहुरोगं च दृश्यते ग्रहहोमं च कर्तव्यं तथानक्षत्रमंत्रकं षष्टिः सप्तदशत्रिंशद्वयं च तथानृणां ७०।१७।३०।० जपंपंचसहस्रंतु तिलाज्यं यवहोमयेत् वायुश्च देवता अस्य वायोरभितिमंत्रकं आरक्तागौश्च दातव्या स्तवर्णं च यथाविधिः वायुश्च देवता तत्र मृगास्त्वदश्च मेचकः गदाचर्मधरः श्रीमान् द्विभुजः परिकीर्तितः १५ विशाखायां कुक्षिशूलं सर्वगात्रस्य पीडनं तिथिखं वेदवन्हीदुर्नामतश्च दिनावधिः इंद्राग्निदेवता ज्ञेया इंद्राग्नी इति मंत्रकं द्विसहस्रं कृतं जाप्यं दध्योदनहोमनं रक्तपीतं सुवस्त्रं तु वृषभं कृष्णदानकं इंद्राग्निदेवते तत्र गजा जावाहनौ मतौ चतुर्वाहुरक्तवर्णौ निजशस्त्रौ धरौ तथा १६ अनुराधाभवो रोगो ज्वरं तीव्रं महाभयं षष्टिर्द्वादशषट्त्रिंशत्तथात्रिंशत्प्रकीर्तिता ७०।१२३६।३० मित्रोपि देवता चास्य नमो मित्रेति मंत्रकं जाप्यं सहस्रमेकं तु यवाज्यं होमयेत्ततः अन्नं हिरण्ययुक्तं च छायादानं तथैव च चापां कुशाभयैर्युक्ता तथा समविराजिता पद्मासनो रक्तवर्णो मित्रस्तस्या तु देवता पद्माभयकः श्रीमान् द्विभुजः परिकीर्तितः १७ ज्येष्ठायां च भवेद्भोगः पित्तं च बहु पीडनं क्रंदते व्याधितः सोऽपि आकुलं व्याकुलं तथा नवपंचदिना न्येव ग्रहाश्चांगास्तथाब्धयः ५९।१।४६ इंद्रोपि देवता चास्य त्रातामंत्रेति मंत्रकं तैलं वस्त्रं च दातव्यं तत्क्षणात्क्लेशनाशनं शक्रऐरावतास्त्वदोदिव्यसिंहासने विभुः श्वेतवर्णो विज्रधरो भयपाणिर्महाभुजः १८ मूलायां च भवेद्भोगो ज्वरः शूलं प्रपीडयेत्

सन्निपातं महाव्याधिं जीवितस्यापि संशयः शून्यं नंदंतिश्चिश्चैव षड्दि-
नानि इति क्रमात् ०।९।१५।६ निर्ऋतिर्देवता चास्य माता पुत्रेति मं-
त्रकं जपं पंचसहस्राणिकं दमूलानि होमयेत् कृष्णगोदानकं चैव स-
तधान्यं सुवर्णकं छायादानं चान्नदानं स्वर्णदानं विशेषतः निर्ऋति-
र्देवता तत्र श्वेतास्तु तथैव चकः खड्गखेटक धारी च द्विभुजः परिकी-
र्तितः १९ पूर्वाषाढे भगव्याधिना नाव्याधिप्रपीडनं शिरोरोगं महा-
रोगं कं पित्तक्रंदितो नरः शून्यं पंचदशैव चतुर्विंशतिमंदश ०।१५।२४
१०। आपोऽपि देवता चास्य आपो धर्मेति मंत्रकं द्विसहस्रं कृतं जाप्यं स-
तिलं यवहोमयेत् जलकुंभसहस्राणि स्वर्णदानं च दीयते आपस्तु देव-
तास्तस्य शुक्लवर्णः शुभाकृतिः वरुणस्तु जलस्वामी स्वामी पूज्यस्तु
नामतः मकरे वाहने विष्टो भवेत्पद्मकरो ध्रुवं २० उत्तराषाढके रोगे क-
टीपीडाचदारुणा प्रलापः कंदनं चैव उदरे शूलमेव च त्रिंशच्चैव चतु-
र्विंशत् षड्विंशत् षोडशस्तथा ३०।२४।२६।१६ विश्वे च देवता चास्य वि-
श्वेदमिति मंत्रकं जपमेकसहस्रं तु तिलाज्यं यवहोमयेत् ब्राह्मणा-
भोजयेत्तत्र हिरण्यं दीयते ततः विश्वे देवा देवताश्च श्वेतवर्णाश्चतुर्भु-
जाः वरदा भयहस्ताश्च साक्षसूत्रांबुजासनाः श्रवणे च यदारोगं वात-
पित्तं कफोद्भवं विव्हलं चातिसारं च सर्वगात्रं प्रपीडयेत् षष्टिश्चैव च-
चतुर्विंशत् षड्द्वंद्वं नवतथैव च ५०।२४।६।९ गोविंदो देवता चास्य वि-
ष्णोरराडिति मंत्रकं अयुतं जपकुर्वीत तिलाज्यं यव होमयेत् गोदा-
नं स्वर्णदानं च ब्राह्मणाभोजयेत्ततः विष्णुस्तु कृष्णवर्णः स्यात्पन्नगाश-
नवाहनः शंखचक्र गदापाणिः पीतवासा चतुर्भुजः २२ धनिष्ठायां

भवेत्कष्टं मूत्रकृच्छ्रेण पीडयेत् ज्वरं रक्तमतीसारं क्रंदते च मुहुर्मुहुः ति
 थियुग्विंशतिश्चैकविंशतिस्तु तथैव च १५।२।२०।२१ वसवो देवताचा-
 स्य वसोऽपवित्रेति मंत्रकं अयुतं जपकुर्वीत छत्रोपानह्दीयते योगिन्यः
 पूजयेत्तत्र बलिं ताम्रोपि दापयेत् वसवो देवतास्तत्र शुक्लवर्णाश्चतुर्भुजा
 वरदाभयहस्ताश्च साक्षस्तूत्रांबुजासनाः २३ शतभिषायां मवेद्वेगं प-
 वनाख्यायुते ध्रुवं शरीरं क्लेशमाप्नोति शीतमंगेषु दारुणं शून्यं च वाण
 वेदाश्च रामाद्वाविंशकं तथा ०।४५।३।२२ वरुणो देवताचास्य वरु-
 णस्तंभमंत्रकं अयुतं जपकुर्वीत दध्योदनहुने ततः सहिरण्यं घृतं द-
 द्यात्तैलं च पंचदीयते अजादानं च गोदानं दद्यादेवं सुरवीनरः वरुणो दे-
 वता तत्र मकरोपरि संस्थितः यष्टिपाशधरः श्रीमान्गदापद्मधरस्तथा
 २४ पूर्वाभाद्रपदे रोगं सर्वगात्रं प्रपीडयेत् स छर्दिं कृतरोगं च चित्तरो-
 गं मघे ध्रुवं शून्यं द्वादशश्चैकविंशश्चैकोनविंशति ०।१२।२१।१९ अजैक-
 पाद् देवतास्यादहिर्बुध्नेति मंत्रकं जपं पंचसहस्रं तु क्षीराज्यं शर्करावि-
 तं श्वेतवस्त्रं हिरण्यं च रुक्महीरं च दीयते अजैकचरणोरुद्रो देवता-
 स्य प्रकीर्तितः खड्गचर्मधरो वाग्मी भुजद्वयसमावृतः २५ उत्तराभाद्रप-
 दे रोगं कमलारोगस्तंभं ज्वरातीसारतीघ्रं च पीडनं भयसंयुतं दिग्यु-
 ग्मं नवतिथयो दिनानि मुंचति ज्वरः ०।०।२।९।१५ अहिर्बुध्ने देवता-
 स्य अहिर्बुध्नेति मंत्रतः अयुतं च कृतं जाप्यं तिलाज्यं यवहोमयेत्
 रौप्यं च तिलदानं च रुक्मयस्त्रं हिरण्यकं अहिर्बुध्नाभिघोरुद्रो दे-
 वतास्य प्रकीर्तितः श्वेतश्चतुष्करं पद्मबाहुभयश्च पाशभृत् २६ रेवत्यां
 रोगमुत्पन्नं वातपित्तं तथैव च अष्टादशदशानंदेन्दुसंख्याविंशदि-

मुहूर्तसिंधुः

(२४७)

नानिच १८।१०।११।२० पूषातुदेवताचास्य पूषेनव्रतमंत्रकं अद्युतं च
 कृतं जाप्यं तिलतंडुलहोमयेत् फलद्रव्याणि देयानिरक्तं च घृपमंददे-
 त् पूषातुदेवतातत्र पद्मवर्णोऽंबुजासनः द्विभुजः पद्मपाणिस्त्यात्पद्मग-
 र्भप्रियोविभुः २७ मृगेसमुत्थितो व्याधिः कफपूर्वस्तु सं भवेत् नवपंचत-
 यासप्तदशोक्ताज्वरचासराः ९।५।७।१० चंद्रोहिदेवतातस्य इमं
 देवेति मंत्रकं सहस्रं जुहुयात्क्षीरगुडूचीमिश्रितैस्त्रितैः छायापात्रं
 च दातव्यं मूर्णाचासस्तु वा पुनः सोमोहिदेवतातस्य श्वेतवर्णः शुभाकृ-
 तिः दशाश्वरथमारुहः श्वेताश्वोऽपि निगद्यते इति भाहीकष्टावली-
 ॥ अथ वौधायनोक्तातिथिवारयोः कष्टावली ॥ प्रतिपदिकष्टं सदेहः
 दिनानि १८ अग्निदेवता अग्निमीळेति मंत्रजपः हैमी प्रतिमा घृतधूपो
 दीपश्च यथासंभवं नैवेद्यं घृतं होमद्रव्यं द्वितीयायां दिनानि १६ ब्रह्मादे-
 वता ब्रह्मयज्ञानमिति पूजामंत्रः अगुरुधूपः घृतदीपः शर्करानैवेद्यं
 तिलयवाज्यानि होमद्रव्यं प्रतिमा हैमी तृतीयायां दिनानि ९ गौरिदेवता
 गौरीमिमायेति मंत्रः प्रतिमा हैमी कुंकुमधूपः घृतदीपः द्राक्षाक्षीराज्यं
 नैवेद्यं पायसं त्रिमध्वक्तं होमद्रव्यं चतुर्थ्यां दिनानि १६ गणपतिदेवता
 गणानां त्वेति मंत्रः प्रतिमा हैमी कुंकुमगंधः करवीरादिपुष्पं अगुरुधू-
 पः इक्षुषंडानैवेद्यं होम्यं च पंचम्यां दिनानि २१ तारादेवता नमोस्तु-
 सर्पेभ्य इति मंत्रः हैमी प्रतिमा चंदनगंधः सुरभिपुष्पाणि घृतधूपः पयो
 नैवेद्यं तिलयवाज्यं होम्यं षष्ठ्यां दिना १२ स्कंदो देवता इप्सस्वस्कंदे-
 ति मंत्रः पीतचंदनं रक्तानि पुष्पाणि जटामांसि धूपः फलानि नैवेद्यानि
 तिलयवाज्यं होम्यं हैमी प्रतिमा सप्तम्यां दिनानि दिननाथो देवता आ-

कृष्णेनेतिमंत्रः हैमीताम्रीवाप्रतिमाकुंकुमंगंधः करचीरादिपुष्पाणिगु-
 गुलु धूपः शर्कराघृतघृतपायसनैवेद्यं अर्कसमिधः पायसं होमद्रव्यं अ-
 ष्टम्यांदिनानिअयोर्दशै ईश्वरोदेवता तमीशानमितिमंत्रः हैमीप्रतिमा
 कर्पूरंगंधः बिल्वदलानि अर्कपुष्पाणि जटाभांसिधूपः पायसं नैवेद्यं त्रि-
 मध्वक्ततिलाहौम्यं नयम्यादि, १८ दुर्गादेवता जातवेदस इतिमंत्रः र-
 क्तचंदनं कुंकुमादिकं दशम्यांदिनानि २५ यमोदेवता हैमीलोहप्रति-
 मा यमायस्वेतिमंत्रः मृगमदोगंधः तैलदीपः बिल्वदलानि कृष्णतिलाश्च
 हौम्यं एकादश्यांदिनानि ७ विश्वेदेवादेवता विश्वेदेवास इतिमंत्र हैमी
 प्रतिमा श्वेतचंदनं कृष्णागरुधूपः घृतदीपः तुलसीपत्राणि पूजायां
 यवमोदकं नैवेद्यं तिलयवमध्वाज्यं होमद्रव्यं द्वादश्यांदिनानि १० रुद्रो
 देवता यातेरुद्र इतिमंत्रः हैमीप्रतिमा श्रीखंडं चंदनं अगुरु धूपो घृतदी-
 पः पायसनैवेद्यं चंपकं पुष्पं तिलयवाज्यमधूनि हौम्यं त्रयोदश्यांदिना
 न्यष्टौ ८ शशीदेवता रौक्मीरजतीवामूर्तिः आप्यायस्वेतिमंत्र श्वेतचंद-
 नं चंदनधूपं घृतदीपः घृतशर्करानैवेद्यं तिलयवास्त्रिमध्वक्ताहौम्यं
 चतुर्दश्यां दिनानि २२ शंभुर्देवता नमः शंभवायेतिमंत्रः रौक्मीवारा-
 जती मूर्तिः श्वेतचंदनं अर्कपुष्पं बिल्वदलानि अगुरु धूपः पायसनैवे-
 द्यं त्रिमध्वाक्तास्तिलाहौम्यं अमायांदिनानि १८ शचीदेवता होतायक्ष
 दितिमंत्रः हैमीप्रतिमा कुंकुमादिगंधः नानासुगंधपुष्पाणि कृष्णागुरुधूपः
 फेणिकानैवेद्यं शर्कराघृतपायसंहौम्यं पूर्णिमायांदिनानि १५ चंद्रो
 देवता मदनकं पूजार्थमन्यत्रयोदश्यासमं इति तिथिकषायलिः ॥ आ-
 दित्यस्यरुद्रोदेवता दिनानि सप्त सौम्यस्यदिनानि ९ सवितादेवता गौरी

मुहूर्तसिंधुः

(२५९)

गौरीमिमायेतिमंत्रःॐमस्त्य१० दिनानिस्कंदोदेवता ५ घटीयन्तुघेदिना
 निषविष्णुर्देवताविष्णोररादितिमंत्रः गुरौ दिनानि १५ ब्रह्मादेवता शु-
 क्रेदिनानि ११ इंद्रोदेवताशनौ दिनानि २ यमो देवता अन्यतिथिस
 मं इतिवारकष्टावली ॥ अथैषांशांतिः ॥ यस्मिन्दिवनेज्वरादिपी
 डाभवति तत्तिथिवारभदेवतानांप्रतिमानिर्माय शुचिप्रदेशेगोमयोप
 लिप्तेतंडुलैश्चतुरस्त्रमंडलंनिर्माय गणपतिंपूज्य संकल्पंकुर्यात् अमुक
 नक्षत्रतिथिवारजप्याधिनिरासार्थं शांतिंकरिष्ये तन्मध्येतत्तद्देवता
 प्रतिमांवक्ष्यमाणगंधादिना समाभ्यर्च्य कलशंवस्त्रद्वयवेष्टितं तीर्थपूरि-
 तंन्यस्यसर्चोपधीः पंचरत्नपंचगव्यसप्तमृत्तिकापंचपल्लवानिचततो
 होंमं यथाविधि कृत्वा यजमानाभिषेकंच कृत्वा तात्राह्णायदेयाःसा-
 धारणविधिः ॥ उक्तंचवौधायनेन ॥ यस्मिन्नृक्षे भवेत्पीडा तन्नक्षत्र-
 स्यदेवतां सुवर्णनिर्मितां कृत्वा पूजयेत्प्रयतःशुचिः गोमयेनानुसंलि-
 प्य मंडलंचसुलक्षणं चतुरस्त्रंचसंकीर्णं तंडुलैश्चकृताकृतैः कृत्वातु
 स्थंडिलं तत्रयत्नतः कृष्णयामृदातत्पार्श्वंचसुधीः कुर्यात्तंडुलानां
 चयंमहत् तत्रप्रमाणंस्वारीवा द्रोणावाद्वादशस्मृताः अभावेपंच-
 वाद्रोणा द्रोणंवातदभावतः ईशानकोणदेशेतुःकलशंस्थापयेत्सु-
 धीः निधायद्रविणंतत्र कलशेशक्त्यपेक्षयापीरंतुपूर्वतःस्थाप्यंनव्य
 पस्त्रेणसंयुतंस्वस्तिकं तंडुलानांचशुभानांचसमालिखेत् तन्मध्येदे-
 वतास्तिष्ठोदेवतात्रितयस्यैव यस्मिन्नृक्षे भवेद्द्रोणःतस्यपूर्वापरेसुधीः
 उडूनिपूजयेद्यत्ना दधिप्रत्यधिदेवते देवतायस्यत्रक्षस्यमंत्रस्त-
 ल्लिङ्गएवच द्रव्यंचतस्यचत्प्रोक्तं प्रभावं प्रकृतिस्तथा तत्सर्वंविदुषा

ज्ञेयं होमं तत्र प्रकल्पयेत् पंचोपचारसंयुक्तां पूजां तत्र प्रकल्पयेत् स्व
 गृह्योक्तविधानेन कुर्यादग्निमुखं सुधीः कलशं जलपूर्णं च वस्त्रचुग्मेन वे-
 ष्टयेत् निधाय चोपधीस्तत्र पंचपल्लवसंयुताः सप्तस्थानमृदः कुंभे आल-
 वालं प्रपूरयेत् इमं मेवरुण इत्येवं जलमंत्रेण वा पुनः सर्वे समुद्राः स-
 रित इति मंत्रेण मंत्रयेत् थच्चिद्धिते यशोयथेत्यादि सूक्तं जपेत् पुनः
 आवाहयेदघटं देवं वरुणं पयसांपतिं एवं नक्षत्रशान्त्यर्थं विदं ध्यात्सू-
 र्वपीठिकां सामान्योयं विधिः प्रोक्तो नक्षत्राणां प्रपूजने सर्वोपधीना-
 मग्राप्तौ भवेदेकाशतावरी सर्वेषामपि गंधानामभावे चंदनं मत्तं श-
 तपत्रं सुमनसां धूपाभावे च गुग्गुलुः नैवेद्यानामभावे तु पायसं सघृतं
 स्मृतं मंत्राणामप्यभावे तु गायत्री मंत्र उत्तमः होमद्रव्यस्य दुःप्राप्तौ
 तिलाप्रोक्ता मनीषिभिः अष्टोत्तरसहस्रं च तथा शतमुदाहृतं ॥ मदन
 स्त्वेऽभिस्तु ॥ अखिलभेषु गायत्र्या यमोदत्रो ह्योमो ह्योत्तरशतसंख्याकः
 बलिश्च तत्र नक्षत्रदेवतायै सोपि होमावशिष्टद्रव्यैश्चैव क्वचिदन्येन
 अथ जन्मसंबन्धिषु नक्षत्रराशिलग्न्येषु यमघटे नैधने प्रत्यरौ अष्टमचंद्रे
 रोगोत्पत्तौ मृत्युः रविमघाद्वादशी गुरुशतभिषक् षष्ठी शुक्राश्विन्यष्ट-
 मीशनौ पूर्वाषाढा नवमीनां योगे व्याधौ मृत्युः भरण्या नुराधेरयोऽग्राद्रौ
 तरापाठे सोमे मघाशतभिषावाभौ मे अश्विनी विशाखा बुधे ज्येष्ठामृ-
 गेश्वरौ श्रवणा श्लेषा भृगौ पूर्वाभाद्रपदा हस्ते वाशनौ अत्रापि रोगे
 महाकष्टं अत्र शांतिः पुष्कला विधेया अथ जननलक्षणानि ॥ इत्या-
 मवर्णो भवेन्मे पे सिंदूरारुणनेत्रयोः वाल्मिशिरो दीर्घकांतिः प्रकृत्या श्ले-
 प्मकोनरा पूर्वाशिरो भवेन्मातुर्जाया पंचचतुस्त्रयः चरो

पूर्वमधुरभोजनं ॥ अथ वृषस्य वृषलम्भे भवेद्वालो गौरवर्णं सुकांतिकः
 रक्तपित्तविकारेण वनितातिम्बः पंचवा पश्चिमे च मुखे मातुर्भोजनं गा-
 कजं कृतं शुक्लांबरधरो वासो जननीरौप्यभूषण मिथुनस्य नेत्ररोगी
 नरो युग्मे पित्तवर्णो हि जायते वनितापंचत्रयं चैव प्रसूत्याच्चोत्तरेशि-
 रः अल्पदुग्धवती माता पित्तपीडादि कारकः लक्षणं दक्षिणस्यागे
 भोजनं लवणं पुरा जीर्णवस्त्रं भवेन्मातुर्जानीहिलक्षणं पुरा ॥ अथ क-
 र्कटस्य भोजनं वातलं कर्कं चतुस्थाने च मध्यमः पूर्वाभिमुखं च जन-
 नी जायातत्र चतुस्त्रयः वातश्लेष्मविकारेण माता पितुरुत्तमार्तिदा पू-
 र्वाल्यभोजनं कर्कं वासांसि फलितानि च गौरवर्णो भवेद्वालो दीर्घप्राणः
 सुकोमलः सौवर्णभूषणं हस्ते कर्कलम् प्रभावतः ॥ अथ सिंहस्य ॥
 बहुकेशो भवेत्सिंहे दीर्घप्राणः सुलोचनः मातुस्तनोरक्तवस्त्रं भृपाक-
 तकहस्तयोः दक्षिणाभिमुखं मातुस्त्रियः पंचायचारसाः तांबूलभक्ष-
 णं मातुः चिन्हं पृष्ठस्य चालके अथ कन्याया कन्यालम्भे नरो जाते गो-
 रवर्णो तिसुंदरः वनितासुस्थिता पंचजंघयोश्चिन्हमेव हि जनन्याश्चो-
 त्तरे शीर्षं कंठे चिन्हं तु चालके गृहस्थितो न हि पिता न चालाभरणं तनो
 जननी रक्तवस्त्राच्च कन्यायां जायते पुमान् ॥ अथ तुलायाः ७ गौरव-
 र्णः तुलालम्भे नेत्ररोगी प्रजायते रक्तविस्फोटको देहे प्राच्यां शीर्षं प्र-
 जायते चतस्रो वनितास्तत्र कुमारी च समीपतः माता तत्र तनो पीडा
 संजातस्तत्र लक्षणः अल्पावरणं हस्ते जीर्णवस्त्रं समन्वितः जननी
 शीतलं वारि पीता जानीहिलक्षणं ॥ अथ वृश्चिकस्य वृश्चिके जायते
 चालो दीर्घकेशास्तुलोमगः स्वमंगे भूषणं मातुस्त्रियस्ति सृचतसृवा

ज्ञेयं होमं तत्र प्रकल्पयेत् पंचोपचारसंयुक्तं पूजां तत्र प्रकल्पयेत् स्व
 गृहोक्तविधानेन कुर्यादग्निमुखं सुधीः कलशं जलपूर्णं च वस्त्रयुग्मेन व-
 ष्टयेत् निधाय चौषधीस्तत्र पंचपल्लवसंयुताः सप्तस्थानमृदः कुंभे आल-
 वालं प्रपूरयेत् इमं मेवरुण इत्येवं जलमंत्रेण वा पुनः सर्वसमुद्राः स-
 रित इति मंत्रेण मंत्रयेत् पृथ्विं द्वितेयशो यथेत्यादि सूक्तं जपेत् पुनः
 आवाहयेदघटे देवं वरुणं पयसां पतिं एवं नक्षत्रशांत्यर्थं विदध्या सू-
 र्वपीठिकां सामान्योयं विधिः प्रोक्तो नक्षत्राणां प्रपूजने सर्वोपधीना-
 मग्राप्तौ भवेदेकाशतावरी सर्वेषामपि गंधानामभावे चंदनं मतं श-
 तपत्रं सुमनसां धूपाभावे च गुग्गुलुः नैवेद्यानामभावे तु पांयसं सघृतं
 स्मृतं मंत्राणामप्यभावे तु गायत्री मंत्र उत्तमः होमद्रव्यस्य दुःप्राप्तौ
 तिला प्रोक्ता मनीषिभिः अष्टोत्तरसहस्रं च तथा शतमुदाहृतं ॥ मदन
 स्तेऽभिस्तु ॥ अखिलभेषु गायत्र्या यमोदशो होमोष्टोत्तरशतसंख्याकः
 बलिश्च तत्र नक्षत्रदेवतायै सोपि होमावशिष्टद्रव्ये शैब्ये कचिदन्येन
 अथ जन्मसंबंधिषु नक्षत्रराशिलग्न्येषु यमघटे नैधने प्रत्यरौ अष्टमचंद्रे
 रोगोत्पत्तौ मृत्युः रविमघाद्वादशी गुरुशतभिषक् षष्ठी शुक्राश्विन्यष्ट
 मीशनौ पूर्वाषाढा नवमीनां योगे व्याधौ मृत्युः भरण्या नुराधे रवौ आर्द्रा
 तरापाठे सोमे मघाशतभिषाया भौमे अश्विनी विशाखा बुधे ज्येष्ठा मृ-
 गेशुरौ अवणा श्लेषा भृगौ पूर्वाभाद्रपदा हस्ते वाशनौ अत्रापि रोगे
 महाकष्टं अत्र शांतिः पुष्कला विधेया अथ जननलयफलानि ॥ श्या-
 मवर्णो भवेन्मे पे सिंदूरारुणनेत्रयोः बालश्चिरो दीर्घकांतिः प्रकृत्या श्ले-
 ष्मको नरः पूर्वशिरो भवेन्मातुर्जाया पंचचतुरश्रयः रक्तांबरधरो वासो

वाः स्वामिसद्विर्युते क्ष्यास्तेषां तेषां वृद्धिरीशैः सुवीर्यैः पापैर्हानिर्व्य-
त्ययोर्व्यष्टमांत्ये ८।१२।५ प्रायोमित्रस्योच्चपुष्टे कुलेशः शुभैर्लमात्
स्वायुः १ धन २ मनुजसौख्यं ३ गृहसुखं ४ सुविद्या ५ सत्पुत्रोपरिपु-
भयमथ स्त्रीसुखमदौ धिरायुः ८ पुण्यार्थ ९ निजकुलपता १० लाभ
११ हृतयो १२ विधौलमेच्छिद्रे १।८ जडिसहजतेन्यत्र शुभवत्पापैर्लमा
द्रोगतानिः स्वता २ स्याद्विक्रान्तत्वं ३ सौख्य ४ पुत्रा ५ रिनाश ६ स्व-
र्त्ता ७ रोगा ८ पापचितं ९ चशौर्यं १० लाभो ११ हानिः १२ स्वोच्चमित्रे-
त्यदौख्यं व्यर्कोज्यतोर्ये सुनफानफांते १२ द्वयो २।१२ ग्रहादौरुधिरो-
र्थदोन्यः केमुद्रमोर्त्ये ग्रहकेन्द्वद्रौ तौ बोधिवेशीत्यभयेष्टदोर्कात्-
शुक्रः खलान्तरगतः सखलः सिताहापापाः सुखास्तमृतिगा ४।७।८
रमणीहराः स्युः लग्नव्ययां बुनिधनास्त १।४।१३।८।७ कुजोमियोघ्नः
स्त्रीणांमदाष्टमखलो ७।८ विधवत्कारिता तोर्कोनयमं ९ ततोथ
जननीचंद्रस्ततोमित्रभ भ्रातासृक्चतृतीय ३ मन्त्राशिजः स्यान्मा-
तुलोत्तोरिभं ६ जीवोतोमतिरात्मजा भृगुरतरस्त्री स्त्री ७ शनिश्चाष्ट-
म ८ मायुः सत्पतिदृग्युतैः सुखमतः पायारिभिस्तद्धतिः ॥ अथकाक
विष्टाविचारः फलितपुष्पितपल्लवितेतरावपिसदुग्धमखद्रुमसंस्थितः
सुसितविष्टिकरोयदिपायसो धनसुखायचशांतदिगुन्मुखः आधा-
रहीनोविरसद्रुमस्थोज्वलद्विगास्योप्यथदक्षिणास्यः रुष्णांचविष्टां
प्रकरोतिकाकोव्ययायशोकायचनैधनाय शीर्षे मृतिर्चात्रायुंगेरुजा-
र्त्तिर्भुजेप्रियार्ति १ ह्युदरेचशोकः मुखे सुतार्तिः किलबाह्वार्तिर्जघो
रुदेशोपदयोः प्रयासः कट्यां स्त्रियार्तिः खलुपृष्ठदेशे कलिर्नितंबेच

जननीपूर्वशिरस्तस्यचिह्नं पृष्ठे तु वामतः मातृपितृतनौ पीडा कंठमध्ये तु
 बालकः दीपस्तैलेन संपूर्णो दग्धं जीर्णं तथावरं अथ धनुषः ९ धने प्रवा-
 लहस्तो च सौगध्यजननी तदा उत्तरे च शिरस्तस्य योषा तत्र शरोन्मिता ह-
 दये चिह्नितं नैव नूतनं गृहमेव च रक्तवस्त्रा न्विता माता स्वर्णभूषणसंयु-
 ता पक्वान्नभोजनं पूर्वं धनलभेच्छतंतया ९ अथ मकरस्य नक्रलग्नेत्या-
 मवर्णः स्थूलघ्राणं च मस्तकं दक्षिणस्यां शिरस्तस्य मातुः कन्यागमस्त-
 था अल्पकेशो भवेद्दालो गृहं जीर्णं तदा भवेत् पुरातनेन वस्त्रेण कपा-
 यं भोजनं तथा शीतलं चारि संपीतं दीपे तैलं तिलोद्भवं तत्रैवैतत्समु-
 द्दिष्टं मतिमद्भिस्तु हौरिकैः १० अथ भुभस्य ११ वातलं भोजनं कुंभे
 तनुह्रस्वो भवेन्नरः तिष्ठः पडथवा योषा मध्यलोमासकेशकः चक्षू-
 रोगी भवेद्दालो गेहे न जनकस्तथा शाकान्नभक्षणं मातुर्धटलग्ने च ल-
 क्षणं अथ मीनस्य १२ रक्तवस्त्रो भवेन्मीनो माता तस्य न संशयः वातश्ले-
 षप्रकोपेन पीडिता चोत्तरे शिरः स्वच्छवस्त्रेण यानारी सुखपासहवा-
 लका त्रिपंच वनिता तत्र ऊषलग्ने च लक्षणं १२ अथात्र सामान्यफल
 ज्ञानाय जन्मफलं सौम्याः सर्वत्रास्ता रुय रिभयग ३।६।११ स्वला-
 मूर्तिषष्ठाष्टमांसे १।६।८।१२ क्षीणश्चंद्रस्तुरंग्रव्ययतनुग ८।१२।१
 स्वलारिष्टदा जन्मभेदोः तुर्याभास्तेषु ४।१०।७ पापाः स्वपितुरस्त्व
 दा द्यव्य गांतेषु २।४।७।१२ मातुर्भातुस्त्रि स्थाः सुतस्था १५ सु-
 तमतिहतिदाः सप्तमे स्त्रीहराः स्युः, यस्मिन्भावे मृत्युषष्ठांति मे शा ८
 ६।१२ यत्पास्तेषु स्यात्तदातिः प्रयत्नात् केन्द्रे कोणेरंग्रविष्केच १।४।७।
 १०।५।९।८।१२ पापाः पुत्रे ५ जीवस्तद्गृहं ९।१२ चास्म जास्ते ये ये भा-

सुहूर्तसिंधु

(२५३)

वाः स्वामिसद्भिर्द्युतेक्ष्यास्तेषांतेषां बृहद्विरीशैः सुवीर्यैः पापैर्हानिर्व्य-
त्ययोर्यष्टमांत्ये ८।१२। ६ प्रायोमित्रस्योच्चपुष्टै कुलेवाः शुभैर्लभात्
स्वायुः १ धनं २ मनुजसौख्यं ३ गृहसुखं ४ सुविद्या ५ सत्पुत्रौपरिपु-
भयमथ रत्नीसुखमदौ चिरायुः ८ पुण्यार्थं ९ निजकुलपता १० लाभ
११ हृतयो १२ विधौलभेच्छिद्रे १८ जडितहजतेन्यत्र शुभवत्पापैर्लभा
द्रोगतानिः स्वता २ स्याद्विक्तांतलं ३ सौख्य ४ पुत्रा ५ रिनात्रा ६ स्व-
र्त्ता ७ रोगा ८ पापचितं ९ चंशौर्य १० लाभो ११ हानिः १२ स्वोच्चमित्रे-
त्यदौख्यं व्यर्कोज्वतोर्यैः सुनफानफांते १२ द्वयो २। १२ ग्रहादौरुधिरो-
र्थदोन्यः केमुद्रमोर्त्यै ग्रहकंदं द्रौतौवोशिवेशीत्यभयेष्टदोर्कात्-
शुक्रः खलांतरगतः सखलः सिताद्वापापाः सुखास्तमृतिगा ४।७। ८
रमणीहराः स्युः लग्नव्ययां वुनिधनास्त १।४।१३। ८।७ कुजोमिथोघ्नः
रत्नीणांमदाष्टमखलो ७। ८ विधयत्कारी तातोर्कोनयमं ९ ततोथ
जननीचंद्रस्ततोमित्रभ भ्रातासृक्चतृतीय ३ मन्त्रशाशिजः स्यान्मा-
तुलोत्तोरिभं ६ जीवोतोमतिरात्मजा भृगुरतस्त्रीस्त्री ७ शनिश्चाष्ट-
म ८ मायुः सत्पतिदृग्युतैः सुखमतः पायारिभिस्तद्भतिः ॥ अथकाक
विष्टाविचारः फलितपुष्पितपल्लवि तैतरायपिसदुग्धमखद्रुमसंस्थितः
सुसितविष्टिकरोयदिवायसो धनसुखायचशांतदिगुन्मुखः आधा-
रहीनोविरसद्रुमस्योज्वलद्दिगास्योप्यथदक्षिणास्यः कृष्णांचविष्टां
प्रकरोमिकाकोव्ययायशोकायचनैधनाय शीर्षे मृतिर्वांशयुगेरुजा-
र्त्तिर्भुजेप्रियार्तिः ह्युदरेचशोकः गुह्ये सुवार्तिः फिलवाह नार्तिर्जघो
रुदेशे पदयोः प्रवासः कट्यां स्त्रियोर्तिः खलुपृष्ठदेशे कलिर्नितंबेच

लतास्यदास्यात् आधारहीनेविरसदुमेपि शुक्लाहिविष्टालबुदोपदानी
 स्नानं सहोमंतिलहोमधेनुर्माषप्रदानं विदधीतधीमान् काकीयमंत्रैर्व-
 लिभुग्वलिंच दत्वाथ तद्विशुभात्प्रमुच्येत् अथ संक्रांतीनां विचारः दि-
 वाचेन्मेषसंक्रांति रनर्थकलहप्रदा रात्रौ सुभिक्षमारोग्यं संध्यायां वृ-
 ष्टिरुत्तमा रवेः संक्रमणे याते यदि चेद्भूसुते शनौ तत्र मासे भयं घोरं दु-
 र्भिक्षं वृष्टिचौरजं प्रभाकरस्य संक्रांति र्यादृशेनेदुना भवेत् तन्मासि-
 ता दृशंप्राहुः शुभाशुभफलं नृणां पूर्वसंक्रांतिनक्षत्रात्परसंक्रांतिभयं
 दि द्वित्रिसंख्यं समर्धं स्यात्तुर्यपंचमहर्धता षष्ठेलोकाभ्रमंतीहृष्ट-
 हीत्वारवर्परंकरे मासिमासिविचार्यैवंग यित्वाफलं वदेत् यदत्र सं-
 क्रमे प्रोक्तं यथाभूषणचाहनं विनाशो जायते तस्य वस्त्रादीनां महर्ध-
 ता ॥ मीनसंक्रांतिः ॥ सूर्ये च वहते वायुर्भोमे पीडा चतुष्पदां दुर्भि-
 क्षं शानिवारेण यदि मीनगतोरपि कदाचिद्देवयोगेन बुधवारो यदा भ-
 वेत् रौरवं छत्रभंगं च महामारी उपद्रवाः चैत्रे तु व्याधिमामोति ग्रहो
 मंडलकारकः गुरुः शुक्रस्तथा चंद्र अतिचारी यदा भवेत् सुभिक्षं जाय-
 ते तत्र उत्सवं च गृहे गृहे ॥ वृश्चिकसंक्रांतिः ॥ भानोरलिप्रवेशे केन्द्रे-
 स्तस्माच्छुभग्रहाक्रांतैर्व द्विः सौम्यैर्वानिरीक्षितैर्ग्रे द्विः अ-
 ष्टमराशिगतेर्के गुरुशशिनोः सिंहसंस्थितयोः सिंहघटसंस्थयोर्या
 निष्पत्तिर्ग्रीष्मशस्यस्य अर्कासिते द्वितीये बुधे तथा युगपदेव वा स्थित-
 योः व्ययगतयोरपितद्विनिष्पत्तिरतीव गुरुदृष्ट्या शुभमध्ये लिनिमूर्त्या-
 दुरुशशिनोः सप्तमे परासप्त अल्पादिस्थे सवितरि गुरोर्द्वितीये च
 निष्पत्तिः लाभहिवुकार्थयुक्तेः सूर्यादलिगान् सितेन्दु शशि पुत्रैः सस्य-

स्यपरासंपत् कर्मणिजीवेगवांचार्थ्यकुंभेगुरुर्गविशशीसूर्योऽलिमु-
 रपे कुजार्कजौमकरे निष्पत्तिरस्ति महती पश्चात्परचक्ररोगभयं मध्येपा-
 पग्रहयोः सूर्यः शस्यं विनाशयत्पलिगः पापः सप्तमं रक्षौ जातं जातं वि-
 नाशयति अर्थस्थाने क्रूरः सौम्ये रनिरीक्षितः प्रथमजातं शस्यं निहंति प-
 श्चादुप्तं निष्पादयेद्वर्त्तं जामित्रकेंद्रं संस्थौ क्रूरौ सूर्यस्य वृश्चिकस्थ-
 स्य शस्यविपत्तिं कुरुतः सौम्ये ईदौ न सर्वत्र वृश्चिकसंस्थादर्कात्सप्त-
 मपक्षोपगौ यदा क्रूरो भवति तदानीष्पतिः शस्यानामर्घपरिहानिः वि-
 धिनानेनैव वृषप्रवेशे शरत्समुत्थानां विज्ञेयः शस्यानां नाशाय शिवा-
 यवातजज्ञैः त्रिपुरमेपादिषु सूर्यः सौम्ययुतोर्वीक्षितोपि वा विचरन् ग्रैष्मि-
 कधान्यं कुरुते समर्थं मुभयोपयोग्यं च कार्मुकमृगघटसंस्थः शारदस्य
 तद्देवरविसंग्रहकाले ज्ञेयो विपर्ययः क्रूरदो योगात् ॥ अर्घविचारः ॥
 एकादश्यां कार्तिकस्य यदि मेघः समीक्ष्यते आपादे च यदा वृष्टिर्जाय-
 ते नात्र संशयः मार्गशीर्षस्य चाष्टम्यां दृश्यते विद्युतो यदा तदा वृष्टिः आ-
 वणे च मासे संजायते ध्रुवं रूष्णपक्षे दशम्यां च वृष्टिर्गौपस्य जायते त-
 दाभाद्रपदे मासि वृष्टिर्भवति भूयसी आपादपूर्णिमायां यत्तन्नक्षत्रं वि-
 चारयेत् पूर्वाषाढे सुभिक्षं स्यान्मूले दुर्भिक्षमुच्चकैः उत्तराषाढके स्वात्यां
 पीडाकटकसंगतिः ज्येष्ठस्य प्रथमे पक्षे प्रतिपद्यां यदा भवेत् रविवारस्त-
 दावायु र्यातिवृक्षांतकारकः अत्यंतविग्रहो मौमे बुधे दुर्भिक्षमुच्चकैः अ-
 नावृष्टिः शने वारे जलं कापिन दृश्यते सौम्यशुक्रसुरेज्यानां यदि वार प्र-
 जायते धनधान्यसुतोत्पत्तिरुत्सवं च गृहे गृहे पौषमासस्य संक्रांतौ
 रवे रारो यदा भवेत् धान्यस्य द्विगुणं मौल्यं भीमवारे च त्रिगुणं त्रिगुणं श-

निवारेच बुधेशुक्रेसमंभवेत् सुराचार्य्येचसोमेच मौल्यम्
 मार्गकार्तिकसंक्रांतौ वृष्टिर्वर्षतिमध्यमं पौषेमाघेसुरवं नृणां
 वसुंधरा चैत्रफाल्गुनपैशाख ज्येष्ठानां संक्रमे घनः यदि वर्षति सर्वत्र
 सुभिक्षं च प्रजायते आपादसंक्रमे वृष्टौ व्याधिश्च श्रावणेसुरवं भाद्रेच व-
 ह्यो रोगाः शुभं सर्वत्र चाश्विने ॥ अथ कुहूयोगः ॥ नक्षत्रेयस्य दर्शति
 विषनाड्यां भवेद्यदि कुहूयोग इति रव्यातो व्याधि मृत्युभयादिकृत् ॥ अ-
 थ ग्रहभोगाः ॥ मासं शुक्रबुधादित्याः सपादद्विपादद्विदिनं शशीभोम
 स्त्रिपक्षं जीवो हंति ष्टेत्यं चायनं चानिः राहुकेत्वोश्च विज्ञेयं अयनं च
 सदा बुधैः अथ सामुद्रिकं ॥ उन्मानमानगतिसंहति सारवर्णस्नेह
 स्वरप्रकृतिर्सत्त्वमनूकमादौ क्षेत्रं मृजांच कुशलो विधियद्विलोक्य सामु-
 द्रविद्वदति यातमनागतं च अश्वेदनौ मृदुतलौ कमलोदराभौ श्लेषांगु-
 ली रुचिरताम्रनखौ सुपाष्णि उष्णौ शिराविरहितौ सुनिगूढगुल्फौ
 कूर्मोन्नतौ चरणौ मनुजेश्वरस्य शूर्पाकारविरूक्षपांडुरनखौ वक्रौ-
 शिरासंततौ संशुष्कौ विरलांगुलीचरणौ दारिद्र्यदुःखप्रदौ मार्गायो-
 कटकौ कषायसदृशौ वंशस्य विच्छित्तिदौ ब्रह्मघ्नौ परिपक्वमृदद्युति
 तलौ पीतावगम्यारतौ २ प्रविरलतनुरोमवृत्तजंघाद्विरदकरप्रतिमैर्व-
 रोरुभिश्च उपचितसमजानवश्च भूपा धनरहिताश्च मृगालतुल्यजंघाः
 ४ रोमैकेकं कूपके पार्थिवानां द्वे द्वे ज्ञेये पंडितयोत्रियाणां आद्यैर्निस्वा
 मानरादुःखभाजः केशाश्चैवं निदिताः पूजिताश्च ५ निर्मासजानुर्गि-
 यते प्रवासे सौभाग्यमल्पैर्विकटैर्द्विरिद्राः स्त्री निर्जिताश्चापि भवन्ति
 निम्नैराज्यं समांसेश्च महद्भिरायुः ६ लिंगे ल्ये धनवानपत्यरहितः स्थू-

लंविहानो धनैर्भेदे वामनते सुतार्थरहितो वक्रेन्यधा पुत्रवान् दारिद्र्यं वि-
नते लघो लपतनयो लिंगेशिरासंतते स्थूलग्रंथियुते सुखी मृदु करोत्यंतं
प्रमेहादिभिः ७ कोशनिमूढैर्भूपादीर्धैर्भूमैश्च वित्तपरिहीनाः ऋजुवृ-
त्तशेषसोलघुः शिरालशिथ्वाश्च धनवन्तः ८ जलमृत्युरेकवृषणो वि-
पमैः स्त्रीचंचलः समैक्षितिपः ह्रस्वायुश्चोद्धत्यैः प्रलंबवृषणस्य व्रात
मायुः ९ रक्तैराढ्यामणिभिर्निर्द्रव्याः पांडुरैश्च मलिनैश्च सुखिनः स-
शब्दमूत्राभिः स्वानिशब्दधाराश्च १० द्वित्रिचतुर्धाराभिः प्रदक्षिणा व-
लितमूत्राभिः पृथिवीपतयोज्ञेया विकीर्णमूत्राश्च धनहीना एकैव मूत्र-
धारा वलितानुपप्रधानसुतदात्री स्निग्धोन्नतसममणयो धनवतिता
रत्नभोक्ताः १२ मणिभिश्च मध्यनिम्नैः कन्यापितरो भवंति निःश्वा-
श्च बहुपशुभाजो मध्योन्नतैश्च नाल्युल्वणैर्धनिनः १३ परिशुष्कवस्ति
शीर्षैर्धनुरहिता दुर्भगाश्च विज्ञेयाः कुसुमसमगंधशुक्राविज्ञातव्याम-
हीपालाः १४ मधुगंधे बहुविन्नामस्त्यसंगंधे बहुन्यपत्यानितनुशुक्रः
स्त्रीजनको मांससंगंधो महामोर्गी १५ मदिरागंधे यज्वाज्ञारसगंधे चरेत
सिदरिद्राः शीघ्रं मैथुनगामी दीर्घायु रतो न्यथा ल्यायुः १६ निस्वोति-
स्थूलस्फिक् समांसलस्फिक् सुखान्वितो भवति व्याघ्रांतो ध्यर्धस्फिग्मं-
दूकस्फिक् राधिपतिः १७ सिंहकटिर्मनुजेन्द्रः कपिकरभकस्त्रिभैः प-
रित्यक्तसमजठराभोगयुता घटपिठरनिभोदरानिः स्वाः १८ अचिक-
लपार्था धनिनो निघ्नैर्वक्रैश्च भोगसंत्यक्ताः समकुक्षा भोगाढ्यानि-
निम्नाभिर्भोगपरिहीनाः १९ उन्नतकुक्षाः क्षितिपाः कुटिलाः स्युर्मा-
नवा विषमकुक्षाः सर्पादरादरिद्रा भवंति बद्धाशिनश्चैव २० परिमंड-

निवारेच बुधेशुक्रे समं भवेत् सुराचार्य्ये च सोमे च मौल्यम् ।
मार्गकार्तिक संक्रांतौ वृष्टिर्वर्षति मध्यमं पौषे माघे सुखं नृणां २ ।
वसुंधरा चैत्रफाल्गुन वैशाख ज्येष्ठानां संक्रमे घनः यदि वर्षति सर्वत्र
सुभिक्षं च प्रजायते आपाद संक्रमे वृष्टौ व्याधिश्च श्रावणे सुखं भाद्रे च ब-
ह्वोरोगाः शुभं सर्वत्र चाश्विने ॥ अथ कुहूयोगः ॥ नक्षत्रेयस्य दर्शति
विषनाड्यां भवेद्यदि कुहूयोग इति ख्यातो व्याधि मृत्युभयादिकृत् ॥ अ-
थ ग्रहभोगाः ॥ मासं शुक्रबुधादित्याः सपाद द्विपाद द्विदिनं शशीभौम
स्त्रिपक्षं जीवो हंति ष्टेत्यं चायनं शनिः राहुके लोश्च विज्ञेयं अयनं च
सदा बुधैः अथ सामुद्रिकं ॥ उन्मानमान गति संहति सारवर्ण स्नेह
स्वर प्रकृति र्सत्त्व मनूक मादौ क्षेत्रं मृजांच कुशलो विधिवद्विलोक्य सामु-
द्र विद्दति यातमनागतं च अश्वेदनौ मृदुतलौ कमलो दरा भौ श्लेषांशु-
ली रुचिरताम्र नखौ सुपाष्णि उष्णौ शिरा विरहितौ सुनिगूढ गुल्फौ
कूर्मोन्नतौ च चरणौ मनुजेश्वरस्य शूर्पाकार विरूक्ष पांडुरनखौ वक्रौ-
शिरा संततौ संशुष्कौ विरलांशुली च चरणौ दारिद्र्यदुःखप्रदौ मार्गायो-
क्तौ कपाय सदृशौ वंशस्य विच्छित्तिदौ ब्रह्मघ्नौ परिपक्व मृदद्युति
तलौ पीता वगम्यारतौ ३ प्रविरलतनुरोमवृत्तजं घाहिरदकरप्रतिमैर्व-
रोरुभिश्च उपचित समजानवश्च भूपा धनरहिताश्च मृगाल तुल्यजं घाः
४ रोमैके कंकूपके पार्थिवानां हेतुज्ञेये पंडितश्रोत्रियाणां आद्यैर्निस्वा-
मानादुःखमाजः केशाश्चैवं निदिताः पूजिताश्च ५ निर्मासजानुर्भि-
यते प्रवासे सौभाग्यमल्पैर्विकटैर्द्विरिद्राः रत्नी निर्जिता अपि भवन्ति
निम्नैराज्यं समांसैश्च महद्विरायुः ६ लिंगे ल्ये धनवानपत्यरहितः स्थू-

लंविहानो धनैर्भेदेवामनतेसुतार्थरहितो वक्रेन्यधापुत्रवान्दरिद्रं वि-
नतेलघोल्पतनयोलिगेशिरासंतते स्थूलग्रंथियुतेसुखीमृदुकरोत्यंतं
प्रमेहादिभिः ७ कोशानिमूढैर्भूपादीर्थैर्भूमैश्चवित्तपरिहीनाः ऋजुवृ-
त्तशेषसोलघुः शिरालशिश्नाश्च धनवंतः ८ जलमृत्युरंकवृषणो वि-
पमैः स्त्रीचंचलः समैक्षितिपः ह्रस्वायुश्चोद्वर्धैः प्रलंबवृषणस्यशत
मायुः ९ रक्तैराढ्यामणिभिर्निर्द्रव्याः पांडुरैश्चमलिनैश्चसुखिनः स-
शब्दमूत्रानिःस्वानिशब्दधाराश्च १० द्वित्रिचतुर्धाराभिः प्रदक्षिणाव-
लितमूत्राभिः पृथिवीपतयोज्ञेयाविकीर्णमूत्राश्च धनहीना एकैवमूत्र
धारावलितानुपप्रधानसुतदात्रीस्निग्धोन्नतसममण योधनवतिता
रत्नभोक्ताः १२ मणिभिश्चमध्यनिम्नैः कन्यापितरो भवंति निःश्वा-
श्च बहुपशुभाजो मध्योन्नतैश्चनात्युल्बणैर्धनिनः १३ परिशुष्कवस्ति
शीर्षैर्धनुरहितादुर्मगाश्चविज्ञेयाः कुसुमसमगंधशुक्राविज्ञातव्याम-
हीपालाः १४ मधुगंधे बहुविनामल्यसंगंधे बहुन्यपत्यानितनुशुक्रः
स्त्रीजनको मांससंगंधो महाभोगी १५ मदिरागंधे यज्या ज्ञारसगंधे चरेत
सिदरिद्राः शीघ्रं मैथुनगामो दीर्घायु रतो न्यथाल्यायुः १६ निस्वोति-
स्थूलस्फिक्र समांसलस्फिक्र सुखान्वितो भवति व्याघ्रांतो ध्वर्धस्फिग्म-
हूकस्फिङ्ग राधिपतिः १७ सिंहकटिर्मनुजेन्द्रः कपिकरभकर्षिर्नैः प-
रित्यक्त समजठरा भोगयुता घटपिठरनिभोदरानिः स्वाः १८ अविक्-
लपार्श्वा धनिनो निघ्नैर्वर्कैश्चभोगसंत्यक्ताः समकुक्षा भोगाढ्यानि-
निम्नाभिर्भोगपरिहीनाः १९ उन्नतकुक्षाः क्षितिपाः कुटिलाः स्युर्मा-
नवा विषमकुक्षाः सर्पोदरादरिद्रा भवंति बह्वाशिनश्चैव २० परिमंड-

लोन्नताभिर्विस्तीर्णाभिश्चनाभिभिः सुखिनः स्वल्पा त्वदृश्यनिम्नाना-
 भिः क्लेशावहाभवति २१ वलिमध्यगताविषमाशूलाबाधं करोति नैः स्वंच
 शाठ्यं वामावर्ता करोति मेधां प्रदक्षिणतः २२ पार्श्वायत्ताचिरायुषमुपरि-
 द्वाच्चेश्वरंगवाढ्यमधः शतपत्रकर्णिकाभानाभिर्मनुजे श्वरं कुरुते २३
 शस्त्रांतं स्त्रीभोगिनमाचार्यबहुसुतं यथासंख्यं एकद्वित्रिचतुर्भिर्बली
 भिर्विद्यान्तृपंतलबलिं २४ विषमवलयो मनुष्या भवंत्यगम्याभिगामिनः
 पापाः शत्रुवलयः सुखभाजः परदारद्वेषिणश्चैव २५ मांसलमृदुभिः
 पार्श्वैर्प्रदक्षिणावर्तरोमभिर्भूपा विपरीतैर्निर्द्रव्याः सुखपरिहीनाः पर
 प्रेष्ट्याः २६ सुभगा भवंत्यनुबद्धचूचुकानिर्धना विषमदीर्घैः पीनोपचित
 निमग्नैः क्षितिपतयश्चूचुकैः सुखिनः २७ हृदयं समुन्नतं पृथुनवेपनं मां-
 सलंच नृपतीनां अधमानां विपरीतं खररोमचितं शिरालंच २८ समव-
 क्ष सौर्ववंतः पीनैः शूरास्त्वकिंचनास्तनुभिः विषमवक्षोवेपां तेनिः
 स्याः शस्त्रनिधनाश्च २९ विषमैर्विषमो जत्रुभिरर्थविहीनो स्थिसंधिप-
 रिणाद्वै उन्नतजत्रुर्भागी निश्चैर्निःस्वोर्थवान्या नैः ३० विपिदग्रीवोनिः
 स्वः शुष्कासशिराचयस्यवाग्रीवामहिषग्रीवः शूरः शस्त्रांतो वृषसम
 ग्रीवः ३१ कंबुग्रीवो राजा प्रलंबकंठप्रभक्ष्णो भवति पृष्ठमभममरोम
 समर्थवतामशुभदमतोन्यत् ३२ अस्वेदनपीनोन्नतसुगंधिसमरोमसं-
 कुलाकक्षाविज्ञातव्याधनिनामतोन्यथार्थैर्विहीनानाम् ३३ निर्मांसो
 रोमचितो भग्नावल्यौ च निर्धनस्यांशौ विपुलावव्युच्छिन्नौ सुस्त्रिपौ सौ-
 ख्यवीर्यवर्ता ३४ करिकरसदृशौ धृतावाजान्वबलं विनोसमौ पीनौ वा-
 हूपृथिवीशानामधमानां रोमशौ न्हस्वौ ३५ हस्तांगुलयां दीर्घाभिरायु

पामवालताश्च सुभगानां मेधाविनां च सूक्ष्म्याश्चिपिटाः परकर्मानरता
 नां ३६ स्थूलानिर्धनरहितावहिर्नताभिश्च शस्त्रनिर्वाणाः कपिसदृश
 कराधनिनो व्याघ्रोपमपाणयः पापाः ३७ मणिवधनैर्निगूढेदंश्च सु-
 श्लिष्टसंधिभिर्भूपाः हीनैर्हस्तच्छेदः श्लथैः सशब्दैश्च निर्द्रव्याः ३८ पितृ-
 विक्तेन विहीना भवन्ति निम्नेन करतलेन नराः संवृत्तनिम्ने धनिनः प्रोतानक-
 राश्च दातारः ३९ विषमैर्त्रिपमानि स्वाश्च करतलेरीश्वरास्तु लाक्षाभैः पा-
 तैरगम्य वनिताभिगामिनो निर्धनास्तु क्षैः ४० तुपसदृशान् स्वाक्लीचाश्चि-
 पिटैः स्फुटितैश्च वित्तसंत्यक्ताः कुनखवर्णैः परतर्कुकाश्च ताम्रैश्च भूप-
 तयः ४१ अंगुष्ठययैराढ्याः सुतवंतो सुष्टमूलगेश्च ययः दीर्घांगुलिप-
 र्वाणः सुभगा दीर्घायुपश्चैव ४२ स्निग्धानिम्नारेखा धनिनां तद्व्यत्यये
 ननिः स्थानां धिरलांगु लयोनिः स्याः धनसंचयिनो धनान्गुलयः ४३ ति-
 स्त्रोरेखामणिबंधनो स्थिताः करतलेपगानृपतेर्मनियुगां कि तपाणिर्नि-
 त्यं सत्प्रदो भवति ४४ वज्राकारा धनिनां विद्याभाजां तु गीनपुच्छनि-
 भाद्रं रयातपत्रश्रियिकागजाश्च पद्मोपमानृपतेः ४५ कलशमृणाल
 पताकां कुशोपमाभिर्भवन्ति निधिपालाः दामनिभाश्च आढ्याः स्वस्ति-
 कस्तूपाभिरैश्वर्यं ४६ चक्रासिपरशुतो मरशक्तिधनुः कुंतसन्निभारे-
 खा कुर्वन्ति च मूनाथं यज्वानमुखखलाकाराः ४७ मकरध्वजकोष्ठाग्र
 सन्निभाभिर्धनोपेताः वेदिनिभेन चैवाग्निहोत्रिणो ब्रह्मतीर्थिनः ४८ वा-
 पीदेव कुलाद्यैर्धर्मं कुर्वन्ति च भिकोष्णाभिः अंगुष्ठमूलरेखाः पुत्राः स्यु-
 र्दारिकाः सूक्ष्मा ४९ रेखा प्रदेशिनी गात्रतायुषां कल्पनीयमूनाभिः
 छिन्नाभिर्द्रुमपतनं बहुरेखारेखिणो निर्या ५० अतिक्लृशदीर्घैश्चि-

बुकैर्निर्द्रव्यामांसलैः धनोपेताः विंशोपेतै रवक्रेरधरेभूयास्तनुभिरस्वाः
 ५१ श्रोष्ठैः स्फुटितविरचंडितविवर्णरूक्षैश्च धनपरित्यक्ताः स्निग्धाघ-
 नाश्च दशनाः सुतीक्ष्णदंष्ट्रासमाश्च शुभा ५२ जिह्वारक्तादीर्घाश्च लक्षण-
 सुसमाचभोगिनां ज्ञेयाश्चेताकृष्णापरुषानिर्द्रव्याणां तथातालु ५३ व-
 क्रं सौम्यं संवृतममलं लक्षणं समंच भूपानां विपरीतं क्लेश भुजां महासु-
 खंदुर्भगाणां च ५४ स्त्रीमुखमनपत्यानां शाठ्यवतां मंडलपरिज्ञेयं दी-
 र्घं निर्द्रव्याणां भीरुसुरवाः पापकर्माणिः ५५ चतुरस्त्रं धूर्तानां निम्नं व-
 क्रं च तनयरहितानां रुपणानामतिह्रस्वं संपूर्णं भोगिनां कांतं ५६ अ-
 स्फुटिताग्रं स्निग्धं स्मश्रुशुभं मृदुचसन्नतंचैव रक्तेः प्ररुषैश्चौराः श्मश्रु-
 भिरत्यैश्च विज्ञेयाः ५७ निर्मांसैः कर्णैः पापमृत्यवश्च परैः सुबहुभोगाः
 रूपणाश्च ह्रस्वकर्णाः शंकुश्च वणाश्च भूपतयः ५८ रोमशकर्णादीर्घा
 शुषस्तु धनभागिनो विपुलकर्णाः क्रूराः शिरापिनद्वै र्यालंचैमांसलैः
 सुखिनः ५९ भोगीलनिम्नगंडो मंत्री संपूर्ण मांसगंडो यः सुखभाक् शु-
 कसमना सश्चिरजीवी शुक्लनाशश्च ६० छिन्नानुस्त्वपयागम्यगामिनो
 दीर्घयातुसौभाग्यं आकुंचितयाचौरः स्त्री मृत्युः स्याच्चिपिटनासः ६१
 धनिनो ग्रवक्रनासा दक्षिणवक्राः प्रभक्षणाः क्रूराः ऋज्वीस्वल्पछिद्रा
 सुषुटानासा सभाज्ञानी ६२ धनिनां क्षतं सकृत् द्विभिपिंडितं त्वासादि-
 सानतादंच दीर्घायुषां प्रमुक्तां विज्ञेयं संहतंचैव ६३ पद्मदलानधनि-
 नोरक्तांतविलोचनाः त्रियोभाजः मधुपिंगलमहार्थमार्जारविलोच-
 नाः पापाः ६४ हरिणाक्षामंडललोचनाश्च जिह्वैश्च लोचनैश्चौराः क्रू-
 राक्रिकरनेत्रागजसदृशदृशश्च भूपतयः ६५ ऐश्वर्यगंभीरैर्नीलोत्पल

कातिमिथ्यविद्वांसः अतिकृष्णतारकाणां मक्ष्णामुत्पादनं भवति ५५ मन्त्रित्व
स्थूलदृशां श्यावाक्षाणां च भवति सौभाग्यं दीनाहनिः स्वानां स्निग्धाविपुला-
र्थं भोगवतां ५७ अभ्युन्नताभिरलस्यायुषो विशालोन्नताभिरतिसुरिनेनः
विषमभुवोदरिद्रावालेन्दु नतभुवः सधनाः ५८ दीर्घासंसक्ताभिर्धनिनः
खंडाभिरर्थपरिहीनाः मध्यविनतभुवो ये ते शक्ताः स्त्रीषु गम्यासु ५९ उ-
न्नतविपुलैः शरैर्धन्यानिम्नैः सुतार्थसंत्यक्ताः विषमललाटाविधनाध-
नवंतो धेन्दुसदृशेन ७० शुक्तिविशालैराचार्यताशिरासंततैरधर्मरता
उन्नतशिराभिराढ्यास्वस्तिकवत्संस्थिताभिश्च ७१ निम्नललाटावधवं
धभागिनः क्रूरकर्मनिरताश्च अभ्युन्नतैश्च भूपाः कृपणाः स्युः संकट-
ललाटाः ७२ रुदितमदीनमनश्च स्निग्धंच शुभावहं मनुष्याणां रूक्षं दी-
नं प्रचुराश्रुचैव न शुभप्रदं पुंसां ७३ हसितं शुभदमकंपंसनिमीलितलो-
चनंच पापस्य हृष्टस्य हसितमुसकृत्सोन्मादस्यासकृत्प्रात्ये ७४ ति-
स्त्रोरेखा शतजीविनां ललाटायताः स्थिता यदि नात्यतः सृभिरवनीश
तं न वतिश्चायुः स पंचाब्दाः ७५ विच्छिन्नाभिश्चागम्यगामिनो भवति र-
प्यरे विण्केशांतो पगता भीरेखाभिरशीतिवर्षायुः ७६ पंचभिरापुः
सप्ततिरेकाग्रावस्थिताभिरपिषष्टीः बहुरेखेण शतार्थंच त्वारिंशच्च क-
क्राभिः ७७ त्रिंशदध्रुलग्राभिर्विंशतिकश्चैकचामकक्राभिः क्षुद्राभिः
स्वल्पायुर्न्यूनोभ्यध्यांतरे कल्प्यम् ७८ परिमंडलैर्गवाढ्याश्च त्र्यंशकारैः
शिरोभि रवनीशाः क्षिपिदैः पितृमातृघ्नाः कर्णोदशिरसांचिरान्मृत्युः
७९ घटभूर्धाध्वानरुचिर्हिमस्तकः पापकृद्नैस्त्यक्तः निम्नंतु शिरोम-
हतां बहुनिम्नमनर्थदं भवति ८० एकैकभवैः स्निग्धैः कृष्णैराकुंचि-

तैरभिन्नाग्रैर्मृदुभिर्नचातिबहुभिःकेशैः सुखभाक्नरेंद्रोवा ८० बहूमूल
 विषमकपिलाः स्थूलस्फटिताग्रपरुषप्रास्थाश्च अतिकुटिलाश्चातिघ
 नाश्चमूर्धजावित्तहीनानां ८२ यद्यद्गात्रं स क्षमांसाविहीनं शिरायनद्वयं
 तत्तदनिष्टं प्रोक्तं विपरीतमतः शुभं सर्वं ८३ त्रिषु विपुलोगंभीरस्त्रीष्वे
 व षड्भुजश्चतुर्हस्वः सप्तस्तरक्तो राजापंचसुदीर्घश्च सूक्ष्मश्च ८४ नाभि
 स्वरः सत्यमिति प्रदिष्टं गंभीरमेतान्त्रीतयं नराणां उरोललाटं वदनं च
 पुंसां विस्तीर्णमेतन्नि तयं प्रशस्तं ८५ च क्षोथकक्षानखनामिकास्थं
 कृष्णकटिकाचेति षडुन्नतानि न्हस्वानि चात्वारिचलिंगपृष्ठं ग्रीवाचक्षुषे
 च हितप्रदानि ८६ नेत्रांतपादकरताल्वधरोष्ठजिह्वास्तनूनाश्च ख
 लुसप्तसुरबावहानि सूक्ष्माणि पंचदशनांगुलिपर्वकेशाः सार्कल्लबाक्ल
 रुहाश्च नदुःखितानां ८७ हनुलोचनबाहुनासिकास्तनयोरंतरमन्त्रपं
 चमं इति दीर्घमिदं तु पंचकं न भवत्येव नृणां भूभृताम् ८८ क्षेत्रं छाया
 शुभाशुभफलानि निवेदयति ॥ लक्ष्यामनुष्यपशुपक्षिशुलक्षणज्ञै
 स्तेजो गुणान्याहिरपि प्रविकाशयन्ति दीपप्रभास्फटिकरत्नघटास्थिते
 य ८९ स्निग्धद्विजलङ्गरवरोमकेशाः छायासुगंधाचमहीसमुत्थातु
 ष्ठयर्थलाभाभ्युदयान्करोति धर्मस्य चाह न्यहनि प्रवृत्तिं ९० स्निग्धासि
 ताच्छहरिता नेयनाभिरामासौभाग्यमार्दवसुखाभ्युदयान्करोति
 सर्वार्थसिद्धिजननी जननी च चार्था छायाफलंतनुभृतां शुभमादधाति
 ९१ चंडाघृष्ट्या पद्महेमानिवर्णा युक्ता तेजो विक्रमैः सततापैः आग्ने
 यीति प्राणिनां स्याज्जयाय क्षिप्रसिद्धिं वांछितार्थस्य धत्ते ९२ मलिनं
 परुषं कृष्णपापगंधानिलोत्थाजनयति वधबंधव्याध्यनर्थार्थनाशान्

स्फटिकसदृशरूपा भाग्ययुक्तात्युदारा निधिरिवगगनोत्था श्रेयसांस्वच्छ
वर्णा ९३ छायाक्रमेणकुजलाभ्यनिलंबरोत्थाः केचिद्वदन्तिदशनाश्रय-
थानुपूर्व्या सूर्याब्जनाभपुरुहूतयमोहपानां तुल्यास्तुलक्षणफलैरिति
तत्समास ९४ सृजाकरिवृषरेथौघभेरीमृदंगसिंहाब्धनिःस्वानाभूपाः
गर्दभजर्जर रु क्षस्वराश्रयधनसौख्यसंत्यक्ताः ९५ ॥ स्वरः ॥ सप्तभ-
पन्तिचसारा मेदोमज्जालगस्थिशुक्राणिरुधिरं मांसंचेति प्राणभृतांत
समासफलम् ९६ ताल्वोष्ठदंतपालिजिह्वानेत्रांतपायुकाचरणैःर-
क्तैस्तुरक्तसाराबहुमुखवनिता र्थपुत्रयुताः ९७ स्निग्धत्वकाधनिनो
मृदुभिः शुभगाविचक्षणास्तनुभिर्मज्जामेदसाराः सुशरीराः पुत्रवित
युताः ९८ स्थूलास्थिरस्थिसारो बलवान् विद्यांतकः सुरूपश्च बहुगु-
रुशुक्राः शुभगाविहांसोरूपवंतश्च ९९ उपचितदेहो विद्वान् धनी सु-
रूपश्च मांससारोपः इतिसारः ॥ संघातः ॥ इतिचसुम्निष्टसंधिताः
सुरव भुजो ज्ञेयाः १०० इतिसंहतिः ॥ स्नेहः पंचसुलक्ष्यो गवाजिह्वा
नेत्र नख संस्थः सुतधनसौभाग्ययुताः स्निग्धैस्तैर्निर्धनारूक्षैः १
इतिस्नेहः द्युतिमान्वर्णः स्निग्धः क्षितिपानां मध्यमः सुतार्थयतारु
क्षोधनहीनानां शुद्धः शुभदोनसंकीर्णः २ इतिवर्णः साध्यमनूकंचक्रा
द्रोवृषशार्दूलसिंहगरुडसुखा अग्रतिहतप्रतापाजितरिपवोमानयेन्द्रा-
श्च ३ वानरमहिष वराहाजतुल्यवदनाः सुतार्थसुखभाजः कर्दभकर-
मप्रतिमैर्मुखैः शरीरैश्च निदस्यसुखाः ४ इत्यनकं श्रष्टशतं भवति
परिमाणंचतुरशीतिरितिपुंसां उत्तमसमहीनानामंगुल संख्यास्वमा-
नेन ५ इत्युन्मार्गं भारार्धतनुः सुखभाक् तुलितो तोदुःखभाग्यवत्सूतः

भारोतिवाङ्मनानामध्यर्धः सर्वधरणीशः ५ विंशतिवर्षानारीपुरुषः खलुपं-
चविंशतिभिरद्वैः श्रद्धतिमानोन्मानं जीवितभागे चतुर्थे वा ७ इतिमानं
भूजलशिरवानिलां वरसुरनररक्षः पिचाचकतिरश्वासत्वेन भवति पुरुषाल-
क्षणमेतद्भवत्येषां ८ महिस्वभावः शुभपुष्पगंधः संभोगवान्सुश्वसनः-
स्थिस्थ तोयस्यभावो बहु तोयपायी प्रियाभिलाषी रसभोजनश्च ९ अ-
ग्निप्रकृत्या च पलोति तीक्ष्णश्चंडक्षुधालु बहुभोजनश्च वायोः स्वभावेन-
चलकुशश्चक्षिप्रंचकोधस्य वशं प्रयाति १० स्वप्रकृतिर्निपुणो विघृता-
स्यः शब्दगतेः कुशलः सुखिरांगः त्यागयुतः पुरुषो मृदुकोपः स्नेहातश्च
भवेत्सुरसत्तः ११ मर्त्यसत्तसंयुतो गीतभूषणप्रियः संबिभागशीलवा-
नित्यमेवमानयः १२ तीक्ष्णप्रकोपः खलचेष्टितश्च पापश्च सत्वेन निशा-
चराणां पिशाचसत्तश्च पलो मलाक्तो वक्रप्रलापी च स सुख्यपांगः १३ भी-
रुक्षुधालुर्बहुभुक् चयः स्यात् ज्ञेयः स सत्वेन नरस्ति रश्वां एवं नराणां
प्रकृतिः प्रदिष्टाय लक्षणज्ञा प्रवदंति सत्तं १४ इति प्रकृतिः शार्दूलहंस
समदक्षिणोपतीनां तुल्या भवंति गतिभिः शिखीनां च भूपाः येषां च शब्दरहितं स्तिमितं
चयन्ते तेषां धरादुतपरिदुतगादरिद्राः १५ इति गतिः श्रान्तस्य चानमशनं च बुभुक्षित-
स्य पानं नृपापरिगतस्य भये पुरक्षा एतानि यस्य पुरुषस्य भवंति काले धन्यं वहंति स
क्षतं नरलक्षणज्ञाः १६ पुरुषलक्षणं सुक्तमिदं मया मुनिमता न्यवलोक्य समासतः इदं
मधीत्यनरो नृपसंमितो भवति सर्वजनस्य च बलभः १७ इति पुरुषल-
क्षणं ॥ अथ स्त्रीलक्षणम् स्निग्धोन्नताग्रतनुताग्रनखौ कुमार्याः
पादौ समोपचितचारुनिगूढगुल्यौ श्लिष्टांगुलि कमलकांतितलौ च
यस्यातामुद्वेगदिभुवोधिपतित्वमिच्छेत् १ मत्स्यांकुशाज्ययववज्रह

लासिचिन्हावस्वेदनौ मृदुतलोचरणी प्रशस्तौ जंघेचरोसहिते विशिरेसुवृ-
 ते जानुद्वयं सममनुत्वागुसंधिदेशं २ उरुधनौ करिकर प्रतिमावरोमाव-
 श्वत्थपन्नद्वयं विपुलं च गुह्यं श्रोणीललाटगुरुकूर्मसमुन्नतं च गूढोम-
 ग्निश्च विपुलांश्चियमादधाति ३ धिस्तीर्णमांसो पधितो नितंबो गुरुश्च ध-
 त्ते रसना कलापं नाभिर्गभीरा विपुलांगनानां प्रदक्षिणावर्तगता प्रशस्ता
 ४ मध्यस्थियास्त्रिवलिनाथमरोमत्रांच वृनौ च नाचविषमौ कटिच्चायुर-
 स्यौ रोमापवर्जितमुरो मृदुचांगनानां ग्रीवाचक्रं बुनिचितार्थसुखानिध-
 ते ५ बंधुजीवकुसुमोपमो धरो मांसलो रुचिरर्विवरूपधृक् कुंदकुङ्कुल
 निभाः समाद्दिजा योषितां पतिसुखामितार्थदाः ६ दाक्षिण्ययुक्तमशठं
 परपुष्टहंसवल्गुप्रभाषितमदीनमनल्पतौरव्यं नाशासमासमपुदारु-
 धिराप्रशस्ता ७ झीलनीरजलधूसुतिहारिणी च ८ नांसंगतेनानिपृथ-
 नलं वशस्ते भ्रुवौ बालशशांकयक्रे अर्धेदुसंस्थानमरोमत्रांच शस्तं ल-
 लाटं ननतं ननुंगं ९ कण युग्ममपियुक्तमांसलं शस्यते मृदुसमंसमा-
 हितं स्निग्धनीलमृदुकुंचितैकजामूर्धजाः सुखकराः समंशिरः १० भृंगा-
 रासनवाजिकुंजररथश्रीवृक्षपूपेपुभिर्मालाकुंडलचामरांकुशयवैः शो-
 लैर्ध्वजैस्तोरणैर्मत्स्यस्वस्तिकवेदिकाव्यजनकैः शंखानपत्रांबुजैः पा-
 देपाणितले पिचायुवतयोगच्छतिराज्ञीपदं ११ निगूढमणिवंधनौ तरु-
 णपद्मगर्भोपमौ करौ नृपतियोषितां तनुविरुष्टपर्वागुली ननिम्नमति-
 नोन्नतं करतलं सुरेखाभितं करोत्यविधवांचिरंसुनस्तरार्थसंभोगि-
 नी १२ मध्यांगुलिं यामणिबंधनोत्थारं स्वांगनापाणितले गनायाः उ-
 र्ध्वस्थितापाणितले थवायापुंसोत्थवाराज्यस्तरवायमास्यात् १३

कर्निष्ठिका मूलभयागताया प्रदेशिनी मध्यमिकांतरालं करोति रेखाः
 रमायुषः साममाणमूनानुतदूनमायुः १३ अंगुष्ठमूले प्रसवस्य रेखाः पुत्र
 वृद्धत्यः प्रमदास्तुतन्व्यः अछिन्दीर्घाद्वृद्धदायुषांताः स्यल्पायुषांछिन्न
 लघुप्रमाणाः १४ इतीदमुक्तं शुभमंगनामतो विपर्यस्तमनिष्टमुक्तं विशे-
 पतो निष्टफलानियानि समासतस्तान्यनुकीर्तयामि १५ कर्निष्ठिकायात्
 दनंतरावामहिंनयस्याः स्पृशती स्त्रियाः स्यात् गता यवांगुष्ठमतीत्यय-
 स्याः प्रदेशिनी सा कुटिलातिपापा १६ उद्ग्राभां पीडिकाभ्यां शिराले
 शुष्के जंघे रोमशे वा तिमांसे वामावर्त्तनिम्नमल्पंच गुह्यं कुंभाकारंचोदरं
 दुःखितानां १७ ह्रस्वयातिनिः स्वतादीर्घया कुलक्षयः ग्रीवया पृथुत्वं
 यायोपितः प्रचंडता १८ नेत्रेयस्याः केकरं पिंगले वा सा दुःशीला श्यावलोले
 क्षणाच्च कूपो यस्य गंडयोश्चास्मितेषु निः संदिग्धं बंधकीतां वदन्ति १९
 प्रविलंबिनि देवरं ललाटे श्वशुरं हृत्कदरे स्फिजोः पतिंच अतिरोम-
 चयाचितोत्तरोष्ठीन शुभाभर्त्तुरतीवयाचदीर्घा २० स्तनौ सरोमौ म-
 लिना च गौच क्लेशं दधाते विषमौ च कर्णौ स्थूला कराला विषमाश्च
 दंताः क्लेशाय चोर्वायच रुष्णमांसाः २१ क्रव्यादरूपैर्वृक्का कंककं
 सरिसृपोलूकसमानचिन्हैः शुष्कैः शिरालैर्विषमैश्च हस्तैर्भवन्ति नार्यः
 सुखयित्तहीनाः २२ यातूत्तरोष्ठेन समुन्नतेन रुक्षाग्रकेशी कलहप्रि-
 यासा प्रायो विरूपासु भवंति दोषा यत्राकृतिस्तत्र गुणावसन्ति २३
 पादौ सगुल्फौ प्रथमं प्रदिष्टौ जंघे द्वितीये च स जातु चक्रे मेढ्योरमुष्कं-
 चतसस्तृतीयं नाभिः कटिश्चेति चतुर्थमाहुः २४ उदरं कथयन्ति पंच-
 मं हृदयं षष्ठमतः स्तनाभितं अथ सप्तमं शज्जुणी कथयन्त्यष्टमं

मोष्टकपरे २५ नवमं नयत्ते च गङ्गा जी सललाटं दशमं शिरस्तथा अ-
शुभेषु शुभं दशाफलं च रणावेषु शुभेषु शुभो भनं २६ इति रत्नीलक्षणं ॥ अ-
थ शिवास्वरविचारः श्वभिः शृगालाः सदृशाः फल्नेन विशोषणं शिनि-
रेमदासिः हूहू रूतांते परतश्च दादा पूर्णस्वरोन्ये कथिता मवीताः १ ला-
माशिकायाः खलुकक्षशब्दः पूर्णस्य भावप्रभवः सतस्याः येन्ये स्वरा-
स्ते प्रकृते रपेताः सर्वे च दीप्ता इति संप्रदिष्टाः २ पूर्वो दीच्याः विद्याश-
स्ताशांता सर्वत्र पूजिताः धूमिताभिः मुरवीहति स्वरदीप्तादिगीथरा-
३ सर्वदिक्षु शुभादीप्ता विशेषेणाह्वयं भना पुरे सैन्ये पसव्याचकप्रा
सूर्योन्मुरवीशिवा ४ याहीत्यग्निभयं शास्ति दाटेति मृतवेदिकाधि-
धिरगुदुरुतमाचष्ट सज्जालादेशनाशिनी ५ नैवदारुणतामेके सज्ज-
लायाः प्रचक्षते अर्काद्यनवत्तस्यावक्रं लालास्यभावतः ६ अधप्रति-
हतायाम्यासां द्वंधमृतशंसिनी वारुण्यनिरुतां सैव शंसते सलिले मृ-
तं ७ अक्षोभः श्वपणंचेष्टधनप्राप्तिर्धनागमः क्षोभ प्रधानभेदश्च या-
हनानां च सम्पदः ८ फलमाससमादेत दम्याहं परतो रूतं याम्यायां
तद्विपर्यस्तं फलं पदूषं च मादृते ९ यारोमांचं मनुव्याणां शक्रन्मूत्रं
च वाजिनां रावात्रासंच जनयेत् सा शिवानशिवप्रदा १० मौनंगताप्र-
तिरुते नरहृद्गदवाजिनां याशिवासाशिवं सैन्ये पुरे वासं प्रयच्छति ॥
भेभेति शिवाभयं करी भोभो व्यापदमादिसे च सा मृतबंधनिवेदिना-
फिफहूहूयात्सहिता शिवास्वरे १२ शांताव्यवर्णात्परमौवहंति ८।८
मुदीर्णा मिति वाश्यामाना ॥ टटेच पूर्वपरतश्च थेथेतस्याः स तुष्टि
प्रभयं रूतंतत् १३ उच्चैर्घोरं वर्णमुच्चार्य पूर्व पश्चात्कोशे कोष्ठकस्या

नुरूपंया साक्षेमं प्राहपित्तस्य चातिसंयोगंया प्रोषितेन प्रियेणा ॥१२॥ इ-
 निशि वारुतं ॥ अथोल्क-रुतं हूं हूं गुं गुं गिति प्रियामभिलषको शत्युल्क-
 को मुदा पूर्णस्यादुरुलुप्तदीप्तमपि च ज्ञेयं सदा किं किं सिर्विज्ञेयः कलहो
 यदा बलबलं तस्या सक्तं द्वाशितं दोषा यैषट्टहटेति न शुभाः शेषाः प्रदीप्ता
 न्यराः अथ चयस्य गृहोपरिकौशिकः प्रतिरुतं कुरुते निशि वा दिनेऽपि
 गेहपतेर्मरणं भवेद्दनकलत्रपशुक्षयकारकः गोशालायांगवानाशो धान्या
 गारे तु ग्रीहिणाम् तस्मात्तत्र शांतिर्विधेया कल्पोक्ता एवमेवेतरस्मिन् च पु-
 त्यातेऽपि अलभियता प्रबंधेन विज्ञेयः मुहूर्तरत्नाकरनामधेयः सुसंग्रहो यं रवि-
 तः प्रयत्नात् कल्लोलकैः षोडशभिः समेतः पीतांबरः पटद्युगे समर्पितः १ प्रा-
 ह्याग्राह्यविचारारव्य कल्लोलश्चादिसंज्ञकः मुहूर्तसंज्ञकस्तस्मात्संक्रांत्यारव्य
 ततः परः शोचरसंस्कारारव्यो परिणयन बधुवेशकौघि रागमनं अन्यथानन
 रेशाभिपेचनो यात्रिकं वास्तु उपवेशारव्यस्ततो मिश्रः प्रथमसंज्ञश्च कीर्तितः संकी-
 र्णाख्यस्ततश्चैषोडशप्रपितामया धरेभ्यामिहारितग्रंथोस्तथान्या नृपि-
 भिः कृतान् दृष्ट्वायं संग्रहः सूक्ष्मः कृतो लोकहिताय च ५ श्रीमन्मेहरचंद्रेण
 विद्याविस्तारकारिणा कारितो यं शके वेदव्योमेभा १८०४ सितेशुभे ६ रु-
 र्णरुष्णत्रयोदशां कालं शरदिसंज्ञके जगाम पूर्णतां पत्रान्मतः श्रीगुरुसे-
 वया भ्रान्तं स्तथा मतेर्हसाद्विरुक्तं वाहिरुक्तं आर्यामात्सर्यमुत्सार्य वि-
 चार्य रचयंतु तत्पितृचरणसरोजसेवया किमपि ममाभयदुज्ज्वलामतिः
 अकरवमहमेन मादरादिदगखिलं मिहिरंदुमित्रसात् इति श्रीमद्भानुदास्यं द्र-
 वमिहरचंद्रकारिते मुहूर्तरत्नाकरे षोडशकल्लोलः १६३ भवतु भयोऽविस्तार
 माया तु च श्रीजगदंब कृपातदेवभूतः कीर्तनेन गंदपुत्रनमस्य चारुतं सर्वं शुभं भूया
 छिद्याय पाठकाय च अपूर्वापंचतुर्यो लिखिते उत्तरापंचदिपाडभिषानचक्रमद्भुतातिवोध्यम् ३

शुद्धाशुद्धि पत्रम्.

अशुद्ध	शुद्ध	पृ	पं	अशुद्ध	शुद्ध	पृ	पं
मानदिनम्	दिनमानम्	२	१	ग्रा	ग्रा	१०	६
दशो	दशो	४	१	या	या	१०	१०
योगः शुभः	योगोऽशुभः	४	४	घस्तु	वस्तु	१०	१४
सर्वतो	सम्बर्तो	४	५	श्रप	श्रव	१०	१५
याग	योग	४	७	पुव	पुन	११	३
अय	अयम्	४	८	था	स्या	११	६
लग्नाशुभः	लग्नाशुभानि	४	९	जवु	जंवु	११	१२
नृत्तीय	नृत्तय	४	१९	रुपानि	रुह्यानि	११	२३
रविवार	रविवारचंद्रसूर्योप		३०		६०	११	२३
	रागआदादियुचदंत		प. द.		पू. द.	१२	३
	धावनम्बज्यम्	५	१०		परद	१२	७
नाराण	नाराणम्	५	८	नागैवैवसदात्तप	सुदारुणानिहरणं		
बंध	बंध	५	१०	निहरणं सौभाग्य	सौभाग्यकर्मशुभ		
परोयो	परायो	५	२५	कर्मशुभपुष्टिद्वि	पुष्टिद्विमंगलकर		
लु	ल्य.	७	३	मांगल्य करणानि	णानि.	१२	१९
सं	सं	७	७	नार्थ	नार्थी	१२	२०
लां	ला.	७	१०	निष्ठा	नीष्ठा	१३	५
प्य	प्य	७	१२	चापक	चपाक	१३	८
वभे	वारे	७	१५	त्रं	त्र	१४	६
घो	र्या	७	१६	पू.	पु.	१४	७
नोन	तोन्न	८	४	ज्यः	ज्या	१४	१३
सूपयना	सूपना	८	७	नर	नरेः	१४	१२
चाष्ट	त्वाष्ट	९	२	ग्रासेसा	ग्रासेमा	१५	२
विघे	विघे	९	२	मामासा	मासा	१५	३
धेम	धेभ	९	३	योत्थर्म	योत्थं	१५	२
स्पापयनो.	स्पापनो	९	५	त्वातम	त्वातभम्	१५	३
पट्ट	पट्ट	९	११	पनुअनु	धनुष.	१५	५
द्रुक्षामा	द्रुमा	१०	४	चतु ज्ञेण	तचतुकरः	१५	६
वध	वध	१०	५	पुरुष	पुरुषः	१५	१०

असुद्ध-	सुद्ध-	पृ.	पं.	असुद्ध-	सुद्ध-	पृ.	पं.
पिच	पिन	१६	२०	दुर्लभे	दुर्लभे	२३	७
वपुच	वपुच	१७	१	ज्ञाना	ज्ञाना	२३	१६
बल्येच	बाल्येच	१७	२	नाना	ताणा	२३	१६
वर्पेथ	वर्पेथ	१७	१९	वासरें	बासरे	२४	१२
आकर्णे	आकर्ण	१८	२७	धारणमु	धारणमु	२४	१३
संशयंद	संशयं	१८	५	सुभन्	सुभम्	२४	१५
म्लेच्छ	म्लेच्छ	१७	१८	अमृत	अमृतयोगे	२४	१९
विनष्टक	विनष्टम्	१८	६	योगो	योगे	२४	१९
स्यादि	स्यादि	१८	६	भोगशुभः	भोग.शुभः	२५	१
भागिरथि	भागीरथी	१८	७	अब्रह्म	अयब्रह्म	२५	१३
अन्याःसुमा.	अन्येसुभाः	१८	१३	यागे	योगे	२५	१
पणफा	पणफर	१८	२१	पेरायां	वेण्यां	२५	९
हापार	हापर	१८	२८	पक्षीणां	पक्षिणां	२५	१०
पारिष	पारिषः	१९	८	द्रेफाणशु	द्रेफाणःसु	२५	१२
पिञ्चेज्ञेयो	पैत्रेज्ञेयः	१९	९	पराण्य	पण्य	२७	१४
अब्राह्मो	पैत्र्यब्राह्मो	१९	९	अश्ले	अश्ले	२७	१५
भिजित	भिजित	१९	१७	कर्कबह	कर्कबह	२९	७
दुप	दुष्ट	२०	६	ध्येयं	ध्येयं	३०	५
वातो	वासरे	२०	१२	समस्ते	मस्तं	३०	८
मुहूर्त	मुहूर्त	२०	१७	—	सुष्ठेहानिः	३०	११
राहित्ये	राहित्ये	२१	१	—	४ सुष्ठेलक्ष्मीनाराः	३०	१५
नदध्या	नदध्या	२१	४	पूष्य	पुष्य	३०	११
वारपु	वारेपु	२१	११	मुहुत्त	मुहूर्त	३०	१६
मंजीरं	मंजीरः	२१	२०	स्याप्या	स्याप्याः	३१	२०
वृत्तसत्तं	वृत्तमत्तं	२१	६	तिथ्यो	तिथ्योः	३३	१४
जलधी	जलभी	२२	७	चलचर	चर	३३	१५
याम्यायां	याम्यायां	२२	१३	नली	पली	३३	१९
नवधे	नवधे	२२	१६	सूर्ये	सूर्येः	३४	२
रुतिभा	रुतिः सुभा	२२	१	राश	राशः	३४	१५
सूर्यादि	सूर्यादि	२२	१	पापांशक	पापांशकः	३४	२०
हेमि	हेमि	२२	७				

अशुद्ध	शुद्ध	पृ.	पं.	अशुद्ध	शुद्ध	पृ.	पं.
यात्रोरु	यात्रोक्त	३७	२१	अस्थ	अस्थ	५१	९
रविगत	रविगतभाद्रपना			मघा	मघा	५१	१७
	वोध्या	३९	१५	रिष्टदः	रिष्टद	५१	१७
संघर्ष्य	संघर्ष्य	३९	१९	मूलार्घ	मूलार्घ	५२	४
शस्य	शस्य	४०	३	घटिकाघ	घटिकाघ	५२	४
देय	देयमयवास्तुजय	४०	७	घटी घटी	घटी	५३	३
कुपांतु	कुपांतु	४०	१३	मातुः ना	मातुर्ना	५३	५
खीवुधौ	रविबुधौ	४०	१४	पादे ५	पादे ५	५३	३
धिस्थानि	धि प्यानि	४०	१७	घन्	घन्	५३	३
पूपास्त्री	पूपास्त्री	४०	१४	दाष्ट	दाष्ट	५३	९
दादराः	दादराः	४०	१८	यद्योग	यद्योज	५४	५
लिखित	लिखित	४१	२	मूल	मूल	५४	१३
जीवबंध	जीवबंध	४२	५	वलव	पलव	५२	२
पक्ष	पक्ष	४२	१५	निवेदयेत्	निधापयेत्	५५	३
मधुका	मधुक	४३	१	शलेयं	शलेयं	५५	१२
आहुत	आहुत	४३	१५	वन्ना	वन्ना	५५	१२
होमेदिरा	होमेदिरा	४३	१५	हरिद्रा ३	हरिद्रे ४	५५	११
ग्रहपते	ग्रहयज्ञे	४३	२१	सृदः १०	सृदः ७	५५	१२
सवः	सः	४४	१	स्थान १२	स्थान १	५५	१३
कुष्ट	कुष्ट	४५	१	गोष्टः ७	गोष्टः ७ मसधा		
प्रियुगु	प्रियुगु	४५	१		न्यानि	५५	१३
वर्हि	वहिरू	४५	२	९।९।११	६।९।१२	५७	१
तक्षाः	तक्ष्णः	४५	८	अंत्पज्ञानं	अंत्पज्ञान	५७	७
कार्यकार्ये	कारकार्ये	४५	१२	वृपजाप्	वृपतीन्	५७	३
पलव	वलवपो	४५	१४	मेषा	मेषं	५७	८
वैत्रयं	वैत्रय	४८	४	प्रमीता	नमिता	५७	१७
निद्युषु	निद्युषु	४८	१५	विल	विल	५८	५
परीक्षादीनां	परीक्षादीनां	४९	४	ख्यादीनां	ख्यादीनांसंक्रांतौ	५८	७
चंद्रो	चंद्रो	४९	४	पुण्यदा	पुण्यदाः	५८	१०
तव्यव्य	तव्यव्य	५०	१०	रहित	रहितः	५८	१०
वत्स्यं	वत्स्यं	५०	११	व्यालन्	व्यालन	५८	११

अशुद्ध	शुद्ध	पृ.	पं.	अशुद्ध.	शुद्ध	पृ.	पं.
कर्पू	कर्पू	५९	९	सूर्य	सूर्यग्रहे	६६	१
गोमुत्र	गोमूत्र	५९	८	चद्र	चद्रग्रहे	६६	१
घन	घन	५९	६	चेदुरुः	चेद्वरुः	६७	५
घन	घन	५९	९	ग्रहणं	ग्रहण	६८	१
एणायु	चरणायु	६०	२	सत्तमवर्षेश	सत्तमषोडश.	६८	२
परत्वे	परत्वे	६०	१	सद्वक्	सद्वक्	६८	१
भुभं	भुभं	६०	५	कृष्णं	कृष्णे	६८	११
—	जातयः	६०	८	शुभ	शुभः	६९	१७
स ३०	सं.मु	६०	१६	पक्षे	पक्षः	६९	१८
जन्मभात्	जन्मभातं	६०	१२	ज	०	७०	४
आदक्षे	३ दक्षे	६०	१६	इति	अभि	७०	५
८ पक्षे	८ पदो.	६१	९	जेति	जाति	७०	६
८	१	६१	१	कर्मताः	कर्मना	७०	६
समन	संमन	६१	२३	सुखता	सुखना	७०	६
सजन्म	जजन्म	६२	१६	नक्तित्व	नक्तित्वं	७०	१४
स्वर्गाः	स्वगाः	६२	१६	पस्मिन	यस्मिन्	७१	१७
सलघ्नः	सलमाः	६२	१६	अतिमी	अभिमी	७१	२२
युग्मं	युग्मं	६२	२१	बोध्या	बोधा	७१	१९
अ	ओ	६३	२	निष्कले	त्रिष्कले	७३	६
मा १	ना १	६३	९	शुभे	शुभम्	७३	६
आ	भे	६३	७	०	३ सुखं	७५	८
खं	ख	६३	११	घन्मा	०	७५	१२
डये	डुय	६३	८	पू	पु	७५	१३
भिजु	भि	६३	५	अनः	अनः	७५	१५
स्फुरो	स्फुरे	६३	९	द्वेषा	द्वेष्या	७७	११
ह	हु.	६३	३	कमे	कमे	७७	१३
व	व	६३	८	भोजयेत्	भोजयेत्	७८	६
१२।९।९	१२।९।९	६४	१०	भ्यंजने	भ्यंजने	७८	१३
जीवेय	जीवयेयः	६५	३	त्नानां	त्नाना	७८	२०
हादश	हादशः	६५	५	रागिनो	रागिनो	७९	४
ग्रहार्थे	ग्रहार्थे	६५	१०	तथा	नया	७९	११

अशुद्ध-	शुद्ध-	पृ	प	अशुद्ध-	शुद्ध-	पृ	प
पुस	पुस	८०	८	प्रथमादौ	प्रथमोदौ	८०	१६
शुभेंपु	शुभेपु	८०	१४	मार्गभे	मार्गभे	८०	२१
राशीश.	राशीश	८०	१६	नागपेत	नागपेत	८१	१
पानद.	पानद.	८०	१६	हिजा	हिजा.	८१	१५
सूखखला	सूखखला	८१	१	रोश्व	रश्व	९०	१
गोभुक्त	गोभुक्त	८१	२	रखी	रखी	९१	४
तिंडुका	तिंडुका	८२	६	तुहि	तुद्धि	९२	३
मूलायनस	मूलायनस	८२	१४	रुवी	पूर्व	९२	१३
मानक्य	मालाक्य	८२	१४	सर्प	शुरु	९३	४
त्रिभागोच	त्रिप्याशीचे	८२	१६	पच	पच	९३	१०
स्वाद्या	स्वाद्या	८४	६	पेंचेंदिक	दैधिक	९३	११
कुळे	कुल	८४	७	तद्विष	सहितो	९३	१७
सर्वपु	सर्वपु	८४	७	त्रितये	त्रितयं	९३	२१
तद्यस्तर	तद्यस्तर	८४	७	यरो	यरो.	९३	२१
भिषमाते	भिषंगते	८४	८	वर्णाधिपते	वर्णाधिपे	९३	२३
सूतकान	सूतकान	८४	८	जिने	जिते	९४	४
कन्या	कन्या	८४	१०	कुष्ठिका	कठिका	९४	८
नाम्नी	नाम्नी	८४	११	ग्रते	ग्रत	९४	१४
ततोव्यापि	ततो ५ व्यापि	८४	२०	नयंपु	नयिदु	९४	१५
त	तत	८४	२०	युगधितं	युगाधितं	९४	१५
वेक्ष्यते	वक्ष्यते	८५	१०	मधुग	मधुग	९४	१७
वर्जपि	वर्जपि	८५	२१	रविहो	रवीहो	९४	१८
दीन्या	दीन्य	८५	२१	केतुद्रो	केतुद्रो	९४	१८
शानयो	शानये	८५	१०	नादि	नादि	९४	१८
दारभ्य	दारभ्य	८५	१३	प्रपाते	प्रपाते	९४	२१
गर्भा	गर्भा	८५	१३	पेन	पेन	९५	६
जीवन	जीव	८६	२१	धस्तसु	शंस्तसु	९५	५
मिताचां	मिताना	८७	४	१३	३	९५	३
गदा	गद	८७	८	नदे	रंधे	९६	४
सभूमो	सुभूमो	८८	१	न्यनु	न्यानु	९६	६
मनाशं	नायनाशं	८८	१०	संगीणा	संगीणां	९६	८

अमुद्ध.	मुद्ध.	पृ.	पं.	अमुद्ध.	मुद्ध.	पृ.	पं.
राहु	राहो	९६	२१		किं न डी चक्रम	१४	२१
देवारंभः	वेदारंभः	९६	१२		किं न डी चक्रम	१४	२१
न्यसेत्	न्यस्यते	९६	१५		किं न डी चक्रम	१४	२१
सेपे	शेपे	९८	३		किं न डी चक्रम	१४	२१
सुलो	सुद्धे	९८	१२		किं न डी चक्रम	१४	२१
भ्रमः	भ्रमः	९८	१३		किं न डी चक्रम	१४	२१
बुधेदी	बुधेदू	९८	१७		किं न डी चक्रम	१४	२१
सूर्यभात्	सूर्यभात्	१००	५		किं न डी चक्रम	१४	२१
पृति	सति	१००	१०		किं न डी चक्रम	१४	२१
सुभ	सुभे	१००	१३		किं न डी चक्रम	१४	२१
पुस्ता	पुंस्ता	१००	१७		किं न डी चक्रम	१४	२१
रव्यर्च	रव्यर्च	१००	१८	नाडि	नाडी	१०४	२०
यूश्चली	पुंश्चली	१०१	५	दोभाग्यं	दोभाग्यं	१०५	३
चंद्रे	चंद्रे	१०१	८	न्यसेते	न्यस्येते	१०५	७
गुणा	गुण	१०१	१२	गुणाः	गुणाः	१०५	१८
धिक	धिक	१०१	१५	पतिःश्रेष्ठे	पतिःश्रेष्ठे	१०५	१९
हीला	हिला	१०१	२०	राशिर्वरंभ	राशिर्वरंभ	१०५	२०
वरशोः	वरराशोः	१०२	१	लादपी	लात्तदपी	१०६	१
गुणा	गुण	१०२	१	दुःकरं	दुरकं	१०६	१
उभं	उभ	१०२	४	धिष्णा	धिष्णा	१०६	२
अं	अ	१०२	५	मिति	मति	१०६	३
स्वशीलं	स्वशीलं	१०२	२०	दयं	देयं	१०६	८
भांशे	भांशे	१०४	७	दिहान्यद	दिर्हाद	१०६	१०
चित्य	चित्य	१०४	८	पयां	ययौ	१०६	११
दशमं	दशमे	१०४	१३	आजौ	आजौ	१०६	१२
सप्तम्ये	सप्तकेय्य	१०४	१४	स्ता	स्तां	१०६	१३
कुंभं	कुंभे	१०४	१५	ध्वी	ध्वी	१०६	१४
नित्तः	नित्तः	१०४	१७	स्मि	स्मे	१०६	१५
दंशकाद्वातः	दंशकाद्वातः	१०४	१८	णिं	णीं	१०७	२
पुसोश	पुसोशः	१०४	२०	विवाहाः	विवाहः	१०७	१५
				पुचिप्त	पुरवि	१०७	१५

अनुद्ध.	सुद्ध.	पृ.	पं.	अनुद्ध.	सुद्ध.	पृ.	पं.
झडा	झूडा	१०८	८	चतस्रो	चतस्रो	११८	३
अन्या	अत्या	१०८	१३	गुणिताः	गुणित.	११८	४
चूडा	चूडा	१०८	२०	सौम्यदर्शगशशि	सौम्यदर्शगः शशी	११८	५
सुच	सच	१०८	२०	यमः	यमः	११८	११
गौड	गौड	१०९	१४	राहुकेतो	राहुकेतोः	११८	११
सुस्म	सुह	१०९	१५	प्रमदिनी	प्रमदिनी	११९	२
रायसा	रयश	१०९	१५	रश्च	रश्च	११९	१७
दा	दा	१०९	१७	तोहि	तोहि	११९	१८
अति	आति	१०९	१८	तादा	तोष्ट	११९	१९
राज्ञा	राज्ञां	१०९	१९	अव्ययस्य	व्ययस्य	१२०	१
दंति	दीनि	१०९	१९	धनस्यापो	धनस्यपो	१२०	१
त	त	११०	५	समाशले	समांशले	१२०	१
मा	मर	११०	८	एकार्गलोपि	एकार्गलोप	१२०	७
क्रणा	क्रण	११०	५	ज्यामित्र	जामित्र	१२०	७
माघं	माघ	११०	१५	भुदये	भुदये	१२०	८
काल्युन	काल्युन	११०	१७	मुहूर्तो	मुहूर्तो	१२०	११
यद्यदा	यद्यदा	११०	१७	भूतिकां	भूतिकां	१२०	१७
धर्ज्यो१०	धर्ज्यो१०	११०	२०	गोधुलि	गोधुलिः	१२१	२
तरं	तरं	१११	५	१।१।५	१।२।५	१२१	१०
मृतं	मृतं	१११	५	८।१०	९।१०	१२३	११
मोत्थ	मोत्थ	१११	५	५।७।११	५।७।५।	१२३	३
विषयः	विषयः	१११	९	भारय	भारंख	१२३	१५
यावयं	यावयां	१११	१४	विधमाः	विद्यमाः	१२३	२०
वेधे	वेधे	११४	२	उदी	नुरी	१२३	५
दुष्टां	दुष्टा	११५	३	विभा	रविभा	१२३	१३
त्याज्यो	त्याज्यो	११५	१८	मागा	भागाः	१२३	१२
पकं	पक.	११५	१९	क्रोपि	क्रियं	१२१	१२
नाश	नाश	११५	१८	२।२।३।	३।२।३।	१२४	१३
योष	पुगे	११५	४	१८।७।	१९।७।	१२७	१८
हर्षणोत्पादितं	हर्षणोत्पादितं	११५	९	घटिका	घटिकाः	१२९	९
विचित्य	विचित्यः	१२०	१७	मोदां	मोदां	१२९	४

अशुद्ध.	शुद्ध	पृ	प	अशुद्ध	शुद्ध	पृ	प
पन्ना	पना	१३३	१९	उंग	तुंग	१४८	१९
भर्तु	भर्तृगृह	१३४	४	कार	कारकाः	१४८	१९
बाल	वाल	१३४	६	कास्य	कायेस्युः	१४८	१९
नारी	नारी	१३४	१५	जयः	जयं	१४९	६
वध्या	वध्या	१३४	१८	यत्स	यत्त	१४९	९
पह	पह	१३५	४	सुत	सुतः	१४९	५
पुद्ध	पुच्छे	१३५	१८	राहु	राहुः	१४९	५
मज	गज	१३५	१३	चिरण	चिरेण	१४९	९
शुक्रच	शुक्रन	१४२	३	पिया	रिय्या	१५१	१५
दोषो	दोषोन	१४२	५	मृतजीव	मृत	१५१	२०
सद्	सुद्	१४२	८	चंद्रो	चंद्रौ	१५१	२१
गाना	याता	१४३	१	तदपि	तदापि	१५१	२१
नुमा	नुगा	१४३	३	स्याई	स्यापी	१५२	२
प्रभा	प्रदा	१४६	८	स्यान्	स्यात्	१५२	५
पत्रे	पत्ते	१४७	१	वर्ष	वर्षं	१५२	८
सक्य	राक्य	१४७	१	भक्ता	भुक्ता	१५२	१०
पति	यति	१४७	२१३	नलोवापि	नलोवापि	१५२	१२
१४	१५	१४७	११	शोभने	शोभनो	१५४	४
दृष्ट	दृष्ट	१४७	१२	शून्यश	शून्यशः	१५४	५
	दक्षेष्टं शुभ. राज्ञे			द्विगुभे	द्विगुभे	१५५	५
	संमुखदिकौयय			रादे	रादे	१५९	१
	पश्चिमआग्नेयादि			देया	दय	१५९	२
	चारोराहोबोध्य	१४७	१२	हृद्यवाघा	हृद्यवाघा	१६०	२
टिका	टिकाः	१४७	१८	वर्ज	वर्ज्य	१६१	५
धीहु.	धीहुः	१४८	१	गर्जति	गर्जित	१६१	७
उप	उप.	१४८	१	निद्योप	निद्योप	१६१	९
शस्त	शस्य	१४८	१	दिगि	दिगी	१६१	१२
तरा	तरा	१४८	१	धराणा	धराणि	१६२	३
सिद्धि	सिद्धिः	१४८	५	जोय	जोय	१६३	२
कुंभो	कुंभ	१४८	५	रीतां	रीताः	१६३	१०
एक	एका	१४८	१८	ब्राह्मणा	ब्राह्मणा	१६३	१५

अशुद्ध	शुद्ध	पृ	प	अशुद्ध	शुद्ध	पृ	प
सकुना	सकुना	१६३	१८	सधि	सधि	१७१	२
जात	जात	१६५	३	हर्ति	हर्ति	१७३	२
वर्ति	वर्ती	१६५	५	मक्ष	सक्षे	१७३	४
वक्र	वक्र	१६६	१	मातो	मानो	१७३	५
पार्थ	पार्थ	१६६	१	पामार्घा	वारा	१७३	८
योश्च	योश्च	१६६	२	लवार्थ	लवा ८०	१७४	३
स्तब्ध	स्तब्ध	१६६	३	८०	९०	१७५	१
मूरव	लूरव	१६६	५	उल्क	उक्त	१७५	१
मिष्ट	मिष्ट	१६६	८	वृति	वृति	१७५	३
नह	नह	१६६	१२	नेड	नडू	१७६	१
स्त्रिभि	स्त्रीभि	१६७	१	क्रमाक्रमप्र	क्रमप्र	१७६	२
स्यश्चो	स्यो	१६७	२	नग	गन	१७६	५
मव	मव	१६७	५	तदपिजये	तदापिजय	१७६	५
वासि	पाशि	१६७	७	पद्या	पद्य	१७६	८
अति	अति	१६७	१०	चेद्र	चेद्र	१७६	११
भवति	भवतिअथवर्णधर	१६९	१	शुव	सूव	१७६	१४
रव्यत	प्यत	१६९	३		उदयाद्रोद्रमादित्ये		
प्यन	धन	१६९	५		मैत्रसोमेमुहूर्तक ज		
स्तिर्इ	स्तिउ	१६९	७		यद्यभेमपारेतुरदय		
दे	दे	१६९	८		मुधेतथारावणशुख		
न्ययो	न्ययो पक्षयो	१६९	९		स्वभार्गवेचभिभीषण		
पाटे	सौटे	१६९	१०		शनौयममुहूर्तचवदि		
दय	दय	१७०	३		काइयसमितदिनागे		
तेच	तेच	१७०	३		य समापानितस्मादे		
नदा	नदा	१७०	१२		फातरेधुवं पात्रेरादोमि		
अनु	अनु	१७०	१५		जानीयासदलेपुर्गुन		
प्रभा	प्रभा	१७०	१५		सोमदिने सत्यरजेश्व		
००	राक्षश	१७०	१६		गारके धृगैरविम		
००	१२	१७०	१६		दमुधेधेचमानाडी		
स्वरो	स्वरा	१७१	१७		चतुष्टय उद्दे		
प्य	एव	१७१	१७		नायेगा कामाशुभाच		

अशुद्धः	शुद्धः	पृ-	प-	अशुद्धः	शुद्धः	पृ-	प-
	लाचला वाराखोम			ज्यं	ज्य	१९६	१८
	वेद्वारोनिशास्वेचक्र			नाभि	नाभिं	१९७	३
	मः स्मृतः नभः प्रभृ			वाड	वाड्	१९७	८
	तिभिः शून्यं गणपत्य			पमु	पडु	१९७	१३
	क्षरैर्धनुः मृत्युपरादि			पूजा	पूजां	१९७	१८
	रादैस्तु वर्गे शीरिय			युत	युतः	१९७	२०
	मादिजैः अमृतविष्णु			पन	पनः	१९७	२१
	वर्गे अज्ञेयमन्त्रिजा			यनी	वंती	१९८	२
	नता	१७७	१०	विर्धे	विधो	१९८	८
कम्पति	क्रमतोमति	१८५	५	लये	लये	१९८	८
पृष्ठ	पृष्ठे	१९०	१५	श्वात्तरे	श्वात्तरे	१९८	१३
निद्दे	निर्द्दे	१९१	१	दक्षिणा	दक्षिणाः	१९८	२०
प्रष्टु	मष्टुः	१९१	१	धं	धं	१९८	२१
स्फुटिता	स्फुटिताच	१९१	७	कठकि	कठकि	१९९	८
ग्रावाणोः	ग्रावाणैः	१९१	१५	त्वं	त्परं	१९९	१२
दृढ	दृढं	१९१	१५	फन	पन	१९९	१३
तनु	तनु	१९१	१५	य	द्याः	१९९	१४
वक्र	वक्र	१९१	१७	विल्वादाडिमकैश	विल्वादाडिमकैश		
रूपा	रूपा	१९१	२०	रैर्मध्यगैरपिर्हृज	रैर्मध्यगैरपिनवे	१९९	१५
क्त	क्ता	१९१	२०	नकाः किमुतोर्गहेष्टु			
वृः	वः	१९३	५	स्वामि	स्वामि	१९९	१७
क्षः	क्षः	१९३	५	द्वारस्थानं	द्वारस्थानं	२००	५
भिगु	भिर्गु	१९४	११	द्वार	द्वारं	२००	
प्यं	पि	१९५	२	यद्वारं	यद्वारं	२०१	१
सर्व	सर्व	१९५	२	श्म	श्मध्य	२०१	५
ध्रुव	ध्रुवं	१९५	८	सु	सु	२०२	२
कर्कटं	कर्कटे	१९५	८	दुष्य	दुष्य	२०२	४
निद्य	निद्य	१९५	११	कुज	कुंजप	२०३	१
क्षस	क्षसं	१९६	९	मिंतो	मिंतो	२०३	७
मुखं	मुखं	१९६	१२	दोर्ग्रह	दोर्ग्रह	२०३	१०
कुण्ड	कुण्ड	१९६	१४	रचन	रचनं	२०३	१३

अशुद्ध-	शुद्ध-	पृ.	प.	अशुद्ध-	शुद्ध-	पृ.	प.
न	न	२०३	१४	हू	हू	२१४	१९
सिनम्	सनम्	२०३	१५	ष्पः	ष्पः	२१८	२१
गुर	गर	२०३	१६	न्य	त्य	२१९	१
अधि	आधि	२०३	१७	शुभो	शुभे	२१९	५
गुरो	गुरौ	२०३	१८	ह्ये	ह्ये	२१९	९
दशमे	दशामे	२०४	२	चंद्रे	चंद्रे	२१९	२०
मरागं	विरागं	२०४	१६	पापा	पापाः	२१९	२१
शाल	शाले	२०४	५	गुरु	गुरुः	२१९	२१
मेदापं	भेदाःष	२०४	८	लमे	लमे	२२०	१
धामि	धामि	२०४	९	पत्या	पत्या	२२०	४
मन	मना	२०४	२१	तो	ते	२२०	४
ध्या	धी	२०५	४	सौम्या	सौम्याः	२२०	२०
शुभां	शुभां	२०७	७	रित्य	रित्	२२१	८
रोप	रीप	२०७	८	रेध्रे	रेध्रे	२२१	१०
नगरप्रवेशे प्रवेशे	पुरनगरप्रवेशयो	२०७	१६	तिची	तीची	२२१	१७
फलं	फल	२०७	१५	मंदे	मदे	२२२	२
हट	हट्ट	२०९	५	दड	दंड	२२२	५
अति	अलिं	२०९	७	मिप्रि	मिथि	२२२	७
सीतो	सितो	२१३	७	नेष्य	जेष्य	२२२	११
अती	अती	२१३	१७	हर	हरतः	२२२	१२
मंच	पंच	२१३	१९	मेंशे	मेशे	२२२	१२
वृ	वृः	२१४	१	कंठ	कंठ	२२३	१३
पुर्व	पूर्व	२१५	९	क्ति	क्ति	२२३	१७
देव	दये	२१५	१७	सप्तम	सप्तमपः	२२३	५
ष	शः	२१५	१९	सुमंद्या	सुमंद्या	२२३	५
चंद्रो	चंद्रो	२१७	५	शुभ	शुभे	२२३	७
शेषः	शेषाः	२१७	१५	दृष्या	दृष्या	२२३	८
गृह	ग्रह	२१७	२१	वृष्टि	वृष्टिदि. स्वभावेः	२२३	
नडाः	नाडाः	२१७	२१	दिनोनरं वृष्टि		२२३	९
तत्स	तत्स	२१८	२	चंद्रे	चंद्र	२२३	१०
सरिष्यो	सौरिष्यो	२१८	१९	जलार्थ	जलार्थ	२२३	१४

अशुद्ध-	शुद्ध-	पृ.	पं.	अशुद्ध-	शुद्ध-	पृ.	पं.
पञ्चदो	पञ्चदो	२२३	१५	पन्ये	जघन्ये-	२२८	९
चन्द्र	चन्द्रे-	२२३	१५	क्षां	क्षा	२२८	२०
चद्री	चन्द्री-	२२३	१८	वर्णा	वर्ण	२२९	९
पष्ठो	पृष्ठो	२२३	१९	श्वीन	श्वीन	२२९	११
यादी	यदी	२२३	२१	कत	लते	२३०	२
पापे	पापेः	२२४	१	लु	पु	२३०	५
परां	परांशं	२२४	५	यथा	ह्यथ	२३०	१३
द्राशी	द्राशि	२२४	१३	ताला	नाला	२३०	१७
शेष	शेषु-	२२४	१५	दिनमि	दिनमिति	२३१	१
शयं	सुखं	२२४	१८	मनंति	मनति	२३१	२
ष्टिच	ष्टिश्च	२२४	१९	जेत	जेत्	२३१	३
भाये	भाव	२२४	१९	नृण	तृण	२३१	४
येत	येत्	२२४	२१	पाप्य	पाम्य	२३२	१४
तुसु	तुसु	२२५	३	सौम्या	सौम्याः	२३२	१५
शेष	वेष	२२५	९	कुयु	कुरु	२३२	१८
धां	परं	२२५	५	क्षात्र	क्षात्र	२३३	३
कः	कं	२२५	१०	सयो	संयो	२३३	३
दीर्घस्वैः ह्रस्वस्वैः	दीर्घस्वैः	२२५	८	र्विथे	र्विथो	२३३	४
आ. ए.	आ. ऐ	२२५	१२	१	१८	२३३	१०
स्वरा	स्वरा	२२५	१२	गता	गताः	२३३	१३
काला	कालाः	२२७	५	०	तत्तनाडीचक्रम	२३४	५
पाञ्च	पादाञ्च	२२७	५	यतत्ते	यतने	२३४	८
शाले	शालेः	२२७	११	फल	फलं	२३५	३
शृंगो	शृंगो	२२८	५	धि	ध्याधि	२३५	४
हनि	हती	२२८	८	र्ज	यं	२२५	४